

KÜRT SOLU

S. Bulut
V. Çamlıbel
S. Çiftyürek
M. Ebrahimi
M. Hikmet
H. Kaymakam &
A. Kaşıkırmaz
L. Öğülmüş
S. Özbudun &
T. Demirer
S. Şaşmaz &
A. Doğan
H. Yılmaz

NEWROZ KİTAP
Dizisi

10

GÜN
YAYINCILIK

Avrasya Egemenlik Stratejisi,
Ortadoğu ve Kürtler

KÜRT SOLU

**Avrasya Egemenlik Stratejisi,
Ortadoğu ve Kürtler**

gün yayıncılık

Gün Yayıncılık
Nisan 2004

Derleyenler
Hüseyin Kaymaz
Hüseyin Doğan

Dizgi-Mizanpaj
Gün Yayıncılık

Kapak Tasarım
Gün Yayıncılık

ISBN
975-8581-20-1

Baskı
Özdemir Matbaası

Gün Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.
İnönü Mah. Babil Sok. No: 27/3
Harbiye/İSTANBUL
Tel/Fax: 0 212 219 69 06

kurtsolu@mynet.com

İÇİNDEKİLER

Gelecek Kitapta	5
<u>DOSYA</u>	
Doğu Sosyalist Birliği ve Komünistler S. BULUT	7
ABD'nin Irak Operasyonu, Kürtler ve Düşündürdükleri Veysel ÇAMLIBEL	13
Avrasya'nın Jeopolitiği, ABD'nin Irak İşgali ve Kürdistan S. ÇİFTYÜREK	36
Uluslararası Gericiliğin İki Kutbuyla Mücadele Mohsen EBRAHİMİ	69
11 Eylül'den Sonraki Dünya Mansur HİKMET	73
Ortadoğu'nun Dünü ve Bugünü H. KAYMAKAM & Ali KAŞIKKIRMAZ	98
Kanayan Yara: Ortadoğu Lokman ÖĞÜLMÜŞ	114
ABD İmparatorluğu, Ortadoğu ve Kürtler Sibel ÖZBUDUN & Temel DEMİRER	134
Toplumsal Evrim, Beynin Gelişim Hızı ve Üçüncü Savaş Süleyman ŞAŞMAZ & Ahmet DOĞAN	179
Emperyalizm ve Ortadoğu Hamit YILMAZ	202

Gelecek kitapta...

ABD emperyalizminin Avrasya egemenlik stratejisi, Orta-doğu ve Kürtleri konu alan Kürt Solu-10 okuyucunun elinde. Konuyu birbirinden farklı açılardan ele alan yazarların katkılarıyla, zengin bir dosyayı okuyucuya sunuyoruz.

Kürt Solu, başından beri ele aldığı her dosyada; dünyaya, bölgemize ve ülkemize bütüncül bakmış, evrenselden yerele, yerelden evrensele zengin bir yeniden üretimi esas almıştır. Bundan böyle de bu çizgide yürüyüşünü sürdürecektir.

Gelecek kitap yani Newroz Kitap Dizisi Kürt Solu-11 yine kilit bir dosyayı açıyor. Dosyanın ana konusu: **Devlet**. Dosya farklı açılardan devlet olgusunun incelenmesini içeriyor.

Tarih sahnesine çıkışından beri devlet; belli başlı tüm felsefi akımların, siyaset ve örgütlenme kuramcılarının üzerinde durdukları temel konulardan biri olmuştur. Merkezileşme ve yerelleşme gibi karşıt trendleriyle derinleşen küreselleşme sürecinde genel olarak devlet, özel olarak da ulus-devlet olgusu daha fazla tartışma konusudur.

Dolayısıyla:

1- Mülkiyet ve devlet ilişkisini, yani ailenin, özel mülkiyetin ve devletin kökenini;

2- Devlet-zor-savaş ilişkisini, devlet ve diktatörlük bağı, diktatörlüğü (yani zoru) içermeyen devletin tarihte olup olmayacağını;

3- Daha özeldede Marksist bakışla devlet ve devrimi, devrimin iktidar hedefi olarak burjuva devletin parçalanmasını, devrimci iktidarla birlikte Marksizm-Leninizmin sosyalist devlete bakışını, kuramsal olarak sosyalist devletin kalıcılaşan, standartlaşan, kurumlaşan bir olgu mu, yoksa devletten devletsizliğe geçişin aracı olarak kurulduğu andan itibaren sönümlenen bir olgu mu olduğunu;

4- Proletarya diktatörlüğünü; kapitalizmden komünizme geçiş döneminin aracı olan sosyalist devletin özünde diktatörlüğü (zoru) içerip içermeyeceğini;

5- Genel olarak devlet ve bürokrasi, özel olarak sosyalist devlet ve bürokrasiyi, bu çerçevede zengin bir deneyimi barındıran SSCB ve diğer geçmiş sosyalist devlet yapılarını;

6- Antikçağdaki köleci devletten, ortaçağdaki feodal devlete; burjuva devletten, sosyalist devlete kadar farklı devlet kategorilerinin (gruplarının) ve bunların her birisinin kendi içinde barındırdığı zengin devlet biçimlerini;

7- Tarihte ulus-devletin doğuşu, evrimi, günümüzde derinleşen kapitalist küreselleşmenin merkezileşme ile yerelleşme trendlerinin kıskacındaki devletin ve özel olarak da ulus-devletin geleceğini;

8- Modernizm ve devletin düşününü, bugününü ve geleceğini;

9- Kürtler ve devlet geleneğini, tarih içinde Kürtlerin devlet deneyimlerini ve günümüzde Güney'deki federal devletin niteliğini ele alan zengin bir dosyayı üretmeyi amaçlıyoruz.

Yazarlarımızdan, yukarıdaki sorunlamanın bütününe veya herhangi bir bölümünü ya da devlet dosyasının sınırları içerisinde özgün bir sorunlamayı bekliyoruz. Yazıların en geç Temmuz-2004'ün sonuna kadar yayınevimize ulaşmasını bekliyoruz.

Başarı dileklerimizle...

DOĞU SOSYALİST BİRLİĞİ ve KOMÜNİSTLER

Kapitalist küreselleşme-globalizm, iktisadi düzlemden bakarsak, merkezileşen sermaye düzeninin son aşaması olan emperyalizmin dünyayı tam anlamıyla küçültmesidir. Bu şu demek oluyor: Kapitalist sömürü salt "ana" ülke için değil, tüm "az gelişmiş" ülkeler için de artık tüm dünyaya dar gelmektedir. Gerek bilimsel-teknik gelişmelerde kendisini gösteren üretici güçlerdeki gelenen düzey olsun, gerekse de sermayenin emeğin örgüt ve direnişçiliğine verdiği politik yanıtta kaynaklansın bir realite olan küreselleşme, dünyada her bir ülkesel/ulusal sermayenin kendi dinamiği üzerinden emperyalist sermayeyle girdiği hiyerarşik bağımlılık ilişkisi saklı kalarak tümleşik devresel bir sistem oluyor. Bunun sonucu, her bir bağımlı ulus/ülke işçilerinin yarattıkları artığın içeride birikim sürecinin motoru olmasına ek olarak dışarı-sermayeye de transferi oluyor. Yani "eski hamam eski tas"ta değişen bir şey yok. Olmadığı için de ulus/ülke Marksistleri, kendilerini işçi sınıfının öncü mücadele-örgüt gücü olarak, komünistler olarak ifade ederken, aynı zamanda bilimsel kavramın doğuş dönemi için olmayan bir kategorik adlandırmayı kullanarak, "yurtseverler" olarak ifade etmekte de bir sakınca görmüyorlar.

Dolayısıyla bu çifte sömürü ve buna bağlı olarak çelişkilerin katmerliliğinin krizler üretebilecek düzlemlerde nesnellüğün içinde, Birlikte Ülkemiz Anadolu-Mezopotamya da içinde, az gelişmiş ülkeler zincirden kopabilecek zayıf halkalar oluyor. Küresel-

leşme burada da emperyalizmden ayrı değildir ve bir yenilik değildir.

Şimdi devam ederken muhakememize de başvuracağız. Çeşitli ulusal ve küresel kapitalizmle ilintili, emperyalist ve az gelişmiş ülkelerle ilintili araştırma, yaklaşım ve tezlerde şöyle bir istatistiki söylemin ortak kabul gördüğü açık: (Rakamları düzleterek veriyorum.) Gelişmiş batı, üretim ve sermaye dolaşımını %80 düzeyinde kendi içinde gerçekleştiriyor. Başka bir ifadeyle dünya nüfusunun %20'si, şüphesiz Batı, dünya gelirin %80'ine el koyuyor! Yani tersinden düşünürsek, %80 nüfuslu az gelişmiş Doğu, dünya gelirin kalan %20'sine el koymaktadır. 1980'ler başında TKP-İşçinin Sesi'nden 2003'te SEH'e kadar sarmalda dökümanlar tarınca bu istatistik değerlendirmeler görülecektir. Öyleyse bundan çıkacak sonuç; "Yeni bir Birleşik Uluslararası İşçi Hareketi yaratmanın zamanı geldi" diyen ABD Komünist Partisi Temsilcisi Bruce Bostick'e saygı duymakla birlikte (bkz. Fırat'ta Yaşam/26 Ağustos 2002), Doğu-Batı bütünsel bir işçi sınıfı enternasyonalci ideoloji, politika ve örgütsel birliğinin maddi zemininin olmayacağıdır.

Ancak ve hemen madalyonun varolan öteki yüzünü de görmemiz gerekiyor. "Doğu" içinde (yine düzelttiğim rakamları aktararak veriyorum), nüfusu %80 olan emeğin "ücret" payı %20 ise ve nüfusu %20 olan sermayenin "artık" payı (yani kar, faiz, rant toplam payı) %80 düzeyinde ise, "burjuva Batı" ve karşısında "Proleter Doğu" şeklinde uluslar/ülkeler düzleminde ifade edilen sınıfdışı kategoriler türetmek hem yanlışır hem de sınıf mücadelesi somutluğu içinde içi doldurulabilecek devrimci kategoriler değildir.

Daha yüzyılın başında Hintli komünist M. Nath Roy, bu az gelişmiş Doğu'daki her bir ülkede kapitalizmin girişinin altını çiziyor ve bu temelde "Doğu" nun burjuva ve proletaryası şeklinde zıt sınıfsal saflaşmayı gösteriyordu. Öyleyse, Galiyefçi bir Doğu Sömürgeler Enternasyonalı projesine bugün haliyle Doğu Uluslararası Kapitalist Enternasyonal demek gerektiği aşikardır. Ancak, dünya işçi enternasyonaline giden süreçte, merceğin kırılma düzlemi olarak, Doğu proleterleri enternasyonalciliğinin maddi zeminini vardır. Böyle bir enternasyonalizm tek tek her ulus-ülkelerinde

emperyalizme karşıtlığın yerli kapitalizme karşıtlıkla iinin doldurulduğu yurtsever-sınıf mcadesinin şekillendirici dinamiği olarak, diyelim Doğu şuralar Sosyalist Cumhuriyetler Birliği stratejik projesinde ifadesini bulur. Bunu Türkiye’de galiba ilk olarak 1 Mayıs 1987’de ateşli-sosyalist aydın Yalçın Küçük ortaya attı, güzel, ama 28 şubat sürecinde bu konuda Doğu’nun arkasında durmadı; Batı karşıtı işadamları, İslamcılar ve “Bizler”in de içinde olacağı Birleşik Doğu Devleti modeline, yani Doğucu Ulusal Kapitalist Birliğe ark etti. (Bkz. Yedinci Gündem/16-22 Mart 2002)

Salt iktisadi düzlemden tartışmayalım. Bu zayıf halkalar nesnellikli Doğu lkeleri burjuva dönüşüm ve modernleşme süreçlerini iç dinamikleri olarak ama aynı zamanda Batı ıkışlı olmakla birlikte bir dünya sistemi haline gelmeye başlayan kapitalizmin dışsal basıncı ve koşullanması ile geliştirdiler. Ama Batı'nın kolayca kendi suretini çıkaramayacağı bir uygarlık birikimine, merkezi devlet geleneğine, toplumsal ve kültürel dirençlere sahiptirler. Bu Doğu lkeleri, Gramsci’nin alameti harika saydığı güçlü devlet karşısında peltemsi ve cılız sivil toplum geleneklidir.

Toplumsal ve kültürel dirençler deniyor. Asıl işçi sınıfı alanı için geçerlidir. Çünkü küreselleşme aynı zamanda, daha homojen bir işçi sınıfının çeşitli sosyal düzenlemelerle sistem içinde soğurtulabildiği ithal ikameci fordist birikim modelinden zorlama ve çıkış girişiminde, tüm emek kategorilerinin kapitalist ilişkiler içine çekilmek istendiği, işçi sınıfına bu “esnek” paryalarının eşlik ettirilerek daha bir heterojenleştirildiği, sınıf kimliğinin alt-kimlikler ikamesine çalışılarak aşındırılmak istendiği bir “ihracata dönük” diye adlandırılan birikim modeliyle de el ele giden bir süreç oluyor. Sınıftaki bu heterojenlik artışı ve bunun getirdiği alt-kimliklere sığınış, komünistlerin proletaryaya salt tek kimlikli sınıfcı bakışla değil, bu doğru bakışa ek olarak sınıf içindeki öteki özgül farklılıklara, öteki duyarlılıklara ve varoluşun öteki düzeylerine de somutlukları içinde yanıtlar üreterek gitmelerini koşullandırıyor. Yani Kızıl Bayrağa, diyelim Anadolu-Mezopotamya topraklarının tarihi, kültürel özgün renklerini de almak gerekiyor. şüphesiz ki, hele Mezopotamya’da “sosyalistlerin” sınıftan kaçışı -hangi nedenlerden kaynaklanırsa kaynaklansın- doruk noktasında dş-

nüldüğünde, çubuğu hep sınıf yönünde bükmek gerekiyor. Ancak sınıf-sömürü ortak paydasına asıl vurguyu yaparken, sınıf mensupları için gerek bu “kültürel” özgünlükleri, gerekse de başka tahakküm ve ezilme biçimleri açısından farklı duruşları yok saymamak gerekiyor. (Krs. “Bir Çağ Dönümünün Eşiğinde-Sosyalist Emek Hareketi Parti Girişimi-Politik Bildirge Taslağı”-2003)

Yine Doğu ülkelerine güçlü devlet-cıvız sivil toplum dendi. Bunun sınıfın konum ve mücadelesinde ifade ettiği anlam, hele Mezopotamya “demokratları” ve “sosyalistlerinin” refleksik devlet alerjili-sivil toplum sevgili konumları bilindiğinde çok önemli sonuçlar doğurur. Yukarıda fordist birikim modelinin katlanmak zorunda bırakıldığı işçi sınıfı için sosyal düzenlemeler (yani kazanımlar) dendi. Bunlar sivil toplumun, piyasa sistemi dışındaki sınıfın sosyal devlet kazanımlarıdır. En canlı örnek, Batman’da TPAO’nun özelleştirilmesi girişimine karşı, yani devlet mülkiyetinden sivil toplumcu mülkiyete geçişe karşı on bin işçi yürüdü. (Evrensel/17 Ocak 2004) İşçi sınıfının “vahşi” sivil toplumcu kapitalist güçlere karşı “sosyal” devletçi kazanımlarına sahip çıkması “bizim” gibi kapitalist ulus/ülkelerde görülebilen tipik tezahürlerdir. Komünistlerin yaklaşımlarının da alerjik ya da şematik değil, canlı-somut zenginlikleri de içererek sınıfçı olması gerektiğini da-yatmaktadır bu örnekler.

Mezopotamyasal ve Avrasyasal Kavga-Birlik!

Kimi zaman “Doğu” yerine, Balkanlar - Yunaneli - Anadolu - Mezopotamya - Kafkas ülkeleri - Ortadoğu - Hazar Türki ülkeler-Hint’e kadar coğrafyayı içerecek şekilde “Avrasya” kavramı kullanılıyor. Sorun değil. Ancak, Mezopotamya’yı, sınıfı muğlak açık sosyalist partinin değil de, Kürt komünisti S. Çiftyürek’in kısa süre önce yukarıdaki düşüncelerimizle örtüşen güzel şeyler yazdığını görüyorum.

“Komünistlerin başta Türkiye komünist hareketi olmak üzere, bölge komünist ve devrimci hareketiyle; emperyalist Avrupa stratejisine karşı halkların ortak mücadelesine ve dayanışmasına dayanan devrimci bir stratejinin oluşturulması görevi bulunuyor. Bu görev doğrultusunda adım atmak her zamankinden daha yaşam-

sal hale gelmiştir. (S. Çiftyürek, "Avrasya Üzerine Egemenlik Hesapları ve Kürtler", Fırat'ta Yaşam/4 Kasım 2002).

Şüphesiz burada, son seçimlerde Avrasyacıların iktidara geldiğinin söylendiği ve reel sosyalizm döneminde Doğu Perinçek'in haksızca düşman bellediği, kapitalist olduktan sonra da Türko-Slav eksenli aşkla bağlandığı Birleşik Devletler Topluluğu-Rusya olsun, Hindistan'ın da içine çekilmek istendiği Rusya-Çin-Kazakistan-Tacikistan-Türkmenistan'ın oluşturduğu Şanghay Beşlisi olsun, ya da Kürt "demokrat mülkçü-piyasacı" siyasetin yıllardır dilendirdiği Ortadoğu Demokratik Federasyon projesi olsun, ve yahut da Yalçın Küçük'ün üçbin beşyüz yıl sonrası için bile vasiyeti Birleşik Doğu Devleti düşü olsun, bunların "ABD-AB emperyalist saldırganlığının frenlenmesinde olumlu işlevleri olabilir." Ancak hem kurtuluşçu çözüm olmadığından yetmez, hem de Birleşik Ulusalçı burjuva modelciler ile Birlikte Proleter Sosyalizmi modelleri aynı gemide olamazlar. Sınıf mücadelesi yasaları eninde sonunda hep hükmünü icra eder.

Ocak 2004'te Hindistan'ın en kalabalık nüfuslu kenti Mumbai'de, Hindistan Komünist Parti ve türevlerinin de içinde olduğu Dünya Sosyal Forumu adıyla düzenlenen devasa eylemli organizasyona, buralardaki Avrasyacı proleter damarlara, kanallara bakmak, bu adımları geliştirmek gerekiyor. Tabii, en başta "içeride" birlikte ülkede sınıf mücadelesi şekliyle, ama bu perspektifi de tüm Doğu'ya/Avrasya'ya taşımanın yol ve yöntemlerini de bilmek gerekiyor.

Unutmayalım, Stalin bile Sultan Galiyef çizgisine karşı çıkarırken o zamanlar, Tüm Şark (Doğu) milletlerince/halklarınca "mazlumların kurtuluş ve özgürlüğü" bilinen Bolşeviklikle özdeş tutulan Pan-Turanist/Pan-İslamist ideolojik düzlemine karşı bu çıkışı yapmıyor. Sultan Galiyef'e, İngiliz işgalci emperyalistlerin, yerli gerici mülkdarların çeteci-ajanları Basmaç'larla işbirliği siyasetinden ötürü karşı çıkıyor. (Bkz. Benningson-Quellejey, "Sultan Galiyef Üçüncü Dünya Devrimlerinin Babası"-Sosyalist Yayınları-(içinde) Stalin'in Yazıları, sy. 291). Buna şunun için değinmeyi gerekli gördüm ki, Yeni TKP'nin genel başkanı Aydemir Güler yoldaş, Komünist'teki bir yazısında Galiyef için "çamur çizgisi" der-

ken, kendi dillendirdiği yurtsever-komünist anlayışla Galiyef'teki milli-komünist anlayış arasında, sınıf farkı dışındaki örtüşmeyi izah etmekle de yükümlüdür. Bunu yapamazsa, sınıfa vermek istediği komünist bilincin yurtsever çamur izleri malulü olduğunu görebilecektir.

Stalin yoldaş, kestirmeden Marksist, net ve açık sözlü ifadelerle yazılarını kaleme almıştır hep. Marks ve Lenin'de olmayan "sosyalist anavatan" kavramını literatürümüze kazandıran odur. "Sermayenin uluslararası birikim sürecinin ulusal ekonomileri sağlamaştırarak gerçekleştirdiği teziyle, bu kavramın adını koymasada da iktisadi kuramsal temelde ifadesi. Buharin'e ait görülüyor." (Bkz. Sosyalizm ve Toplumsal Mücadeleler Ansiklopedisi, C. 2, -içinde, Emperyalizm Tartışmaları- sy. 421-445).

Nazi ürünleri Rusya'nın kalbine, Moskova-Leningrad-Stalingrad'a dayanmış. Ne yapsın? İşçi sınıfının bağımsız toplumsal-ekonomik düzeni olarak sosyalizm yeni yeni kuruluyordu. Bu süreç milyonların seferberliğine dayansa da Rusya işçilerinin bilincinde henüz kökleşmemiş. Stalin yoldaş, yaratıcı politikasıyla Rusya'nın çarlık dönemi kahramanlarına, kimi tarihi askerlere referans veriyor. Onları simge olarak kullanıp, kütlelerdeki tarihi vatanseverlik duygularını ateşliyor. Marksizmin kimi ilkeleri yara aldığı söyleniyor, ama sosyalizmi anavatanında boğmaya gelen düşman da bu yöntemlerle püskürtülüyor (bkz. Coşkun Adalı). Rusya-Sovyet Sosyalist Birlik'i bir Avrasya birliğiydi. 70 sene böyle yöntemlerle yaşatıldı. Batı emperyalizmi ve içteki mülkiyet gericiliğinin marifetiyle çözümlere çökertilmesi, ulusalcı-sosyalist birliklerin ve izlenen popüler-demokratik politik taktiklerin yanlış olduğunu göstermiyor. Konunun tarihi maddeci temelde açıklamasını yapmayı gerektiriyor.

Kürt komünist/sosyalistleri bilmelidir ki, salt "Mezopotamya" sosyalizmi kursa bile, tek başına taşıyamaz. Kürt halkımızın işçileri Yunaneli-Türkiye'den Orta Asya-Hint coğrafyasına kadar halkların işçileriyle ortak kavga ve birliklere muhtaçtır. Bu yüzdendir ki hem tarihi-kültürel, hem de iktisadi-toplumsal benzer-özdeş tema ve temelleri veri alarak, Doğu Sosyalist Birliği ve yurtseverliğini güvenle dile getirmeliyiz.

ABD'NİN IRAK OPERASYONU, KÜRTLER VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Giriş

Sosyalist sistemin çöküşünden bu yana, kapitalizm artık dünyanın tek sistemi, Amerika'da dünyanın tek süper gücü. ABD ormanın aslanı, kendisini dediğim dedik bir konumda görüyor ve onu gerçekleştirmeye koyuluyor, bunu kendisi için bir hak gibi de değerlendiriyor. Eski dünya, bir yandan Sovyetler'in, diğer yanda ABD'nin yer aldığı bloku-kutuplu bir dünyaydı. Devletlerin birbirlerine karşı en öldürücü silahlarla silahlanıp, psikolojik-ideolojik savaş karşılıklı tırmandırdıkları, kendi halklarına karşı da yasaklayıcı, baskıcı oldukları bir dünyaydı. Satrançtaki taşlar ona göre dizilmiş, iki farklı sistem ağırlıklı kuvvetlerini, ihtiyat güçlerini iğneden ipliğe hesaplayıp mevzilendirmişti, savaş düzeni oturtulmuştu. Bu savaş oyununun bir yanı ortadan kalkınca, kaçınılmaz olarak diğer yanı o güne kadarki önemini kaybetti, taşlar yeniden döşenmeye, düzenlenmeye başlandı. Yeni koşullara yeni bir dizayn gerekliydi. Bugün yaşanmakta olan da budur.

Peki ama "Yeni Dünya Düzeni" diye ifade edilen dünya nasıl bir dünya olacaktı? Söylendiği gibi dünyayı tehdit eden komü-

nizm olmayınca silahlanma yarışı, öldürücü kitle imha silahları üretimi durdurulacak mıydı? NATO'ya artık gerek kalacak mıydı? "Komünizm öcüsü" çekip gidince başkaca öcüler, korkular yaratılmayacak mıydı? Savaş, şiddet yerini barışa, refaha, insanca bir yaşama bırakabilecek miydi? İnsan hakları, halkların hakları, uluslararası hukuk gelişebilecek miydi? Tam da bu ve benzer şeyler düşünülürken, 11 Eylül 2001'de ikiz kulelere düzenlenen saldırı sonrasında durum beklentileri geri plana itti. "Yeni Dünya Düzeni"nin gidişatı o tarihten sonra belli olmaya, girilecek yol az çok belirlenmeye başladı.

11 Eylül 2001 tarihi yeni dünya koşullarının şekillenmeye başlaması yolunda önemli bir hareket noktası, milat gibi bir özellik taşıyor hale geldi. 2. Dünya Savaşı sonrası kapitalist kampın zirvesine yerleşen ABD, 11 Eylül 2001 tarihiyle birlikte, dünya ve insaniğe 70 yıldır korku ile birlikte sunulan komünizmin yerine koyacağı ve kendisi için mutlak gerekli olan şeyi buldu; "uluslararası terörizm" öcüsünü üretmede gecikmedi. Bu yeni üretilen korku, hem çok korkutucu olabilmeliydi, hem de uluslararası bir bela diye sunulabilmeliydi.

Nerelerden doğup üreyecekti bu bela? Neyi hedefleyecekti bu uluslararası terörizm?

Bunun anlaşılabilir, kabul edilebilir bir bilgisi, teorisi de olmayıyordu. 'Öcü'yü iyice bir tarif de etmek gerekiyordu. Geri, yoksul ülkelerden üreyip yayılacak, teknolojik gelişmeden de yararlanıp kitle imha silahları da kullanabilecekti... Komünizmin yerini alacak, onu aratmayacak bir 'uluslararası bela' olmalıydı bu. Müslüman toplumlar, İslamiyet de bu çerçevede potansiyel tehlike oluşturuyor olacaktı. İddia dünyaya pompalandı.

"Uluslararası terörizm"nin hedefi kimdi ya da kimler olabilirdi? Elbette 'uygar ülkeler', bunların başında da ABD geliyordu. Bu bir yanıyla da "medeniyetler çatışması" idi. Hal böyle olunca da "medeniyetleri" barbara karşı korumak gerekiyordu. Zengin kuzeyi, geri ve yoksul güneye karşı korumak gerekiyordu, gerekecekti. Yani kendi pederşahi geri ve zorba devletlerinin baskıcı rejimleri tarafından da ezilen dünyanın yoksul halkları, hak-hukuk arayan

büyük kitleler bundan böyle potansiyel suçlu olabilecekti.

Öyleyse ne yapmalı? Gayet basit: Eline sopayı alıp "uluslararası terörizm"i, onu muhtemelen destekleyecek geri ülke yönetimlerini daha harekete geçmeye fırsat bile bulmadan hizaya-imana getirmek gerekiyordu(!) Bu iş de doğal olarak en büyüğe düşerdi. Bu konuda ABD dünyaya yeni bir nizam vermeli, dünya jandar-malığını üslenmeliydi. Bu; ileri bilgi, gelişkin teknoloji ve iletişim ortamında tüm dünyaya da kolayca anlatılabilir, inandırıcılığı kolay olabilirdi.

ABD, 11 Eylül 2001 saldırısının inandırıcı faillerini, azmettirenlerini, onun gerisindekileri bugüne kadar açıklayabilmiş, ortaya koyabilmiş, insanlığı buna inandırabilmiş değil. Doğrusu, buna uzun boylu ihtiyaç bile duymadı. Daha dünya ekranlar başında, ateşler içinde çöken ikiz kulelerin görüntüleriyle meşgulken, kaş-la göz arasında Afganistan'ı hedef aldı, saldırının ideolojik-psiko-lojik malzemeleri için yığınak yapmaya başladı. Komünizme karşı silahlandığı, zamanında besleyip, büyütüp kullandığı Tali-ban'ı/Usame Bin Ladin'i bahane ederek, yoksul Afgan halkını, ül-kenin doğasını yakıp yıktı ve bunu hala sürdürüyor. Düne kadar komünizmi "yeşil kuşak"la, kısıktılmış İslami radikalizmle kuşatıp sınırlandırmaya kalkan kendisi değilmiş gibi... Yoksullar potan-siyel suçlu, zenginler uygar, oh ne ala!.. Doğrusu kim uygar, kim barbar diye düşünmek, değerlendirmek ve yargılamak bugün her zamankinden daha önemli ve anlamlı.

Dünya kurulu beri yönetenlerin, en çelimsiz ulus devletlere kadar her düzeyde ulus devletin birbirine, halklarına, insanlara karşı baskı kurmalarının şöyle ya da böyle gerekçeleri oldu. Çoğu kez bu, masallarda olduğu gibi kurdun kuzuya "suyumu bulandır-dın" kabilinden bahanelere ya da tam karşılığı "çobanın değneği-ne sürtmek" gibi gerekçelere dayandırıldı, öyle de olageldi. ABD'nin bahanesi de böyle bir şey!.. Nükleer, kimyasal, biyolojik silahları uluslararası teröristlerin eline ulaştırabilecek dik kafalı ya-ramaz ülkeler, o ülkelerde kendi halkına bile zulmeden "azılı dik-tatörler" var şu dünyamızda, insanları bunların şerrinden kurtar-mak gerekiyor. Ne kadar da masum, ne kadar da insancıl gerek-çeler!.. Dinsizin hakkından imansız gelecekse, peki insanlığı

imansızın elinden kim kurtaracak? Bilmeyenler, bunları söyleyenleri zemzemle yıkanmış zanneder.

Dünyaya özgürlük ve demokrasi götürmek!.. Hani bunu Fransa, Almanya, daha bazı bildik Avrupa ülkeleri söylese... Öyle ya, bunlar 500 yıldır tarihlerinde nice değerler yaratmış, bunca asırdır da dünyaya kapitalist uygarlığı, modernizasyonu yaymışlardır; olur a bunlar şimdi de insanlığı topyekün kurtarmaya ahdetmişlerdir diye düşünebilirsiniz. Daha düne kadar kızılдерilileri sürekli avlayışıyla avlayan, katledip kökünü kurutan da kim dersiniz? Dün bir, bugün iki, şu kovboylar, sığır çobanları mı özgürlüğü, demokrasiyi bunca kolaylıkla sahipleniyor? Doğrusu hiç de inandırıcı değil. Nitekim beş kıtada, dünyanın bin büyük kentinde, on milyonun üzerinde insan, daha da harekete geçebilecekler bunu yutmuyor, insanlık ayakta. Dünyadaki savaş karşıtı enerji, kapitalist küreselleşme karşıtı emek güçleriyle buluşuyor. Sömürü ve zulüm karşılıksız kalabilir mi? Karşıtını yaratmaz/yaratamaz mı?

ABD kuzu postu örtünmüş azılı bir kurt gibi. Ne yapmak istiyor, neyi amaçlıyor?

50 yılı aşkın süredir kapitalist kampın zirvesine oturmuş bir süper güç. Daha kısa süre öncesine kadar kutuplu-bloklu dünyada Sovyetler'e karşı, iki karşıt blok arasındaki dengeye göre bir yerde duruyordu. Avrupa ülkelerine göre de birkaç adım öndeydi, aralarında sistem içi çerçevede bir denge mevcuttu. Dünyanın birçok değişik bölgesinde olduğu gibi Ortadoğu'da da, 2. Dünya Savaşı öncesi dengelere göre şekillenmiş siyasal coğrafyalar, düzenler yürürlükteydi. Soğuk savaş ikliminde ve koşullarında ABD oralara nüfuz edememişti. Ama şimdi? Her şey ABD'ye göre yeniden şekillenmeliydi...

Yeni Dünya Düzeni nasıl şekilleniyor?

Sosyalist sistem dağıldıktan sonra, kapitalist kamp bir başına kalınca, kuşkusuz yukarıda da belirttiğimiz gibi taşlar yerinden oynadı, var olan dengelerin değişmesi kaçınılmaz hale geldi. Almanya, paylaşım savaşlarında Doğu Avrupa'da kaybettiği nüfuz genişliğine, Yugoslavya'nın dağıtılmasıyla başlayan süreçte ulaştı, bir hayalmiş gibi duran Birleşik Almanya'yı gerçekleştirerek gücü-

nü kanıtladı.

ABD şimdi birkaç adım daha ileri atıp, sistem içinde kendi mutlak üstünlüğünü sağlamayı hedefliyor. 11 Eylül bir manivela, bir hareket noktası oldu. Irak'a saldırı konusunda ABD'ye karşı Fransa-Almanya eksenli bir muhalefet doğdu. Sözü geçen bu karşıtlık, bugüne kadar oluşmuş dengelerin yeniden gözden geçirilmesinde büyük ölçülerde bir el-ense çekmenin başlangıcı sayılırdı. Bu farklı/karşıt görüşler BM, NATO ve benzeri kurumları çatırdatacak, bunca yıllık kurumlaşmaları etkisiz kılacak ağırlıkta olabilir mi? AB'nin geleceğini zora koşabilir mi? Bunlar ancak yaşanılıp görülebilecek şeyler...

Açık bir gerçek var: ABD kapitalist kampın tek ve tartışmasız süper gücü olma kararlılığı içinde. Bunun için önemli hamleler yapıyor. Her şeyden önce de uluslararası silah üretimini yeni silahlarla da geliştirerek elinde yoğunlaştırmaya, soğuk savaş dönemindeki jandarmalık rolünü genişletip tüm dünyanın egemenliğine soyunuyor. Devasa teknolojisi ve silah gücüyle dünya silah pazarını elinde yoğunlaştırarak, ekonomik kalkınmasını, refahını her zamandan çok silah sektörüne-satışına dayayarak, dünyanın hakimi olmak istiyor. Bu objektif durum kaçınılmaz olarak ABD'yi daha da saldırgan yapıyor, şiddet-savaş üzerine kurulmuş bir dış politikaya yöneltiyor. Olup biten böyle, bu kadar net ve açık bir gerçek. Bu, Demokratlar ve Cumhuriyetçiler üstü bir devlet politikası mı? Yoksa seçim için geliştirilen bir W.Buch politikası mı? Bu da zamanla anlaşılacak bir husus.

Gene öyle görünüyor ki kendi içinde hangi ölçülerde farklılaşırsa farklılaşsın, ABD elindeki sopa ile jandarmalık görevi üstlenmiş, yaramazlık yapan ülkeleri zorla imana getirirken; AB ülkeleri dünyada serbest piyasa ekonomisiyle, ticaretle küreselleşmenin fethini gerçekleştirme misyonu yüklenmiş durumdalar. Aralarındaki iş bölümü böyle biçimleneceğe benziyor. Ama her halükarda bölgeleri, zenginlikleri güçlerine göre yeniden paylaşmak için bir iç mücadele içinde olmaları kaçınılmazdır. Bu durum sistem içi yumuşak bir karşıtlığın ötesinde bir kalıcı keskin karşıtlık yaratabilir mi, onu bu günden kestirebilmek elbette olanaksız.

Kapitalizm yaşamak için üretmek, ürettiğini satabilmek, bunun

için de pazar imkanlarını genişletmek, geliştirmek zorundadır/durumundadır. Dışarıya kapalı, gümrük duvarları ile korunan İran, Irak, Suriye başta olmak üzere bir çok Ortadoğu ülkesinin ekonomileri serbest pazara, ileri kapitalist ülke ekonomilerine nasıl açılabilir? Soğuk savaş döneminde toplumları devletlerin esiri haline getiren otoriter rejimler, partiler, zorba siyasal şefler aşılardan bu gerçekleşebilir mi? Tam da bu noktada batı "neo liberalizm"i yeniden ısıtıp, servise sunuyor. Siyasal demokrasi olmadan, kapalı ekonomiler genel pazara açılabilir mi? Cevap bekleyen önemli bir sorun bu. Genel bir ifadeyle, Batı zorunlu olarak özgürlüklerden, demokrasiden yana bir tavır içinde gözüküyor. Yüzyılı aşkın bir süreden sonra, ekonominin serbest piyasaya açılmasıyla, "neo liberalizm"le ülkelerin demokrasiye kavuşacağını öne sürüyor. Bir yandan silahlanmayı geliştirip yaymak, şiddeti baskıyı halklara dayatmak, diğer yandan özgürlükleri, demokrasiyi, insan haklarını geliştirmek... Bunları birbiriyle bağdaştırmak mümkün mü?

Ortadoğu'da durum

İkinci Paylaşım Savaşı, Ortadoğu'da bir değişime neden oldu. 1. Paylaşım Savaşı'nın çizdiği çerçevede, İngiliz egemenliğinin izleri ile bugüne kadar varlığını sürdürdü. İsrail'in bir devlet olarak kurulması Ortadoğu'da belki de tek önemli değişiklikti. ABD bu bölgeyi 80 yıldan sonra, kendi egemenlik ölçülerine göre yeniden düzenlemede kararlı. Irak'a saldırmasıyla bölge her açıdan ABD çıkarlarına göre yeniden şekilleneceğe benziyor. Bu, onlarca yıl bile sürebilir. Bölgenin tarihi, bölge halklarının kaderi, 80 yıldan sonra dışından dayatılan bir güçle yeniden yazılmak isteniyor. Bölge enerji kaynaklarını Avrasya'da olanlarla birlikte kontrol etmek; jeo-stratejik, jeo-politik yakın, orta ve uzun vadeli çıkarlarını, Kafkaslar, Orta Asya ve Uzak Doğu ile bağlantılı tüm öngörülerini planlamak, hepsi bu hesabın içinde...

ABD'nin eli sopasının üzerinde. "Irak'ı vurdu vuracak" diye beklerken, savaş bir ay gibi kısa bir zaman içinde başladı ve sonuçlandı. Asıl olan Irak'ın, bölgenin nasıl şekilleneceği... Bu Irak'la savaş değil, Irak'a açık bir saldırı. Saddam'ın su götürmez

bir zalim olduğu açık. O, bir vakitler gene Bağdat'ta yaşamış, halka kan kusturmuş "Haccac- ı Zalim" gibi biri. Ya W.Buch? O ise zalim oğlu zalim!.. Şu yeni yüzyılda dünyanın zalimlerden kurtarılması elbette önemli ve gerekli, ama zalimlerin başka zalimlerin eliyle bertaraf edilmesinin doğruluğu ise tartışma götürür.

Yukarıda ifade edildiği gibi, İngiliz politikalarının, çıkarlarının izlerini taşıyan Ortadoğu coğrafyası 80 yıl sonra, dünya hegemonyasına soyunmuş ABD'nin yeniden düzenlemesiyle karşı karşıya. Ortadoğu tarihi bir defa daha halkların iradesine rağmen yazılmak isteniyor. Bu halkların başında da, kuşkusuz gene yeterince kendisini korumaya, geliştirmeye hazırlığı olmayan Kürtler geliyor. Kürtler ki, geniş bir coğrafyada bunca badirelere rağmen nüfus yoğunluğunu, çoğunluğunu koruyabilmiş ve fakat bir türlü bir hukuki statüye kavuşmamış, 30-35 milyon nüfusu ile bölgenin kadim halklarından biri. "Kürt Sorunu" yüzyıldır çözüm beklemekte, bölgede bir derin yara olarak kanayıp durmaktadır. Bu bunca zamandır uluslararası formlara bir türlü gelememiş/ulaşamamış, coğrafî genişliği ile tarihsel kökleri derinlerde duran, üzerindeki küllerin altında için için yanan önemli bir sorun olarak çözüm beklemektedir.

"Filistin Sorunu" da kangren haline getirilmiş bir başka bölge sorunu olarak önemini korumaktadır. Kürtlerin içinde bulunduğu vahim durum, bölge ülkelerini derinden ilgilendiren, kutuplu-bloklu dünyada ilişilemeyen, bugün ise yeni dünya koşullarında öne çıkan, gündemden düşürölüp üstü örtülemeyen, bölgedeki bir çok yan sorun ve çözümlerin giderek önüne çıkıp merkezine yerleşmekte olan bir büyük sorun olarak önemini korumaktadır.

Kürtler kendilerinin kabul edebileceği adil, insani bir statüye kavuşmadan Ortadoğu'ya demokrasi de, huzur da gelmez. Bu siyasal, toplumsal, tarihsel bir gerçektir. Bu abartıdan, irademizden, niyetimizden uzak, açık bir nesnel gerçektir.

Anti emperyalizm, enternasyonalizm, milliyetçilik ve kaba ABD düşmanlığı üzerine birkaç söz

ABD'nin Irak'ı vurma girişiminden söz edilmesinden bu yana yazılı ve sözlü basının gündemine giren, konuşulup tartışılan

“stratejik müttefik”, “emperyalist ABD”, “Amerikan gavuru” şeklindeki çeşitlemeler/düşünceler tam bir curcuna özelliğinde.

“Dost-müttefik ABD” ile birlikte mi girelim Irak’a, yoksa yalnız mı? ABD müttefik mi, emperyalist mi? Bizi el üstünde mi tutar, başımıza çorap mı örer? Milli menfaatlerimiz nerede? Orada mı, burada mı? Ve sonuçta ne yapılacağıнын şaşırıldığı bir ortamda “Allah’ın dediği oldu”; ABD kendi bildiğini yaptı, Irak’a girdi, yapacağını yaptı. “Sen sağ, ben selamet.” Geriye ne kaldı? Irak’ın, bölge ülkelerinin siyasal coğrafyasının hangi yöntemlerle, nasıl şekilleneceği...

Her şeyi yerli yerinde, bulunduğu yerde görmek gerek. Yaşam koşulları neye elverebiliyorsa o gerçekleşebilir, gerçekleştirilebilir. Yoksa olmayacak bir şeyde insanların kendi kendisini, başkalarını inandırması uzun sürmez, bilemediniz “kendi kendine gelin-güvey” olunur, kendi kendini kandırmaıyla da kalınır...

Olağan dışı şişirilen bir balon. Neymiş? Halkımız % 90-95 oranında savaşa karşıymış, yani 55-60 milyon insanımız savaşa karşı. O kadar savaş karşıtı insan olsa şu Ortadoğu’da yer yerinden oynamaz mı? “Ser verip sır vermeyen” türden büyük sessizliği ifade eden, kendi halinde-nötr duran, kafası büyük ölçülerde karıştırılmış olan halkımız savaş karşıtı!.. Açıkta savaş yanlısı olmamak, savaş karşıtı olmaya yetiyor mu? Devlet ve hükümet büyüklerimizimizin kafası bu kadar karışıkken, dilleri bir karar vermeye varamazken, bu büyük kalabalıkların savaş karşıtı olduğunu düşünebilmek, iddia edebilmek!.. Pes doğrusu!.. % 95 diye telaffuz edilen çoğunluk, savaş çıkarsa işim, ekmeğim, evladım ne olacak gibi düşünceler ile Kerkük-Musul ve petroleri bizim olacak gibi milliyetçi-yayılmacı motifler arasına sıkışan, kararsız, bu yüzden de hareketsiz bir çoğunluktu. Oldukça heterojen, öbek öbek toplanan, dağınık, ortak noktalarda buluşamayan aktivistler de son günlere kadar büyük bir azınlıktı.

İki kutuplu-iki bloklu dünyada, ‘Moskova’lı, ‘Pekin’li, ‘Tiran’lı geçmiş günlerden sonra hazır anti Amerikancılık bu kadar ayağa bir top gibi gelmişken, kimi solcularımızın ayrıntı kabarmadı da değil. Tüm Türkiye’yi ABD’ye karşı dikmeyi bile düşünür gibiydiler.

Ve bu yaptıkları, az çok içerikli haliyle bile anti emperyalist anlayış da değil, açıktan bir kaba ABD, bir yabancı düşmanlığıydı. "Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur" anlayışına benzer bir yabancı düşmanlığı... Bugün solun büyük ağırlığı ve çoğunluğuyla çözümlü sürüklenerek gelip dayandığı, milliyetçi sağ ile buluştuğu yer böylesi bir çaresizlik noktasıdır. Bu ibreti alem, şaşılası bir durumdur.

Son sözü baştan söylemenin yararı var: Eski dünya koşullarında sosyalizmin, devrimciliğin, hatta genel hatları ile solculuğun -ki zaafı sonradan daha iyi anlaşılabilir- belli bir iç tutarlığı vardır. Şimdi bundan eser bile kalmadı. Yıkılan, dağılan sosyalist uygulamaların sonuçları en çok da üçüncü dünya ülkelerini, oradaki partileri, sol-sosyalist düşünce ve siyasetleri dağıttı, çökertti. Bunun Türkiye siyasal ve toplumsal yaşamı üzerindeki tahribatı yıllar sonra daha net görülüyor, derinden yaşanıyor...

Literatür bilgiciliği yapmadan yalın söylemeliyim: Emperyalizm-enternasyonalizm birlikte anlamlı iki sözcük... Her ikisi de yerelliğin, nasyonal düşünmenin karşıtı. Her ikisi de genel/evrensel boyutlu. Düşüncenizin, siyasal duruşunuzun, siyasal örgütünüzün tüm insanlığı kucaklayan evrensel boyutu yoksa, günümüzdeki yaygın ifadeyle küresel kapitalizm karşıtı bir yerdé durmuyorsanız, tasalanmayın, tatlı canınıza da eziyet etmeyin, "anti emperyalist" de olamazsınız. Neden mi? Emperyalizmin şahsında sömürü, baskı, zorbalık evrenseldir. Onun için anti emperyalizm de evrensel olmak, evrensel bir karşı duruşu ifade etmek durumdadır.

Ama bizde şu son üç-beş ayda seslerini yükselten anti emperyalistlerimiz maşallah "sapına kadar" yerel ve "Allah'ına kadar" milliyetçil.. Yaptıkları, yapabildikleri sadece ve sadece kaba bir "bizden olmayan" düşmanlığı, Amerikan düşmanlığı... Bu düşmanlık da herhangi bir komşu ülkeye karşı güdülen düşmanlık gibi bir şey... Açık söyleyelim: Bu düpedüz kaba, dar milliyetçiliktir. Oysa her türden bağnazlık, yerellik, genel olarak "sol" kavramı, özellikle de devrimcilik, sosyalizm kavramı ile bir arada olmazlar, bulunamazlar.

1920'li yılların koşullarında reel sosyalizm, çiçeği burnunda

bir rejimdi. Sistem kendini büyük ölçüde korumak, ayakta kalmak için, dış politikalarını oldukça geniş bir "anti emperyalizm" kavramı üzerine bina etmişti. Neredeyse her ulusal hareket, her ulusal-dinsel muhalefet emperyalizme vurulmuş bir darbe sayılıyordu. Doğu Halkları Kurultayı'nda onlara Lenin, "Doğu'nun Müslüman toplumlarını temsil eden komünist yoldaşlar" diye sesleniyordu... O gün durum farklıydı. Bugün durum bambaşka... Anti emperyalizmin tabanı o kadar geniş değil, var olan bir sosyalist sistemin yedek gücü (ihtiyat kuvveti), koruyucu kalkanı durumunda, konumunda değil. Bugünkü emperyalizm karşıtlığı; milliyetçilikten, milli rekabetten uzak, kendisini halkının üzerinden ifade etme, yurdunun üzerinden ifade etme, küresel bir duruş üzerinden ortaya koyma tavrıdır.

20. yüzyıl, özellikle ikinci yarısından sonra çoğalan ulusal devletlerle denilebilir ki bir devletler yüzyılı olarak kapandı. Ulusal meselelerin çözümünde ulus-devletler kurmayla çözüm, öyle görünüyor ki büyük ölçülerde kapanmış durumda... Mevcut ulus-devletler içinde halkların, ulusal toplulukların insan hakları standartlarının yükseltilmesi tek çözüm yolu. Bir başka ifadeyle, yaşanan yüzyıl, devletler yüzyılına karşı bir halklar yüzyılı olmaya aday. Yüksek iletişim, ileri teknoloji ve bilgi ortamında küresel kapitalizmin karşısında ancak halkların eşitliği ve kardeşliği, özelliği değişmiş geniş emek kavramı, enternasyonal bir tutum ve anlayış ile durulabilir.

Çocukların "benim babam senin babanı döver" anlayışına denk bir mantıkla, "benim devletim senin devletini imana getirir" yaklaşımı, bağrında şoven milliyetçiliğin zehrini taşımaktadır. Yerel anlayış, dar ve kaba milliyetçilik dünyanın her yanında olduğu gibi bölgemizde de gerilimi, şiddeti, savaşı davet eder. O da dünyaya nizam vermeye hevesli zorbaları mahallenize, evinize, içimize davet eder... Çare? Her sorunun çaresi her zaman ve zeminde vardır ve olacaktır. Yapılacak şey de belli... O biliniyor.

Evinde özgürlük, eşitlik, adalet, yani huzur ve barış olacak, özetle evinin düzenini iyi kuracaksın... Devlet, toplum, yurttaş arasındaki hukuku çağdaş kılacaksın, birey-toplum devletin aksesuarı değil, efendisi olacak. Birinci, ikinci sınıf yurttaşın olmaya-

cak, her biri farklılığıyla özgür ve eşit olacak, gelişecek, öyle de yaşayacak... Devletin meşruiyetinin kaynağı bizzat o ülke halkının kendisi olacak. Kimsenin gözü dışarıda, başka ülkelerin düzende kalmayacak. Komşularıyla iyi eşit ilişkiler kuracaksın, onun malında mülkünde, "karısında-kızında" gözün olmayacak... Ve böylece hiçbir zorbaya, çekemeyene açık kapı bırakmamış, benim evimin içini karıştırıyorlar benzeri haksız, mesnetsiz yakınlardan da kurtulmuş olacaksın...

Ana hatlarıyla solculuk, devrimcilik, sosyalistlik kendini toplumlar, halklar üzerinden ifade etmektir. Bu, insanı, düşüncelerini, siyasal-toplumsal etkinliklerini enternasyonal bir olgunluğa yükseltir, ileri ve tutarlı kılar. Daha düne kadar devleti toplum üzerinde bir baskı aracı olarak değerlendirip bugün "benim devletim seninkini tepeler" diye bütün değerlerin içini boşaltırsanız, boşlukta debelenir durursunuz. Kısacası "ayvayı yersiniz!.." Elinizde ne sosyalistlik kalır, ne devrimcilik.

Dünya kurulumu beri; klanlardan, kent devletlerinden, köleci, feodal ve sonunda ulus-devletlerden hiçbiri, hiçbir yerde ve hiçbir zaman, üstüne çatı çatıp yerleştiği toplumu, halkı, ulusu birebir temsil edemedi. Yönetenin varoluşu nedeni hiçbir zaman yönetilenler, halk olmadı, olamadı. Ama her şeye rağmen bu yolda insanlık belli önemli mesafeler de katetti...

Özgürlüğün, eşitliğin, adaletin yolu barıştan, sorunların barışçı çözümlerinden geçiyor. Devletler üzerinden kendini ifade etmek güçlülerin işi, gerilim-şiddet-savaş güçlülerin önemli hareket noktalarıdır. Halkçı, halk eksenli yol ise; savaşızsız, sömürsüz, baskısız bir ülkede, bölge ve dünyada barış içinde, insanca, kardeşçe yaşam arzusunun işaret ettiği yoldur.

İki yoldan birisini tercih etmek size kalmış bir şey... Ya devletiniz üzerinden kendinizi ifade edersiniz, bu sizi dar-bağnaz bir milliyetçiliğe, şiddete, savaşa savurur. Der demez bu milletleri, halkları karşılıklı husumete sürükler, kötülüklerin de nerede biteceği belli olmaz. Diğeri ise kendini halklar üzerinden ifade etmek... Bu da insanı karşılıklı yararın paylaşılmasına, ülke-bölge-dünya barışına, enternasyonal dayanışmaya götürür. Solun yolu bu ikinci yoldur; özgürlüğün, eşitliğin, adaletin, barışın yolu... Kü-

resel sömürü ve zulme karşı, enternasyonal duruşun yolu...

Bölgede genel olarak Kürtlerin durumu

Soğuk savaş koşullarında İngiliz egemenliğinin damgasını vurduğu Ortadoğu'da Nasırcı akımlar, Baasçılık, ardından Saddam, Hafız Esat rejimleri Sovyetler'in bölgedeki dayanak noktalarıydı, kirveleriydi. Irak ve Suriye'nin komünist partileri, Baasçıların 'hınk' deyciliği dışında, milliyetçi-ırkçı rejimleri desteklemenin ötesinde, bağımsız, enternasyonal bir tutum ve misyon sahibi olmadılar. Komüntern, Türkiye'deki komünist, sosyalist hareketler eliyle Kemalist harekete, CHP'ye yıllarca destek verdi, güç kattı. Sovyetler'e göre bunlar, güney sınırlarının güvenliğini sağlayan anti emperyalist rejimlerdi.

"Kapitalist olmayan kalkınma yolu" dedikleri "devlet kapitalizmi" 3. dünya ülkeleri için bir model olacak, bu da asker-sivil bürokratik iktidarlar eliyle, halk adına, işçi-emekçiler adına gerçekleşecekti. Milliyetçiliğin sağı yanında sol şekli de kabuldü, yeter ki o rejimler, ekonomiler, içe kapanık, yerel kalabilsinler, NATO'dan uzak durabilsinler... O şatafatlı, namlı-şanlı komünizm adına desteklenen politika, yapılan/edilen ne yazık ki bundan başka bir şey değildi.

Bir büyük halk gerçeği, 'Kürt Sorunu'nun çözümü, reel sosyalizmin bölgedeki politikalarının başlıca kurbanı oldu. Kadim bir halk isimsiz, soyadsız, adresiz bir yaşama mahkum edildi, fer-yadı figanı görmezlikten gelindi. Bugün varılan noktada işler, dengeler, hesaplar oldukça farklı... Gerçeklerin üzerindeki yapaylık, yalan, inkar perdesi aralanıyor, kalkıyor. Bölgenin içten içe kaynayan demokratik enerjisi açığa çıkıyor. Artık Kürt çözümü kapıya gelmiş dayanmış. Bir büyük ağırlı doğum yola girmiş, geliyor... Bu doğumu bölge halklarının yararına değerlendirmek, kullanmak gerek. Ortadoğu halkları ortak çıkarlarını gözetip bu doğuma ebelik yapamazlarsa, bunu doğal olarak başkaları, uluslararası güçler yapar, "ben şöyleyim, böyleyim" diye mangalda kül bırakmayanlara da ah-of çekmek düşer.

1980'li yılların başından, özellikle de 1. Körfez Krizi'nden bu yana, değişik ülkelerin siyasal sınırları içinde olan Kürt coğrafya-

sının tüm parçalarında Kürtler rezonans halinde bir büyük hareketlilik yaşıyor. İran-İrak Savaşı, 1. Körfez Krizi, Enfal, Halepçe Katliamı, Türkiye’de 15 yıl süren şiddet ortamı bu hareketlenmenin itici güçleri oldular. 20 yılı aşkındır Kürtler dört devletin sınırları içerisinde sırt sırta vermiş, fokurdayarak birlikte kaynayan dört kazanı andırıyordu. Bu yıllar içinde, özellikle de 1990 başlarından bu yana Irak’ta Kürtler, kuzeyde ileri ve fiili bir devletleşme yaşadılar. Güney Kürtleri, PKK ile mücadele çerçevesinde, PKK gerillalarını barındırmama koşuluyla, KDP ve KYB gibi partileri eliyle Türkiye’den destek bile gördüler.

ABD’nin Irak müdahalesinden sonra, varılan şu noktada Bağdat’ta beklenen yeni düzen kaçınılmaz olarak bir demokratik, ademi merkezizetçi siyasal yapılanmayı zorunlu kılmaktadır. Kuşkusuz bu bölge için, geri bir ülke için oldukça zorlu bir deneyim olacaktır. Bize öyle geliyor ki, nasıl hesaplar, dengeler Kürtleri bugün fiilen yaşadıkları koşulların gerisinde bir statüye razı edemiyorsa, bağımsız bir devlet arzuları da, olanakları da söz konusu olmaktan uzak görünmektedir.

Kürtler dört ulus-devlet sınırları içinde gecikmiş bir ulusallığı yaşıyor. “Devletsiz bir halk” olarak yaşamanın bir çok eksisi yanında önemli artıları olduğu kanaatimi ifade etmem gerekiyor. Kürtlerin kendilerini devlet egemenliği üzerinden değil de bizzat halkları üzerinden ifade etme durumunda olmaları, nesnel olarak onları dar milliyetçiliğe, şovenizme düşmekten korumaktadır. Bu anlamda Irak’ta doğup gelişecek demokratik bir federalizm, şoven milliyetçiliğin aşağı doğru çekilmesini sağlayacak, halkların eşitliğini, kardeşlik ve dayanışmasını öne çıkaracak, farklı olanların birbirlerine tahammülünü kolaylaştıracak, yani demokrasi kültürünün gelişmesine önemli katkı koyacaktır. Bu durum bölge halkları adına, demokrasi ve barış adına olumlu bir gelişme, imkan diye değerlendirilmelidir.

“Devletsiz halk Kürtler”, içinde buldukları nesnel konumdan dolayı yerelliğe, dar milliyetçiliğe karşı durmak gibi bir tarihsel görevle yüz yüze bulunmaktalar. Genel geçerli hümaniter değerler, uluslararası evrensel hukuk normları, halkların kardeşliği üzerinden kendilerini ifade etmeleri, lokmalarını, özgürlüklerini

başka halklarla paylaşmaları, tarihin-yaşamın onlara biçtiği bir rol olmalı. Bu nesnel konumlarından ötürü Kürtler bölgede demokratik gelişmenin de, milliyetçi kışkırtmalara karşı barışın da teminatı durumundalar.

Kürt coğrafyasının bütün alanlarında Kürtler görece ekonomik, toplumsal geriliklerine karşın, bir büyük siyasal-toplumsal uyanışı yaşıyorlar. Daha laik, daha sosyal, hukuksal, demokratik değerlere sarılma yolundalar... Liberal siyasal değerlere de, gerçekçi, enternasyonal sol-sosyalist değerlere de daha açıklar. Kürtler, yıkılan iki kutuplu dünya koşulları sonrası bölgede gelişebilecek "burjuva demokratik" her adımı desteklemenin, onun içinde yer almanın, Ortadoğu despotluğundan kurtulmanın tek yolu olduğunu açıkça görmektedirler.

Arap-Türk-Fars milliyetçiliği, Sadabat-Bağdat paktları gibi yapay milliyetçi anlaşmaları yeniden canlandırmak suretiyle mevcut baskıcı statükoları korumak isterken, bugün Kürtler bölgede potansiyel olarak demokratik gelişmenin, laik ve demokratik yönetimlere ulaşabilmenin rezervlerini ellerinde tutmaktalar, bunu enerjiye dönüştürme çabası içindeler.

Kürtler, abartıdan uzak söyleyelim ki; açık görece geri konumlarına rağmen, bugün bölgede siyasal sınırları içinde buldukları ülkelerde siyasal ve toplumsal değişim ve dönüşümün, demokrasiye yönelmenin başlıca etkin güçleri durumundalar. Son 20 yılda bunu gittikçe artan bir oranda göstermişlerdir ve göstermektedirler.

Türkiye'de 'Kürt Sorunu' ve Kürtler

Ortadoğu'da Türkiye, elbette coğrafi konumu, tarihsel geçmişi nedeniyle diğer ülkelerden belli ölçülerde farklı bir ülke. 200 yıldan bu yana yüzü Avrupa'ya dönük, AB'ye girme yolunda belli bir çaba içinde olan, gerçek bir siyasal çoğulculuk olmasa da çok partililikte 50 yılını doldurmuş, demokratikleşmesinin önü üç askeri darbeye kesilmiş de olsa bu yolda deneyimleri olan, belli bir mesafe de katetmiş bir ülke.

Savunma ve dış politikaları 1970'lere kadar "yurta sulh, cihanda sulh" eksenini üzerinde bina edilmişti. 1974 Kıbrıs müdahalesiy-

le ilk kez sınır ötesi bir askeri hareket gerçekleştirildi. Bu müdahale ile günümüze kadar uzanan bir fiili durum doğdu. Türkiye ve Yunanistan'ı, bu iki NATO üyesini, aynı sistem içindeki iki ülkeyi ilgilendirdiğinden, Kıbrıs'ta doğan durum, iki kutuplu dünya ortamında büyük sorun yaratmadı.

Sovyetler'in, sosyalist sistemin resmen çökmesinden sonra, Cumhuriyet'le temeli atılan "yurta sulh, cihanda sulh" konsepti, savunma ve dış politika ölçüleri değişti. Öyle ki, "Adriyatik'ten Çin Seddi'ne Türk dünyası"ndan sıkça söz edilir oldu. 1991'den sonra 'Kuzey Irak'a girmeler rutin hale geldi. Yayılmacılığa yönelen bu dış politika, kuşkusuz Türkiye'nin ABD ile olan ilişkilerinin yoğunlaşmasıyla, daha doğrusu ABD'nin güdümüne daha da girilmesiyle at başı gelişti. Türkiye bu süreçte kendisini bölgesel büyük güç, ABD'nin has müttefiki olarak algıladı, bunu kimi kez açıkça da ifade etti.

Soğuk savaş ortamında komünizme karşı mevzilenmede çok da önemli bir konumda bulunan Türkiye'yi bugün aynı yerde görmek olanaklı mı? NATO çerçevesinde "stratejik müttefik" olma hali bugün hangi ölçülerde geçerli. Tek kutuplu dünyada kapitalist sistem içindeki ilişkiler dünya çapında bir değişim geçirirken, Ortadoğu bunun dışında kalabilir mi? Nitekim ABD-Türkiye ilişkileri Irak müdahalesi konusunda hangi beklentilere dayanıyordu, gelişmeler ve sonuç ne oldu? Soğuk savaşın koşullarının aynen geçerli olmadığı, olamayacağı, ABD-Türkiye ilişkilerinin eskisi gibi düşünülemeyeceği, şu Irak olayı ile açık bir biçimde anlaşılmış olmalı.

ABD gibi mutlak dünya egemeliğine soyunmuş dev bir gücün bazı pazarlıkları yürütecek düzeyde dostu-müttefiki olmak, bir zamanların baş emperyalist ülkesine, "güneşin batmadığı imparatorluğun" muktediri İngiltere'ye bile nasip olabiliyor mu acaba?

Bugün tek kutuplu dünyada ABD'nin kolay kolay gerçek anlamda "stratejik müttefik"i olabileceğini düşünmek, kendini rüyada darı ambarında sanmaktır ve büyük bir hayaldir. Bugün ABD her türden dostunu-müttefikini çıkarlarına feda eder.

Bu, şimdi her zaman olduğundan daha fazla bir büyük realitedir. Dünya hakimiyetine oynayan bir büyük gücün yanında böl-

gesel bir emperyal güç olmaya niyetlenmek, hiç de gerçekçi bir politika olmaz, olamaz. "Güvenlik" bugün her zamankinden çok bir önemde "evinin içini düzenleme", içinde özgürlüğe, eşitliğe, barışa, adalete bağlı olma sorunudur, özetle demokrasiye bağlı olma sorunudur. 200 yıllık çağdaşlaşma arayışlarının sonucu olarak AB'ye tam üyelik için mücadele, Türkiye için hem bir çağdaşlaşma ve hem de ülkenin güvenliği tercihidir. AB'nin üyesi olmak Türkiye'de demokrasiye önemli bir ivme kazandıracak, 'Kürt Sorunu' gibi ağır ve acil bir sorununun çözümünü kolaylaştıracak, diğer ekonomik-toplumsal sorunlarının çözümüne de büyük katkılar koyacaktır.

'Kürt Sorunu', TC'nin kuruluşu ile doğmuş bir sorun değil. Ta Osmanlı'dan gelen bir sorun. Mirliklerin 19.yy başlarından ortalarına kadar bütünüyle tasfiye edilmesiyle Kürtlerin Osmanlı şemsiyesi altındaki özerk yaşamına son verilmesi, son mirlik Bedirhaniler'in büyük isyanının yenilgisi, ardından dini önderlerle süren isyanlar, Osmanlı'yı gittikçe ağırlaşan bir 'Kürt Sorunu' ile karşı karşıya getirdi. Merkezin çevre üzerinde egemenliğini tesis etmeye yönelik çabalarına karşı gelişen Kürt isyanları büyük ölçülerde reaksiyoner hareketlerdi. Cumhuriyet döneminde 1925'ten sonra, özellikle de dünyanın ve bölgenin gidişatına da uygun olarak 1930'lardan itibaren yükselen Cumhuriyet yönetiminin merkezileştirilmesi, toplumun-yaşamın tek-tipleştirilmesi ve Kürt kimliğinin inkarının sonucu olarak kimi zaman imhaya kadar uzanan baskı, şiddet uygulamaları, sürgünler, asimilasyon politikaları yaşandı.

Cumhuriyet dönemi isyanları da tepkiye dayanan isyanlar özelliğini büyük ölçülerde korumaktaydı, bilemediniz "Kürt-İslam" sentezi niteliğindedeydi. Devlet de bu sorunu ağalar, beyler, aşiret reisleri sorunu gibi algılıyor, öyle de sunuyor, her seferinde "Kürt mutegallibesi"ni Anadolu içlerine sürüyor, sorunu erteliyor, asimilasyonu devreye sokuyor, zaman kazanıyordu. Cumhuriyet tarihi boyunca da bölgede ekonominin gelişmesinin, geri sosyal dokunun aşılmasının özgürlük-eşitlik taleplerini öne çıkaracağı, bunun "devletin-ülkenin güvenliği"ni tehlikeye atacağı düşünülürdü, böyle de algılandı. 55'lerin sürgünü, Türk yönetici kesiminin,

asker-sivil bürokrasinin 'Kürt Sorunu'nu ağalar-beyler-şeyhler ile özdeş görüp algılamasında bir sonudur.

1960'lı yıllar bir dönüm noktasıdır. Bilgilenme, araştırma, öğrenme, siyasal-toplumsal-kültürel canlanma, uyanış, aydınlanma yeni bir ufka yol açtı. Bu değişim, devleti kuran partiyi bile "soldayım", "orta soldayım" demeye zorladı. Bu uyanış yurttaşlık bilincini, emek, bağımsızlık, özgürlük, eşitlik taleplerini yükseltti. Kürt aydın ve gençlerini de hareketlendirdi. 'Kürt Sorunu'nun siyasal ve toplumsal uyanma, modernize olma, kimliğini sahiplenme, kültürünü geliştirme, farklılığı ile eşit halk-eşit yurttaş statüsüne yükselme sorunu olduğu anlaşılmaya başlandı.

Artık Cumhuriyet'e reaksiyon göstermek şöyle dursun, Cumhuriyet'i demokrasi ile, hukukun üstünlüğü ile, sosyal devlet değerleri ile donatıp, gerçek bir laik anlayışla güçlendirmek Kürt özgürlük arayışlarının öncelikleri arasına yerleşti. O güne kadar ağa-bey-şeyh kimlikli milletvekilleri ile bölgenin siyasal temsili başlıca iki partinin kanalından yürürken, o günlerden sonra giderek modern profil çizen aydınların, halkçı-demokratik partilerin, kendisini kimliği ve değerleri ile ortaya koyan halkın inisiyatifine doğru kaydı. 1960'tan bu yana çok şey değişti. Son 10-15 yıldaysa 'Kürt Sorunu', muhtemel çözüm yollarıyla büsbütün yeni bir mecra-ya geldi, dayandı.

Artık varılan şu noktada "Kürt Sorunu", "Kürt kimliği" ileriye, ilerlemeyi, moderniteyi, çağdaşlaşmayı ifade ediyor. Geriye yönelişi çağırıştırmıyor. Modern kürt kimliği Cumhuriyet'in geliştirilmesinin, demokratikleştirilmesinin karşısında değil, yanında. Cumhuriyet'in tam bir demokratik siyasal-toplumsal kültür ile buluşmasını sahipleniyor. Toplumsal, siyasal ve günlük yaşamda Kürt kadınlarının geleneksel rollerinden uzaklaşıp öne çıkması, bu yolda büyük bir dönemecin nasıl aşıldığının önemli bir kanıtıdır. Bugünkü haliyle Kürt kimliği Türkiye'nin çağdaşlaşmasına, modernizasyonuna kendince önemli bir katkı koyuyor, bunu görmezlikten gelmek olanaksız.

Özetle; Kürtler, Türk kardeşleriyle birlikte Osmanlı'nın enkazı üzerinde kurulmuş bu devletin "anasırı İslamiye"den olan iki aslı unsurundan biridir. Bu tarihsel mutabakat zemini özellikle

1930'lerden sonra dünyanın, bölgenin gidişatına da uygun olarak kaymış, Kürtlerin inkarı der demez isyanları, imha girişimlerini birlikte getirmiştir. Son olarak 15 yıl süren iç şiddet ortamı sorunu genişletmiş, derinleştirmiş, çözümünü acilleştirerek olmazsa olmaz bir duruma taşımıştır. Türkler ve Kürtler bin yıllık alışkanlıkları ile yan yana, iç içe yaşayan iki halk. Zoraki birlik, doğal özgür-eşit birlikteliğe dönüştüğünde, ülke huzura kavuşacak, kuruntu haline gelen güvenlik sorunu aşılmış olacaktır. Kürtler çok büyük bir çoğunluğuyla Türkiye'ye ortak vatan diye bakıyorlar, gönüllü birlik içinde yaşama iradesini açık bir biçimde ortaya koyuyorlar.

Zorbalıktan başka hiçbir şey Türkiye'yi güçsüz, zayıf kılamaz, bölünme eşğine getiremez. Unutmamak gerekir ki; gönüllü birliği sağlamak da kolay değil, bölünmek de... Zor olanı, gönüllü birlikte yaşamayı sağlamak için mücadele halkların, bölge ülkelerinin, insanlığın lehine olan bir durumdur.

Yarım asırlık soğuk savaş fobileri Türkiye'nin üzerine sinmiştir. 12 Eylül rejiminin korunan hukuksuzluğu, 15 yıllık iç şiddet ortamının sendromu içinde yaşıyor. Asker-sivil arasındaki hukuk berraklığı kavuşturulmuş değil. Toplum ve insan devletin gölgesinde, onun vesayeti altında. Cumhuriyet'in laiklik, demokratiklik, sosyallik, hukukilik vasıfları güçlü bir Cumhuriyet kültürüne oturamadı. Kısacası "devletin cumhuriyeti" bunca zamandır halkın katına inemedi, "halkın cumhuriyeti" olmadı.

80 yıllık Cumhuriyet nasıl ve ne ölçüde laik, ne kadar hukukun üstünlüğüne bağlı, ne kadar sosyal devlet, ne kadar demokrasiden nasiplenmiş acaba? Kısaca halk yönetimi olan Cumhuriyet, bir türlü devletin vesayetinden, onun korumasından çıkıp halkın sahiplenmesi mertebesine çıkarılamadı. Bu durum açık bir demokrasi eksikliğine işaret ediyor. Devlet, asker-sivil bürokrasinin eliyle, halka rağmen halk için "çağdaş uygarlık düzeyine" ulaşma çabalarının sonuna varıldığını artık kabul etmelidir. Artık halka inanmanın, güvenmenin zamanıdır.

Cumhuriyet'i korumak ve kollamak toplumun işi ve görevidir. Bu hak/görev bizzat toplumun kendisine bırakılmalıdır. Devlet halkın hizmetine girmelidir. Ama varılan şu noktada bile siyasal ve toplumsal yaşam hala laik-anti laik eksen üzerinden sürdürül-

mek isteniyor. Yapay gündemlerle toplumu oyalamaya kalkmak, gerçek sorun ve çözümleri gölgelemek, demokrasiye yol açacak gelişmeleri önlemeye çalışmak, Türkiye'nin aydınlığa çıkması adına kabul edilir bir durum değildir.

28 Şubat müdahalesinin kurumsallaştırılmış olarak sürdürülmesi, açıkçası Türkiye'nin, halkın gerçek gündemini göz ardı etmeye hizmet etmektedir.

Bir önemli gerçeğe bir defa daha işaret etmek gerekiyor: Kürtler, Kürt kimliği özellikle 1960'lardan bu yana artan bir ivmeyle Cumhuriyet'in karşısında yer almak şöyle dursun, onun yanında, hatta Cumhuriyet kültürünün geliştirilmesinden yana önemli bir ağırlık koyuyor.

Kimlik hakları yanında, aşiretçi-feodal geri üretimi ve geri sosyolojik dokuyu aşmak, modernizasyonu/çağdaşlaşmayı yaşamak bugün bölgede yükselen değerler olarak önümüze çıkmaktadır. Varılan şu noktada Cumhuriyetçilik kültürünü geliştirmek, derinleştirmek, demokratik değerlerle donatmak Kürtlerin, Kürt kimliğinin başlıca özlemi ve hedefi haline gelmiş bulunmaktadır.

Önemli bir nokta

Düşünce kalıplarının dışına çıkamayanlar, dogmatikler, akla kara arasında sonsuz sayıda renklerin olabileceğini göremeyenler için bir defa daha söylemekte yarar olabilir. Ortadoğu'daki despotik yönetimler, gaddar ve zalim diktatörler, gönül isterdi ki halkların iradesi ile devrilsin. Demokrasiye halkların iradesi ile ciddi bir yöneliş olsun. Bölgenin kaderine bölge halkları karar verir durumda olsun. Ama yaşam, gerçekler buna bugüne kadar olanak vermedi. Kuşkusuz yaşam boşluk kabul etmez. Kendini yönetemeyeni yönetirler, bu bir yaşam kuralı. ABD Irak'a, bölgeye böyle girdi. Saddam ve rejimi zalimdi, elbette bir an önce gitmeliydi. Solculuk, sosyalistlik gerekçesiyle zulmü, zalimi o ülkenin bağımsızlığı adına savunmak, en iyimser bir ifadeyle gülünçtür.

Zalimlerin başka zalimler eliyle tasfiyesi ise, halklara farklı/yeni, daha tutarlı olma ödevleri ve mücadeleleri yüklüyor. Bu da; hukuk, insan hakları, özgürlük, eşitlik, adalet, kalıcı barış için git-

tikçe derinleştirilen bir var olma-yok olma mücadelesini yürütmektir. Bölge düzeyinde radikal bir demokrasi mücadelesini, dar milliyetçiliğe savrulmadan, halkların kardeşliği ve dayanışması ile sürdürüp başarmaktır...

Büyük ölçülerde Sovyet nüfuz alanı içinde bulunan Ortadoğu, 70 yılı aşkın bir süre içinde, ciddi bir gelişme, ilerleme yerine statükoyu yaşadı. Halklar bir şey elde edemedi; özgürlük-eşitlik beklerken halkların payına zorbalık ve zulüm düştü. Sovyet dış güvenlik politikaları nedeniyle zorba yönetimler çoğu zaman "anti emperyalist" diye desteklendi. Bugün bu durum artık saklanamaz bir realitedir. Yeni dünya koşullarına uygun bir gelişme Ortadoğu'da cereyan etmektedir. Şu dünya koşullarında rüzgar başka bir yerlerden, başka türlü esiyor. Statüko sarsılıyor. Taşlar yerinden sökülüp yeniden dönecek, kağıtlar yeniden karılıyor, ama nasıl?

Irak işgaliyle ABD Ortadoğu'da nasıl bir düzen istiyor? Kuşkusuz kendi çıkarlarına uygun yönetimler ve kendisine bağlı devletler, rejimler... Görünen o ki ABD'nin amacı; Türkiye, İsrail yönetimleri ve devlet düzenlerine uyarlanıp düzenlenmiş bir Ortadoğu haritasıdır. ABD'nin bölgede istediği, öngördüğü demokrasi, insan hakları değildir. Güçlü devlet, örgütsüz toplum, tebaa insan ilişkilerine dayanan, kendisine bağlı şekli/sözde düzenler olacak. ABD bundan öteye bölgede radikal İslamı, "şeriat tehlikesi"ni önleyen gerçek bir bölgesel dış güç olacak. Bu Türkiye iç politikasında AKP çizgisini AB'ye daha çok angaje edebilecek, daha da ehlileştirebilecek, 'Laik Cumhuriyet'le daha da uyumlu kılabilecek... Türkiye'de öteden beri anti demokrasi için bir manipülasyon olarak kullanılan "aman şeriat geliyor" yaygarası da inandırıcılığını, geçerliliğini büyük ölçülerde yitirecek...

Ön, genel bir değerlendirme yapılırsa ABD'ye göre ana hatlarıyla ve kısaca yaklaşım aşağıdaki gibi görünür:

1. Bir zamanlar komünizmle mücadelede özendirilen, desteklenen radikal İslama set çekilmeli, ılımlı İslama vize verilmeli...
2. Bu rejimler, devletler demokrasiziz 'laik cumhuriyetler' şeklinde olmalı. Tıpkı bizde olduğu, yaşandığı gibi...
3. Ortadoğu kapalı ülke ekonomileri kapitalist pazara, uluslararası serbest rekabete açılmalı, onunla uyumlu bir yola sokulma-

lı...

4. Ortadoğu'dan bir zamanların Sovyet nüfuzu, soğuk savaş döneminin yapıları, partileri, yönetimleri tasfiye edilmeli...

5. Kapitalist sistem içi çıkar dengeleri ABD lehine yeniden düzenlenmeli, ABD'nin mutlak dünya hakimiyeti, üstünlüğü karşılık bulmalı, kabul edilmeli.

Sonuç

Bu gidişat içinde ABD ile AB arasındaki ilişki nasıl seyreder? AB'nin derdi, dünya jandarmalığını ABD'ye bıraksa da dünya nimetlerinden kendince pay almak. Sistem içi çekişme bunun üzerine. Bunu anlamak da zor değil. Yani ABD-AB ilişkileri uzlaşmaz stratejik karşıtlık değil, sistem içi rekabet, yeniden paylaşım mücadelesi... BM, NATO gibi ortak kurumları kaçınılmaz olduğu bir zamanda güçlerine göre yeniden düzenleme, yeni koşullara uygun tavır geliştirme mücadelesi...

Ortadoğu 70 yıl Sovyetler ile Batı arasındaki denge içinde statükoya mahkumken, şimdi yönünü bütünüyle küreselleşen kapitalizme dönüyor. Ortadoğu ülkeleri, rejimleri kendilerini AB yolundaki bir Türkiye üzerinden ifade edebilirler mi? Türkiye bu haliyle bölgede statükonun devamına mı oynuyor, ileri bir gelişmeye mi? Buna karar vermiş mi?

Değişime karar vermiş, demokrasi standartlarını geliştirmiş, AB'ye girmiş bir Türkiye ve Kuzey Kürtleri, bölgedeki Kürtler için bir cazibe merkezi oluşturmaya adaydır. Verilere, tarihsel doğrultuya bakılırsa, 'Kürt Sorunu'nun rasyonel ve ileri çözümü, koşullar iyi değerlendirilebilirse Türkiye'de gerçekleşebilir. Tam demokratik bir Türkiye, komşuları ile karşılıklı yarara dayanan ilişkiler kuran, iç işlerine karşılıklı olarak karışmamayı benimsemiş, sorunlarını barışçı yollarla çözme iradesi ortaya koyan bir Türkiye neleri başaramaz ki? Çok güçlü, saygın bir yerde olmaz mı, olmaz mı? Şeriat ve bölünme korkusunu demokrasiyle aşmış Türkiye, tam demokrat bir Türkiye, işte asıl o zaman bölgesel bir güç ve çekim merkezi haline gelir.

Ekonomik kaynaklarını demokrasinin altyapısı olabilsin diye yatırım, üretim, kalkınma için kullanan; sosyal devlet anlayışını

öne almış, sosyal adaletsizlikleri gidermede kullanabilen bir Türkiye... İmkanlarını silahlanmaya değil, sosyal amaçlar için, sağlık, eğitim, sosyal güvenlik için kullanabilen bir Türkiye...

Yayılmacı dış politikayla, ABD'ye bel bağlayarak, onu "stratejik müttefik" görerek, güvenliğini orada görüp silahlanarak bölgesel bir emperyal güç olma, şu dünya ve bölge koşullarında bize gerçekçi bir ütopya gibi görünmüyor. Yine ABD'yi karşıya alan, "Rusya ile, Çin ile, İran ile birlik oluruz" gibi görüşler de gerçekçi değildir. Güvenliği karşı silahlanmada gören, soğuk savaş döneminin ürünü değerlendirmelerin hiçbir geçerliliği, güvenilirliği yoktur. Yıkılan sisteminin yarattığı boşluğu boş alan, kendini cen-gaver, atını küheylan görmek, maceralara yönelmek, akıl işi değildir.

Türkiye'deki Kürtler; kültürel haklar, kimlik hakları, onların kullanımı açısından diğer Kürtlerden geri de olsa, sosyal gelişme açısından ileride... Kuzey Kürt coğrafyasının sosyolojisi ileri bir değişimi, dönüşümü yaşıyor. Türkiyeli Kürtlerin yüzü batıya dönük, nüfusça daha yoğun, feodalizmin-aşiretçiliğin çözülüşü daha ileride bir yerde, kentleşme düzeyi görece daha yüksek bir noktada. Geniş bir coğrafyaya yayılan Kürtlerin, kendilerini Türkiye Kürtleri üzerinden ifade etmeleri tarihsel geçmişle de, dünyanın gidişatı ile de, gerçeklerle de örtüşüyor. Bütün bu nedenlerle Türkiye'de eşitlik ve birlik içinde, iki kurucu halkın ileri demokratik bir çözümü gerçekleştirilme şansı tarihsel gidişata, bölge gerçeklerine pekala uygun düşmektedir.

Türkiye'de devlet, "bölünme", "şeriat tehlikesi" gibi iki önemli hassasiyetini nasıl aşar? Bu karşılığı zor verilebilir bir soru... Bu soru, bir devlet toplumda korkular yaratmaksızın yaşayabilir mi diye de sorulabilir. Korkular, tabular özgür bir tartışma, örgütlenme ortamında demokrasi ile aşılar, bu kolay olmayan iş de toplumların, halkların işi... Bunca yıllık çağdaşlaşma, modernize olma yolundaki mücadele ile buluşup kaynaşmak, bu mücadeleyi sonuçlandırmak "devletin güvenliği" den de öte bir toplumsal hedeftir, o da her şeyden çok toplumun işidir. Siyaset, sivil siyaset, artık kapıkulluğundan, devlet katından çekilip, halkın katına inmeli, yüzünü artık topluma dönmelidir. Siyaset kendi toplumsal

karşılığı/sosyolojisi ile buluşmalı ve ona dayanmalıdır. Devlet, topluma/yurttaşa hizmet sunan, onların güvenliğini sağlayan bir aygittir, onun emrinde olmak durumundadır.

Demokrasinin önündeki en büyük engel, 50 yılı aşkındır siyasal yaşamımızdaki "devlet partisi" geleneğinden başkası değildir. Bu gelenek büyük bir felakettir. Türkiye siyasal yaşamı, özellikle de sol siyasetler üzerinde kabus gibi durmaktadır.

Varılan şu dünya koşullarında Türkiye'nin ihtiyacı tam bir demokrasidir. Radikal bir demokratik dönüşümdür. 200 yıllık batıya dönük çağdaşlaşma, AB'ye tam üyelik çerçevesinde sonuçlandırılarak sorunlar aşılar. Ancak çağdaş olunarak, örnek olunarak bölgede büyük ülke, saygın ülke olunabilir.

Türkiye'nin potansiyelleri, iç dinamikleri bunu gerçekleştirmeye uygundur, elverişlidir. Türkiye'yi diğer Ortadoğu ülkelerinden ayıran da bu ve benzeri farklılıklarıdır. Yeter ki ülkenin ve bölgenin sorunlarının tespitinde ve çözümlerinde gerçekçi ve kararlı olalım; olup bitenlere biraz daha yükseklerden, yukarılardan bakmasını bilelim.

AVRASYA'NIN JEOPOLİTİĞİ, ABD'NİN İRAK İŞGALİ ve KÜRDİSTAN

ABD'nin Irak işgali, işgale karşı gelişen direniş ve bölgenin geleceği dünyanın gündeminde. Irak işgali, sıradan bir askeri hareket değil. Irak'ın açık işgalini de kapsayan ve başta Avrasya olmak üzere dünya çapında askeri, mali, siyasi işgal ve operasyonlar, Pentagon'da çok önceden ayrıntılı planlanmıştı. 21. yüzyılda dünyanın egemeni olarak kalabilmenin hesabıyla ABD, Avrasya'ya dönük kapsamlı bir strateji oluşturdu. Irak bu stratejide önemli bir yer tutuyor.

Avrasya deyip geçemeyiz, çünkü o bir çok yönüyle dünya demektir. Avrasya'ya egemen olan, dünyaya egemen demektir. Bunun bilinciyle Pentagon stratejistleri çok önceden Avrasya üzerinde egemenlik kurmaya dönük uzun erimli stratejik bir plan oluşturdular. Bu plan üzerinde daha önce durmuştuk.

Avrasya üzerinde egemenlik kurmayı içeren stratejik plan, ABD için 1945-1990'lı yılları içeren "soğuk savaş" döneminden daha önemlidir. Pentagon, kapsayacağı sürenin ve mali boyutunun "soğuk savaş" yıllarından daha fazlasını içereceğini bilerek planı oluşturdu. Çünkü, ABD emperyalizmi için Avrasya üzerinde

egemenlik kurabilmek, "soğuk savaş" döneminden "başarılı çıkmak"tan daha önemlidir. 20. yüzyılda, özellikle de ikinci yarısı boyunca, ABD ekonomik, askeri ve kültürel olarak büyüyen, yayılan bir güçtü. 21. yüzyılda ise tüm veriler ABD'nin büyümeyi değil, kendi gücünü koruyabilmeyi hedef olarak seçtiğini gösteriyor. Zaten artan saldırganlığının altında, kendi gücünü koruyabilmenin refleksiyle şekillenen davranışları yatıyor.

Irak'ın askeri işgali, üzerinde uzun süre çalışılmış stratejinin bir alanda pratiğe geçirilmesidir. ABD Irak işgaliyle bir çok şeyi aynı süreçte test ediyor. Vietnam'ı aşan kayıplarla yüzleşse bile, kolay kolay Irak'tan çekilmeyecektir. Dolayısıyla ABD'nin Irak'ta "başarısı" ya da başarısızlığı; her iki durumda da hem faturası taraflara ağır olacak, hem de Irak'ı (bölgeyi) aşan sonuçları olacaktır. Şimdiden var bile.

ABD-İngiliz emperyalist bloku, Irak ordusuna karşı "dijital savaş" (uzaktan kumandalı teknolojik savaş) kazandı. Ya da teknolojik savaşta, üstünlüğün açık farkla emperyalist ordularda olduğunu gören Saddam ve Baas yönetimi çok fazla direnmeden, iktidarı terkedip pozisyon değiştirdiler. İktidardan devrildikleri andan itibaren dijital savaşın görünen hedefi olmaktan çıktılar. Ve Irak'a yerleşen ABD-İngiliz blokunun askeri varlığı artık, Baas ve diğer direniş odakları için görünen somut hedefler haline gelmişti. Sınırları bozma sırası Araplara gelmişti.

Irak'ın işgaline sadece Kürt ulusal hareketinin, hatta sadece düne kadar muhalif olan Şii Arapların ve Irak Komünistlerinin gözüyle bakarsak eksik bakmış oluruz. Bir de genel olarak ülkeleri işgal edilmiş Arapların cephesinden bakmak gerekiyor. Emperyalist ABD-İngiliz bloku, Irak işgaliyle kendi stratejik hedeflerini test ediyor. Irak onlar için bir deneme tahtası. Ama ülkeleri işgal altındaki Arap halkının/halklarının da ulusal gururları test ediliyor.

Emperyalizm ve siyonizm tarafından Arapların ulusal gururlarının ayaklar altına alınması yeni olmadığı gibi, buna karşı direnişleri de yeni değil: Lübnan'da ABD deniz piyadelerine yönelik, bir karşı 300 askerin ölümüyle büyük darbe vuran intihar eylemi ABD'nin Lübnan'dan çıkışını hızlandırmış, Arap milliyetçiliğini canlandırmıştı. İşgale karşı Arapların tutumuna ve üstün teknoloji

karşısında intihar eylemlerine yönelmelerine bir de bu gözle bakmalıyız. Saddam diktasının devrilmesini Irak halkları, özel olarak Arapların da büyük çoğunluğu sevinçle karşıladı. Ama aynı sevinç ABD askerlerini karşılamadılar. Tersine halk, "Saddam gitti, siz de artık gidin ülkenize" tavrıyla işgal ordularına baktı.

Kürtler ya da Şii Araplar, emperyalist orduları Irak'ı işgale davet etmediler. Belirttiğimiz Avrasya stratejisi gereğince ABD, Irak'ı işgal etti. Saddam rejiminin devrilmesinde, ABD-İngiliz bloku ile Irak muhalefetinin çıkarları örtüştü. Fakat bu örtüşmenin hem Kürt ulusal hareketi hem de Şii Araplarla uzun süreli olacağını bugünden iddia etmek yanlış olur. Çünkü ABD'nin Türkiye, İran ve genel olarak Arap rejimleriyle geçmişten gelen ilişkilerine, Irak'ta sıkışması da eklenince; terazinin kefesi bölge rejimleri lehine ağır basabilir ve başta Kürt ulusal hareketi emperyalistlerce yeniden kurtlar sofrasına bırakılabilir. Bu tehlike her geçen gün büyüyor.

Coğrafya, az ya da çok ama mutlaka bir yanıyla tarih demekse, Kürtler'de coğrafyanın tarihlerini etkilemesi yine gündemde. Kürdistan'ın jeopolitik yapısıyla, yani coğrafyanın siyasetinden gelen çetin sorunlarıyla Kürt siyaseti hep boğuştu. Jeopolitiğin dünya çapında yeniden önem kazandığı günümüzde, Kürdistan'ın jeopolitiğinin Kürt siyasetini yine köklü sorunlarla yüzleştireceğinin verileri artıyor. Dört devletçe işgal altında tutulan parçalanmış Kürdistan coğrafyasının tarih üzerindeki baskısı, Kürt siyaseti ile sınırlı olmayıp, bölge çapında sonuçlara gebedir. Kürt siyasetinin bir hayli zorlu sorunlarla yüzleşmesinin temelinde de bu yatıyor.

Avrasya'nın Jeopolitiği

Jeopolitik terimini tarihte ilkin, İsveçli siyasi coğrafyacı Rudolf Kjeelfen'in (1863-1922) kullandığı iddia edilir. Ancak jeopolitiğin doğuşuna ve gelişmesine katkı sunan çok sayıda bilim insanı var. Bunlar arasında Alman Frederik Rafzel (1844-1904), İngiliz S. H. Mackinder (1861-1947), Fransız Vidal de la Blanche (1845-1918) ve ABD'den Alfred Thayer Mahan (1840-1914) öne çıkan isimlerdir.

Jeopolitik tanım olarak en genel anlamıyla; devletlerin coğrafik özellikleriyle siyasetleri arasındaki ilişkileri inceleyen bilimdir.

Jeopolitik; büyük ya da küçük belirli bir alanda coğrafyanın siyaseti yönlendirmesi veya hükümetlerin kendi siyasetlerini coğrafyanın verileri ışığında şekillendirmesi de denilebilir.

Jeopolitik; bir devletin dış politika başta olmak üzere politikasının coğrafya, ekonomi, nüfus vb. açılardan incelenip belirlenmesidir. Kısacası jeopolitik ile ilgili yapılan tanımların hemen hemen hepsinde ortak payda olarak; coğrafya, devlet, ekonomi-politika kavramlarının birlikte kullanıldığı görülür. Bu kavramları karşılıklı ilişki içerisinde veri olarak yapılacak her tanım şöyle ya da böyle bizi jeopolitiğe ulaştırır. Özetle coğrafyanın siyaseti olarak jeopolitikte, toprak ve (teşkilatlanmış toprak olarak devlet başta olmak üzere) unsurları bu ilişkinin merkezini oluştururlar.

Jeopolitik unsurların "kurumsal" olduğu kadar tarihsel yönleri de var. Bu açıdan daha özgün olarak coğrafya ile siyasetin kesişmesi denilebilir. Çünkü, jeopolitik "coğrafyanın bütün unsurlarıyla aktifleşmesi ve unsurlar değerlendirilerek sonuçlar çıkarılmasıdır". 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, siyasi coğrafya üzerindeki çalışmalar; ekonomik, sosyal, kültürel ve politik unsurların coğrafya ile ilişki içerisinde değerlendirilmesiyle, siyasi coğrafya bütün unsurlarıyla aktif hale getirildi.

Jeopolitik doğrudan politika üretmez, fakat politika üretecek odaklara veri hazırlar. "Jeopolitik bugünkü ve gelecekteki güç ve amaç ilişkisini -politik düzeyde- fiziki ve siyasi coğrafyayı esas olarak inceler. Bütün güç unsurlarının coğrafi platform ve verilerle politikaya çizdiği yönü belirler." (Suat İlhan, Avrasya Dosyası, Kış 2002, sayı 4, sy. 318)

Jeopolitiğin bölge, ülke gibi değişmeyen unsurlarının yanı sıra; ekonomik, sosyal, kültürel, askeri ve politika gibi değişen unsurları da var. Yukarıda değindiğimiz gibi, söz konusu A veya B ülkesinin (bölgesinin) jeopolitiği olunca bu iki unsurun birbiriyle dinamik ilişkiye girerek birbirini aktifleştirdiğini gördük. Bu dinamik ilişkide, söz konusu olan ülkenin politik yapısı ve hedefleri diğer değişken unsurlardaki gelişmelerle paralel değişir. Ama aynı ülkenin dış politikasının temel çizgilerinin kolay kolay değişmediği görülür. Örneğin İran ya da Türkiye'de hükümetlerin değişmesiyle birlikte, iç politikalarda yaşanan değişmelere karşın, dış politi-

kanın ana çizgileriyle korunduğu görülür. Bu durum, söz konusu ülkenin coğrafyasının dış politikasına kattığı içerikten gelir. Ancak, bir ülkede hükümet değişikliğini aşan rejim değişiklikleri olduğunda, dış politikada kimi önemli değişikliklerin olduğunu, fakat buna rağmen ana çizgilerde değişmeyen unsurları görürüz.

Son yıllarda jeopolitik üzerine tartışmaların genel olarak Avrasya, özel olarak da Kafkasya, Hazar bölgesi, Orta Asya ve Ortadoğu üzerinde yoğunlaşması tesadüf değildir. Çünkü ABD başta olmak üzere belli başlı emperyalist-kapitalist merkezler, 21. yüzyılda kurtuluşlarını Avrasya üzerinde egemenlik kurmada arıyorlar. Avrasya deyip geçemeyiz: Dünya nüfusunun %75'ini, dünya enerji kaynaklarının %70'ini ve dünya GSMH'nin %60'ını içeriyor. Öyle ki sınırları Doğu Avrupa'dan Japonya'ya, Rusya'dan Mısır'a dayanan (ve başta Çin, Hindistan, Rusya gibi hem nüfus hem coğrafik olarak dev büyüklükte ülkeleri içeren) geniş coğrafya olarak Avrasya; 21. yüzyıl politikalarını büyük ölçüde etkileyen, hatta belirleyen stratejilerin üzerinde üretildiği büyük bir coğrafyadır.

Ortadoğu, Avrasya'nın önemli bir bölgesidir. Öyle ki Ortadoğu, "Doğu ve Batı, Kuzey ve Güney, gelişmiş ve az gelişmiş ulusların az veya çok bulunduğu fakat çatışmaların hiç eksik olmadığı, Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarının birleştiği, Türk boğazları vasıtasıyla Karadeniz'i Akdeniz'e, Süveyş Kanalı ile de her iki denizi Hint Okyanusu'na bağlayan stratejik konumda bir bölgedir." (Arman Kuloğlu, Avrasya Dosyası, sayı 4, sy.15)

Ortadoğu, tarihte uygarlığın (uygarlıkların) ilk boy verdiği; zengin kültürel birikime sahip; tüm tek tanrılı dinlerin doğup dünyaya yayıldığı; dünyada bilinen petrol rezervlerinin %65'ini barındıran; üç kıtayı birleştiren kara ve demir yollarının düğüm noktası; Batı bankalarında kara ve kaçırılmış para sahiplerini barındıran; parçalanmış ve iç içe geçirilmiş zengin etnik yapıya sahip olan bölge... İşte Ortadoğu'daki siyasi coğrafyayı sürekli aktif halde tutan belli başlı verilerin bazıları! İşte Ortadoğu jeopolitiğinin değişmeyen ve değişen unsurlarının karşılıklı dinamik ilişkileri ve işte emperyalizmin Ortadoğu'ya, özel olarak da Irak'a müdahalesinin temel nedenleri!..

Türkiye'nin jeopolitiğine ilişkin değerlendirmeyi yine Armağan

Kuloğlu'dan aktaralım: "Çevresinde zengin petrol bölgelerinin bulunması, egemenliği altındaki İstanbul ve Çanakkale Boğazları, kontrol altında tutabileceği Doğu ve Orta Karadeniz, Ege Denizi, Karadeniz; istikrarsızlık alanları olan Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu bölgeleri, üç kıtayı birbirine bağlayan coğrafik konumu... Bu konum, ülke güçlü olduğu zaman bir jeopolitik güç, zayıf olduğu zaman ise bir jeopolitik güçsüzlük olarak kendini göstermektedir" (age. sy.10)

Aslında Türkiye için söylenen, deniz ve boğazların jeopolitiğe kattığı içerik gibi önem taşıyan faktörlerin dışında genel çizgileriyle Kürdistan için de geçerlidir. Ayrıca, Türkiye'nin "Doğu ve Güneydoğu"sunu Kuzey Kürdistan oluşturur ve Kürdistan Türkiye'den farklı olarak ciddi petrol rezervlerini barındırır. Ortadoğu, Avrasya'nın önemli bir parçası ise, Kürdistan da Ortadoğu ile Anadolu'yu birbirine bağlayan coğrafyanın adıdır. Dahası Doğu ile Batı'yı birbirine bağlayan tarihi İpek Yolu'nun yanı sıra bugünkü Doğu-Batı enerji koridoru güzergahının geçtiği bölgelerden biridir. Ortadoğu'ya hayat veren Fırat, Dicle gibi tatlı su kaynaklarını barındıran; İskenderun Körfezi'nden Basra Körfezi'ne uzanan ve tarihte uygarlığın ilk beşiği olarak da anılan "Verimli Hilal"i de büyük ölçüde içeren coğrafya Kürdistan'dır. Tarihte büyük imparatorlukların işgaline uğrayan, yakın tarihte emperyalizmin de rolüyle dörde bölünerek kontrol edilmek istenen Kürdistan, böylesine dinamik jeopolitik veriler içerir.

Rusya, Çin, Hindistan, İran başta olmak üzere Avrasya'nın belli başlı ülkelerinin (devletlerinin) tümünün jeopolitik yapısı üzerinde ayrı ayrı durmamız yazının içeriği açısından mümkün ve de gerekli değil. Doğrudan ilgilendirdiği için Rusya'nın üzerinde kısım duracağız.

ABD'nin Avrasya'ya Müdahale Stratejisinin İlk Sonuçları

ABD'nin Avrasya'ya dönük stratejisinin belli başlı temel çizgilerinin ve atılan adımlarının üzerinde daha önce durduğumuzdan, burada ABD stratejisinin ilk sonuçları, gelişen karşı tepkiler ve ABD'nin başvurmaya zorlandığı kimi taktik politikalarını ele alacağız.

Emperyalist-kapitalist sistem, reel sosyalizmin yıkılmasıyla birlikte dünyaya yeniden egemen oldu. Karşıt sistemler yönünden ele alındığında, dünya bugün tek kutupludur. Ancak emperyalist-kapitalist sistem, kendi içerisinde birden fazla kutbu barındırıyor. ABD'nin yanı sıra Almanya-Fransa merkezli AB ile Rusya, Çin, Japonya gibi farklı güç merkezlerinin şekillendirdiği çok kutupluluk var. Başka bir ifadeyle, ABD, AB, Rusya, Çin, aynı zamanda günümüz dünyasının jeostratejik aktörleridir. Japonya, Hindistan, İngiltere de belli ölçüde jeostratejik aktörlere dahildirler.

ABD rejimi Avrasya üzerinde egemenlik kurabilmenin stratejisini geliştirirken, başlangıçta AB ile işbirliğini içeren bir rota belirledi. Bu işbirliğine başta İsrail olmak üzere Türkiye ve Orta Asya devletleri de dahildi. Ana hedef; Rusya'nın kuşatılmasıydı, Avrasya üzerindeki etkisini kırmaktı. Aynı süreçte Çin ve Hindistan'a dönük baskılarla hem bölgedeki etkilerini sınırlandırmak hem de bu iki büyük devletin Rusya ile ittifak geliştirmelerini engellemek de hesapta yer alıyordu. Hatta Rusya, Çin ve Hindistan'ın en büyük jeopolitik avantajları olan coğrafik büyüklüklerini (alan derinliklerini) uzun vadede parçalamak da ABD'nin stratejisinin öngördüğü bir başka hedefti.

ABD'nin ilk planlamasında, Avrasya enerji pastasının büyük dilimlerinin kendisine, geriye kalanının Fransa-Almanya eksenli AB'ye ve ittifak içerisinde olduğu diğer devletlere bırakılması öngörülmüştü.

'Demokrat' Clinton hükümetinin yerini Cumhuriyetçi G. W. Bush ve ekibine bırakmasıyla birlikte Avrasya stratejisi kimi taktik değişimler dışında temel çizgileriyle korundu, ancak bir an evvel hayata geçirilmesi için gaza basıldı. ABD sermayesi ve derin devleti, İngiltere ile İsrail gibi stratejik müttefikleri dışındaki müttefikleri Avrasya pastasından dışlayan politikalar geliştirdi. Bu dışlanma, Bush'un seçim kampanyasında kullandığı "açık bir Amerikan enternasyonalizmi" şiarının, dünyanın "her açıdan Amerikanlaştırılması" hedefiyle birleşince daha da belirginlik kazanacaktı.

ABD ile Almanya, Fransa ve Rusya arasında, Doğu Avrupa'nın denetimi, Balkanlar ve Yugoslavya'nın parçalanması sürecinde ciddi sorunlar yaşandı. Fakat 11 Eylül saldırısının sıcaklığı orta-

mında günah keçisi yapılan ve ABD (CIA) imalatı olan Taliban rejiminin yıkılmasında, farklı emperyalist rejimler görünürde işbirliği içerisinde Afganistan'ı işgal ettiler. Yani Doğu Avrupa ve Balkanlar'daki pastanın paylaşılmasında, emperyalist odaklar arasındaki çelişki ve çatışmalar belirgin iken; Afganistan'ın işgalinde Rusya hariç işbirliği belirgindi. Zaten genel kuraldır: Farklı emperyalist güç merkezleri arasındaki ilişkiler her dönem işbirliği ve çatışmayı birlikte içermişlerdir. Bu ilişkide bazen işbirliği, bazen de çatışma belirgindir. Ama işbirliğinin belirgin olduğu dönemde çatışma, tersine çatışmanın belirgin olduğu evrede de işbirliği varlığını korumuştur. Çünkü özünde hepsi, aynı emperyalist-kapitalist sistemin farklı merkezlerini oluştururlar.

Afganistan işgalinde, 11 Eylül saldırısının ardından görünürde, ABD'nin düştüğü mağduriyet başta olmak üzere bir çok faktörün örtüşmesiyle, emperyalist odaklar arasında işbirliği baskındı. Ancak Afganistan işgalinden sonra, ABD'nin, herkesi dışlayan, hatta düşman ilan eden bir siyaset izlemeye başlaması ve Irak'a dönük işgal ısrarı giderek Fransa-Almanya ile arasındaki ilişkileri gerdi.

Eylül 2002'nin ardından ABD rejimi, "küresel bir hegemonya" kuracağı iddiasını içeren yeni bir "ulusal güvenlik stratejisini" bağırarak herkese ilan etti. Plan çok önce hazırlanmıştı, ilanı yeni yapıyordu. Bu ilan, "hiçbir devlet ya da koalisyonun" kendi liderliğine, koruyuculuğuna ve uygulamalarına karşı çıkmamasını istedikleri "tek kutuplu dünyanın" ilanıydı. Dışişleri Bakanı C. Powell, "ABD'nin askeri harekete girişme yönünde en yüksek hak sahibi olduğunu" belirtirken, Hitler Almanya'sının 1930'larda diğer emperyalist güçlerin pastasından açıkça pay istemesinden daha haydutça bir davranışı sergiliyordu. Bush daha pervasız bir söylemle "ya bizim yanımızdasınız ya da bize düşmansınız" faşist tehdidi ile ilanı sürdürüyordu.

11 Eylül saldırısı sonrasında "milli güvenlik" ve "dış politika" artık ABD'nin "milli gündeminin" değişmeyen iki ana konusu haline getirildi. Okyanuslarla korunan, süper askeri mekanizmaya sahip ve Rusya'dan sonra dünyada alan derinliği büyük olan ikinci veya üçüncü ülke olan ABD'nin, 11 Eylül sonrasında durmaksızın "düşman" ve "terör" tehdidini tekrarlaması garip değil mi?

Bush ve ekibi (aslında ABD sermayesi) kendine ve geleceğine ilişkin derin güvensizlik ve korkuyla, dünyaya adeta "paranoyakça" bakan bir siyaseti geliştirmeye başladılar. Bu "paranoyak" yaklaşım, küresel çapta kapitalizme yöneltilmiş her itirazı düşman ilan edip, açık saldırının hedefine koyuyordu. ABD rejimi, kendisini uluslararası siyasette adım adım yalnızlaştıran ve herkesle sorunlu (çatışmalı) hale getiren bazı konularda ısrar ediyordu. Kyoto sorununda herkesle; casus uçak krizi ve Tayvan konusunda Çin'le; füze savunması konusunda Fransa-Almanya ile; Irak işgalinde herkesle, özel olarak da Araplarla; Kuzey Kore konusunda Güney Kore ve Japonya ile sorunlar yaşıyordu. Bütün bu tutum ve yaklaşımlar ABD'yi yalnızlaştırıyor ve özellikle de dünya halklarının büyüyen tepkisine hedef oluyordu.

ABD emperyalizmi 11 Eylül saldırısını "önleyici vuruş" doktrinine dayanarak yaptı, ancak bu dünya çapında geliştirmeyi planladığı askeri saldırganlığı için yeterli zemin sunamıyordu. ABD bununla yetinmek istemiyordu, çünkü en başta BM engeli bulunuyordu. Oysa ABD tüm jeopolitik sınırlamaları aşmayı amaçlamış, hiçbir coğrafya ve uluslararası hukukla kendini sınırlandırmak istemiyordu. Bu nedenle dünyanın her yerindeki askeri varlığına ve girişeceği işgallere kendince "meşruluk" kazandıracak argümanlar da üretmeliydi, üretti de.

Dün Yugoslavya, Afganistan, Irak'ta ileri sürdüğü gibi yarın da başka coğrafyalardaki askeri işgallere girişmesinin argümanlarını yaratmalıydı. Çünkü 11 Eylül saldırısının hem sıcaklığı geride kalıyordu, hem de ABD'nin eylemi hangi amaçla kullandığını, geniş kamuoyu az çok kavramıştı. Bu nedenle dün Bosna'da, Afganistan'da, Irak'ta yaptığı gibi, varolan/varettiği ya da varededeği "insan hak ve özgürlüklerinin ihlali"yle sözde "risk altındaki kitleleri kurtaracak" olan "insani müdahalelerin" zeminini oluşturmaya yöneldi. Bu yönelim doğrultusunda dünyanın farklı coğrafyalarına özellikle de bugün Ortadoğu'ya odaklanmıştır.

Önce acil "insani sorunlar" yaratılacak ya da varolanlar kullanılacak ve ardından da "insani müdahale hakkı" adı altında emperyalist işgale girişilecek. Tatbikat yapılırsa gibi, ülkeler açıkça işgal edilecek, halklar kırılacak, birbirine kırdırılacak, ama tüm

bunlar "demokrasi, özgürlük, kadın ve insan hakları" getiriliyor örtüsü altında sürdürülecek. İşte "sosyal demokrat" Blair'in isim babalığını yaptığı "insani savaş"(!) budur. Emperyalizm ve "insani müdahale"!.. İğrenç ve mide bulandırıcı...

T. Blair'in adını koyduğu, ABD rejiminin öncülüğünde yürütülen "insani savaş" neleri içeriyor? Yüksek teknolojiye dayalı dijital savaşla, hedef ülkeler işgal ediliyor; böylece ABD-İngiliz askerlerinin hem sıfır kaybı (ölümü) üzerinden bir plan'ı, hem de kendi toprakları dışında cereyan ettiği kadarıyla "insani savaş"mış(!) Pe ki Yugoslavya, Afganistan, Irak'ı yerle bir eden savaşın "insani" olduğunu ve ABD-İngiliz askerlerinin canının can ama Asya, Afrika halkları ve askerlerinin ise "canlarının patıcan" olduğunu insanlık kabul edecek miydi? Hayır, etmedi, etmeyecek!

ABD emperyalist rejimi gelişmiş silah ve iletişim sistemiyle, "düşmanın" asker ve halk kaybını maksimuma çıkarırken; kendi asker kaybını ise minimuma düşüren bir planlamayı geliştirmiş. Bu "insani savaş" değil; emperyalist savaş ve vahşetin ta kendisidir. Buna isterseniz askeri alandaki (savaş sanatındaki) esneklik de diyebilirsiniz. Kentlerin, kasabaların, ülkelerin altyapısı, uzaktan güdümlü füzelerle günlerce, aylarca bombardıman altında tutuluyor, hedef halindeki kitleler ve yöneticiler karşı koyamamanın ya da karşı koydukları halde saldırıyı durduramamanın sinir bozgununa uğratılıyorlar. Ve bu alçakça saldırının adı "insani savaş" oluyor! Ama Saddam rejiminin devrilmesinin ardından, sınırların bozulma sırası işgalci ABD-İngiliz güçlerine geliyor. Çünkü emperyalist işgal orduları artık görünür hedef durumundayken; Iraklı direnişçiler ise hiçbir yerde ama her yerdeler.

ABD rejiminin esas derdi, ne "risk altındaki nüfusun kurtarılması" ne demokrasi ve özgürlük, ne azınlık hakları, ne de kendi "ulusal güvenliğinin korunması" değildir. ABD zaten okyanuslarla çevrili jeopolitik güvenliğe yeterince sahip. ABD derin devletini savaşa, saldırganlığa yönlendiren, bunalımı derinleşen kapitalist sistemin kendisidir. Yani esas kendine güvensizliğin yönlendirdiği bir saldırganlık içerisindedir. Bu kendine güvensizlik öylesine noktalara tırmandırıldı ki, ABD'nin kendisinde bile, Bush hükümetinin "dış politikasını sorgulayanlar, artık sadece muhalif de-

ğil, kafir veya Amerikan karşıtı olarak nitelendiriliyor.”

Bush ve ekibinin temsil ettiği “paranoyak” siyasetinin vardırıldığı yer; “ABD’nin çıkarları için ‘meşruluk aranmayacak’ kuralının belirlenip uygulamaya konulması”dır! ABD’nin dünya üzerindeki “mutlak egemenliğini” kurma amacının açıkça belirtilmesi ve bunun gereği olarak Almanya, Fransa, Rusya gibi diğer emperyalist merkezlerin çıkarlarının hiçe sayılması... Böylece Avrasya stratejisinin ilk planlamasında Rusya’nın kuşatılması ana hedefken; pastadan dışlanmalarıyla artık Fransa ve Almanya da fiilen Rusya’nın yanına itiliyordu. Ama ABD’nin Avrasya üzerinde egemenlik kurabilme stratejisinin açmazları da farklı açılardan giderek derinleşiyordu. Derinleşen açmaz sadece Bush ve ekibinin paranoyak siyasetiyle ya da dış politikanın giderek “terörizme karşı savaşla özdeşleştirilmesinden” ileri gelmiyor. En başta “dünyaya her açıdan ABD gözüyle bakılması” ya da “dünyanın Amerikanlaştırılması” hedefidir. Ki bu hedef ta baştan ölü doğmaya mahkumdu. Dünya halklarının her açıdan zengin farklılığının, dünyanın Amerikanlaştırılmasının başlıca bariyeri olduğunu/olacağını; emeğin, halkların ve bir bütün olarak insanlığın bu aptalca hedefe karşı direndiğini, direneceğini belirteyim. Küreselleşen kapitalizm karşıtı dinamiğin gelişmesiyle birlikte anti emperyalizmin ‘anti ABD’ ile giderek örtüşmesi ABD stratejisinin başlıca engelidir.

İkincisi; ABD kapitalizminin yaşamsal ihtiyaç duyduğu fosil enerji kaynaklarına, daha yakıcı olarak Almanya, Japonya, Fransa gibi emperyalist merkezlerin de ihtiyaç duymasının kızıştıracığı pasta kavgası, ABD stratejisinin bir başka engeli.

Üçüncüsü; çok yönlü kuşatmayı algılayan Rusya’nın Çin ile birlikte Şanghay Beşlisi’ni oluşturması, ABD stratejisine Avrasya’da taş koyan bir başka gelişme.

Dördüncüsü; pastadan açıkça dışlandıklarını, Irak politikalarında daha net algılayan Fransa ile Almanya’nın Rusya’ya yaklaşması... Hatta bir ara Avrupa-Transatlantik bağıni koparmayı tehdit edecek kadar ABD ile ilişkilerin gerilmesi. Ve ABD’nin doğrudan Orta Asya hamlesiyle, Avrasya stratejisinde Türkiye’nin yerinin önemsizleştirilmesi...

ABD emperyalizmi, sınırları ötesinde düşman aradıkça, kendi

siyle, kendisinin ürünü olan kanlı tarihle ve karanlık emellerinin sonuçlarıyla yüzleşti ve giderek yalnızlaştı. ABD'nin uluslararası siyasette nasıl yalnızlaştığını, Avrasya stratejisinin mimarlarından biri olan Z. Brezezinski'den aktaralım:

"BM Genel Kurulu'nda, Ortadoğu ile ilgili iki oylama yapıldı. Birinde 133'e karşı, diğesinde 144'e karşı dört 'hayır' oyu vardı. Bu dört oy ABD, İsrail, Marshall Adaları ve Mikronezya'ya aitti." (Radikal, 11/11/2003). Yani stratejik müttefiki İngiltere bile ABD lehine oy kullanamadı.

Brezezinski devamla şunları söylüyor:

"AB ile ittifak ilişkilerimizin kalıcılığını vurgulamak; esas olan değerler ve çıkarlar ortaktır... Bazen biz haklı olabiliriz, bazen de onlar haklı olabilir."

"Ve dünyanın bazı bölgeleri söz konusu olduğunda, Avrupalıların bizden daha deneyimli olduğunu; en az bizimkiler kadar önemli çıkarları olduğunu kabul etmeliyiz. Özellikle Ortadoğu konusunda bunun böyle olduğu kanısındayım."

"ABD zirvede ama Avrupalılara, AB'ye ihtiyacımız var. Demokrasi konusunda daha açık sözlü davranmak koşuluyla Rusya'ya ihtiyacımız var."

"Irak'ta başarmak zorundayız. Bunun için yabancı askeri varlığı uluslararasılaştırmak lazım." (age)

Brezezinski, stratejinin devamında ısrar ediyor, ama taktik politikalarda kimi değişiklikleri öneriyor. Yani danışmanlık misyonu gereği, yönetime akıl vermeye çalışıyor.

Spekülatör George Soros ise, "Irak'ta bataklıktan çıkmak için BM'ye muhtacız. Eğer Bush seçimlerde yenilirse, izlediği politikalar tarihe cinnet olarak geçebilir ve ABD doğru yola dönebilir." (28-01-2004, Radikal) derken, Brezezinski'den kısmen farklı şeyler öneriyor.

Bush seçimi kaybetse de, Irak'ta daha ciddi açmazlarla karşı karşıya kalsa da, ABD rejimi kolay kolay Avrasya egemenlik hedefinde stratejik değişikliğe gitmeyecektir. En azından kendi içinden ciddi bir şekilde sarsılmadan ve dünya halklarının büyüyen radikal muhalefetiyle yüzleşmeden strateji düzeyinde değişimlere gitmeyecektir. Ama stratejiyi hayata geçiren taktik politikalarda

belli değişikliklere gidebilir. Brezezinski'nin önerileri de esas taktik alandaki kimi değişiklikleri içeriyor. AB ile pastadan belli pay vermek kaydıyla işbirliğini yeniden güçlendirmek; Rusya ve Çin'in öncülüğündeki Şanghay Beşlisi'ne karşı tutumu zamana yayarak, şimdilik geri adım atmak; doğrudan askeri işgallere girişmeyi orta vadede durdurmak... vb. Fakat ABD stratejisinin kendisinden vazgeçmeyecektir. Rusya'nın kuşatılmasını, Kafkaslar ve Orta Asya üzerinde zamana yayarak sürdürecektir. Dolayısıyla Irak'ta Vietnam'dan daha ağır bedel ödeme pahasına geri çekilmemekte diretecektir. Ancak ABD halkları ve dünya emekçileri, kanlı tarihiyle birlikte ABD'yi büyük sorgulamaya çekebilirse, o zaman ABD Avrasya stratejisinden vazgeçer, daha doğrusu vazgeçebilir. Ya da 19. yüzyılda Napolyon'un, 20. yüzyılda Hitler'in Rusya'ya yönelmesi ve Rusya'nın alan derinliğine çakılarak geri çekilmekle kalmayıp, yıkılmaları misali; ABD rejimi de, belki Rusya'ya doğrudan işgale yönelir ve sonunu hazırlar.

Fransa ve Almanya ağırlıklı AB, son Irak savaşında da netçe görüldü ki, ortak dış politikayı halen oluşturulabilmiş değil. Doğu Avrupa ve Baltık ülkeleriyle bünyesini genişleten AB, bir yandan bu yeni üye yapısının her açıdan sindirilmesi ile uğraşiyor, bir yandan da Avrupa Anayasası ile dış politikada bağlayıcılığı üyelerine dayatma hazırlığında. Bu süreçte Fransa ve Almanya merkezli AB, ABD ile (pastadan pay kapmak amacı da dahil) uzlaşma arayışlarını sürdürüyor. ABD'den uzlaşma yönünde gelecek adımları karşılamaya hazır, ancak ABD ile ittifak içerisinde Rusya'nın kuşatılmasına tekrar yönelmeyeceklerinin argümanları bir hayli güçlendi.

Rusya'nın Arayışları...

Rusya, 20. yüzyılın son çeyreğinde Batı tarafından ciddi hırpanılması ile paralel olarak hızlı ve büyük bir jeopolitik geri çekilmeye de maruz bırakıldı. Daha da önemlisi, Yeltsin'in de katkısıyla Ruslar/Rusya bir kimlik bunalımına sürüklendi. Batılı mı, Doğulu mu, yoksa her ikisinin bileşimini ifade eden Avrasyalı mı? Ya da stratejik tercihleri milliyetçi tercihlere göre şekillenen veya şekillenecek olan bir ülke mi? Kısacası Rusya'nın kafası bir süreden be-

ri karışık ve bunu halen tam aşabilmiş değil.

Rusya, ABD'nin kendisini kuşatmasına, "kendi tarihi çıkar alanına izinsiz girdiği" düşüncesiyle şiddetle tepki veriyor. Ama kendi içerisindeki arayışı da halen bağlayıcı olarak noktalamış değil. Rusya'nın arayışı üzerinde etkili olmaya çalışan birden fazla akım ve güç bulunuyor. Bunlar içerisinde kalın çizgilerle iki akım belirgin. Avrasyacı akım ile Atlantikçi (Batıcı) akım. Ayrıca son yıllarda tarihi Avrasyacılıktan belirgin farklılıkları içeren ve gittikçe güçlenen yeni Avrasyacı akım...

Atlantikçi akım; Rusya'nın geleceğini ve güvenliğini Batı'da, özel olarak da Avrupa'da arıyor. Avrupa'nın bir parçası olarak G-7'ye 8. üye olarak girerken, Atlantik İttifakı'nın iki güçlü üyesi olan ABD ve Almanya ile uyumlu ilişkiler arayışında. Yeltsin dönemi bu Batıcı akımın iktidara gelip, belirli bir yol aldığı dönemdir. Atlantikçiler, batı kapitalizminin (serbest piyasa başta olmak üzere) değerlerini esas alarak dünya kapitalizmi ile bütünleşmeyi; Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nı, "bütün Avrasya'yı kapsayacak şekilde genişletmeyi"; Rusya'nın güvenliğini "Ortak Avrupa Güvenlik Sistemi'nin kurulmasıyla" gidermeyi savunuyorlar. Son yıllarda Rusya dış politikasında "Primakov doktrini" ağırlığını hissettirdikçe, Atlantikçi akım kısmen geriletildi. Ama gerek tarihi Avrasyacılar, gerekse yeni Avrasyacılar hem kendi içerisinde net değiller hem de batı kapitalizminin değerler sistemine alternatif üretmiş değiller; kapitalizm çerçevesinde üretmezler de...

Batılılaşmaya, Avrupalılaşmaya karşı çıkan Avrasyacı akım, Avrupa merkezli bakışı reddediyor. Bütün uygarlıkların eşit olduğunu söylüyor, ama Rusya'yı kendine özgü coğrafik, kültürel özellikleriyle "Avrupa ve Asya'dan farklı bir kıta gibi görüyor"lar. Esas yüzleri Asya'ya dönüktür. Ayrıca Avrasyacılar içinde Rus halkının sadece Slav unsuru ile tanımlanamayacağını, kültüründeki "Turan unsuru" nedeniyle Avrasya'nın Slav olmayan halklarıyla da bağı olduğunu savunanlar da var.

Avrasyacılar, 1917 Ekim Devrimi'ni "Avrupalılaşmanın ölümü ve Doğu'ya dönüşün hayırlı bir başlangıcı" olarak görüyorlar. Fakat içinde sosyalizmi savunanlar olmakla birlikte çoğunlukla sosyalizmi reddediyor, liberal demokrasi ve serbest piyasa ekonomi-

sini savunuyorlar.

Rusya'da, Avrasyacılıktan farklı olarak yeni Avrasyacılık, en başta Avrupa yerine ABD'yi karşı hedef (cephe) olarak seçmiştir. Rusya Komünist Partisi başta olmak üzere, çeşitli sol yapılar da bu akımın etkin unsurları içerisinde yer alıyorlar.

Yeni Avrasyacılık da kendi içerisinde "Resmi Avrasyacılık", "Sol Avrasyacı Model" ve "Avrasya Hareketi Modeli" gibi üç belli başlı akımı içeriyor. Ancak, çok kutuplu uluslararası sistem, ABD hegemonyasına karşı kesin tutum ve Avrasyacı geleneğe bağlı kalınarak Rusya'nın özgün kimlik edinmesi... Bu üç akımın ortak paydaları olarak öne çıkarılıyor.

Yeni Avrasyacı yaklaşımın resmi politikada en etkili olduğu dönem, Yevgeni Primakov'un önce dışişleri bakanı, ardından da başbakan olduğu 1996-1999 yıllarıdır. "Primakov Doktrini" olarak da anılan Primakov'un görüş ve önerileri özetle: Çok kutuplu dünya gerçeği ile bu gerçeğin belli başlı aktörleri olarak ABD, AB, Rusya (BDT), Çin, L. Amerika'yı görür. Rusya'nın Çin ile stratejik işbirliğine gitmesini ve İran'ın da bu işbirliğine dahil edilmesini savunur. Ortadoğu ile Kafkasya'nın Rusya'nın etki alanında kalmasını, BDT ülkelerinin Rusya ile entegrasyonunun geliştirilmesini belirtir.

1997'de Rusya "Ulusal Güvenlik Doktrini" yeniden şekillenirken, Primakov'un görüşleri genel kabul gördü. 26 Nisan 1996'da Sanghay İşbirliği Örgütü'nün kurulması; 1997'de Rusya ile Beyaz Rusya'nın "ortak devlet" oluşumuna yeniden yönelmeleri; İran ile geliştirilen işbirliği; Rus ordusunun 1999'daki Priştina hareketi vb. gelişmeler bu doktrinin yansımaları. 1999'da önce başbakan, sonra devlet başkanı seçilen Putin döneminde Primakov doktrininin belli başlı hatları korundu, ama ABD ile işbirliğinin kapısı da açık bırakıldı. Zaten Putin yönetimindeki Rusya, genel olarak Asya ile ilişkilerinin Batı ile ilişkilerine paralel gelişimini sağlayacak bir denge politikası izliyor.

Sol Avrasyacı model, G. Zyuganov'un liderliğindeki Rusya Komünist Partisi'nin de benimsediği yaklaşımları içeriyor. Rusya'nın kafası karışık demiştik, görülüyor ki Rus komünistlerinin kafası beter karışık. Kurtuluşu sınıf mücadelesi ve devrimde aramak yerine,

jeopolitikte görmeye başladılar. Zyuganov, "Rusya için çözüm ve stratejik öncelikler önerdiği en önemli çalışmasını 'coğrafyanın zaferi; Rusya'nın jeopolitiğinin temelleri' şeklinde isimlendiriyordu." (Nazım Caferarsoy, Avrasya Dosyası, sy. 85)

Rusya'nın alan genişliğinin, dış müdahale ve işgallere karşı güvence olduğunu tarih defalarca kanıtladı. Fakat Rusya işçi ve emekçi halklarının yeniden kurtuluşu ve Rusya'nın dünyada hak ettiği saygınlığa yeniden kavuşması, ancak yeni bir Ekim Devrimi ile mümkündür. Rusya Komünist Partisi'nin halihazırda uzak durduğu da budur.

Sonuç olarak:

1- Genel olarak dünya üzerinde, özel olarak da Avrasya üzerinde egemenlik kurmada, farklı emperyalist güç merkezleri arasındaki çelişki ve çatışmalar içinde işbirliği arayışları da devam ediyor. Bunu, halihazırda bir adım önde ABD emperyalizmi götürüyor. Pastadan büyük payı alan ABD, diğer emperyalist merkezlerle çatışma yönü ağır basan işbirliğini ararken; Fransa, Almanya, Rusya gibileri ise halihazırda ABD ile pasta yarışında işbirliği yönü ağır basan çatışma içerisindedir. Dolayısıyla M. Hardt ve A. Negri'nin, "Bir zamanlar tanık olduğumuz birkaç emperyalist güç arasındaki çatışma ya da rekabetin yerini tek bir iktidar fikri almıştır" (İmparatorluk, sy.33) belirlemesi yanlıştır.

2- M. Hardt ile A. Negri'nin "İmparatorluk" adlı eserlerinde söyledikleri ile ABD'nin yeni ulusal güvenlik konsepti kıyaslandığında şunları görürüz:

Bush yönetimi, "ABD'nin çıkarları için meşruluk aranmayacak" kuralını koyup uygulamaya yöneldi. Bush, seçim kampanyasında ısrarla "açık bir Amerika enternasyonalizmi" vurgusu ile dünyanın Amerikanlaştırılacağını duyurdu. Ve bu, ulusal güvenlik konsepti ile ABD'nin tek kutuplu dünya ve küresel imparatorluk hedefini açıklıyordu. M. Hardt ve A. Negri de, "Bizim temel tezimiz şudur: Egemenlik yeni bir biçim almış, tek bir hükmetme mantığı altında birleşmiş bir dizi ulusal ve ulus üstü organdan oluşmuştur. İşte bu yeni küresel egemenlik biçimi bizim imparatorluk dediğimiz şeydir", "İmparatorluk giderek bütün yerküreyi kendi açık ve genişleyen hudutları içine katmakta olan merkezsiz

ve topraksız bir yönetim aygıtıdır" demişlerdi. (age, sy.18-19)

Sanırım ABD rejimi, Hardt ve Negri'nin yazdıklarının rüyasını çok gördü, ama yaşamda diğer emperyalist ve gerici güç merkezlerinin varlığı ile hep yüzleşiyor, yüzleşecek.

Ortadoğu'ya 'Düşük Yoğunluklu Demokrasi' ve Irak İşgali

ABD-İngiliz emperyalist blokunun Irak işgaliyle, Ortadoğu'ya yeni müdahalesi söz konusu. Yeni müdahale diyoruz; çünkü emperyalizmin Ortadoğu'ya askeri işgal de dahil müdahalesi çok eskilere dayanıyor. Yeni olan müdahalenin kendisi değil, içeriği ya da gerekçeleridir. Bölgenin mevcut sınırları ve hatta yakın tarihi, ağırlıklı olarak emperyalist işgal ve müdahaleler altında şekillendi. Özellikle Arabistan ile Kürdistan coğrafyasındaki mevcut sınırlar tamamıyla yapay olarak, halkların iradelerinin dışında, emperyalist güçlerce belirlenmişti ve bu sınırlar halen varlığını koruyor.

ABD, 21. yüzyılda Avrasya üzerinde egemenlik kurma stratejisi çerçevesinde, Pakistan'dan Kuzey Afrika'ya kadar büyük Ortadoğu'ya müdahaleye doğrudan askeri işgallerle başladı. Afganistan'ı Irak işgali izledi. Dün de bugün de bölgeye dönük emperyalist müdahalenin amacı, özü itibarıyla aynıdır. Sadece müdahalenin argümanları (gerekçeleri) ile taktikleri değişti.

ABD'nin stratejik hedefi Avrasya üzerinde egemenlik kurmaktır, fakat taktik planları salt doğrudan askeri işgallerle sınırlı değil. Müdahale etmeyi planladığı ülkeye ve uluslararası siyasi iklime bağlı olarak müdahalenin taktikleri değişebilir. Afganistan ve Irak'ta yaptığı gibi doğrudan askeri işgallere dayanan müdahalenin yanı sıra; "soğuk savaş" boyunca sosyalist ülkelere karşı kullandığı "insan hakları", "demokrasi", "serbest piyasanın nimetleri" argümanlarını da kullanabilir. İkisinin örtüştüğü veya Afganistan ve Irak'ta yaptığı gibi birisinin egemenlik kurmada alan açtığı, diğerinin arkadan tahkim edilmeye çalışıldığı uygulamalara da başvurabilir. Irak'ta açık işgalin yarattığı büyük tepkinin etkisiyle yeni açık işgaller yerine, iç muhalefetlere desteği de içeren "Büyük Ortadoğu Planı" gibi sözde "demokrasi, özgürlük" planlarını da geliştirebilir.

ABD emperyalizmi 20. yüzyılın sonlarına doğru L. Amerika,

Asya ve giderek Afrika'da kendi egemenliğinin aracı olarak "düşük yoğunluklu demokrasi" rejimlerini egemen kılmayı planlayıp yürürlüğe koydu.

Bu plan ilk olarak L. Amerika'da yürürlüğe konuldu. Yıpranan, halkların büyük nefretiyle yüzleşen faşist-gerici askeri rejimlerin yerine, emperyalizmin bölgedeki çıkarlarının bir süre daha bekçiliğini yapabilecek yeni rejimlere yöneldi. ABD, 20. yüzyılın sonunda halen askeri rejimlerde ısrar etseydi, halkların büyüyen isyanı, askeri rejimlerle birlikte ABD'nin varlığına da büyük darbe vurabilirdi. ABD'li stratejistler bu "tehlikeyi" gördüler ve değişimi hedefleyen Latin Amerika halklarının önüne "düşük yoğunluklu demokrasi" seçeneğini çıkardılar. Ve askeri rejimlerin yerini peş peşe çok partili parlamenter demokrasi yönetimleri aldı. Yapılan seçimlerle işçi, emekçi halkların tepkileri kısmen de olsa yatıştırıldı. Özellikle Brezilya'da başta olmak üzere, yeni bir sosyal demokrat harekete dönüşen eski devrimci demokrat hatta sosyalist hareketlerin yönetime seçimle geldikleri yerlerde estirilen "sol rüzgar"la hem değişim isteyen halkların yatıştırılması hedeflendi, hem de bu yeni işbirlikçiler aracılığıyla kapitalist sistemin varlığına bir süre daha koruyabilmesinin yolu açılmaya çalışıldı.

L. Amerika'da "düşük yoğunluklu demokrasi" uygulamalarının giderek -şimdilik- düşük yoğunluklu halk hareketleriyle (intifada) karşılık bulduğu söylenebilir. Ağır da olsa L. Amerika'da yüzü 21. yüzyıla dönük olarak büyüyen devrimci hareket, hem bölgenin kapitalist rejimleri hem de emperyalizmin bölgedeki egemenliği için gittikçe tehdit oluşturuyor. Eğer dünyanın farklı coğrafyalarındaki benzer hareketlerle birbirine karşılıklı dinamizm katabilirse, L. Amerika'daki devrimci dalga daha hızlı büyüyebilir.

ABD, L. Amerika'da yürürlüğe koyduğu planın bir benzerini Avrasya'nın kimi alanlarında farklı taktiklerle yürürlüğe koymak istiyor. Ortadoğu ve Orta Asya'ya planlamada öncelik verildiği görülüyor. Kısacası, Orta Asya ve Kafkaslar'da varlığını tesis etme, Ortadoğu'daki varlığını ise "demokrasi rejimleri" ile bir süre daha sürdürübilmenin arayışı içerisinde.

L. Amerika'ya kıyasla Ortadoğu'da bağımsız halk hareketlerinin, yani işçi hareketinin, gençliğin, aydınların, emekçi köylülerin

devrimci muhalif hareketinin zayıflığına rağmen, emir, krallık ve şeriatçı rejimlerin daha uzun süre ayakta kalamayacakları, dolayısıyla bu rejimlerin kendi çıkarlarını korumanın güvencesi olamayacağını emperyalist merkezler görüyor. Aynı emperyalist merkezler özellikle Ortadoğu'nun siyasi ikliminde şu verileri de gördüler: Bir yandan, halihazırda İran hariç diğer bölge ülkelerinde burjuva demokratik, milliyetçi, devrimci-demokrat ve komünist muhalefetin zayıflığını; diğer yandan, on yıllardır iktidarda olan ve halkların nefret ettiği emirlik, şeyhlik, krallık gibi ya da Saddam ve Mısır yönetimi gibi rejimlerin varlığı. İşte emperyalizmin Ortadoğu'da egemenliğini derinlemesine yeniden kurmaya yönelirken kullanmak istediği politik malzemeler bunlardır.

"Demokrasi", "özgürlük", "serbest piyasa" gibi kavramları içeren "Büyük Ortadoğu Planı" uzun soluklu olarak yürürlüğe konulmak isteniyor. Bunlar, emperyalist müdahalenin gerçek amaçlarını gizleyen, perdeleyen politik, ekonomik argümanlardır. Fakat kendine milliyetçi, yurtsever, demokrat hatta komünist diyen kimi kuramcı ve siyasetler, "ABD İmparatorluğu"nun "emperyal" müdahaleyle gittiği her yerde "özgürlük potansiyellerini" geliştirdiğini, hatta bölgede "yeni devrimci bir durum" yarattığını ileri sürüyor.

M. Hardt ve A. Negri de, "Biz tıpkı Marks'ın kapitalizmin kendinden önceki toplum biçimleri ve üretim tarzlarından daha iyi olduğunu vurguladığı anlamda imparatorluğun daha iyi olduğunu iddia ediyoruz... Aynı şekilde bugün biz, imparatorluğun modern iktidarın zalim rejimlerini ortadan kaldırdığını ve aynı zamanda özgürlük potansiyelini çoğalttığını görüyoruz" diyorlar. Ve çalışmalarının devamında, "Körfez savaşının önemi, ABD'nin kendi ulusal saiklerinden hareketle değil; küresel hak adına, uluslararası adaleti sağlayabilecek tek güç olarak tarih sahnesine çıkışından gelir" belirlemesinde bulunuyorlar. (İmparatorluk, sy. 68-195. Ayrintı Yay.)

ABD'nin Irak işgali sonrası koşulları KONGRA-GEL'in nasıl değerlendirdiğini yorumlayan Cahit Mervan ise daha ileri giderek şunu belirtiyor:

"Saddam rejiminin çökmesiyle, cin şişeden çıkmıştır. Irkçı, ge-

rici ve çağ dışı rejimlerin çökmesi kaçınılmazdır. Bu yeni devrimci bir durumdur.” (Özgür Politika, 8/1/2004)

Bu bakış açılarıyla, özellikle de Hardt ve Negri'nin değerlendirmeleriyle ilgili söylenecek çok şey var. Bunları başka bir çalışmaya bırakarak, burada şunları belirtmekle yetineceğim:

1- Marks ile Engels'in, kapitalizmin kendisinden önceki sınıflı toplum biçimleri olan feodalizm ve kölecilikten tarihsel evre olarak daha ileri olduğu vurgusu ile Hardt ve Negri'nin “emperyal” dedikleri “imparatorluğun” emperyalizmden “daha iyi olduğu” vurgusu ya da saptamaları apayrı şeylerdir. Bunları aynı kefedede değerlendirmeyi, aynı anlamda “iyi” olduğunu savunmayı ancak Hardt ile Negri gibi aptal “kuramcılar” becerebilir.

Kapitalizm de kendinden önceki sınıflı toplumlar gibi özel mülkiyete dayalı sınıflı bir toplum. Fakat öncekilerden farklı ve ileri bir tarihsel basamağı temsil eder. Köleciliğe ve feodalizme göre, üretim ilişkileriyle ve üretim yapısıyla farklı bir toplum evresini temsil eder. Ayrıca, önceki üretim ilişkisinin biçimlendirdiği toplum ve devletin yıkılmasının ya da evrimci tarzda aşılmasının üzerinde yeni üretim ilişkileriyle, siyasal devletiyle yeni bir toplum kurulur. Yazarların iddia ettiği gibi “imparatorluk” un oluştuğunu bir anlık kabul etsek bile, bu imparatorluk denen olgu emperyalizmden farklı bir üretim yapısını, devlet ve toplum yapısını temsil etmez. “İmparatorluk” varsayımı da tıpkı emperyalizm gibi kapitalist toplumu temsil eder. Kapitalist toplumdaki sınıfların, sömürünün ve siyasal rejimlerin devamını esas alır. Dolayısıyla ister ülkesel, ister küresel çapta olsun, mevcut kapitalist toplumun korunmasını esas aldığı sürece, iddia edilen “ABD İmparatorluğu” emperyalizmden nitelik olarak farklı olmayacağı gibi, daha “iyi” veya “daha ileri” misyonlar da üstlenemez. Tersine ABD emperyalizminin (yazarların iddiasıyla imparatorluğun) çürümesi, yozlaşması, krizi derinleşen kapitalist sömürü düzeninin koruyuculuğunu üstlendiği sürece “özgürlük potansiyelini çoğaltmak” yerine, şimdi yaptığı gibi gittikçe saldırganlaşan bir rotada özgürlükleri kuşatmaya ve yoketmeye çabalayacak.

2- ABD “imparatorluğu”, Saddam yönetimi gibi “modern iktidarın zalim rejimleri”ni yıkıyor, yerine neyi hedefliyor? Burjuva

demokratik iktidar mı? Hayır. Böyle bir yönelimde olsaydı Venezuella'daki Hugo Chavez'in yönetimindeki burjuva demokratik iktidarı yıkmak için bunca kavga verir miydi? Yazdıkları "İmparatorluk" kitabının önsözünde Marks'ın Das Kapital'inin yarattığı etki ve ilgiyi bekleyen bu zavallılar, "imparatorluk modern iktidarın zalim rejimlerini yıkıyor" derlerken hiç mi hiç bu soruların yanıtları üzerinde düşünmediler?

Hardt ile Negri Afganistan'daki şeriatçı Taliban rejiminin emperyalist müdahaleyle yıkılmasından hareketle böyle bir sonuca ulaşıyorsa, bu da aptalca bir değerlendirmedir. Zira birkaç yıl önce Taliban rejimini destekleyip iktidara taşıyan ABD'nin/CIA'nın kendisiydi. SSCB yanlısı Afganistan demokratik yönetimine karşı ABD yıllarca şeriatçı, gerici Taliban ve diğer örgütleri destekleyip iktidara taşıdı. Fakat 11 Eylül saldırısının hemen ardından, bu kez dün kendi eliyle iktidara taşıdığı Taliban rejimini, Avrasya üzerinde egemenlik kurabilme stratejisi gereği olarak Orta Asya'ya ilk doğrudan açık işgalin gerekçesi yaparak saldıran da yine Hardt ile Negri'nin "imparatorluğu" nun kendisidir. Dolayısıyla, Taliban ya da Saddam rejimini kendi emperyalist stratejisi gereği doğrudan işgalle yıkan ABD emperyalizminin "özgürlük potansiyelini çoğalttığını" söylemek ancak kafası postmodernizm bulamacı ile iyice karışmış olan Hardt ile Negri'nin işi olabilir. Daha dün çıkarları farklı açılardan kesiştiğinden, Almanya, Fransa, ABD, İngiltere gibi emperyalist merkezler ortak bir hareketle sosyalist Yugoslavya Fedarasyonu'nu parçalarken, "imparatorluk özgürlük potansiyelini mi çoğaltıyor"du?

3- ABD emperyalizminin, kapitalist sömürü düzenini ayakta tutabilmek ve dünyanın egemen gücü olarak kalabilmek amacıyla, Avrasya enerji kaynaklarına el koymak başta olmak üzere, ekonomik, askeri ve siyasi çıkarları gereği Yugoslavya, Afganistan ve Irak'ı işgal ettiğini dağdaki çoban bile az-çok kavramıştır. Ama buna rağmen Hardt ile Negri, ABD'nin Irak'ı işgal ettiği Körfez Savaşı'nda "ulusal saiklerinden (yani çıkarlarından) hareketle değil, küresel hak adına uluslararası adaleti sağlayabilmek" amacıyla saldırıya geçtiğini söyleyebilecek kadar ya siyasi körlük içindeler ya da bilinçli olarak sorunu çarpıtıyorlar.

4- ABD-İngiliz blokunun Irak Baas rejimini devirmesiyle Ortadoğu'da "yeni bir devrimci durum" ortamının oluştuğunu iddia eden ve ulusal özgürlük adına tüm umutlarını ABD müdahalesine bağlayan Cahit Mervan'a ne denir? Tarih bilinci yönünden hafızası bomboş görünen Mervan, ABD'nin tarihte gelmiş-geçmiş en koyu ırkçı rejime sahip olduğundan, öyle ki sermaye kuruluşları ve kiliselerinin bile dünyaya ve olgulara "beyaz tonlu" olarak baktıklarından habersiz konuşuyor. Ama boş yere ABD'den yana umutlanıyor.

ABD emperyalizminin Avrasya'ya dönük geliştirdiği stratejinin genel açmazları üzerinde durmuştuk. Ortadoğu, özel olarak Irak özgülünde de açmazının derinleştiğini belirtelim. Ki ABD'nin Irak'ta askeri ve siyasi açmazının derinleşmesi, genel açmazlarını da derinleştiren önemli bir faktördür. Şimdi daha özgün olarak ABD'nin Ortadoğu ve Irak'ta derinleşen açmazlarını irdeleyelim.

Birincisi; son günlerde kamuoyuna "Büyük Ortadoğu Planı" adıyla sunulan "düşük yoğunluklu demokrasi" oyununun daha şimdiden açmazlarının derinleştiğini görmekteyiz. En başta, L. Amerika benzeri bir geçişin koşulları Ortadoğu'da yok. Irak'ta serbest seçimlerle yönetimin belirlenmesine gidildiğinde, seçimlerde Şii Arapların çoğunluk oluşturacağı açık. Şii Arapların kuracağı yönetimin adı belli: Şeriat rejimi! Güney Kürdistan'da eksikli de olsa burjuva demokratik yapı oluşur, ama Şii ağırlıklı Güney Irak'ta seçimlerden Şeriat rejimi çıkar. Bu yüzden Irak'ta seçime gitmemek bir dert, gitmek iki dert... ABD'nin yüzleştiği açmaz en başta budur. Benzer durum, İran hariç Suriye, Mısır, Ürdün, Filistin başta olmak üzere bir çok Ortadoğu ülkesi için geçerli. Ortadoğu ve hatta genel olarak İslam coğrafyasında bugün politik İslam seçimlerde çoğunluk oluşturma koşullarına sahipse, bunun yine asıl sorumlusu ABD başta olmak üzere emperyalizm değil midir? On yıllarca komünizmin İslam coğrafyasına, özellikle sıcak denizlere inmesini engellemek için Pakistan, İran ve Türkiye üzerinden geliştirilen "Yeşil Kuşak" politikasının baş mimarı ABD emperyalizmi değil midir? Kendi yarattığı sonuçlarla yine çıkarları gereği boğuşan emperyalizmin bu amaçla geliştirdiği işgaller için "yeni devrimci durum yarattı" veya "özgürlük potansiyelini çoğal-

tıyor” demek aptalca değil mi?

İslam coğrafyasındaki teokratik rejimlerin ezici çoğunluğu emperyalist politikanın ürünü olarak şekillenmişken; bunların yerine “düşük yoğunluklu demokrasi” stratejisini aynı emperyalist odaklar nasıl hayata geçireceklerdir?

“Büyük Ortadoğu Planı” diye sunulan bu “düşük yoğunluklu demokrasi” ile en ilerisi belki “laik diktatörlükler” kurulabilir. Ki bu hedef hem devrimci, demokrat ve komünistlerin destekleyecekleri ileri bir hedef değil, hem de yukarıda değindiğimiz gibi yaşama geçirilmesinin önünde başta yine emperyalist ABD’nin ürünü olan politik İslam olmak üzere bir çok engel bulunmaktadır.

İkincisi; ABD, özellikle de atası konumundaki İngiliz emperyalizmi, bir başka açıdan Ortadoğu’daki geçmiş kanlı, karanlık politikalarının sonuçlarıyla, yani kendi tarihleriyle yüzleşiyorlar. Arabistan toprağında 22 devletin kurulmasında ve Kürdistan coğrafyasının dörde bölünmesinde, emperyalizmin doğrudan rol oynadığını belirtmiştik. Dolayısıyla, Suriye kendi açısından haklı nedenlerle Ürdün, Lübnan ve Filistin’i, Irak ise Kuveyt ve hatta Körfez’deki diğer Arap devletçiklerini ayrı Arap devletleri olarak tanımıyor. Biz nasıl Kürdistan’ı ayıran sınırları yapay olarak görüp kabul etmiyorsak, Araplar da haklı olarak kendilerinin yapay sınır ve devletçiklerini tanımıyorlar. Arabistan coğrafyasında “düşük yoğunluklu demokrasi” yönünde atılacak ilk adımlar bile, kimi Arap devletlerinden bu yönlü talepleri güçlendirecektir. ABD, Saddam yönetiminin Kuveyt işgalini Irak’a saldırının gerekçesi yapmıştı, ama bugün kendisinin oluşturduğu Irak Geçici Yönetim Konseyi’nde kimi üyeler açıkça Kuveyt’in Irak’ın bir parçası olduğunu tekrarlıyorlar. Kısacası, ABD’nin geliştirmek istediği “demokrasi” oyunu, emperyalizmin geçmişte çizdiği yapay sınırlarla ve halkların birbirini boğazlamasına yol açan karanlık politikalarıyla daha çıplak yüz yüze geliyor, gelecektir.

Üçüncüsü; gerek bölgenin gerici rejimleri, gerekse diğer emperyalist rejimler, farklı gerekçelerle ABD’nin Irak’ta burnunun ciddi sürtünmesini istiyorlar. İran, Türkiye ve Suriye, başta Kürt sorunundaki ortak paydaları nedeniyle ve genelde bölge devletleri sıranın kendilerine gelmemesi için, herkes bir biçimiyle kendi

savunma hattını Irak'ta kurmuş. ABD stratejisine dolaylı veya doğrudan taş koymaktadır. ABD-İngiliz bloku daha şimdiden Irak'ta sınırları bozulup hırpalandı bile. Dolayısıyla başlangıçta, yarın-öbür gün İran veya Suriye de benzer bir planla işgal edilecek beklentileri boşa çıktı. ABD-İngiliz blokunun yakın vadede Ortadoğu'da başka bir ülkeyi doğrudan işgal etmeye girişmesi gündemden kalktı. Uzun soluklu olarak, iç muhalefetler desteklenerek ve ekonomik, askeri yaptırımlar uygulanarak iktidar değişimi hedefleniyor. Geliştirilmek istenen "Büyük Ortadoğu Planı"nın tam da Irak'taki doğrudan askeri işgalin çıkmazının derinleştiği süreçte kamuoyuna duyurulması tesadüf değil. Ayrıca bu ABD-İngiliz blokunun taktik politikalarındaki değişikliği de yansıtıyor.

Dördüncüsü ve önemlisi; ABD'nin Irak işgalinin açmazını derinleştiren, Irak direnişinin kendisidir. Irak'ta Baas rejiminin devrilmesinin ardından gittikçe genişleyen, hatta Irak'ın sınırlarını da aşarak Arapların onur mücadelesine bürünen bir direniş var.

Irak'ta devam eden direniş, alternatif siyasal odak ve program aşamasına ulaşmış değil. Bu aşamaya varması kolay da olmayacak. Emperyalist blok, "Irak'ta istikrar" sağlanmasını ve Irak Geçici Yönetim Konseyi'nin seçimler aracılığıyla meşruluk kazanmasını engellemek; polis, ordu gibi yeni yönetimin militarist yapısının oluşması yönünde atılan adımların sistematize olmasına set çekmek vb. hedeflerle kendini sınırlamıştır. Yeri gelmişken belirtelim: ABD'nin kendisi de Irak'ta yakın vadede istikrar değil, istikrarsızlığın devamından yanadır. Irak'ta seçimlerin yapılması ve istikrar kazanmış bir iktidarın kurulması, ABD'nin Irak'ta askeri olarak çekilmesinin ön koşulu demektir. Ki ABD planında yakın sürede Irak'tan çekilmek bulunmuyor.

Irak işgaline, Arapların gözüyle de bakmamız gerekiyor. Sadece Kürt ulusal hareketinin çıkarlarından hareketle işgali değerlendirsek işgali ve karşı direnişi yanlış algılarız. Özellikle Kürdistanlı Komünistler olarak işgale karşı direnişi daha geniş bir ufukla ele alıp değerlendirdiğimizde şunları görebiliriz: Direnişin beslendiği başlıca değer Arapların onur savaşıdır. Modern Arap milliyetçiliğinin işgale karşı tutumu ve yıllarca kullanılıp yüzüstü bırakılan politik İslamın emperyalizmle hesaplaşmasının ürünü olan eylem-

ler "direnif"tir, "başkaldırı"dır.

Bu zeminlerde gelişen Irak direnişine ilişkin, "Bütün göstergeler Irak'ta bir direniş olmadığını gösteriyor. Burada sabotaj ve terör var" (Cahit Mervan, 8/1/2004-Özgür Politika) diyen birisi göstergeleri hiç ama hiç anlamamış demektir. Mervan ve aynı yaklaşımda olanların, ülkeleri işgal altında olan Arapların milliyetçiliğini ya da yurtseverliğini dikkate almadıkları anlaşılıyor. Düne kadar kendileri "vur-kaç eylemleri" vb. diyorlardı. Ama benzer ve daha çaplı eylemleri Araplar ABD işgaline karşı yapınca neden "direnif" değil de "sabotaj ve terör eylemleri" oluyor?

Irak direniş var ve gittikçe Arap coğrafyasında yayılma eğiliminde. Merkez olarak Irak belirlenmiş, fakat cephe gerisini tüm Arap ülkeleri oluşturuyor. Direniş milliyetçi-İslami kimlikten çok İslami-milliyetçi bir kimliğe (ya da motife) bürünüyor. Öyle ki Irak Komünist Partisi'nden ayrılan IKP (KADRE) adlı komünist hareket bile, "Fakat uygarlığın beşiğı olan iki nehrin kirlenmemiş topraklarında, tanrının onun için biçtiğı rolü yerine getirmek üzere yasalar ve ahlaki değerler, bugün yeniden yükseliyor. Ve işgalcilere elem ve keder tattırıyor" demek durumunda kalıyorlar.

Irak direniş ortak bir cephede birleşebilmiş değil ve bunun çok zor olduğunu da tekrar belirtelim. Fakat direnişin ortak paydaları az çok ortaya çıkmıştır. ABD işgaline, siyonizme karşı tutum ortak payda olarak öne çıkıyor. Baas yönetimlerinin 30 yıl boyunca kullandığı ve halka siyasal zorla dayattığı modern-laik vurgu, Irak direnişinde yerini İslami-milliyetçi motife bırakmış. Bu motif direnişin kitle tabanını yakın vadede genişletme açısından bir avantaj olduğu gibi, şeriatçı, teokratik rejimlerden çok çekmiş halklardan uzun vadede alacağı tepki nedeniyle de bir dezavantaj oluşturuyor.

Sonuç olarak; ABD, Avrasya stratejisinde taktik politikalardaki kimi değişimler gereğı başta AB ile olmak üzere yeniden uzlaşma ve ittifak arayışına girdiğı gibi, özelde de Irak üzerinde uzlaşma çabaları geliştiriyor. Hem diğer emperyalist merkezlerle hem de bölge devletleriyle uzlaşma arayışları var. Özellikle ABD'nin İran, Suriye ve Türkiye ile girişeceği yeni pazarlıklar, Kürt ulusal hareketini yeniden kurban verebilir. Çünkü ABD uzun süre hem kuzu-

ları sağ tutmayı hem de kurtları doyurmayı beceremez. Çıkarları daha kesin saf tutmaya zorlandığında, emperyalist ABD kurtlardan yana tavır alabilir.

Kürt/Kürdistanlı Siyasetin Duruşu, Sorunları...

Genelde Kürt, Kürdistanlı siyaset, özelde de Kürt burjuva milliyetçi siyaset Kürdistan'ın jeopolitik yapısından gelen ciddi güçlüklerle hep yüz yüze kaldı. Üzerinde kısaca durduğumuz Kürdistan'ın jeopolitik yapısı, yani coğrafyanın siyaset üzerindeki rolü nedeniyle Kürt siyaseti tarih boyunca ağır sorunlarla hep yüzleşti, halen de yüzleşiyoruz.

Kürdistan'ın farklı coğrafyalarında Kürtler ve onların çocukları, hatta çocuklarının çocukları savaş koşullarında büyüdüler. Ama jeopolitik koşulların da etkisiyle ne savaş tanrıları ne de barış tanrıları Kürtlerden yana tavır almadı. Kürtler tam anlamıyla "şamar oğlanına döndü"rüldü. Bunda Kürt siyasetinin, Kürt siyasal kadro ve önderlerinin hem çapsızlığı hem de yer yer kendine, halkına ihaneti de rol oynadı. Kürtlerin ulusal direniş tarihi, bir yanıyla düşmana karşı inanılmaz bir direnç ve mücadele tarihi, diğer yanıyla da bugüne kadarki başarısızlığında bir faktör olarak rol oynayan derin iç kavgaların, birbirini düşman güce satmaların, toplamında kendi kendine ihanetin de tarihidir. Sonuç: 21. yüzyılın başında, dünyada teşkilatlanmış toprak olarak devletini halen kuramamış çok az sayıda halklardan (uluslardan) biri olarak kaldı.

Kürt ulusal demokratik hareketleri halen BM gibi uluslararası kurumlarda resmi kabul ve ilişki düzeyini yakalayamadılar. Ama ilk kez bu düzeyde uluslararası siyaset denkleminde dahil oldular/edildiler. Gerek farklı emperyalist güç odaklarının, gerekse bölgesel güç odaklarının çatışan ya da kesişen siyaset denkleminde Kürt siyaseti var artık. Bu durum, Kürtlerin ve Kürt siyasetinin hem lehine hem de aleyhine verileri içeriyor. Örneğin; Kürt ulusal örgütleri uluslararası siyaset denkleminde kendi güçleriyle orantılı yer aldılar. Fakat Güneyli ulusal hareketin ABD ile ilişkilerinden dolayı, ABD emperyalizmine duyulan kin ve nefretin hedefi haline de geliyorlar. Kürt ulusal siyaseti ve genel olarak Kürtler, ABD'nin Ortadoğu ve özel olarak da Irak'ta günahlarının or-

tağı olarak görülmeye başlandılar. Bu durum tersine evrilemezse, ABD'ye karşı büyüyen anti emperyalist tepki, Kürt halkını uluslararası kamuoyu nezdinde yalnızlaştırmak gibi bir tehlikeyi barındırıyor. Uzun vadeli olarak, Kürdistan halkının onurunu ve işçi-emekçi halkın nihai kurtuluşunu düşünen sorumlu siyaset odağı ve aydın dinamiği, siyasetimizin yüzleştiği bu iki olguyu bütünlüklü görüp, çözümler üretmek zorundalar.

Kürt, Kürdistan ulusal demokratik ve devrimci siyasetleri, uluslararası ve bölge siyaset denkleminde varlıklarını bağımsız olarak ne kadar yansıtılabildiler? Kendilerine dışarıdan biçilen rollerin dışında, kendi hedefleri doğrultusunda ne kadar etkili olabildiler? Jeopolitik konumlarının sınırları nedir; çapı ve derinliğiyle siyaset, jeopolitiğin kendisine sunduğu verileri ne kadar değerlendirebiliyor, ne kadar jeopolitik sınırları zorlayabiliyor? nemlisi, Kürdistan işçi sınıfının, emekçi halkının nihai kurtuluğu olarak özgürlük ve sosyalizm yolundaki teorik ve pratik mücadelenin düzeyi nedir? Bu sorunların yanıtlarıyla genelde Kürdistanlı siyasal hareket, özelde de bugün elleri ağır taşın altında olmaları nedeniyle Güneyli Kürt ulusal ve devrimci siyaseti yüz yüzedir. Bugün ulusal kurtuluğa en yakın duran, ağır baskı ve kuşatma altına alınanlar da yine Güneyli ulusal harekettir. Başta ABD-İngiliz bloku olmak üzere, Kürtleri izledikleri siyasetin salt nesnesi (uygulayıcıları) haline getirmek isteyen uluslararası ve bölge güçleri bulunuyor. Kürtler gerek emperyalizm, gerekse bölge gerici liğinin kendilerine biçtikleri siyasetin nesnesiyle sınırlı rolü kabul etmediklerini pratikleriyle az çok sergilediler. Siyasetin, Kürt/Kürdistan siyasetinin öznesi olarak davranacakları yönünde ciddi adımlar attılar. Buna rağmen Güneyli ulusal hareketin ABD emperyalizminden ve bölge gericiliğinden tümüyle bağımsızlaştığını iddia etmek yanlış olur. Kürt ulusal siyasetinin üzerinde gerek uluslararası, gerekse de bölgesel düzeyde birden fazla g odağının etkisinin bulunduğunu görmemiz gerekiyor. Bu etki Kürt ulusal hareketiyle sınırlı değil, halen çözümlenmemiş tüm ulusal hareketlerin milliyetçi siyasal liderlikleri için geçerlidir.

Güney Kürtlerinin bugünkü kazanımlarını sadece ABD'nin Irak işgaline bağlayan yaygın ama yanlış bir kanaat var. Bir kere,

Kürtler ya da Şii Araplar ABD'yi Irak'ın işgali için davet etmediler. Ki öyle bir davet yapılırsa bile, çıkarları gerektirmedikçe emperyalizmin bu davete olumlu yanıt vermeyeceğinin tarihte bir hayli deneyi var. ABD tamamıyla kendi "stratejik çıkarları" gereğince Irak'ı işgal etti. Baas rejiminin devrilmesi (bu bölgedeki kurulu statükonun yarılması), Irak'taki muhalif Şii Arap ve komünistler gibi Kürtlerin de yararına sonuçlar doğurdu. Kürtler yüzyılı aşkın mücadelenin kendilerine sağladığı birikimle, Saddam yönetimi sonrası koşulları değerlendirdiler, halen de değerlendirmek istiyorlar.

Güneyli Kürtlerin ilk federasyon adımlarını atmaları da ABD'nin Irak müdahalesi ile başlamadı. Kürt ulusal hareketi kendi kavgalarının ürünü olarak, ilk kez 11 Mart 1970'te Irak'ta özerklik (federasyon yönünde ilk ciddi adım) elde etmiş ve bu Irak Anayasası'nda ifadesini bularak anayasal güvenceye alınmıştı. Güneyli ulusal hareket, bugün 1970 özerkliğinden daha ileri bir federal yapılanmayı talep ediyorsa, bunu sadece ABD işgalinin yol açtığı bir sonuç olarak görmek yanlış olur. ABD'nin işgalinin ciddi etkisi var, fakat aynı zamanda Kürtler geçmiş deneylerine dayanarak daha ileri bir yapılanma talep etmiş ve bunun adımlarını atmışlardır. Güneyli Kürtlerin etnik ve coğrafik verilerin örtüştüğü bir federasyonda (federal devlette) ısrar etmeleri, öncelikle kendi kavgalarının ürünüdür, sonra ABD'nin Irak işgalinin yarattığı sonuçları lehlerine değerlendirmenin ürünüdür.

Güney Kürdistanlı ulusal güçler, ulusal devlet yönünde bir hayli yol aldılar, fakat halen onları bekleyen birden fazla tehlike varlığını koruyor. Gittikçe sıkışan ABD-İngiliz emperyalist bloğunun bölgede yeni ittifak ve uzlaşma arayışlarının Kürtlere yansması; Kürtlerin kendi iç birliklerinin yaratılmasında halen geriye döndürülemez askeri, mali, siyasi adımların geliştirilememiş olması; Kürt ulusal hareketinin federal devlet kararına ilişkin Türk, Fars ve Arap milliyetçiliğinin artan tepki ve kuşatmaları; özellikle de Kerkük'ün Kürdistan'ın bir kenti olarak Kürt federasyonuna dahil edilmesi yönündeki haklı ısrarların bölgenin işgalci devletlerini ortak arayışa yönlendirmesinin yarattığı tehlikeler varlığını koruyor.

Bu ve benzer gelişmeleri değerlendiren Mezopotamya Sosya-

list Partisi (MESOP) Girişimi'nin 21-22 Şubat 2004 tarihli ikinci toplantısında Güney'e ilişkin aldığı kararı aktaracağız:

Irak Kürdistanı Bölgesine İlişkin Karar

Irak işgalinin yol açtığı sonuçlar ve Kürt ulusal hareketinin Irak Kürdistanı Bölgesi'ndeki durumunu değerlendiren Mezopotamya Sosyalist Partisi Girişimi (MESOP); aşağıdaki tutum ve yaklaşımlarını kamuoyuna duyurur:

Emperyalizmin kendi çıkarları gereğince Irak'ı işgal ettiği, Kürtler ya da Şii Arapların ABD ve yandaşlarını Irak'a davet etmedikleri biliniyor. Öte yandan ABD-İngiliz blokunun Ortadoğu'ya, Irak'a, özel olarak da Kürt halkına "özgürlük ve demokrasi getirmek" diye bir amacının bulunmadığı açıktır. Ancak 1991 yılından bu yana yaşanan gelişmelere Güneyli Kürt ulusal hareketi yönünden bakıldığında; Irak işgalinin yol açtığı sonuçların bu güçler tarafından Kürt ulusal hareketi lehine değerlendirildiği, federal-ulusal devlet kurma yönünde ileri adımlar atıldığı görülüyor.

Bu gelişmeler ışığında Mezopotamya Sosyalist Partisi Girişimi;

* Güneyli ulusal hareketin federal-ulusal devlet kurma hedefini ve bu yönde atılan adımları destekler;

* Güneyli Kürtlerin öncelikle kendi iç birliklerini kurmalarını ve her düzeyde ulusal kurumlar altında merkezileşme adımlarını atmalarını bekler;

* Özgürlük ve demokrasi yokluğundan çok çeken Kürt ulusal hareketinden, iktidar olduğu bugün, özgürlük, demokrasi ve insan hakları ile emeğin özgürce örgütlenme haklarını geliştirmelerini ve bu hakları anayasal güvence altına almalarını talep eder;

* ABD'nin hiçbir sözüne güven duyulmayacağını geçmişin acı deneyleriyle en iyi kavrayanların Güneyli Kürt ulusal hareketi olduğu bilinciyle, Güneyli Kürtleri adım adım kendi iç birliklerini pekiştirmeye ve emperyalizmden bağımsız siyasi duruşlarını örmeye çağırır;

* Emperyalist blokun bir an evvel yönetimi Irak halklarına devrederek Irak'tan çekilmesini ve yeni federal Irak'ın uluslararası hukuka uygun bir biçimde güvenceye alınmasını savunur;

* Türkiye, İran ve Suriye'yi Güneyli Kürt ulusal hareketini ez-

me yönünde ortak hareket geliştirmekten vazgeçmeye ve kendi etki alanlarındaki Kürt sorununda demokratik çözüm geliştirmeye çağırır;

* Ortadoğu'da tüm yurtsever, demokrat, ilerici, sosyalist/komünist hareketlerle dayanışmayı geliştirir.

Kürt Ulusal Demokratik Hareketinde Farklı Arayışlar

Kuzeyli komünistlerin, Güneyli ulusal hareketleri adım adım "emperyalizmden bağımsız siyasi duruşlarını örmeye çağırın" yaklaşımında ısrar etmeleri gerekiyor. Zira yazının başından beri üzerinde ayrıntılı durduğumuz ABD'nin Irak'ta derinleşen açmazı en başta Kürt ulusal hareketini etkileyecek sonuçlara gebe dir. Bunun ilk sonuçları Kerkük'ün Federal Kürt Devleti sınırlarına dahil edilip edilmemesinde kendini açığa vurdu. ABD-İngiliz bloku; gerek Türkiye, İran ve Suriye'nin, gerekse başta Şii Araplar olmak üzere Iraklı Arap ve Türkmenlerin artan baskıları nedeniyle, Kerkük'ün Kürt Federasyonu sınırlarına dahil edilmesi taleplerine karşı tutum almaya başladı. Bir yandan Güneyli ulusal hareketin Kerkük'ü de içeren etnik ve coğrafik federasyonda ısrar etmesi, diğer yandan buna bütünlüklü direnç gösteren bölge güçlerinin artan baskı ve istekleri arasında sıkışan emperyalist blok, bir kez daha bölgenin ilhakçı devletlerinden ve genel olarak Arap milliyetçiliğinden yana tavır almanın ilk ciddi sinyallerini verdi. Bu durumun derinleşmesi, Kürt ulusal hareketi ile emperyalist blokun çatışmasına kadar götürebilir.

Kuzeyli ulusal demokratik ve sosyalist hareket bugün Güney'den destek almaktan çok, onunla dayanışmayı içeren bir politika geliştirebilmelidir. Güney attığı adımlarla fiilen zaten Kuzeyli ulusal hareketi motive ediyor, ona enerji katıyor. Bunun ötesinde Güney'den medet umma tavrı yanlıştır.

Kürt/Kürdistani değerler ve bağımsız siyasal duruş yönünden Kuzeyli ulusal demokratik hareket, tarihinin en kötü sınavını veriyor. Bir yandan farklı emperyalist odaklardan medet uman çözüm arayışları, diğer yandan ise üniter TC bünyesinde kimi kültürel haklarla sınırlı arayışlar. Birbirine karşıt konumlardan hareket

eden bu iki çizgi, özünde aynı kapıya varıyor. Her ikisinde de ne bağımsız Kürdi duruş, ne de Kürt işçi-emekçi halkının toplumsal kurtuluş perspektifi bulunmuyor.

Kuzeyli ulusal demokratik ve sosyalist harekette belli başlı şu politik çizgilerin giderek netleştiği bir evreden geçiyoruz:

1- AB eksenine oynayan ve Kürt sorununun çözümünü Türkiye'nin AB'ye üyeliğinde arayan ulusal demokratik siyaset. Bu çizgi tutarlı bir milliyetçi duruştan bile yoksundur. Milliyetçilikten ziyade postmodern milliyetçiliği temsil ediyor. Çünkü her şey bir yana, milliyetçi duruş ile kuruluşu milliyetçiliğin aşılması önkoşuluna dayanan AB karşıt iki olgudur. Kuzeyli milliyetçi-demokratik hareket iddiasındaki güçlerin AB savunusu, ideolojik duruştan yoksun, pratik-politik çaresizliğin ürünüdür denilebilir. AB'ye alınmış Türkiye'de Kürtlerin kimi kültürel haklarının çözümünü içerir, ama Kürt sorununun köklü çözümünü içermez.

2- Kuzeyli ulusal demokratik hareketin saflarında artan bir eğilim olarak; ABD'nin Ortadoğu ve Irak'a müdahalesine devrimci işlev yükleyen ve bununla ilişkilene çabasında olan bir siyaset şekilleniyor.

3- Kürt sorununa Türkiye penceresinden bakan ve üniter TC çerçevesinde sorunu kültürel haklara indirgeyen A. Öcalan'ın temsil ettiği siyaset var.

4- Kürt sorununun ne AB Kopenhag Kriterleri'yle, ne ABD tanklarının açtığı yoldan, ne de üniter TC koşullarında çözümlenmeyeceğine inanan Kürdistanlı Komünistlerin ulusal-toplumsal kurtuluşu amaçlayan siyasal duruş ve arayışları...

Emperyalizme karşı devrimci eleştiri ve politik tutum sadece komünistlerin değil, tutarlı her demokratın da görevidir. Edward W. Said'in, "Emperyalizmin eleştirisi demokrasinin koşuludur" belirlemesi, bugün Ortadoğu'da hem daha fazla güncel politik bir sorun haline gelmiş, hem de demokrat, yurtsever, komünist vs. tüm politik güçlerin ortak paydalarından biridir.

Bugün Kürdistanlı özellikle de Kuzey Kürdistanlı ulusal demokratik siyasetin de farklı emperyalist odaklarla ilişki arayışının gittikçe güçlendiği açık. Komünistler olarak bunları görmek ve eleştirmek elbette önemlidir; ama asıl önemli olan, Kuzey'de em-

peryalizme ve kapitalizme karşı duruşu net olan dinamik bir siyasal mücadeleyi geliştirebilmektir. Bu açıdan, komünistlerin ideolojik-teorik düşünce grubu olmaktan öteye hızla tüm temel siyasal sorunlarda baskılayıcı dinamik haline gelmeleri gerekiyor.

Emperyalist odaklardan biriyle ilişki içerisinde Kürt sorununu çözme arayışının yanı sıra A. Öcalan'ın temsil ettiği siyasal çizgi olarak TC'nin üniter yapısı içerisinde kimi kültürel haklarla sınırlı arayış da çözümünü değil, çözümsüzlüğü derinleştiriyor.

KONGRA-GEL bünyesinde birbiriyle zıt çözüm arayışında olan iki temel siyasal çizgi gittikçe belirginleşiyor. Bir yandan ABD'nin Irak'a müdahalesiyle umutlanan ve ABD'yi "dost" olarak görüp ilişkilenebilecek isteyen çizgi, diğer yandan Türkiye üniter yapısı içerisinde kendini ifade eden ve Türkiye penceresinden bakan çizgi gittikçe birbirinden ayrışıyor. Örneğin KONGRA-GEL'in kuruluşuyla yeni "dost" ve "düşman" tanımlaması da değişmiştir. ABD'nin Irak operasyonu 'cepheden bir vuruş olarak' değerlendirilmiş, statükonun yıkılmasının 'devrimci özü'ne özellikle dikkat çekilmiştir.

KONGRA-GEL'in yanı sıra, "PDK ve YNK'nin Irak savaşı esnasında ve sonrasında izledikleri politikalar gerçekçi, ayakları yere basan politikalar" diyen Cahit Mervan var (8/1/2004-Özgür Politika). Bu yaklaşım KONGRA-GEL'de Başkanlık Konseyi'ndeki bazı üyeler dahil, bir kanadın görüşünü yansıtıyor.

KONGRA-GEL hareketi üzerinde halen ciddi bir ağırlığı olan A. Öcalan ise ısrarla aşağıdaki görüş ve önerilerde ısrar ediyor.

Sık sık "Türkiye'ye esas tehlikenin Kuzey'den değil, Güney'den geldiği" uyarısını yapan; Güney Kürdistanlı ulusal hareketi "ilkel milliyetçi", "aşiretçi" tanımlamalarıyla, kurumlaşmayı ise "Ortadoğu'da ikinci İsrail olacağı" belirlemesiyle ağır eleştiren, dahası aşağılayan A. Öcalan son aylarda daha çarpıcı olarak şunları söylüyor:

"Cumhuriyetin temel ilkelerine yönelik tehlikelere karşı hemen önlem alınması gerektiğini belirten Öcalan, iç ve dış oyunu bozma" önerisi getiriyor. (24/1/2004-Y. Özgür Gündem)

"HAK-PAR şaibeli bir partidir. Barzani, Talabani bu partinin kongresine mesaj göndermişler, Barzani ve Talabani Nakşiben-

di'dirler" (age) diyerek, kendince "iç ve dış oyunlara" işaret ediyor.

A. Öcalan, Türkiye merkezli olarak Kürt sorununa bakışıyla, Türk milliyetçiliğine övgüleriyle ve AB'ye ilişkin önerileriyle yine garip yaklaşımlar sergiliyor:

"1- Türk milliyetperverliği, Kürtler konusunda Alparslan, Yavuz Selim ve Mustafa Kemal ayarında stratejik olarak bakıldığında gerçek anlamına kavuşabilir. Kürtlerin zoraki Türk sayılması Türk arılığını da bozmaktadır." (Y. Özgür Gündem-28/6/2003)

"Demokratikleşmesini Kürt reformu ile tamamlamış bir Türkiye, çağdaş uygarlığın bir gereği olarak AB'de yerini alırken, Ortadoğu başta olmak üzere Kafkasya, Balkanlar ve Orta Asya'ya yönelik etkileme gücünü arttıracaktır." (age)

ABD ve AB gibi emperyalist merkezleri ve AB'ye üye olmuş Türkiye'yi "çağdaş dünya" veya "demokratik rejimler" olarak algılamak geri ve burjuva ulusal demokratik duruştan bile uzak bir duruştur. Bu konuda iki eğilim de özünde aynı yaklaşımı sergiliyorlar. Yine her iki çizgi de Kürdistan işçi-emekçi yığınlarının toplumsal kurtuluşuyla bağlarını koparmış, nihai kurtuluş olarak sosyalizm iki çizginin de siyasal ufkunda yer almıyor. Her iki çizgi de Kürt/Kürdistan merkezli bağımsız siyasal duruştan kopuk olarak, emperyalist odakların veya Türkiye'nin perspektifinde çözüm arıyorlar. Her ikisi de uluslararası veya bölgenin gerici, ırkçı rejimleriyle uyumlu ilişki (uzlaşma) arayışındalar.

Komünistler bu iki bakışı da reddettiler ve reddetmelidirler.

ULUSLARARASI GERİCİLİĞİN İKİ KUTBUYLA MÜCADELE

(İran ve Irak halkları bu mücadelenin ön saflarındalar)

Körfez bölgesi çağdaş dönemin iki uluslararası gerici hareketinin, siyasal İslam ve Yeni Dünya Düzeni'nin kaderlerinin belirleneceği odağa dönüşmüştür. İran, siyasal İslam hareketinin doğduğu, çağdaş dünyada güçlendiği yerdir, bu hareketin sonal yenilgisi de İran'da gerçekleşecektir. Irak, YDD'nin varlığını ilan ettiği yerdir. Amerikan militarizminin Irak'ta yenilgiye uğraması YDD'nin gelecekteki seyrini belirleyecektir. Uluslararası terörizmin iki kutbu bu iki ülkede belirleyici bir çekişme içindeler. İran'daki insanlar, 20.yy'ın sonunda İslami devlet terörizminin ilk kurbanları, dünya insanların bu siyasal canavardan kurtulmalarının ön safında yer almaktadırlar. Irak'taki insanlar, yeni düzenci terörizmin ilk ve doğrudan kurbanları, bu insanlık karşıtı düzenin dünyaya yerleşip istikrara kavuşmasıyla mücadelenin ön safında yer almaktadırlar. Siyasal İslamcı terörizm ile yeni düzenci terörizm dünya insanların yaşamlarının büyük bir bölümünü felakete sürüklemiştir. Bu anlamda bu iki ülkedeki durumun gidişi dünyadaki milyonlarca insanın yazgısını ilgilendirmektedir.

İslam Cumhuriyeti siyasal çöküş uçuşurumunun kenarındadır, direnen halkı bastırıp elinden kurtulma şansı bulunmamaktadır. Siyasal İslam'ın kanlı yükselişinin gerçekleştiği yer olan İran bu hareketin gömüldüğü yere dönüşecektir. YDD'nin atlama tahtası

ve yayılma merkezi olması istenen Irak bu düzenin gömüleceği yere dönüşebilir. Gerek İran ve Irak halkaları için, gerek İslam Cumhuriyeti ile yeni düzenci güçler açısından bu iki ülkede sürmekte olan mücadele belirleyici olacaktır.

İslam Cumhuriyeti ile ABD şimdilerde sürdürdükleri perde arkası oyunlarla bu karşılaşmadaki konumlarını güçlendirmek peşindeler. İslam Cumhuriyeti ABD'yle ilişkiye siyasal yaşamını sürdürmesinin bir aracı olarak bakmaktadır. ABD ise İslam Cumhuriyeti yoluyla Irak'taki İslami hareketi koşumlamak ve Irak'taki gücünü tespit etmek istemektedir. ABD ile İslam Cumhuriyeti arasında, İran'ın nükleer programı dahil, sürmekte olan bütün çekişmelerin ve alışverişin önemli nedenlerinden biri budur. Avrup Birliği'yle Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın son manevraları bu çerçevede anlaşılabilir. Avrupa bir yandan İran'da oluşmakta olan devrimi önlemek, öte yandan ABD'nin gözetlediği yeni düzende ana ortaklardan birine dönüşmek için İslam Cumhuriyeti'ne yanaşmaktadır.

Bunlar İran ve Irak'taki siyasal görüntünün yukarıda, siyasal güçler düzeyinde beliren görünümleridir. Bu siyasal hareketlilik, farklı düzey ve biçimlerde hem İran'da hem de Irak'ta oluşmakta olan, daha önemli ve daha temel bir etkenden kaynaklanmakta ve görüntünün yalnızca bir bölümünü oluşturmaktadır. İslam Cumhuriyeti halkın nefretinin patlamaya hazır barut fıçısı üzerinde oturmakta, Irak'taki yeni düzenci güçler çaresizlik içindeki bir halkın büyümekte olan nefreti karşısında durmaktadır.

İki ülkenin siyasal durumundaki bu farklılıkların yanında bir benzerlik noktası bulunmaktadır: İran'da olduğu gibi Irak'ta da Komünist-İşçi Partisi belirgin siyasal bir güce dönüşmüştür. Irak'taki seküler halk; özgür siyasal bir yapı isteyen insanlar, insanca yaşamayı kendilerinin ve herkesin temel hakkı sayan kişiler aynı amaç için mücadele eden örgütlü bir siyasal harekete ulaşabilmekteler: Irak Komünist-İşçi Partisi. İnsanlar Irak'ı aşiret ağalarının, kabile reislerinin, nasyonalist ve İslamcı hareketlerin ele başlarının kol gezdiği YDD'nin üsüne dönüştürme karşısında duran bir siyasal harekete ulaşabilmekteler. Komünist-İşçi Partisi'nin güçlenmesi, insanların özgürce ve bilinçlice, eşit haklara sahip

yurttaşlar olarak kendi yazgılarına egemen olabilmeleri için çalışan bir partinin güçlenmesi varolan durumdan kurtulmada biricik umuttur. Bu umutsa gerçek bir olanaklılıktır.

Irak'taki siyasal durum birkaç yönden İslami rejim açısından önemlidir: ABD'nin Irak'ta güçlenmesi, özellikle bu güçlenme İslami hareketlerin marjinalleşmesine neden olması ölçüsünde, ABD'nin İslam Cumhuriyeti'nin siyasal gelişmelerinde daha etkili olmasını sağlayacaktır. Yalnızca bu değil; İslamcı hareketin marjinalleşmesi, kendisi halk hareketi tarafından devrilmek üzere olan bir rejim için ikinci bir yenilgi anlamı taşımaktadır. Irak'ta İslami hareketin egemen olması İslam Cumhuriyeti için oldukça tatlı bir düşür. İslam Cumhuriyeti bunun bir düş olduğunun ayırtındadır, bu yüzden ABD'nin hesaplarında yer verilen İslami hareketin Irak'ta ölçülü müdahalesine boyun eğmekte karşısındaysa ABD'den imtiyaz almakla yetinmektedir.

Öte yandan İran'daki siyasi durum farklı yönlerden ABD'nin ilgi odağında yer almaktadır. İran ABD ve YDD için belirleyici stratejik bir konumdadır. İran, sonrasındaki siyasal görüntünün belirsiz olduğu siyasal bir deprem beklemektedir: İç savaş? Batı yanlısı sağ bir rejim? Komünizmin yükselişi ve sol bir rejimin yerleşmesi? Bu durumların her biri ABD ve YDD'nin durumunu derinden etkileyecektir. Bu anlamda ABD İran'daki siyasal gidişi kendi çıkarları doğrultusunda belirlemeye karardır. Bu da İslam Cumhuriyeti'nin yıkıntıları üzerinde halkın, özellikle de solun yükselmesini önlemeye çalışmak anlamına gelmektedir. Rejimi devirme hareketinin ilerlemesine bağlı ABD'nin İran'la ilgili taktikleri hızla değişebilir. Ancak şu anda İslam Cumhuriyeti'ne imtiyaz verip buna dayanarak Irak'taki İslami harekete gem vurmak istemektedir. ABD'nin rejim karşıtı muhalefete yaklaşımı kuşkusuz bu gerçekten etkilenecektir.

İran'da herhangi bir gelişme Irak'ta siyasal durumun gidişini etkileyecektir, öte yandan Irak'ta herhangi bir gelişme İran'da siyasal durumun belirlenmesinde etkili olacaktır. İran'da İslam Cumhuriyeti'nin Sol ve işçi komünizminin siyasal erki ele geçireceği bir devrimle yıkılması Irak'ın siyasal arenasını derinden etkileyecektir: İslami hareket maddi ve manevi dayanağından yoksun ka-

lacaktır, siyasal açıdan kendine güvenini yitirecek, siyasal manevra yeteniği azalacak ve alternatif olma görüntüsünü kaybedecektir. Gerçi yine de, Irak toplumunun yoksulluğu, siyasal çaresizliği ve parçalanmışlığına dayanarak, güçsüz de olsa, siyasal arenada kalabilir. Bunun karşısında Irak'ın seküler ve ilerici halkı daha iyi bir konuma yerleşecektir. Genelde sol güçler özelde Komünist-İşçi Partisi manevi ve maddi bir dayanağa kavuşacaklardır, bir rejim alternatifine dönüşmenin daha uygun koşullarını elde edeceklerdir. Öte yandan buna benzer bir etki karşı noktadan da oluşabilir. Irak'ta YDD güçlerinin zayıflaması, seküler güçler ve işçi komünizminin ilerlediği her adım İran'daki güç dengelerini sol ve seküler güçler lehine değiştirecektir.

Uluslararası düzeyde, bu iki gerici gücün bölgedeki yazgısının belirlenmesi dünyanın sonraki kuşaklarının yaşamını doğrudan etkileyecektir. İslami hareket İran'da yükselişe geçti, cinayetlerinin çapıysa küreseldir. Yeni düzen Irak'tan işe başladı ancak insan haklarına saldırı alanı küreseldir. İran'daki İslam Cumhuriyeti'nin yıkılışı İslami terörizmin en önemli devlet kaynağını kurutacaktır. ABD'nin Irak'ta yenilgisi YDD'nin ciddi bir yenilgisi olacaktır. Bu anlamda İran ve Irak halklarının mücadelesi uluslararası bir mücadeledir ve tüm dünya insanların yazgısını ilgilendirmektedir. İran ve Irak halkları, bu belirleyici mücadelede, dünyanın bütün seküler ve ilerici insanların safını, özgürlükçü ve eşitlikçi bütün işçilerin safını, dünyadaki tüm insancı güçlerin safını yanlarında bulmalıdırlar.

Not:

İlk kez İran Komünist-İşçi Partisi yayını Enternasyonal Haftegi'nin 31 Ekim 2003 tarihli, 184. sayısında Farsça yayımlandı.

Mohsen Ebrahimi, İran Komünist-İşçi Partisi Merkez Komitesi üyesidir.

Ebrahimi1@yahoo.com

11 EYLÜL'DEN SONRAKİ DÜNYA

Birinci Bölüm Teröristlerin Savaşı*

İki Gerici Kutup

11 Eylül'de insanlığa karşı gerçekleştirilen korkunç terörist cinayet ve Amerika'daki binlerce savunmasız insanın öldürülmesi, dünyayı çağdaş tarihinin en karanlık ve en kanlı dönemlerinden birinin eşğine sürükledi. Amerikan egemen kesiminin terörizme karşı dünya savaşı olarak adlandırdığı şey gerçekte dünyanın teröristlerinin dünya savaşında yeni ve yıkıcı bir döneme girmesidir.

Bu insanlık karşıtı çekişmenin iki yanında, kanlı damgalarını dünyamızın son iki kuşak insanlarının yaşamlarına basmış olan, uluslararası terörizmin iki ana ordusu yer almaktadır. Bir tarafta uluslararası devlet terörizminin, korku ve baskının ve de haraç almanın en büyük makinası durmaktadır. Bu makina insanlara karşı nükleer silah kullanan ve Hiroşima ile Nagazaki'deki yüz binlerce habersiz ve suçsuz insanı birkaç saniye içinde yakıp kül eden tek devlet. Milyonlarca kişiyi Vietnam'da katleden ve yurtlarını kimyasal silahlarla bombalayıp yakan ve faydasız duruma getiren Amerikan egemen kesimi ve devletidir. Irak'tan Yugoslav-

ya'ya kadar insanların evlerini, okullarını ve hastanelerini başlarına yıkan ve milyonlarca çocuğun besinine ve ilacına el koyan NATO ve Batı devletleri ittifakı, işgal eden, ele geçiren, katliam yapan ve yoksun bırakan İsrail burjuvazisi ve devletinden oluşmaktadır. Bunlar mülteci kamplarını roketlerle dövüyorlar, babalarının kucağına sığınmış ve okul sıralarındaki on yaşında çocukları hedef alıp öldürüyorlar. Hiroşima, Vietnam, Granada ve Irak'a kadar, Endonezya ve Şili'deki idam meydanlarından Filistin'deki insan mezbahalarına kadar bu emperyalist devlet ve devlet dışı terörizm kutbunun dosyası inkar edilemez karanlığıyla ayan beyan dünya insanların gözü önünde bulunmaktadır.

Karşı kutupta İslam'i terör ve kirli, gerici siyasal İslam hareketi yer almaktadır. Bir zamanlar soğuk savaş döneminde Ortadoğu toplumlarında sola karşı yerel gericiliği örgütlemek üzere Amerika ve Batı'nın yarattığı ve beslediği bir kesim olan bu hareketler şimdilerde uluslararası terörizmin etkin bir kutbuna ve Ortadoğu'daki burjuva güç savaşının bir ayağına dönüşmüşlerdir. Siyasal İslam'ın insanlık karşıtı tarihi İran, Afganistan ve Pakistan'dan Cezayir ve Filistin'e kadar soykırımlar ve ürkütücü cinayetlerin uzun bir listesinden oluşmaktadır. İran ve Afganistan'daki devlet eli ve paramiliter çetelerce gerçekleştirilen cinayetlerden İslam'i terör örgütlerinin İsrail, Cezayir, Avrupa ve Amerika'nın orta yerlerine kadar uzanan gündelik terör eylemlerine dek, düşünsel ve siyasal muhaliflerin kanla bastırılmasından gerici ve insanlık karşıtı yasaları insanlara özellikle de kadınlara dayatmalarına dek, şeriata uygun kelle koparmalar ve el kesmelerden otobüslere, kafelere ve diskoteklere bomba yerleştirip katliam yapmalara dek bu gericilerin karneleri cinayetlerle dolup taşmaktadır.

Şimdiyse bu savaş yüzbinleri hatta milyonları yarın Afganistan'da öbür gün dünyanın herhangi bir köşesinde tutsak edip kurban etmeye hazırlanıyor. Bunun karşısında durmak gerek.

Savaş Propagandası

Bu askeri saflaşmaya koşturarak iki kutupdaki ideolojik ve propaganda saflaşmasına da tanık olmaktadır. Teröristlerin dünya savaşına karşı özgürlükçü insanlıktan oluşan bağımsız bir safın

oluşturulmasının birinci koşulu bu propaganda duvarını çatlatıp yıkmak ve dünyayı yutacak olan yalan ve iki yüzlülüğün büyük dalgasının içinden gerçeği çekip çıkarmaktır. İki kutupdaki yandaşların bayrakları uzaktan görünüp seçilebilir. Günümüzün karmaşık dünyası artık bu yontulmamış düşüncelere fazla yüz vermemektedir. Amerikan ve Batı borazancılığı ve militarizmi, ırkçılık, "uygarlıklar savaşı" saçmalıkları ve buna benzer zıvalıklar Batı toplumunda yalnızca marjinal etkiler yaratabilir. Amerika ve Batı devletlerinin başındakiler ve medyaları bu kaba ve ilkel düşüncelerin ve konumların adım attıkları bu savaşın ideolojik ve propagandif çerçevesini oluşturamayacağını bilmektedirler. Karşı kupta da İslam'î cihad, ayırım gözetmeksizin tanrı ve din yolunda, Kudüs'ün ve İslam yurdunun kan emici dünya emperyalizmi ve siyonizminden kurtarılması için kan dökmek genelde yalnızca siyasal İslam'ın saflarında ve yandaşları içinde etkili olmakta ve Ortadoğu coğrafyasındaki geniş halk kitlelerini örgütleyememektedir. Yolda olan kanlı askeri çatışmalarına dayalı olacak ideolojik ve propaganda savaşı açıktan açığa aşırı, sektarist ve kaba yorumlara dayanamaz. Son çözümlemede Batı'da ve Ortadoğu'da geniş halk kitlelerini bu savaşın içine çekebilecek ve bu gerici çatışmanın taraflarının yanına yerleştirebilecek şey bu ilkel düşünceler değil şu ana dek bile hızla ortaya çıkışlarına tanık olduğumuz daha ince gerekçelendirmeler ve yorumlardır.

Batılıların formülasyonlarda, Bush'un kovboyumsu jestlerine karşın, "uygar insanlık" terörizm tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır. Amerika bu uygarlık safının önderi olarak çizilmektedir. Amaç teröristleri etkisiz bırakmak ve teröristleri adalete teslim etmektir. Görünüşe göre sorun Irak'a saldırmaktan ve Belgrad'ı bombalamaktan daha açıktır. Kim "Amerika"nın askeri siyasetini eleştirebilir ki? Hem de "halkı"ndan altı bin kişi böyle barbarca öldürüldüğünde? Amerika devletinin bu terörizmi bastırması ve "yurtdaşları" nı hatta bütün dünya insanlarını yolda olabilecek sonraki cinayetlerinden koruyacak askeri hareketinden daha doğal ne olabilir ki? "Uygar insanlık" kulübüne üye olmak için etnik, ırksal ve dinsel hiçbir koşul aranmamaktadır. Hangi renkte, görünüşte veya inançtan olursa olsun başvuranların Amerika'yı des-

tekleme formunu doldurmaları yeterlidir. Savaş propagandası bu kez ırka, etnisiteye, dine, siyasete bile dayanmayacaktır. Petrol akışını korumak, Suudi Arabistan'daki demokrasiyi savunmak ve Kuveyt'i şeyhlerine geri vermek tartışılmamaktadır. Amerikan ordusu bu kez sözümona yaşam hakkını, yolculuk yapmak özgürlüğünü, insanların sokaklarının köşe başlarında patlamama hakkını savunmak için zırhlarına kuşanmaktadır. 11 Eylül cinayeti Amerika ve NATO'ya dünyanın en uzak köşelerine müdahale etmelerinin gerekçesinin bugüne kadarki en güçlü ideolojik ve propagandif çerçevesini sağlamıştır. Şu anda Batı'daki geniş halk kitlelerini bu ülkelerin egemen kesimlerinin askeri siyasetlerinden ayırmak Herkülce bir bilinçlendirme çalışması gerektirmektedir. Bu düşünsel denge hızla değişebilir ancak şu anda "uygarlığın terörizmle savaşı" savı Batı'daki kamuoyunun düşüncelerinin denetiminin bütünüyle Batı siyasetçilerinin ve medyasının ellerine geçmesini sağlamıştır.

Karşı kutupta da siyasal İslam ve İslam'i terörizmi savunmaya yönelik karmaşık ve görece olarak etkili bir kuramsal çerçeve oluşmaktadır. Bu cinayetlerde binlerce kişinin yaşamının kana bulanmasını açıkça savunmaya çok az kişi cesaret edebilmekte. İran ve Afganistan'ı yöneten canavarlar bile söylemlerini yumuşatmak zorunda kaldılar. Siyasal İslam ve İslam'i terörizmi açıkça savunmak bu kutbun bayrağı olmayacaktır. İslam'i taraf teröristlerin savaşında Üçüncü Dünya'da özellikle de Ortadoğu'da küçük burjuva "anti emperyalizmi"nin temel dayanaklarından biri olan eski ancak işlevsel bir yoruma ve gerekçelendirmeye dayanacaktır. Biz yedi yıl önce İsrail, Mısır ve Cezayir'deki İslam'i katliamların dalgasının ardından Enternasyonal dergisinin baş köşesinde terörizm bu gerici arka çıkışı kesin biçimde açığa çıkarıp mahkum ettik. O kısa yazıyı burada yeniden sunmak uygun olabilir:

"Ortadoğu ve Kuzey Afrika'yı İslam'i cinayetler dalgası kaplamıştır, bu dalganın kurbanları sıradan insanların en sıradanlarıdır. Mısır ve Cezayir'de ister işçi olsun ister turist ve emekli yabancı ülke yurttaşlarına kurşun yağdırıyor ve boğazlarını kesiyorlar. İlkokul öğrencilerini bombalarla öldürüyor zorla evlendirilmeye yanaşmayan genç kızları kana buluyorlar. Tel Aviv'de çocuk,

genç, yaşlı demeksizin yoldan geçenleri veya otobüslerle seyahat edenleri öldürüyorlar. Ve kahramanca İsrail'den Cezayir'e kadar şaşkınlık içindeki insanlığa bu "silahlı mücadele"nin süreceği konusunda güvence veriyorlar.

Bir zamanlar geleneksel "anti emperyalist" sol, Üçüncü Dünya ve Batı karşıtı hareketlerin kör terörist eylemlerini desteklemese bile görmezden geliyordu. Yoksun uluslara ve baskı altındaki halklara yapılan zulüm onların bakış açılarına göre bu terörizmi meşru bir tepki olarak gerekçelendiriyordu. Kurbanları her geçen gün daha fazla savunmasız, habersiz sivillerden seçen Filistinli örgütlerin, Müslüman hareketlerin veya İrlanda Kurtuluş Ordusu'nun terörizmi önceki dönemlerdeki bu "meşru" terörizmin belirgin örneklerindedir. Görünürde bu terörizm önceki ve şimdiki dönemlerin baskılarına yanıt niteliğindeydi, görünürde bu terörizm baskıcı güçlerin ve devletlerin insanlık dışı siyasetlerine karşı bir tepki olarak ortaya çıkmıştı. İşin ilginç tarafı İsrail devletinin de yıllarca tıpatıp aynı usamlamalarla, Hitler faşizminin akıl almaz soykırımı ve çeşitli ülkelerdeki Yahudi karşıtı hareketlerin cinayetlerine dayanarak yoksun Filistin halkının şiddetle bastırılmasını ve Filistinli gençlerin her gün öldürülmelerini gerekçelendirmesidir.

Bu gibi usamlamalar ve buna dayanarak ister Arap ve Filistinli örgütler ister İsrail devleti tarafından yürütülen kör terörizm her zaman komünizm ve işçi sınıfı açısından iflas etmiş bir siyaset olarak belirlenmiş ve mahkum edilmiştir. Bu yüzyılda Yahudi halkın başına gelen korkunç felaketlerle aşırı sağcı İsrail devletinin Filistinlilere karşı gerçekleştirdiği cinayetler ve yürüttüğü baskı politikaları arasında hiçbir gerçek ve meşru bağlantı bulunmamaktadır. Yoksun Filistin halkının maruz kaldığı zorluklarla ister İslamcı olsun ister olmasın bu halka yakıştırılan örgütlerin terörizmleri arasında en ufak gerçek ve geçerli bir bağlantı bulunmamaktadır. Bu, ister devlet içi ister devlet dışı olsun burjuva hareketlerinin halkın maruz kaldığı güçlükleri kötüye kullanmaları ve bunları kendilerine sermaye yapmalarından başka bir şey değildir. Bu terörizmin özellikle bölge ülkelerinde işçi sınıfı tarafından mahkum edilip sahneden dışarı çıkarılması işçi sınıfının bu felaketleri sona erdir-

mek üzere mücadelenin başında yer almasının yaşamsal koşullarından biridir.

İslami cinayetlerinin yeni dalgası özellikle Afrika'nın kuzeyinde görünürde bu gibi gerekçeleri bile gereksinmemektedir. Bir sarkla bir silah insanlığa karşı bu kirli cihadı başlatmaya gerekli olan her şeydir. Bu İslami gangsterizmdir, bunun başında da İran'daki egemen rejim yer almaktadır. Bu hareketin yazgısı da İran'da belirlenecektir." (Mansur Hikmet, Enternasyonal, 1. Dönem, No. 16, Kasım 1994)

Bu çekişmenin şiddetlenmesi özellikle de Amerikan ordusunun ve müttâfiklerinin Afganistan'a olası askeri müdahalesiyle İslami hareketi "anti emperyalist savunma" ve Amerika ile İsrail'in cinayetleri ve baskıcı siyasetlerine dayanarak bu hareketin terörist eylemlerini gerekçelendirmek bir daha Ortadoğu halkları ve siyasal partileri ile geleneksel radikal ve aydın sol çevrelerde kendisine bir yer açabilir. Bu güç savaşında İslami gangsterizm ve gericiğin ana düşünsel sığınağı açıkça insanlık karşıtı olan kokuşmuş dinsel ve İslami sloganlar değil bu ulusal-dinsel küçük burjuva sözümona "anti emperyalizm"i olacaktır.

Teröristlerin savaşı karşısındaki hiçbir halk hareketi bu gericiğin her iki tarafındaki düşünsel çerçeveyi ve iki yüzlü savaş propagandasını deşifre edip yıkmadan başarılı olamayacaktır.

Savaş Ne Üzerinedir?

Bu her iki tarafta da bir güç savaşıdır. Terörizm bu çekişmede bir gerçektir ancak bu çatışma ve alevlenecek olan savaş terörizm üzerine değildir. Herkes Amerika'nın Afganistan'a girmesinin Bin Ladin'i tutuklamasının bile Batı'yı tehdit eden İslami terör hareketlerinin yürüttüğü kampanyayı bir iğne ucu kadar geriletemeyeceğini ve Avrupa ile Amerika'da oturanlara daha fazla güvenlik sağlamayacağını bilmektedir. Tersine bu tehlikeyi şiddetlendirecektir. Filistin sorunu Amerika ile İslami hareketin doğrudan karşılaştıkları yerdir. Ancak bu çatışma özel olarak Filistin sorununun çözüme kavuşturulmasına da ilişkin değildir. Amerika'nın sözünü ettiği resmi politikası olan "geniş çaplı sürekli ve çok yönlü askeri savaş" her iki sorunu, İslami terörizm ile Filistin sorununu, şid-

detlendirecektir. Yalnızca bununla kalmayacak, bölgesel ve uluslararası durumu altüst edebilecek etkileri olacak Pakistan'daki olası bir iç savaş ve Ortadoğu bölgesinin görünürde istikrarlı ülkelerinde ciddi yönetim bunalımları bu askeri siyasetin ilk sonuçlarından olabilir. Bunu kendileri de iyice bilmektedirler. Ancak bu arada Amerika için ana sorunsal dünyanın biricik süper gücü olarak uluslararası hegemonyasını, askeri ve siyasi egemenliğini genişletmek ve tespit etmektir. Filistin sorununun çözümü veya İslami terörizmle mücadele bu siyasetin ereği değildir. 11 Eylül cinayetinin yol açtığı baskılar ve fırsatlara dayanarak Amerika'nın uluslararası konumunu güçlendirmek ve genişletmek bu siyasetin ana ereğidir.

Bu, İslamcılar için de bir güç savaşıdır. Ne Filistin halkının yaşadığı güçlükler ne de Batı'nın Doğu'ya tarih boyunca uyguladığı baskılar bu terörizmin kaynağı değildir. İslami hareket azalmakta olan etkisini ve daralmakta olan yaşam alanını korumak ve son çözümlemede Ortadoğu'daki burjuva güç yapısı içindeki konumunu genişletmek için çabalamaktadır. Terörizm ve Batı ile Batıcılık kokan her şeyle kör düşmanlık bunların Amerika ve İsrail'i doğru olarak haktan yoksunlukları ve yoksulluklarının ana etmenleri olarak niteledikleri toplumlarda ve halklar arasındaki ana sermayeleridir. Ortadoğu'da barış, Filistin devletinin kuruluşu, ulusal ve etnik baskıların hafiflemesi ve Filistinliler'e uygulanan ayrımcı politikaların giderilmesi Ortadoğu'da İslami hareketin ölüm çanlarını çalmaya başlar. Terörizm İslami hareketin Ortadoğu'daki ulusal, etnik ve dinsel ayrımları derinleştirmenin ve bu çekişmeyi siyasal sermayesinin ve güç kazanmasının kaynağı olarak canlı tutmasının ana aygıtıdır. İslamcılar Amerika tarafından kendilerine uygulanacak olan baskıya karşın bu karşılaşmaya kucak açacaklardır.

Uluslararası terörist ve askeri kutuplar arasındaki bu eşi görülmedik ve ölümcül karşılaşmaya karşı bağımsız bir halk hareketini örgütlemek için bu gelişmelerin gerçeklerini savaş propagandasının ve karşı tarafların gerekçelendirmelerinin arkasından çekip çıkarmak ve halk arasına taşımak gerek. Bu olayın ve Amerika'nın izlemekte olduğu siyasetin önemli uluslararası ve bölgesel etkile-

ri olacaktır. Dünyanın siyasal ve düşünsel haritasını derinden değiştirecektir. İran'da siyaset bu gelişmelerden şiddetli biçimde etkilenecektir. Bu gelişmelerin ana düğüm noktalarına ve ilkesel komünist bir siyasetin ana hatlarını sıralamamız gerek.

İkinci Bölüm 'Uygar Dünya' Nerede?

Barbarlık Kaçınılmaz Değil

Teröristlerin savaşı çağdaş tarihin en kanlı dönemlerinden birinin başlangıcı olabilir. Şimdi bile yüz milyonlarca insan soluklarını tutmuş bekliyor. Ancak bu perspektif kaçınılmaz değildir. Sahne bu savaşın iki tarafıyla sınırlı değildir. Durumu değiştirebilecek güçte olan uyuyan bir dev, bir üçüncü güç mevcut. Bu dev uyanırsa bu dönem olumlu dönüşümlerin ve insanların yirminci yüzyılın sonunda umutlarını kestikleri ülkelerin gerçekleşmesinin başlangıcı olabilir. Bush, Blair ve Hameneyi, Amerika, NATO ve siyasal İslam ayaklanıp teröristlerin savaşı karşısında kendisini savunabilecek gerçekten uygar bir insanlık, uygar bir dünyanın olduğunu bilmiyorlar. Biz insanların önüne koydukları bütün bu karanlığa karşın yirmi birinci yüzyıl kapitalist barbarlığın yüzyılı olmayabilir. Bunlar belirleyici günlerdir.

Medya dünyanın gerçek ideolojik ve manevi yüzünü yansıtmıyor. Kendi anlatısını sunuyor, egemen anlatıyı, egemen sınıfın anlatısını, işlerine yarayan anlatıyı. Militarizm, terörizm, ırkçılık, etnisizm, dinsel fanatizm ve menfaatçilik haberlerin başında yer almakta, ancak dönemimizin insanların çoğunluğunun zihninde sağlam bir yere sahip değiller. Dünyaya kısa bir bakış geniş insan kitlelerinin devletlerden ve medyadan daha solda, daha insancıl, daha barışçı, daha eşitlikçi, daha özgür ve daha özgürlükçü olduklarını gösterir. Bu iğrenç çekişmenin iki tarafında da insanlar burjuva önderlerinin bineklere olmak niyetinde değillerdir. Belinden tabancasını eksik etmeyen Amerika egemen kesimi en büyük terörist cinayetlerden birine, binlerce kişinin yüreklerinin bir anda durmasının canlı yayında gösterilmesine ve vicdanını çıkar uğruna satmayan her kesin duyabileceği bütün acı ve kızgınlığa karşın

yine bu aynı Batı toplumunun, bu beyinleri yıkanmış aynı halkın, sabahtan akşama egemen sınıfın ırkçılığı ve yabancı düşmanlığıyla "eğitilen" bu aynı insanların dikkat, insaf, adalet ve ölçülü tepki istediklerini fark ediyor. İster Hameneyiler'in, Hatemiler'in, Mola Muhammed Ömerler'in ve İslami hareketin irili ufaklı şeyhlerinin kafalarının içindeki kirli dünyada olsun ister lüks CNN ve BBC stüdyolarında fanatik İslam ümetti ve "İslam Uygarlığı"nın üyeleri olarak gösterilen Ortadoğu halkı Amerika halkıyla omuz omuza yas tutuyor itiraza kalkışıyor. Ortadoğu halkının çoğunluğunun siyasal İslam'dan nefret ettiğini anlamak, Batı Avrupa ve Amerika halkının büyük kesiminin İsrail devletinin baskılarından usandıklarını ve yoksun Filistin halkına sempati beslediklerini anlamak, bu halkın çoğunluğunun Irak'a uygulanan ambargonun kaldırılmasını istediğini, kendilerini ilaçsızlığın çocuklarını ölümün pençesine attığı, yürekleri yanmış Iraklı anne ve babaların yerine koyabildiklerini anlamak, dünyanın bu onurlu ve vicdanlı geniş halk kitlesinin eski dostlar yeni düşmanlar olan Bush ve Bin Ladin arasındaki savaşta hiçbirinin yanında olmadıklarını anlamak fazla bir zeka gerektirmez. Bu uygar insanlık Batı'daki ve Doğu'daki propaganda, beyin yıkama ve korkutma yıkıntısının altında susturulmuştur, ancak bu saçmalıkları özümsemediğini açıkça görmek olanaklıdır. Bu büyük bir güçtür. Sahneye çıkabilir. İnsanlığın geleceği için çıkmalıdır.

İşin bütün güçlüğü burada; bu büyük gücü meydanlara çekmektedir. Teröristler savaşında savaş çizgileri tanımlanmıştır, saf lar ayrılmış, kaynaklar ve güçler seferber edilmiştir, bu geniş çaplı askeri, siyasal ve diplomatik bir karşılaşmadır, ancak bütün kurnutulara karşın bu savaşın düşünsel ve siyasal çerçevesi her iki tarafın önderleri açısından apaçık ortadadır. Ancak bizim safımızda, bu korkunç perspektifin karşısında durması gereken insanlığın safında her şey bulanıktır.

Çeşitli ülkelerde teröristlerin savaşına karşı direniş saflarının geniş ölçüde oluşup etkinleştiği kuşku götürmüyor. Ancak İslamcılarının ve Amerikalılar'ın açık bir kurama ve stratejiye, özdeş ve işlerli bir yoruma gereksinim duydukları gibi bu halk hareketi de düşünsel ve siyasal bir bayrağa ve bir dizi işlerli stratejik ilkeye ge-

reksinim duymaktadır. Çeşitli siyasal hareketler özellikle sol katta bu hareketi yönlendirip önderliğini ele geçirmeye çalışacaklardır. Soru bu "Sol"un kendisine hangi çizginin egemen olduğudur.

Geçen bölümde her iki kutbun şahinlerinin yanında, Amerika'nın militaristleriyle İslamcı faşistlerin yanında, bu çekişmenin taraflarını savunmak üzere daha karmaşık, daha oturaklı ve daha "saygın" iki başka yorumun olduğunu anlattık. Amerikan militarizminin yanında uygarlığın terörizmle savaşının borazancılığını yapanlar var. İslami hareketin katillerinin yanında da İslami terörizmi 70'li yıllarda yaygın olan ulusal-dinsel ve Üçüncü Dünyacı "anti emperyalizm"iyle gerekçelendirenler bulunmaktadır. Bu yorumların hiçbiri insanlığın direniş hareketine ciddi biçimde nüfuz edip onu etkileyemez. Batı'daki merkez sağ partiler ve Batı'daki ve Doğu'daki önceki yılların geleneksel öğrenci-aydın solunun arta kalanları bu daha pişkince formüllerin her iki taraftaki müşterileri olacaklardır. Kuramsal ve siyasal düzeyde dünyanın öncü insanların potansiyel hareketini çıkmaza sürükleyebilecek şey pasifist konum ve var olan durumu korumaya (yalnızca Amerika'nın Afganistan'a çıkarma yapmasını önlemeye) veya önceki dengeyi (11 Eylül'den önceki durumu) yeniden kurmaya yönelik liberallerin abes çabalarıdır.

11 Eylül olayı toplumdan kopmuş insanların durup dururken gerçekleştirdikleri canice bir eylemi değildi. Amerika'nın muhtemel askeri müdahalesinin de böyle olmadığı gibi. 11 Eylül öncesinde dünya dengede değildi, olumsuz gelişmeler süreci içindeydi. Bu olayların ardında önemli ekonomik, toplumsal ve siyasal güçlükler yatmakta. Dünyayı bu yöne bu güçlükler itmiştir. Bu güçlükler yanıtlanmalıdır. 11 Eylül siyasal İslam'ın bu güçlüklere yanıtının bir köşesidir. Taliban'ı yönetime getirmek, Irak halkını açlığa mahkum etmek, Filistin halkını boğmak, Belgrad'ı bombalamak ve şimdi de "terörizmle uzun savaş"ın Amerika ve Avrupa'daki sermaye başkanlarının bu karşıtlıklara yanıtı olması gibi. Halk hareketi böyle koşullarda sükunete çağrı ve "Afganistan'a Saldırmak Yasak" hareketi olamaz. Mevcut durumu korumak yalnızca gerçek dışı, hayali değil özgürlükçü ve işlerli de değil. Te-

röristlerin savaşına karşı insanların direniş hareketi yalnızca dönemimizin ana ekonomik ve siyasal sorunlarına verilen pozitif yanıtlar ve mevcut durumu korumaya değil mevcut durumu değiştirmeye yönelik etkin bir konum edinmek yoluyla örgütlenebilir. Biz bu olaylar yoluyla gözler önüne serilen bütün güçlülere ilişkin, Kuzey Güney sorununa, Filistin sorununa, Irak sorununa, siyasal İslam sorununa, Afganistan ve İran sorunlarına, militarizm ve Amerika ile NATO'nun Yeni Dünya Düzeni'ndeki güç paylaşımı sorununa, ırkçılık, Avrupa kalesi vs. konularında kendi bağımsız çalışmalarımıza ve yanıtlarımıza sahip olmuşuzdur. Bu, teröristlerin savaşına karşı halkın direniş hareketinin gündemine ve yanıtına dönüşmelidir. Bu bizim ile 11 Eylül öncesi dünyanın çatlaklarını görmeyen veya görmezlikten gelen sükunetçiler ve pasifistlerle olan farkımızdır. Tüm bu serüvenlerden önce dünyayı değiştirmek üzere bir gündemimiz olduysa mevcut koşullarda ilkesel bir konuma yerleşmenin de temeli bu yeni koşullarda o gündemimizi izlememizdir. Biz Afganistan'ı katil Taliban çetesine bırakmak niyetinde değiliz, biz eli füzesinde Amerika'nın egemenliği altında yaşamak niyetinde değiliz, biz Ortadoğu'daki siyasal İslam'a ve İslami yönetimlere dayanmak niyetinde değiliz, biz Filistin halkının yurtsuzluğuna ve sürekli bastırılmasına boyun eğmek istemiyoruz. Biz, ister İslamcı intihar terörizmi olsun ister askeri, Pentagon terörizmi, terörizm istemiyoruz, biz dünyanın yarısının yoksulluğunu kabul etmiyoruz, biz Avrupa çevresine örülen duvarları ve kuleleri istemiyoruz, biz ırkçılığa ve etnisizme boyun eğmeyeceğiz. Ne 11 Eylül cinayeti ne de NATO'nun Hundukuş'taki olası savaşı dünyayı değiştirmeye yönelik etkin bir hareketi görevsiz ve eleştirisiz edilgen, sükunetçi bir harekete dönüştürmemelidir.

Hümanist ve barış yanlısı hareket bugünün koşullarının yanıtı değildir. Ancak bu hareket, insanların kendiliğinden barışçılığını, insancılığını ve tutuculuğundan dolayı Batı toplumunun sıradan insanlarına etkisi oldukça büyüktür. Böyle bir konum Amerika'nın Afganistan'a müdahalesini mahkum eder ancak Taliban yönetimi konusunda sorumluluğu üzerinden atar. Müslümanlar'a karşı provokasyona ve ırkçılığa karşı çıkar ancak Filistin halkının yararına

İsrail ve Amerika'ya baskı uygulamaya bir neden görmez. Bu tutum Jack Straw için İslami terörizmi evcilleştirmek üzere ziyaretinde başarılar diler ve bu ziyaretin kurtların İran halkı üzerindeki egemenliklerini pekiştireceğiyle ilgilenmez, bu konum Batı ülkelerinde yaşayan Müslümanların medeni haklarını savunur ancak gerilim yaratmamak için İslami tesettüre, kadınların İslami ülkelerde ve ortamlarda haklardan yoksunluğuna yöneltilen eleştiriyi geçersiz sayar ve bu eleştiriyi engeller. Bu tutum herkesi sahneden çekilmeye ve durumu olduğu gibi bırakmaya çağırır. Bu hareket itirazı olan insanlığın zihniyetine ve eylemlerine egemen olursa sahneyi Batılı ve Doğulu teröristlere bırakacaktır. Bir gelecek var olacaksa bu insanlar safının önünde oluşacak etkin, özgürlükçü ve öncü bir çalışma çizgisiyle olacaktır. Bu komünistlerin görevidir. Yeni komünistlerin, Marx komünistlerinin, bizim görevimizdir.

Sonraki bölümde teröristlerin savaşına karşı etkin bir çalışmanın ana hatlarına değineceğim. Ancak kısa da olsa bugünlerde gündemde olan soruna, Amerika'nın Afganistan'a düzenleyeceği olası saldırı konusuna değinmem gerek. Dünya insularının yüzde 99'u Amerika'nın Afganistan'a saldırmasının hatta bu operasyonun ereği olarak sunulan Bin Ladin'in tutuklanması veya öldürülmesinin teknik açıdan niçin olanaksız görüldüğünü, Amerika ve İngiltere'ye karşı İslami terörizm tehlikesini azaltmadığı gibi bir sonraki operasyonun gerçekleştirilme olasılığını artırdığını açıkça anlatabilir. Amerika ve İngiltere devletleri de bu gerçeği biliyor görünüyorlar. Batı'nın sorunu yorumlaması insanlara daha kolay ve daha hızlı yutturulabileceğini düşündükleri Hollywood ve James Bond yorumları çerçevesinde yer almaktadır. Dünyanın uzak bir köşesinde deli bir milyoner veya gangster uygarlığı yok etmek niyetinde, Saddam, Miloseviç, Bin Ladin; Amerikalı kahramanlar insanlığı kurtarmak üzere yollarırlar. Ancak kendi çözümlemeleleri siyasal İslam'ın ve İslami terörizmin tek bir kuvvetler komutanlığının ve merkezi komuta noktasının ve piramit biçiminde örgütlü bir teşkilatı olmadığını, resmi veya resmi olmayan ilişkiler çerçevesinde, bölgesel düzeyde geniş insiyatife sahip yeraltı bir ağ biçiminde hücreler, örgütler, şebekeler ve devlet içi topluluklar-

dan örüldüğünü göstermektedir. Afganistan'a girmek Batı için daha geniş kapsamlı askeri ve siyasal bir hareketin başlangıcıdır. Bin Ladin'in tutuklanması veya öldürülmesi doğal olarak: iç sahnesinde Amerika'nın sonraki askeri eylemlerinin hızını azaltması ve "Amerika'nın intikamı" için İslamcı teröristlerin bir sonraki saldırılarına kadar –ve yalnızca o zamana kadar- Amerika'nın iç ortamını yatıştırması için bir temel hazırlaması sonucunu doğurur. Ancak bu sınırları henüz açıklanmamış Ortadoğuda'ki daha geniş kapsamlı siyasal ve askeri bir hareketin küçücük bir adımıdır. Son çözümlemede bu siyasal İslam'la bir güç denemesidir. Bu, Batı'nın Ortadoğu toplumlarının marjinlerinde bulunduğu ve bu toplumlardaki yeni yetme kapitalizmi savunmak üzere sola karşı ve Doğu Blok'una baskı uygulamak için sahnenin merkezine yerleştirdiği aynı gerici harekettir. Bu güç denemesi sınırlı kalabilir, ancak özellikle siyasal İslam'ın ve İslami terörizmin dağınık ve fanatik karakterinden dolayı daha temel bir hesaplaşmayla sonuçlanabilir. Siyasal İslam Batı'nın desteği olmaksızın Ortadoğu'da kalıcı değildir. Daha şimdiden Pakistan'daki seküleristlerle İslamcılar'ın savaşlarının yükselişe geçmesi, İran'daysa Hatemicilerin yarı canlı gövdelerinin canlanması ve kanatlar arasındaki kavganın yükselmesi Batı'nın siyasal İslam'la savaşının bu ülkelerde burjuva fraksiyonları arasındaki güç dengelerini İslamcılar'ın aleyhine bozabilecek ciddi değişimlerin fitilini ateşleyebileceğini göstermektedir.

Amerika'nın Afganistan'a saldırısının özü konusunda ne denebilir? "Afganistan'a Dokunma!" ilkesel ve ilerici bir tutum mu? Afganistan halkı ve muhalefeti bundan başka şeyler söyleyecekler. Büyük bir cinayet ve uyuşturucu kaçakçılığı çetesi olan Taliban'ın yıkılışının ufuğu Afganistan'ın siyasal güçlerini iyimser bir hareketlilik içine sokmuştur. Taliban'ın yıkılışını istemek insancıl ve ilerici bir istektir. Amerika'nın militarizmine karşı doğru ve ilkesel muhalefetin Afganistan'ı Taliban'ın eline bırakmak olarak anlaşılmasına izin vermemek gerek. Bu sükunetçiliğin ve mevcut durumu savunmanın yetersizliği ve yanlışlığının açık örneklerinden biridir. Afganistan halkı yıllardır Taliban'ın devrileceği günü bekliyor. İşin aslı Amerika'nın Afganistan'ı kurtarmak üzere bu ülkeye

giriyor olmadığıdır. Taliban'ı kendileri işin başına getirdiler. Bu sefer onu güçsüzleştirebilirler ancak varlığını de facto olarak kabul edebilirler. Müşerref'e Afganistan'ın sonraki yönetiminin Pakistan'ın isteğine uygun olacağı sözü vermişler. Bu canavarları devirip yerine aynı cinsten başka bir canavar hortlatmayı düşünüyorlar. İlkesel tutum Afganistan'ın ilerici opozisyonunun ve halkının şu anki koşullarda Taliban'ı devirip yerine halkın seçtiği bir yönetimi kurmak için omuz omuza mücadele etmeleridir. Bunu Batı'ya, Birleşmiş Milletler'e ve Amerika'ya dayatmak gerek. Amerika ve müttefik güçlerinin Afganistan sivil halkına her türden saldırıları ve kentlerinin, köylerinin ve yaşamlarının altyapısı ve maddi araçlarının tahrip edilmesi mahkum edilmelidir. Amerika, Pakistan, İran ve diğer devletler arasında yeni bir çeteyi Afganistan halkının başına musallat etmek üzere her türden oyun mahkum edilmelidir. Ancak Taliban'ın yabancı ordular tarafından devrilmesi kendiliğinden bu eylemi mahkum etmeyi gerektirmez. Taliban Afganistan'ın meşru yönetimi değildir. Taliban devrilmelidir. Sorun onun yerine geçecek yönetimde ve Afganistan halkının bu ülkenin siyasal rejimini belirlemek sürecine katılmalarının özgürlüğünü ve gerçek olanaklarını güvence altına almaktadır.

Üçüncü Bölüm Siyasal İslam'ın Düşüşü

Günümüzün iki gerici düşman kutbu olan Amerika ve Batı devletlerinin militarizmiyle siyasal İslam kampı ve terörist İslamcı gruplar arasında dünyanın insancı ve barışsever çoğunluğuna egemen olan atmosfer korku ve tedirginlik havasıdır, çaresizlik atmosferidir. Herkes durumun daha da kötüleşmesinden korkmakta: Cinayet ve terör yarışının hızlanması, Afganistan suçsuz halkının yüzbinlercesinin yurtsuzlaşması ve yaşamını yitirmesi, Batı'da kimyasal ve biyolojik saldırılar, Pakistan'da siyasal patlama, "cep" ve "dizüstü" nükleer bombaların siyasal serüvencilerin, dini fanatiklerin ve uluslararası suçluların ellerine düşmesi, "Amerika'nın Yeni Savaşı" ve uluslararası kan dökmekte yalnızca Amerika'nın başarabildiği ve başarabileceği ölçekte yeni bir döneme girmek.

Dünyanın onurlu insanların itirazları ve sloganları genel olarak var olan durumu korumaya ve eski dengelere geri dönmeye yöneliktir. Bu daha iyi bir gelecek umudu olmayan insanlıktır. En iyi durumda sükunet çağırısı yapar. Bombadan, savaştan ve şiddetten kaçınır. İlkel, safdil ve boyun eğmiş görünümüne karşın savaş meydanına inmiş siyasal İslam ve Amerikan militarizmi canavarlarının insanlık karşıtı kapasitelerini bilen ve ne olursa olsun sonraki felaketlerden kaçınmaya çalışan insanlık. Bu çekişmeye karşı alanlara inen güçlerin geniş yelpazesinin içinde ve Avrupa'da, 10 Eylül'e kadar "Dünya Devrimi"nden daha azına rıza göstermeyen marjinal sol gruplarının artıkları arasında barışçılık, gelişmekte olan süreci frenlemek, var olan durumu korumak ve 11 Eylül öncesinde var olan dengeyi geri getirmek egemen siyasete dönüşmüştür. Direniş hareketine egemen olan politika pasifizmdir. Ancak bu oldukça zararlı bir siyasettir zira sonraki felaketleri önlemeye gibi gerçekleştirmelerini güvence altına alıyor.

Pasifist siyaset ve bu karşılaşmanın askeri ve silahlı yönüne ve dünyanın başına gelebilecek fiziki şiddete gözlerini dikmek insanları siyasal felce uğratabilir. Bu terörist yarışın ve bizim için öngörülmede olan patlama, yıkım ve toplu öldürmeler dalgasının önünün kesilmesinin koşulu gerek Avrupa ve Amerika'da gerek Orta-doğu'da ve sözümona Üçüncü Dünya ülkelerinde geniş halk kitlelerinin bu olayların arkasında sürmekte olan siyasal süreçlere müdahale etmeleridir. Bu etkin ve pozitif bir gündeme dayanan bir müdahale olmalıdır. Böyle bir durumda gelecekteki ufuk karanlık olmakla yükümlü değildir.

Bu siyasal süreçleri ve gerçekleri savaş propagandası yıkıntılarının altından çıkarmamız gerek.

Resmi Propagandanın Arkasında: Terörizm ve Siyasal İslam

Hiç kimsenin, Amerikan ordusunda bile, 11 Eylül cinayetinin Afganistan'da bulunan Amerika ve Amerikan "yaşam tarzı" ve "demokrasi"yle kişisel ve kör bir düşmanlığı olan Usame Bin Ladin adında bir kişiden emir alan fanatik bir grubun işi olduğunu düşündüğünü sanmıyorum. Batı medyası ısrarla bu hareketin "Müslümanlar'ın işi" olmadığını, "Kuran'daki öğretilerden" kay-

naklanmadığını dile getiriyor. Eski tüfek jurnalistler elden geldikçe Filistin-İsrail sorununun gündeme girmemesi için çabalyorlar. Filistin sorununu nasıl olursa olsun bu terörist saldırıya bağlamanın bu eylemin Batı'da ilgiyi Filistin sorununa çekmekte başarılı olduğunu teslim etmek anlamına geldiğini belirtiyorlar. Bu yüzden siyasal İslam ve İsrail yerine bizi Bin Ladin ve Afganistan'a yönlüyorlar. Amerika'nın Afganistan'da Taliban'la savaşı bölgede ve dünyada uzun erimli sonuçları olacak önemli bir olaydır. Bu savaş kaçınılmaz olarak siyasal İslam'ın yazgısını, Filistin sorununu bile etkileyecektir. Ancak 11 Eylül'ü gerçekleştirenleri bulup cezalandırmayla bir ilgisi bulunmadığı gibi Batı'ya karşı terörist saldırıları önemli ölçüde artıracaktır (buna daha sonra döneceğim).

İslamcı teörizm bizim dönemimizin bir gerçeğidir. Bu terörizm siyasal İslam'ın stratejisinin ana dayanaklarından biridir. Siyasal İslam, İsrail'in ve Batı'nın Arapça konuşan halklara, özellikle Filistin halkına uyguladıkları tarihsel baskıdan beslenen, bölgede -ve şu an dünya çapında- gerici bir harekettir. Filistin halkının yurtsuzluğu ve İsrail devletiyle Batılı yandaşlarının Filistin halkına baskıları Ortadoğu'da Batı'ya ve Amerika'ya karşı nefretin ana kaynaklarından biridir. Daha önemlisi, Filistin sorununun varlığı ve Amerika ile Batı'nın ister soğuk savaş döneminde olsun ister soğuk savaş sonrasında sürekli olarak Araplara karşı İsrail'i desteklemeleri Batı ile Ortadoğu halkları arasında büyük bir ekonomik, kültürel ve psikolojik uçurumun oluşmasına neden olmuştur. Ancak bir hareket olarak siyasal İslam'ın bu rahatsızlıktan ve uçurumdan kendisine sermaye oluşturup Ortadoğu toplumlarının kıyısından (marjinlerinden) siyasal erk mücadelesi alanına adım atmak olanağı bulması doğrudan doğruya Batı'nın ve Amerika'nın ürünüdür. Bu genişlikte bir suç şebekesi hareketi olarak siyasal İslam Amerika ve Batı tarafından yaratılmıştır. Bu canavarları kendileri yaratıp bölge halkının, günümüzdeyse tüm dünya insanlarının üzerine saldılar. Siyasal İslam Batı'nın Sovyetler'e karşı soğuk savaş'ta, bölgenin tüm ülkelerinde sol ve işçi hareketlerini ve devrimlerini bastırmasının, aygıtıydı. Bu, Ortadoğu'daki nasyonalist yönetimlerin çıkmaza girmesinden sonra solun güçlenmesine kar-

şı ortaya çıkardıkları aygıttır. Filistin sorunu ve Ortadoğu'daki İslamcı yönetimler İslamcı terörizmin temelleridirler ve İslamcı terörizme karşı her türden etkin ve insancıl hareket buradan başlamalıdır:

1. Filistin sorununun çözümü. Bu tarihsel güçlüğü üstesinden gelinmelidir. Filistin halkı kendi bağımsız ülkesine kavuşmalıdır. Amerika ve Batı devletlerini tek taraflı olarak İsrail'i desteklemekten vaz geçmeye zorlamak gerek. Bu devletler İsrail'i barışa ve Filistin'in bağımsızlığını tanımaya mecbur etmelidirler. Filistin sorununun çözümü siyasi İslam ve İslamcı terörizme karşı mücadelenin en önemli dayanağıdır ve şimdiki duruma ilişkin ilerici ve etkin bir gündemin ana öğelerinden biridir.

2. Batı İslamcı ve gerici devletlere ve Ortadoğu'daki İslamcı hareketin partilerine sağladığı gerici destekten vazgeçmelidir. Batı desteği olmaksızın İran'daki İslamcı yönetim iş başına gelemezdi ve iş başında kalmaz. Batı desteği olmaksızın Arabistan'daki ve irili ufaklı emirliklerdeki kölemen yönetimler ve çeşitli şeyhlikler ayakta kalmaz. Batı desteği olmadan yalnızca Taliban değil, onlardan önce Müslüman Mücahitler de Afganistan'ı büyük bir insanlık trajedisi sahnesine dönüştüremezlerdi. Bugün bile Batı'nın İslamcı harekete sağladığı siyasi, askeri ve diplomatik desteğini çekmesi durumunda bölge halkı hızla bu yönetimleri devirirler. İslamcı yönetimlerin devrilmesi ve Amerika ile Batı devletlerinin bu yönetimlerle her türden perde arkası anlaşmalarını önlemek isteği terörizme karşı platformun ve her türden insancıl ilerici hareketin önemli öğelerinden biridir.

3. Irak'a karşı uygulanan ambargo derhal kaldırılmalıdır. Irak halkının karşılaştığı güçlükler bölge insanların zihinlerinde ikinci bir Filistin sorununa dönüşmüştür. Bu, Amerika'nın ve Batı'nın Ortadoğu'ya yönelttikleri terörizmin canlı belgesidir. Üstelik gerici Irak rejiminin ömrünü uzatmış ve yoksun Irak halkını siyasi mücadele sahnesinden gündelik bir fiziksel varlığını sürdürme savaşına geri püskürtmüştür. Irak'a uygulanan ambargonun kaldırılması için mücadele etmek İslamcı terörizme karşı ilerici platformun bir diğer dayanağıdır.

4. Etkin biçimde Müslüman ülkelerde ve Batı ülkelerdeki top-

lumsal İslami ve İslamzede ortamlardaki sekülerizmi savunmak gerek. Gerici kültürel relativizm düşüncesi ve bu ülkelerde ve ortamlarda insanların, özellikle de kadınların medeni ve insani haklarını savunmada yetersizlik siyasal İslam'a insanları korkutmak ve gençleri kışkırtmak için geniş olanaklar sağlamıştır. İnsan haklarının ve insanların medeni haklarının evrenselliği ilke olarak benimsenmelidir ve din ve gerici dini yönetimle her türden işbirliği insan haklarına karşı olarak kınanmalıdır.

İslamcı terörizm bir gerçektir. Terörizm Müslümanlar'ın işi değil ama İslamcı hareketin resmi siyasetidir. Bu, Batı eliyle soğuk savaş döneminde ve Ortadoğu'nun işçileri ve özgürlükçülerine karşı anti komünist mücadelede yaratılmış içi boş bir harekettir. Bu hareket kırılğan ve güçsüzdür. Bölgenin daha büyük ülkelerinde ciddi siyasal ve manevi bir nüfuzu bulunmamaktadır. Bölgenin toplumsal gerçeklerinden geridedir. Batı desteği olmaksızın siyasal İslam bölgede sosyalizm ve sekülerizm karşısında yenilgiye uğrar. Filistin gibi siyasal İslam'ın yazgısının belirleneceği en önemli alanlarından biri olan İran'da siyasal İslam'ın düşüşü ve çöküşü şimdiden başlamıştır.

Sonraki Bölümde:

* Bölgede Afganistan'dan başlatılmış olan Amerika'nın savaşı terörizme karşı bir savaş değildir, çünkü yukarıda saydığım İslamcı terörizme karşı savaşın gereklerinden hiçbirini yerine getirmediği gibi İslamcı hareketin bir kısmına dayanmaktadır da. Buna karşın yine de bana göre Amerika siyasal İslam'la mücadeleye girmiştir. Bu bir güç savaşıdır. Bu çekişme mantıksal olarak siyasal İslam'ın güç kaybına yol açacaktır. Ancak Batı'nın amacı siyasal İslam'ın elenmesi değil, yeni bir denge kurmak üzere siyasal İslam'ı güçsüzleştirmek, evcilleştirmek ve yeni bir düzenleme yapmaktır. Afganistan'daki savaş Batı'nın siyasal İslam'la ilişkisinin yeniden tanımlanması üzerinedir. Biz bu yeni çerçeveyi ve bu yeni işbirliğini parçalamalıyız ve bu yeni koşullarda bölgenin bu gerici güçten kurtarılması için kendi bağımsız siyasetimizi etkin biçimde izlemeliyizdir.

* Pasifist tutum Batı ile siyasal İslam arasındaki bu yeni çekişmeyi görememektedir, önemini, ister bu gerici hareketin kurban-

ları olan halk açısından ister dünyanın yakın gelecekteki siyasal dönüşümleri sürecindeki önemi açısından tanımazlıktan gelmekte ve buna karşı görevsizlik kararı almaktadır. Bu sükunetçi ve tutucu tutuma karşı eleştiriyi teröre ve militarizme karşı insanların direniş hareketinin içine taşımak gerek.

* Bu çekişmenin global ve tarihsel boyutları ve yönleri nedeniyle, günümüz dünyasının özellikle de Batı insanların ideolojik ve ruhsal özgüllükleri Irak'a, hatta Yugoslavya'ya saldırı döneminden oldukça farklıdır. İnsanların siyasete ve medeni mücadeleye daha geniş ölçeklerde yönelmeleriyle birlikte Amerikan militarizmi siyasal açıdan bu çekişmeden daha güçsüz biçimde çıkacaktır. Sovyetler'in çöküşünden sonra Yeni Dünya Düzeni'nin ayarlarıyla ilgili sürmekte olan bu çekişme ilerici ögenin müdahale etmesi durumunda bu tartışmanın bütünü ve Amerika'nın süper güç olmasının ve külhanbeyliğinin özünü toplumsal bazda eleştiriye uğratabilir. Uluslararası ölçekte özgürlük ve eşitlik sorunu açısından bu siyasal İslam'ın yazgısından daha önemli bir konudur.

Dördüncü Bölüm: Afganistan'dan Sonra

Afganistan'da bir savaş sürmekte değil. Mantıksal olarak bir savaşın en az iki tarafı olması gerek. Şu an sürmekte olan şey Afganistan'ın Amerika tarafından bombalanmasıdır. Kendi kendini dünya jandarması ilan etmiş dünyanın tek süper gücünün bu yeni icat ettiği taktikle milyonluk ölçekteki terör ve korkutma resmen savaş yerine oturtulmuş durumda. Vietnam'dan sonra Amerikan toplumunun uzak cephelere yollanan askerlerin ceset torbalarının dönüşünü görmemesi gerek. Bunun bedelini ise kötü talihten dolayı Amerikan Ulusal Güvenlik Konseyi ve Dış İşleri Bakanlığı'nın Dr. Strange Love'larının tezlerinde Amerika'nın yeni şeytan yüzlü düşmanı ve "şer imparatorluğunun" yeni önderi olarak tanımlanan ülkenin sivil halkı ödemek zorundadır. Amerika'nın vermediği kayıpları yüzlercesiyle genelde dünyanın yoksul ve marjinal bir ülkesinde ekmeklerini zor bela elde eden sivil halka yüklüyorlar.

Bir gün kura Irak halkı adına çıkar, bir gün Yugoslavya, bir gün Libya ve başka bir gün Afganistan. Gece karanlığında on bilerce metrelik yükseklikten, uzak okyanusların dalgalarının ardındaki gemileri ve denizaltılarından halkın kentlerinin başına on binlerce ton bomba ve füze yağdırıyorlar. Övünçle karşı taraftaki ülkeyi "bombalarla taş devrine geri götüreceğiz" diye ilan ediyorlar, bununla birlikte "akıllı" Amerikan bombalarının yalnızca suçlulara isabet ettiğinde ısrar ediyorlar. Amaç korkutmaktır. Bütün toplumu korkutmak. Korkuyu, ölüm korkusunu, yurtsuzluk korkusunu, toplumu felce uğratacak ve her türden direnişi olanaksız kılacak biçimde uygarlığın bütün göstergelerinin yok olmasının korkusunu egemen kılmak. Amerika kara kuvvetleri şimdi atışların bitimi ve toz duman ile uğultunun dinmesinin ardından gidip cansız avı getirecek bir av köpeğidir yalnızca.

Taliban'a hiç kimsenin, Amerika ve Batı'nın bile, savaş ilan etmesi kınanamaz. Taliban gitmelidir, son çözümlerde de şiddet ve askeri operasyonla devrilebilir. Batı'nın Taliban'a karşı şimdiki düşmanlığı bu güne kadarki dostluğuna yeğdir. Zaten Batı'nın iş başına getirdiği katillerin dükkanlarının kapanmasına kimse karşı değil. Ancak savaş ve terör arasında fark var. Amerika ile İngiltere'nin Afganistan'da yaptıkları terörist eylemlerdir. Afganistan kentlerinin ve yerleşim birimlerinin bombalanması kınanmalı ve derhal durdurulmalıdır. Taliban'ın askeri gücü ve süpergüçlerin Afganistan'da dize getirilmelerinin tarihiyle ilgili anlamsız ve başı sonu belirsiz mitolojiler bu terörist yöntemin sürmesine hizmet etmektedir. Sovyetler'e karşı savaşta Afgan Mücahitleri Batı ile Amerika'nın perde önündeki gücüydüler. Taliban, Batı'nın Pakistan ve Arabistan'ın yardımıyla yarattığı bir cinayet ve uyuşturucu kaçakçılığı çetesidir. Düğmesini kapatıp birkaç hafta içinde ortadan kaldırılabirler. Ancak hava terörizmi daha güvenli, daha göz kamaştırıcıdır, dünyanın hoşnutsuz halkı için daha ibret vericidir, daha süpergüçtedir. Bu insanlık dışı yöntem karşısında durmak gerek.

Amerika ile İngiltere'nin Afganistan'daki operasyonları Taliban'ın devrilmesi ve Bin Ladin'in öldürülmesiyle sonuçlansa bile Batı'ya karşı İslamcı terörizm tehlikesini azaltmadığı gibi bu terö-

rizmin boyutlarını şiddetlendirir ve genişletir. Bunu Batı devletlerinin önde gelenleri de bilmekte ve bu konuda Batılı ülkelerin yurttaşlarını uyarmaktalar. Ancak 11 Eylül cinayetine karşı Afganistan'ın ilk sahne ve Amerika'nın "intikamı"nın ilk alanı seçilmesinin onlar için iki önemli özelliği bulunmaktadır:

Birincisi, İslamcı terörizm ve bu terörizmin beslendiği Batı karşıtı nefretin siyasal bir olgu ve siyasal bir çözümü olduğunu kabul ederlerse bile salt siyasal bir tepkinin Amerika topraklarında gerçekleştirilen büyük fiziksel ve askeri bir saldırıya yeterli ve uygun bir yanıt olacağını düşünmezler. Militarizm Amerika'da resmi ideolojinin ana dayanaklarından biridir ve bir süpergüç olarak Amerika'nın kimliğinin tanımlanmasının köşe taşıdır. Amerika'ya saldırı, bu bakışa göre, yalnızca başkasına başka bir yerde saldırıyla yanıtlanabilir. Amerika için 11 Eylül'ün intikamı, siyasal İslam ve İslamcı terörizmin niteliği, nedenleri ve özelliklerinden bağımsız olarak, yalnızca askeri bir hareket olabilir. Bu askeri hareket büyük olmalı, "Amerika'nın hışmını ve gücünü", Amerika'nın şiddetini temsil etmeli. Ancak büyük askeri hareketin alana gereksinimi vardır. Savaş, savaş meydanı gereksinir. Afganistan'ın seçilmesinin nedeni Bin Ladin'in orada bulunmasından dolayı değildir, tersine Bin Ladin'in seçilmesi Afganistan'da bulunduğundan dolayıdır. Aleni veya gizli olarak İran'da, İngiltere'de, Fransa'da, Mısır'da, Pakistan'da, Lübnan'da ve Filistin'de, Bosna ve Çeçenistan'da yaşayan İslamcı terörizmin ele başlarının sayısı az değil. İslamcı terörizmin tanımlanmış hiyerarşik bir piramit olduğu, başında da Bin Ladin'in bulunduğu görüntüsü saçmadır. Bu hiyerarşi içinde Hameneyi'nin Bin Ladin'in altı olması olanaklı değil. Anahtar Afganistan'dır. Büyük askeri hareketin alanı olabilecek bir yer. Afganistan, Amerikan yönetiminin sözünü verdiği geniş ve korkunç ölçekteki askeri "Amerika'nın intikamı" hareketinin olanaklı tek alanıdır. Afganistan dışında böyle tanımlanabilecek ve saldırılabilecek bir askeri hedef bulunmamaktadır. Burada bile Batı devletlerinin başındakiler yok edilmek üzere yeterince yüksek binaların ve geniş köprülerin olmayışından yakınıyorlar.

İkincisi, önceki bölümde de söylediğim gibi, Afganistan'da, Taliban ve Bin Ladin'le çekişmenin arkasında belirlenmesi istenen

şey Amerika ve Batı'nın siyasal İslam'la ilişkileri ve güç dengele-ridir. "Terörizme karşı uzun savaş" siyasal İslam'a karşı güç dene- mesinin parolasıdır. Sovyetlerin yıkılışından sonra Yeni Dünya Düzeni'nin daha kalıcı özelliklerinin tanımlanması için Amerika açısından er ya da geç gerçekleştirilmesi gereken bir güç deneme- si. Soğuk savaşın bir yan ürünü olan siyasal İslam, Sovyetlerin yı- kılışından sonra, Ortadoğu ülkelerinde ve Batı toplumları içinde- ki "İslami" ortamlarda güç iddiasında bulunan burjuva bir kutup olarak boy göstermiştir. Bu hareket dünyanın bir kısmında ve İran ve Pakistan gibi oldukça önemli ülkelerde ya resmi olarak yöne- timdedir veya birçok siyasal dayanağı elinde bulundurmaktadır. Çekişmenin bir köşesi Filistin ile İsrail'in gelecekleri konusunda- dır. Eski Sovyet cumhuriyetlerinde, nükleer silah yığınaklarının bir adım uzağında at koşturmaktadır. Batı'da, Arabistan'ın parası, devlet sübvansiyonu ve kokuşmuş kültürel relativizm ideolojisinin sayesinde İslamzede ortamlardaki gençleri yığınla saflarına kat- maktadır. Batı açısından bu siyasal İslam Sovyetler'in kuşatılma- sında rol oynayacak olan, İran monarşi karşıtı devriminde solun önünü kesecek, Arafat ve Arap nasyonalizmin başına dert açacak o aynı işbirlikçi ve kukla hareket değildir. Bu hareket şimdilerde daha büyük iddialar taşımaktadır. Batı'nın gölgesinden çıkmıştır. 11 Eylül'de, Amerika açısından, siyasal İslam fazladan bir adım attı. Amerika'nın kalbinde gerçekleştirilen bu terörist saldırı bu ka- çınılmaz güç denemesinin düğmesine bastı. Bu olaylar aslında Amerika ve Batı'nın siyasal İslam'la güç savaşının uğrakları ve aşamalarından başka bir şey değildir. Amerika açısından bu, İsla- mi devletler, İslamcı partiler ve siyasal İslam hareketinin bütünü- ne karşı bir savaştır. Taliban, Ortadoğu'da siyasal İslam'ın gücü- nün en güçsüz, karnı en yumuşak ve içi en boş göstergesidir, ka- çınılmaz olarak da bu bütünsel güç savaşına girmenin en uygun giriş kapısıdır. Amerika'nın Afganistan'da askeri ve pratik zaferi si- yasal İslam'ın gücünün temellerine dokunmayacaktır. Bu bilin- mektedir. Ana güç odakları birinci derecede İran ve Arabistan'da, Mısır, Lübnan ve Filistin'deki İslamcı örgütlerdedir. Ancak bu bir güç savaşıdır, bir ölüm kalım savaşı değildir. Dünyanın bugünkü çerçevesinde Amerika ile siyasal İslam'ın askeri olarak gerçekten

karşılaşmalarına olanak tanıyan tek alan Afganistan'dır. Her şey ansızın dağılmadan "terörizme karşı uzun savaş"ın göz kamaştırıcı ve sonuca çabuk ulaşabilen askeri bir hareketle başlatılabileceği tek alandır.

Bu Siyasal Bir Çekişmedir

"Terörizme karşı uzun savaş", Amerika'nın siyasal İslam'la güç savaşı, Afganistan'dan sonra siyasal bir çekişme niteliğinde olacaktır, taraflar bazı uğraklarda birbirlerine karşı bölgesel askeri harekate ve terörist saldırılara başvursalar bile. Amerika açısından bu savaşın amacı siyasal İslam'ı elemek değildir. Hatemiciler'in propagandatıf alkışlamalarının tersine "İran'ı bombalamaktan kurtaran" şey Hatemi beyefendi ve öngörülü siyaseti değildi. İran'a saldırı ve böylesi bir bombalama temelde Batı'nın gündeminde değildir. Afganistan'dan sonra Amerika'nın bir zamanlar terörist olarak nitelediği devletlerle birer birer savaşa gireceği varsayımı oldukça yüzeyseldir. Batı'nın bu güç denemesindeki amacı siyasal İslam'ın yok edilmesi veya İslamcı yönetimlerin yıkılması değil İslami harekete hegemonyasını dayatmak ve oyunun kurallarını belirlemektir. Amerika açısından bu hareket sınırlarını tanımalıdır. Operasyon alanını bölgeyle sınırlandırmalıdır, kendi konumunu ve Amerika'nın özel yerini anlamalıdır. İslamcı yönetimler işbaşında kalabilecekleri gibi terörizm de mübahdır, bu terörizmin kurbanlarının İran, Afganistan, Pakistan ve Türkiye'deki komünistler ve solcular olmaları koşuluyla. Ancak Amerika topraklarında saldırı işin suyunu çıkarmaktır. Amerika bu dersi ve bu dengelyi Ortadoğu'ya taşımak istiyor.

Bu bir güç savaşıdır, İslam, liberalizm, Batı demokrasisi, özgürlük, uygarlık, güvenlik veya terörizm ile ilgili bir çekişme değildir. Bu Amerika süper gücünün Ortadoğu'da güç iddiası taşıyan ve uluslararası bir eylem alanına sahip bir hareketle siyasal bir dengenin tanımlanması, nüfuz ve hegemonya alanlarının sınırlarının çizilmesi üzerine mücadelesidir. Batı, Ortadoğu'da Batı demokrasisi kurmak peşinde değildir. Amerika, Pakistan ve İran ve bölgedeki gericiilerin geniş yelpazesi daha şimdiden başka bir despotik ve gerici yönetimi Afganistan halkına dayatmak üzere birbirle-

riyle pazarlık etmekte. Günümüz dünyasının bu en gerici yönetimleri olan İran, Arabistan, Pakistan ve Körfezdeki Arap şeyhlikleri Batı'nın bu çekişmedeki resmi ve pratikteki müttefikleridirler. İslami yönetimlerin devrilmesi durumunda bile Batı'nın bölge için uygun bulduğu alternatif yönetim gerici sağ partiler ve polisiye ve askeri yönetimler olacaktır.

Tarihi Amerika Yazmıyor

Ancak bu sürecin geleceğini Batı belirleyemez. Amerika'nın şu anki politikaları ve eylemleri Ortadoğu'nun mevcut siyasal çerçevelerini ister istemez dağıtacaktır, ancak oluşacak olan alternatif ilişkileri başka güçler belirleyeceklerdir. Batı'nın siyasal İslam'la karşı karşıya gelişinin İslami hareketin, bu hareketin partilerinin ve yönetimlerinin zayıflamasına yol açacağı kuşku götürmez. Ancak bu çekişme boş bir sahnede gerçekleşiyor değildir. Ortadoğu, Batı'nın da olduğu gibi, Batı burjuvazisinin siyasal İslam'la bu çekişmesinden önce var olan ve çeşitli toplumlarda siyasal süreci biçimlendiren toplumsal hareketlerin çekişme alanıdır. Batı'nın siyasal İslam'la kavgası, bütün önemine karşın, bu toplumlarda tarihin motoru ve onu ilerleten güç değildir, tersine, kendisi bu tarihin içinde yer alır ve anlamlandırılır. Yeni Dünya Düzeni'ni belirlemek üzere savaşımın daha önemli oyuncularını bulunmaktadır. Toplumsal sınıflar ve onların siyasal hareketleri, gerek Batı'da gerek Ortadoğu'da, dünyanın siyasal, ekonomik ve kültürel geleceği konusunda saflarını almışlardır. Batılı siyasetçilerin ve önderlerin ve siyasal İslam'ın başındakilerin isteklerinden bağımsız olarak bu süreçlerin nihai yönünü belirleyecek olan bu hareketler olacaktır.

Özel olarak, Ortadoğu'yu ilgilendirdiği ölçüde, Batı siyasal İslam'ın kısmi bir geri çekilişini ve onunla bir arada yaşamanın yeni temellerini tanımlama isteğinde olsa bile, sosyalist, özgürlükçü ve sekülerist hareketler bölgede, bu yeni koşullarda, Batı'nın tasarılarından bağımsız olarak öne çıkacaklardır. Örneğin, bana göre İran'da siyasal İslam devrilecektir, bu karşılaşmada Batı'nın böyle bir eğilimi veya yönelimi olduğundan dolayı değil bu çekişmenin ortasında ve buna koşut olarak İran halkının ve ön safında işçi ko-

münizminin İslam yönetimini alaşağı edeceklerinden dolayı. İslam Cumhuriyeti'nin yenilgisi siyasal İslam'ın gövdesine indirecek en büyük darbe olacaktır. Filistin sorununun çözümü Ortadoğu'da siyasal İslam'ın büyümesinin siyasal, düşünsel ve kültürel koşullarının dünya çapında yok olmasının koşuludur. İslam Cumhuriyeti'nin yenilgisiyse siyasal İslam'ın Ortadoğu'da güç iddiasında bulunan bir hareket olarak parçalanmasının koşuludur. İran İslam Cumhuriyeti olmaksızın siyasal İslam Ortadoğu ölçeğinde ufuksuz ve geleceksiz bir muhalefet hareketine dönüşür.

Dipnot:

* İşçi Komünizminin kuramcısı, İran'da işçi-komünist hareketin ve partinin kurucusu ve lideri Masur Hikmet, 4 Temmuz 2002'de gırtlak kanserine yenik düşerek 51 yaşında yaşama veda etti.

Not:

Bu yazı ilk kez Enternasyonal Haftegi dergisinin 21 Eylül tarihli 72. sayısında yayımlandı.

ORTADOĞU'NUN DÜNÜ ve BUGÜNÜ

*Alman Şairin dediği gibi
"Dün bugünün devamıdır."*

Emperyalizm denince, akla ilk gelen kanlı savaş, gözyaşı, talan ve açlıktır. Emperyalizm; insani olmayan, insani normlarla hiç bağdaşmayan kanlı emellerini gerçekleştirmek için işin başında masum görünür; dünyanın koruyucu meleği rolünü oynar doğası gereği.

Bunu böyle yaparken, diğer yandan da asıl olan hedefine varabilmek için en belirleyici olan ve de onun omurgasını oluşturan iki özelliği devreye sokar: Bu özelliklerden bir tanesi sermaye ihtaracı bir diğeri ise militarizm ve şiddettir. Bunu yaparken, başta kuzu postuna bürünme edasıyla yola çıkar, çünkü artık işler yolundadır. Bu metot gereği, başta para, güç ve silah zoruyla ülkeleri ve halkları baskı altına alır.

Girdiği her yerde yaşayanlara kan, açlık ve gözyaşından başka hiçbir şey vermez, veremez de. Çünkü emperyalizmin oralara tek gidiş nedeni; oradaki halklara zor kullanarak, onları silah zoruyla sindirerek, orada bulunan zengin kaynaklara el koymak ve orada-

ki zenginliği gerçek sahiplerinden koparıp kendi kanallarına akıtmaktır. Emperyalizmden iyilikler güzellikler beklemek olanaksız olduğu gibi böyle bir beklenti içine girmekte kendi kendini kandırmaktır aynı zamanda. Emperyalizm; kirlili emellerini süsleyen savaşı devreye sokmak için, çeşitli bahanelere ihtiyaç duyar. Bu bahaneler sudan bahaneler olduğu için onları bulmak ve uydurmakta pek zorluk çekilmez. Örneğin bu en son Amerika-Irak savaşı için uydurulan aslı astarı olmayan bahaneler gibi. Amerika 11 Eylül’de yıkılan “Ikiz Kuleleri”ni bahane ederek, kendisini dünya haklarının koruyucu meleği gibi göstermeye çalışarak gerek Afganistan’ın gerekse de Irak’ın başına diktatörler musallat etmiştir. Amerika bu diktatörleri yok etmek hem de oralara sonsuz özgürlükler götürmek adına, başta Afganistan’a ve ardından da Irak’a olanca hızıyla saldırdı.

Amerika gittiği yerlere özgürlük m yoksa zulüm m götürdü; Irak halkının başına çuval geçirirken bütün dünya gördü bunu. Emperyalizmin yayılmacı karakterini işin bir tarafında tutarsak gene de bu kahrolası savaş yapılmalı mıydı? Evet bu savaş hemen devreye sokulmalıydı. Çünkü bu savaş, Amerika için vazgeçilmez bir gereklilik arz ediyor. Dahası bu savaşın geç kaldığını da söylemekte fayda var.

Çünkü bu savaşın tek bir nedeni yok. Bir çok nedeni var bu savaşın. Birinci neden: Amerika’nın 4 trilyon i borcu var. İkinci neden: “Euro” iş olsun diye Amerikan dolarına alternatif olmadı ve bununla birlikte, özellikle Almanya’nın başını çektiği AB’nin (Avrupa Birliği) süper güç olma hayalini bilmeyen de yok. nc ve en önemli neden ise dünya halklarının gözünde, Amerika artık kocamış, dişi dökülen, işe yaramaz bir imajla bütünleşmişti. Bu savaş ne sebepsizdir ne de durup durduğu yerde çıkmıştır. Amerika bu savaşı yukarıda sıraladığımız nedenlerden dolayı yapmak zorunda idi.

Peki bu savaşın neden olduğu planlar, gerçekleşerek yerine oturtuldu mu? Bize göre yapılan planların hiçbiri tutmadı, tutmadığı gibi de hepsinin ayakları halen havada duruyor. Amerikan emperyalizminin en büyük planlarından biri, Irak’a işgale giderken Irak halkı tarafından gllerle karşılanmaktı. Ne yazık ki gller

yerine isyanlarla karşılaştı. Bu da Amerika için hayal kırıklığının ilk başlangıç noktası oldu. Amerika bu güne kadar Irak'ta umduğunu bulmuş değil. Amerika'nın hem kolay hem de basit hesabı tutmadığı gibi moralinde çok büyük bir çöküşün içine yuvarlanmış. Birakın umduğunu bulmayı, kendi kamuoyunda hergün itibar kaybederek yıpranıyor.

Şu an Amerikan halkının yüreğinde, ikinci bir Vietnam faciası yaşanıyor doğal olarak. Dolayısıyla Amerikalıların her geçen gün, başta Bush olmak üzere, Beyaz Saray'a karşı güveni sarsılıyor. Sarsılması da gayet doğaldır. İş zor, perişan ve ne yapacağını bilmeyen bir Bush yönetimiyle Amerika halkı karşı karşıya kalmıştır. Çünkü içinden çıkılması çok zor bir bataklık içinde yüzen bir Amerika görülüyor ufuktan. Eğer işler Amerika'nın düşlediği biçimiyle yola konulsa, dışındaki ülkelerin hiçbirine gelin bana yardım edin demesi hiçbir zaman mümkün olmayacaktı. Irak'taki savaş durumu vahim, ne olacağı hiç de belli değil. Her gün uçaklar düşüyor ve askerler ölüyor. Bu durum Amerikan halkını kara kara düşündürüyor. Mevcut Bush yönetimine karşı alternatif sesler yükselmeye başladı bile.

Savaştan ölen askerlerin cenazeleri Amerikan kamuoyunda gizli tutulmak için medya üzerinde çok katı bir sansür var. Maksat savaştaki kayıpları başarabildikleri ölçüde Amerikan halkından gizlemektir. Bu da halkın tepkisini üzerine daha çok çekmemek adına yapılıyor. Ne zamana kadar bu gerçekler halktan saklı tutulacak. Savaşın devam etmesi durumunda Amerika'ya da cenazeler gitmek zorunda. Diğer bir önemli husus da Amerika'nın, zannedildiği ya da söylenildiği gibi cennet bir ülke olmadığıdır. Amerika bir özgürlükler ülkesi; oradaki demokrasi dorukta, orada yaşayan bütün insanların hem işi hem de aşısı var, hiç kimse ne açtır ve ne de açıktadır söylemi gerçeğe hiçbir alakası olmayan şişirilmiş bir yalandır. Konuyla ilgili bir örnek vermek istiyorum: Amerika'da işsiz güçsüz, başını sokacak evi ve yatacak yatağı bile olmayan, bütün ömrünü sokakta geçiren, sadece ve sadece 24 saatte bir kilisenin verdiği bir kepeç çorbayla yaşamını sürdüren 20 milyon aç insan yığını var. Daha doğrusu Amerika, bir açlar ülkesidir demekten sakınca duymamak gerekiyor.

Yukarıda da belirtildiği gibi Amerika bazıları tarafından allanıp pullanarak önümüze konulduğu biçiminin tam tersi bir ülkedir. Oralarda Avrupavari herhangi ne bir sosyal kuruluş var ne de bir sosyal güvence var. Türkiye örneğinde olduğu gibi parası olan yaşar, parası olmayanın canı da cehenneme olan bir ülkedir. Burada anlatılmaya çalışılan mesele Bush ve yönetiminin, Amerikan halkına karşı başının büyük bir belada olduğudur. Hem de çok yakında... Halkın öfkesinin Bush'un başını yiyeceği yönünde işaretler var. Dışarıda savaş, ülke içinde ise 4 trilyon iç borcun yanı sıra sayıları 20 milyonu aşan açlarla bu işin üstesinden gelmek her babayığidin karı değildir. Bush yönetimi kichını kurtarmak için ne pahasına olursa olsun, inatla bu savaşı sürdürmek zorunda; bunu da savaşı kazanmak adına yapacaktır. Pes ederek savaştan çekilme ya da savaşta yenilme gibi bir durumla karşı karşıya kalmak Bush'un intiharını beraberinde getirir.

Savaş Planı

Bu savaş bir günde olup biten bir iş değil. Bu plan yıllar öncesinde savaş yanlılarının beyinlerinde yerini almıştı. Bush'un şaibeli biçimde Beyaz Saray'ın tek hakimi olması, dış işleri, milli savunma, ulusal güvenlik konseyi danışmanı ve benzerlerin Bush'un yakın arkadaşları olmalarıyla birlikte bunların her birinin petrol şirketlerinin patronları olmaları, bu savaşın özünü daha anlaşılır kılıyor. Eskiden beri, emperyalizmin "vur-kır-parçala-yönet, girdiğin yerleri bağımlı kıl" yayılmacı politikasının bir gereği olarak Bush ve yandaşları savaşın merkezine getirildiler. Savaş merkezine oturtulan bu öncü kurmay şu an iş başında hiç taviz vermeden yayılmacı mantığına uygun bir tarzda yoluna devam ediyor. Bush, Beyaz Saray'ın iplerini eline dolar dolamaz savaşın heyecanını daha fazla arttırarak açıkça savaş çılgınlıkları atmaya başladı. Bu savaş planı yıllar önce hazırlanmış ve masada işin uzmanını bekliyordu. Emperyalizme göre ise bu uzman Bush'dan başkası değildi. Bush'un işbaşına gelmesiyle savaş düğmesine basıldı. Çünkü, beklenen gün gelmişti artık...

Savaşın fiilen başlaması için bir bahaneye gerek vardı. Bu bahane hemen bulundu. İşe kendi "İkiz Kule"lerini vurmakla başla-

di. "İkiz Kule"lerin vurulmasına Bin Ladin gerekçe gösterildi. Çünkü, Bin Ladin Afganistan'da kalıyordu. Birazcık hafızamızı zorlarsak, "İkiz Kule"lerin vurulmasının, Amerikan yönetimi tarafından planlandığı gerçeği karşımıza çıkar. Düşünün ki dünyanın en modern cihazlarıyla donanmış, gene dünyanın en modern istihbarat timine sahip Amerika gibi bir ülkeye, "Bin Ladin" orada uçak kiralayarak ya da alarak Amerika'nın kalbi olan "Pentagon"nun yanı sıra "İkiz Kule"leri vuracak. Bunun inandırıcılığı olmadığı gibi mantığı da olamaz.

Çünkü, mantık denilen olgu bu tür şeyleri mantık dışı ilan eder. Diyelim ki Bin Ladin "İkiz Kule"leri vurdu. Bu uçaklar nereden geldiler, bu uçaklar hangi uçak şirketinden alındılar ya da kiralandılar? Bu şirketler hangi şirketlerdi, isimleri neydi? Bu şirket yetkililerinden kaç yönetici tutuklandı? Eğer tutuklandıysa, bu yetkililer ceza aldılar mı? Eğer ceza aldılarsa, bunlar şu an hangi cezaevinde cezalarını çekiyorlar acaba? Buna rağmen "Bin Ladin"ın vurduğu iddia edildi. Dünya da ses çıkartmadı, bu sorular karşısında...

Savaşın Şu Anki Boyutu

Nice cevapları içinde saklı olan bu sorular karşısında cihanım melekleri suskun kalmakla yetindiler. Onlara göre öyle sus pus içinde kalmak da bir zorunluluktur. Neden bir zorunluluktur? Çünkü, onlara göre bu soruları Amerika'ya sormak hem cesaret işi hem de koskoca bir Amerika için hiç yakışık değildi. İşte bunun için bu soruları sorma gereği duymadan ve susarak, Bush'un haklılığını kanıtlama çabaları içine girdiler.

Bu suskunluk karşısında başta Bush olmak üzere Amerikan yönetiminin cesaretine cesaret, iştahına da daha fazla iştah eklendi. Diğer taraftan savaş karşıtlarının savaş olmasın çabaları ve bu doğrultuda ellerinden geleni yapmaları da bu savaşın önünde engel olmadı. Amerika bu savaş kararını alırken hiç zorlanmadı diyebiliriz. Zorlanmadığı gibi çok büyük umutlarla savaşa başladı. Umdüğünü bulamadı, bulamadığı gibi de ikinci bir Vietnamvari bir bataklık içinde yüzüyor şu an. Güllerle karşılanacağını hesaplarken, o hayal ettiği güllerin yerini kurşunlar aldı. Amerika'nın

savaş konusunda yaptığı hesap tutmadığı gibi Amerika bir altüst oluşun içinde yüzmeye devam ediyor. Bırakalım hesabını tutturup kazançlı çıkmasını; ne yapacağını şaşırılmış, can telaşına düşmüş bir Amerika var dünyanın karşısında.

Amerika bu savaşta pişman oldu. Pişman olmakla birlikte içinden zor çıkılır bir çıkmazın dibinde olduğunu 28/10/2003 tarihli ve dünya televizyonlarına flaş haber olarak geçen, bizzat Bush'un konuşması bunu doğruluyor...

Bush açıklamasında "Amerika'da bazı küçük grupların ülke içinde huzursuzluk çıkarttıklarını, senato meclisinin de bu huzursuzluklardan etkilenerak Irak'a gidecek yardımı engellediğini" sakinmeden dünyaya duyurdu. Bu savaşın mimarı Bush, eğer bundan herhangi bir sakınca duymadan çıkıp dünyaya böyle sesleniyorsa, bu demektir ki durum, Bush'un bu itirafından daha ciddi ve vahimdir. Şu an Amerikan medyası sansürlü olduğundan halkı da olan bitenlerden habersizdir. Iraklılar tarafından öldürülen Amerikan askeri cenazeleri sansürlü medya tarafından halka gösterilmiyor. Diğer yanda Türkiye'den asker isteyen Amerika geri adım atmak zorunda bırakıldı. Savaşın başladığı günden bugüne kadarki duruma göz attığımızda, Amerika avlamaya giderken avlandı ya da pirince giderken evdeki bulgurdan oldu...

Buna ek olarak da BM'nin (Birleşmiş Milletler) biz Irak'ta olan bütün personelimizi geri çekmek zorundayız söylemi, bize savaşın boyutunu ve Amerika'nın bu savaşta pek de başarılı olmadığını gösteriyor. Dünya halklarının gözünde büyütülen, Amerikan emperyalizminin asıl gerçekliğinin bu olduğuna kendimizi inandırmak zorundayız. Yani emperyalizmin "kağıttan bir kapandır" söyleminin boş bir söylem olmadığı bir gerçeklik arz ediyor.

Bu savaşla birlikte Amerika'nın, söylendiği ya da gösterildiği gibi olmadığını, kurtuluş ve özgürlük uğruna mücadele eden halkların güçlü yumruğu karşısında yerle bir olacağı gerçeğiyle karşı karşıya kalındı. Savaşlarla halklara özgürlük ihraç edilemeyeceğini, kendi özgürlüklerinin verecekleri mücadele tarzına bağlı olduğu dünya halklarının beyinlerinde daha da netlik kazandı. Örneğin, Irak halkı hem Saddam'ın hem de Amerika'nın kendilerine zulümden başka hiçbir şey vermediğini, kurtuluşlarının kendi el-

lerinde olduğunu her geçen gün daha da iyi anlıyor.

Emperyalist Savaşlar Özgürlük Getirmez

Yukarıda anlatılanlar emperyalizmin karakterini ortaya koysa da emperyalizm tarafından işgal edilen ulusların doğal kaynaklarının paylaşımında ister istemez emperyalistler arası çelişkiyi de beraberinde getiriyor. Çünkü bu alanda aslan payı Amerika'nın oluyor. Başta NATO, emperyalizmin bir askeri organizasyonu olsa bile, dünyanın yarısından fazlası NATO'nun üyesi olmasına rağmen, diğer BM, İMF, vb. kurumlarda esas söz sahibi Amerika'nın kendisi oluyor. Bu kurumların karakterinde yine militarizm hakimdir. NATO; silahlı, askeri bir yapılanma değildir sadece. Aynı zamanda bütün ulusların demokratik kurumlarını işlevsizleştirmek için elinden geleni yapan bir yapıdır. Tabi ki NATO emperyalizmin bir askeri gücüdür. Sonuçta 1990'lardan bu yana başta Irak, Somali, Yugoslavya, Makedonya ve Afganistan gibi ülkelere bakılırsa, NATO insanlığın başına 21. yy'da gelmiş geçmiş en büyük felakettir.

Bu demektir ki emperyalizm, insanlığın başına bela edeceği kurumları yaratıyor. Başta ulusların kültürlerini, bilim ve kurumlarını işlevsizleştirmek için NATO, BM, İMF vb. kurumları devreye sokmaktan hiç de geri kalmıyor. Amerika, Almanya, Fransa, İngiltere vs. ülkelerin gücünde bulunan bu kurumlar emperyalistlere ekonomik yarar getirirken aynı zamanda da insanlığın başına felaketler yağıdırıyor. Başta Amerika ve müttefikleri Almanya, Fransa gibi emperyalistler önce ülkelere saldırarak o ülkelerin bütün doğal kaynaklarına sahip oluyor. Sonra bu kurumlar adı altında, biz buralara demokrasi ve özgürlük götürüyoruz diye insanları kandırmaya çalışıyorlar. Bunun adına dense dense işgalci güçlerin, 21. yy'da bu kurumlarla halkların haklarını zoraki bir biçimde gasp etmesi denir. Emperyalizmin en büyük hedeflerinden bir tanesi, 1990'lı yılların başında yıkılan, SSCB'nin içindeki devletlerin petrol rezervlerini yani Avrasya'daki petrollerini denetim altına almaktır. Fakat emperyalizm, işgalci ruhuyla, halkların gücünü hiç hesaba katmadı. Bugün bütün dünya gözüyle görünen Irak halkının direnişini unutmamak lazım. Yöneleceği Avrasya politi-

kasında, Avrasya'daki yaşayan halklarında işgalci emperyalizme karşı sessiz kalmayacaklarını bizlere bir kez daha gösteriyor.

Her ne kadar emperyalizmin elinde bulunan kurumlar; dünya-daki birçok aydınım diyenlerin, özgürlük ve demokrasi vaadiyle giden bu kurumlara çanak tuttuğu da açık bir şekilde görülüyor. İşte burada anti emperyalist güçlerin, emperyalizmin hiçbir zaman halklara demokrasi ve özgürlük götürmeyeceğini bildiklerinden dolayı savaş karşıtlarının bütün dünyada savaşa hayır demeleri, halkların bir kez daha haklı olduklarını ortaya çıkarmıştır.

Kürtlerin Ulusal Zayıflığı

"Tarihi bilmeyenler, kendilerini bugünün cahili olmaya da mahkum etmektedirler. Çünkü, şimdinin unsurlarını karşılıklı ilişkiler içinde tutmaya ve değerlendirmeye, yalnızca tarihsel değişim izin vermektedir. Her türlü anlaşırılılık arayışının çıkış noktasını tarih oluşturur. Kimi meslekler için söylendiği gibi tarih her şeye götürür adamı ama içinden çıkmak koşuluyla." (Claude Levi-Strauss)

Kürdistan ve Kürt tarihinin irili ufaklı direniş ve ayaklanmalarla dolu olduğu gerçeği bilinmektedir. Fakat soruna çeşitli yönleriyle bakıldığında Kürtlerin kendileri yani Kürdistan için değil de başkaları için -Kürtleri yok etmeye çalışanlar için- savaştıkları bir yığın örnek var. Bölge devletlerinin Kürtleri kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirme ve kullanma mücadelesinde zorlandıkları da pek görülüyor. Karşı güç, Kürtleri kullanmak için ulusal, dinsel, mezhepsel, aşiretsel ve benzeri farklılıkları alabildiğine gündemde tutar. Bunun sonucudur ki Kürtler pusularını şaşırır bir vaziyette ne yaptığını seçemez bir duruma girerek bazen komşu halklara saldırılarda yer alırlar; bazen de (Alevi ve Sünni) Kürt aşiretleri başkalarının çıkarına birbiriyle çatışırlar. Başkalarının hizmetine amade olan Kürtlerimizin durumunu değerlendirirken, bilinçli olarak ihanet edenlerle aldatılanlar ya da oyuna getirilenleri birbirinden ayırmak gerekir. Sonuçta başkalarına hizmet eden Kürtlerin içindeki çelişki ve çatışmalar sadece belli devletlerin var olduğu da bir gerçeklik arz eder. Asırlardır boyunduruk altındaki yaşama, paramparça olmuşluk, aşiretsel çıkarların birinci planda

tutulması, Kürtlerin kendi aralarında bile düşmanlıkların had safhaya çıkması, devletleşmelerini bir kenara bırak, kendi aralarındaki birlikteliğin oluşmamasına yol açar, açıyor da. Bu durumun böyle olması da neticede halkımızın düşmanlarına yaradı. Ayrıca Kürtleri kendi malum amaçları için kullanmak isteyen bölge devletleri de Kürt toplumunun bu zayıf yönlerinden alabildiğince yararlandılar.

Geçmişten günümüze kadar Kürdistan genelinde bazı devrimci ve yurtsever parti-örgütlerin de kendi aralarında (eskilerden kendilerine miras kalan, Kürt soyunu yok etmeye yönelik, o geri olan geleneklerini sürdürerek) meydana gelen çatışmaların, kardeş kavgalarının birçok neden yanında, temel bir nedeni de Kürtlerin ulusal bilince yeterince sahip olmamalarıdır. Bunun içindir ki günümüzde bile bazı devrimci, yurtsever parti ve örgütlerin, bazı bölge devletlerinin kışkırtmasıyla, ulusal potansiyelin önemini kavramaktan uzak kalmışlardır. Günübirlik ve dar görüşlü politikaları sonucu sayıları hiç de azımsanamayacak insanın öldürülmesine neden olan tutumlar sergilemeleri de sonuçta Kürt halkının düşmanlarına yaradı ve halen de yapıyor. Kürtler arasında ulusal bilincin oluşmaması da bölge devletlerinin serbestçe at oynatmalarına, istediklerini istedikleri biçimde yapmalarına imkan tanıyor. Bu konuda var olan binlerce örnekten bir tanesini aktaralım.

19. yy'da Cizira Botan'daki ayaklanmanın kemalistlerce nasıl dağıtıldığını birlikte görelim.

Bazı Kürt liderlerinde belli dönemler de Rusların desteğini alma umudu gelişti. Örneğin Seyit Abdülkadir ve Abdülrezzak Bedirhan 1910 yılında Kürdistan'daki egemenliği Rusya'ya vermeyi önerdiler. 20. yy başlarında 1937-38 Dersim İsyanı'na kadar baş gösteren direniş ve ayaklanmaların bastırılmasında da TC ile işbirliği yapan Kürt aşiretleri oldu. Direniş ve ayaklanmaların bastırılmasının temel nedeni de Kürt aşiret reisleri ve dini liderlerin kendi aralarında birlik oluşturamamalarıydı. Kürtlerin başkaları için çalışmaları gene başkaları için savaşmaları hatta bölge devletlerinin kışkırtmaları sonucu, komşu halklara saldırmalarının temelinde Kürt önderlerin rolü çok büyük. Eğer bugün Kürt ulusunun durumu diğer uluslarınkinden farklı ise bu durum, Kürtlerin önderle-

rine ölümüne bağlı olmalarındandır.

Osmanlı Devleti ve onun mirası üzerine kurulan TC'nin belli dönemlerde kendilerine hizmet eden Kürt bey ve şeyhlerine ilişkin politikası da delillerle doludur. Bazı dönemlerde devlete büyük hizmetler veren, Kürtlerin katliamlarına bile seyirci kalanlar, kendilerine ihtiyaç duyulmadığı zamanlarda birer paçavra gibi atıldılar. Başkalarının hizmetini süreklileştirip bilinçli ihanet edenlere bir örnek de Şeyh Sait ayaklanmasına katılanları yargılayan İstiklal Mahkemesi heyetinde yer alan Rewanduzlu Ali Saip Ursa-vaş'tır. Ali Saip, Şeyh Mahmut Berzenci Güney Kürdistan'da İngilizlere karşı savaşırken oradan kaçtı. Türkiye'ye gelip Kuvayi Milliyecilere katıldı. 1920'lerde Kürtleri Ermenilere ve Fransızlara karşı örgütleyip Urfa savunmasında yer almalarını sağladı. 1925'te Şeyh Sait ve arkadaşlarını yargılayan mahkeme heyetinde yer aldı, bir ara da başkanı oldu. Ali Saip, mensup olduğu Kürt ulusuna karşı çıkmanın ve ihanet etmenin mükafatını TC'den aldı. Kendisine Çukurova'da geniş bir çiftlik verildi ve Kozan (Adana) mebusluğu ile ödüllendirildi. 2-3-4 ve 5. dönemlerinde Mustafa Kemal, 6. dönem de İsmet İnönü tarafından Adana mebusluğuna tayin edildi.

Şeyh Sait ve arkadaşları yargılanırken, Ali Saip 60 bin altını rüşvet olarak almasına merkezi yönetim göz yumdu. Görüldüğü gibi idam edilen, yargılayan, rüşvet veren ve alan da Kürt.

Dönemin ayaklanmasının önderi olan, Bedirhan Paşanın oğlu Murat bey, ailesi içindeki bölünmüşlüğü şöyle ifade eder; Bedirxani ailesi malesef üçe bölündük. Bir kısmımız memur olduk. Bir çok ağabeylerim paşa, hakim, vali oldular ve her zaman hükümetlerine yamandılar. Mesela, ağabeyim Osman Paşa, Hüseyin Ali Paşa, Ali Şamil Paşa, Şam Valisi Salip Bey gibi... Bir kısmı da ane-nevi Kürtlük ve Kürtçülüklerini sürdürdüler. Tabi onlar Türkiye'den ayrılmak zorunda kaldılar. Ağabeyimin oğulları Kamuran Celalet gibi... Bazı yeğenlerimde M. Kemal Atatürk'e yamandılar. Hatta birçok yakını maarif bakanı oldu Vasif Çınar gibi... Bu Çınar soyadını da M. Kemal, Bedirxanlılığı kaybettirmek için bulup Vasıf'a demiş ki: "sizin aileniz bir çınar gibi dallı budaklıdır; tüm ailenizin soyadını Çınar yapıyorum." Ancak ağabeyimin çocukları,

her nasılsa, bu çınarın dışında kaldılar onlarda Kutah soyadını aldılar. (Hamidiye Alaylarından Köy Koruculuğuna, Medya Güneşi Yayınları, sy. 12)

Bölge devletlerinin tarihi incelendiğinde, Kürtler hem birbirleriyle savaşıyor devletlerin saflarında yer alıyor hem de Kürdistan'ı bu kanlı savaşılar hedef yapıyor. Genel tarih sayfalarının bizlere anlatımına göre, Kürtlerimiz kendi topraklarının paylaşılmasının savaşını sürdürenlerin hesabına, kendi kanlarını akıtarak mertliklerini ve yiğitliklerini dünyaya ifade ettiler. Kürtlerin bu büyük kayıplara yol açan savaşlarda, karşı saflarda yer alarak hem birbirleriyle hem de komşu halklarla çatıştıkları gerçeğiyle karşı karşıyayız. Kürtlerin başkalarının hesabına birbirleriyle ve komşu halklarla çatışmaları ülkemiz Kürdistan'ını gezen yabancılar tarafından bile dile getirilmiştir. 20. yy'ın başlarında konuya ilişkin olarak şunlar söyleniyor: Kürtler gerçekten de sürekli olarak tehlikelere atılmaktan korkmayan, cesur bir ulus. Bunlar başkalarının boyunduruğu altında yaşamayı asla kabul etmek istemiyorlar, hiç kimseye baş eğmiyorlar. Fakat içerden de birbirini yok ediyorlar. Onlar kendi içlerinde olan ayrılıklar yüzünden amaçlarına ulaşmadılar. Bu nedenle de vatanları hep başkalarının ayakları altında çiğnen-di. (age. sy. 13)

1901'de Kürt aydınlarının çıkarttıkları "Kürdistan" isimli gazette, ulusal bilinç öne çıkarılarak başkalarına hizmet eden Kürt önderleri kıyasıya eleştirilerek şöyle diyor: "Kürtler, biliyorsunuz ki ne kadar ulus varsa; tümü kendi iyilikleri için çalışıyorlar. Kürtler için çok kötü bir durum ki hep yabancılara hizmet ettiler. Bu kadar yıldır ki sizler Türklere hizmet ediyorsunuz da bundan ne iyilik gördünüz? Hükümetin bu kadar zulmüne karşılık sanki bir rütbe almışsınız gibi mağduriyetinizi unutuyorsunuz. Bu hükümetin yolunda çoğu Kürt savaşlarda öldürüldü fakat şimdiye kadar hiçbir zaman bir Kürt vatani için çaba sarf etmedi. Sanki yabancılara hizmet için yaratılmışsınız. 500 yıl önce vatanımızda bir Türk yoktu. Türklerin tümü Turan'dan vatanımıza geldiler ve vatanımızdan bize hükmediyorlar. Kanlı ve despot padişahları, kendilerine "halife" adını vererek ne kadar zulüm çeşidi varsa uyguluyorlar fakat onlar halife değil; düşürülmeleri gereken zalim padişah-

lardır. Siz bu durumu bilmiyor musunuz? Zira siz cahilsiniz, duruma hakim olmak için hükümet her zaman sizi cahil bıraktı". (Kürdistan gazetesi, sy. 13, 1901)

Bu yaptığım uzun alıntı Türkiye Kürdistanı'yla ilgili bir durum. Fakat Kürdistan'ın diğer bölümleri, bundan pek farklı değildir; çünkü Kürtler her yerde aynıdırlar.

Senaryo mu, Özgürlük mü?

Emperyalizmin karakterini ortaya koyarken, asıl bizim için önemli olan Ortadoğu'daki devletlerin tutumudur. Fakat görülen şudur ki Ortadoğu'daki devletler hiçbir zaman ABD'ye karşı duramayacaklarını bir kez daha gözler önüne serdi. Zaten emperyalizmin Ortadoğu'nun başına bela ettiği İsrail şovenizminin Ortadoğu halklarına acı ve gözyaşından başka hiçbir şey getirmediği de dünyanın gözü önünde. Buna karşı Ortadoğu'daki devletlerin tutumu da açık ve nettir.

ABD'nin son Irak savaşı; Irak'la sınırlı olmadığı açılım olarak bilinmesine rağmen, Ortadoğu'daki devletler hiçbir zaman anti-emperyalist tutum içinde olmadılar. ABD ise halklar arası çelişkilere iyi bir şekilde yararlanarak yeni oluşturduğu yönetimde başta Kürtlere olmak üzere her kesime yönetimde yer vermesinin altındaki nedenler, ABD'nin yeni bir senaryo içinde olduğunu gösteriyor. Bu senaryo karşısında ise ABD'ye karşı Irak halkının direnişi ABD'nin ve müttefiklerinin işini zorlaştırıyor.

Asıl ABD'nin gözde müttefiki olan Türkiye'nin, bu senaryonun dışında bırakılmasının altında yatan nedenlerin iyi bir şekilde irdelenmesi gerekiyor. Osmanlı'nın yıkılmasıyla birlikte emperyalistler için Kürtlerin, daima o coğrafya da sorun olduğu açıktır. 1800'lerin sonlarında başlayıp özellikle İngiltere'nin ve Fransa'nın, 1920'lere kadar Kürt sorununu çözmeleri yönünde ciddi çaba sarf ettikleri bir gerçektir. Emperyalistlerin, Kürtleri-Kürdistan'ı dört devlet arasında paylaşılmasına rağmen, günümüzde emperyalistlerin Kürtleri yeniden gündeme almalarının ölçütü nedir? Burada açıkça anlaşılıyor ki ABD'nin Ortadoğu'daki bütün petrol (zengin kaynaklarına) rezervlerine daha çok hakim olma çabaları yatmaktadır. Amerika, Irak petrolüne sahip olmak ve

onun korunması için Kürtlerin bugün önemli bir misyon olduğunu biliyor. Bunun için Türkiye'ye ihtiyaç duymamıştır ve devre dışı bırakmıştır.

Ama bu demek değildir ki dün emperyalistler tarafından dört parçaya bölünen Kürdistan, bugün emperyalistler tarafından kabul görecektir. Halen Kürtler için uluslararası ne bir özerklik ne de bir federasyon biçimi gözüküyor. Eğer buna aldanan Kürtler varsa, onların geçmişte Kürtler üzerindeki oynanan oyunları bir kez daha hatırlamaları gerekir.

Ama özellikle Kürt sosyalistleri dışındaki, Kürtlerin Amerika'nın bu senaryosuna kendilerini kaptırdıkları gerçeğiyle karşı karşıya olduğumuzu hiç tereddüt geçirmeden söyleyebiliriz.

Güney'deki oluşumda bugün yer alan, başta Kürtler olmak üzere, bu oluşumun içinde komünistlere bile ihtiyaç duymuştur. ABD, IKP'ye (Irak Komünist Partisi) bu oluşumda yer vermiştir. Bu durum gerek emperyalizm karşıtlarını gerekse de Kürt sosyalistlerini şaşırtıp yanıltmamalıdır. Daha önce de belirttiğimiz gibi ulusal ve azınlıklar niteliğini taşıyan halklar arasındaki çelişkileri, Amerika ihtiyaç duyduğu zaman öne çıkarır ve bu halkları karşı karşıya getirir. Bu ABD'nin karakter biçimidir.

Örneğin dün Musul yakınlarında gelişen olaylar ve Şii liderin öldürülmesi tesadüf bir olay değildir. Bu olaylar, Amerika'nın bölgede zaman zaman devreye sokmaya çalıştığı senaryoların bir parçasıdır. Şimdiye kadar hep Güney'deki Kürtlerin misyonunu ortaya koymaya çalıştık. Fakat yazının içinde de belirttiğimiz gibi Güney'deki bu sorunun, diğer parçadaki Kürtleri de ilgilendiren bir sorun olduğunu unutmamak gerekir. Çünkü, Kürtler kadar önemli olan bu sorunun, başta Türkiye olmak üzere İran, Suriye hatta Ortadoğu'yu da ilgilendirdiğini gözardı etmemek gerekiyor.

Tarihsel olarak Kürtlerin büyük çoğunluğunun yaşadığı Kuzey bölümünde, dün olduğu gibi bugün de Kürtleri inkar politikası TC'yi bugün daha çok ilgilendiren bir durumdur.

Amerika bu savaşı başlatırken, anti emperyalist savaş karşıtlığının en şiddetlisini Türkiye'den beklerken, savaş karşıtlığının en cılızını Türkiye'de gördü. Bu da özellikle Türkiye solunun anti emperyalistliğinin, 70'lerdeki Denizlerin anti emperyalist duruşunun

çok gerisinde bir duruş olduğunu göstermiştir. Anti emperyalist olmanın içi boşaltılarak MHP ile Perinçeklerin, Türk şovenizmini körükleyip bu işe öncülük etmeleri karşımıza bu tabloyu çıkardı. Tabii ki burada Türkiye devrimci hareketini tamamen bir Kürt düşmanı olan Doğu Perinçek gibilerle bağdaştırma gibi bir niyette değiliz. Fakat Türkiye devrimci hareketinin kadrolarının çoğunlukla Kürdistanlı kadrolardan oluşmaktadır. 1970'lerden hatta Kürdistan coğrafyasından enerji kaynağını alan Türkiye devrimci hareketinin, o dönem Kürdistan'da ayrı örgütlenmeyi hedefleyen, Kürt ulusal mücadelesini milliyetçi olarak gördüğünü unutmamalıyız. Yani Türkiye devrimci hareketi hiçbir zaman Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine sağlıklı ideolojik bir yaklaşımla yaklaşmadığı gibi bu noktada daima ağabey rolünü hep elinde tutmuştur. Bugün bile bu yaklaşımın değişmediği gerçeği ortadadır.

Biz Kürt sosyalistleri olarak Türkiye devrimci hareketine karşı sürekli yapıcı olmayı hep gündemde tutmuşuzdur. Onların da Kürt halkının ulusal ve demokratik haklarına Kürtlerden daha çok sahiplenmeleri gerekiyordu.

Hakikaten bu konunun yanlış anlaşılması bakımından, TC'nin Türkiye coğrafyasında, fazla engellere takılmadan at oynatması Türkiye'de yaşayan devrimci hareketin halen ideolojik bir eksikliğidir. Bugün halen Türkiye devrimci hareketinde, ideolojik kamplaşmanın yerini yeniden bir ideolojik yapılanmaya bıraktığı inancını taşımıyoruz.

Demek ki bu süreçte Kürt komünistlerinin ne Türkiye devrimci hareketinde ne de Kürdistan ulusalci hareketlerinde herhangi bir yenilenme olacağı umuduna kendimizi kaptırmamak gerekiyor. Bütün dünyanın, savaş başlamadan önce, Amerika'nın gözde müttefiki olan Türkiye'den savaşın başlamasıyla hava sahasının açılması için Türk yetkililerden tezkere istedi. Fakat TBMM'de bu tezkereye hayır cevabı çıkmasına rağmen gerek Amerika ve gerekse Türkiye bu işin perde arkasını hiçbir zaman kamuoyuna açıklama gereği duymadılar. Meclisten hayır cevabı çıksa bile Amerika'nın, Türkiye'nin hava ve limanlarını kullanacağı bir gerçektir. Dün Yugoslavya, Afganistan vs. yerlerde Türk silahlı gücünü kullandıran Amerika, 2. bir tezkerenin evet olarak sonuçlan-

masının arkasından Irak'a girmeye hazır bekletilen Türk askeri gücüne neden ihtiyaç duymadı. Bu durum akıllara birden çok soru işareti getiriyor. Kimilerine bu alanda Kürt politikacıların söyledikleri sözlerin etkili olduğunu söylese de bu senaryonun arkasının açılmadığıdır.

Bize göre ise Amerika Türkiye'yi gözden çıkartmış değil ama şu an Türkiye'den daha çok Kürtler Amerika'nın işine yarıyor. Oradaki Kürtlerin lider konumundaki Barzani'nin "eğer Türk askeri Irak'a gelirse biz Kürtler bu mevcut konseyden çekiliriz" gibi Kürtlerin bu çok ufak türdeki itirazları kabul görmek zorundaydı. Çünkü Amerika da biliyor ki o bölgede Kürtler belli bir güçtür. Bu belli gücü şu an için karşısına alma yerine bu Kürtlerin gücünden faydalanmaya çalışıyor. Özellikle Amerika ile Türkiye arasında yapılan görüşmelerde, bölge devletlerinin toprak bütünlüğü konusunda hemfikir olduklarını Irak'taki Kürtler için ne bir özerklik ve ne de bir federasyon oluşturulması yönünde herhangi bir güvence verilmiş değildir. Çünkü Amerika bu konuda Türkiye'yle derin bir görüş birliği içerisindedir. Türkiye konuyla ilgili istenilen teminatı çoktan almıştır. Amerika Türkiye'yi savaş konusunda işin dışında tutsa da Türkiye karakteri gereği olarak daima kendisini savaşın asıl tarafıymış gibi göstermek zorundadır. Türkiye'nin kendisini böyle görmesinin ya da böyle gösterilmesinin tek nedeni Irak'taki Kürtlerin görünürde de olsa puan bakımından biraz önde olmalarıdır. Kürtlerin varlığı Türkiye için resmi söylemde ifadesini bulamadığı gibi bu durum ezelden beri Türkiye'yi rahatsız eden bir yara halindedir.

En önemlisi de TC'nin var olmasıyla birlikte Kerkük-Musul daima Türkiye'nin hayalini süslemiştir. Türkiye'ye göre Musul ve Kerkük'ün asıl sahibi Türklerdir. Irak'taki Kürtlerin şu an puan bakımından bir adım önde olmaları, gerekse Türkiye'nin Kerkük-Musul hayalinin yavaş yavaş gözden uzaklaşması durumu Türkiye'yi çileden çıkarıyor. Daha dün kadar Kürtçe konuşulmasının yasak olduğu bir ülkede bugün hoş bir şekilde karşılaşmasını beklemek hayal olur. Türkiye'nin Kerkük-Musul bizimdir iddiasının kaynağını oluşturan tek neden zamanında Osmanlı'nın oralarda savaştığıdır. Peki Osmanlı yalnız orada mı savaştı, Mısır'da, Ye-

men'de, Balkanlar'da hatta Viyana kapılarına dayanan Osmanlı'nın kendisi değil miydi? O zaman Türkiye yalnız Kerkük-Musul üzerinde kalmamalı, Mısır, Yemen, Balkanlar'da ve hatta Viyanalardan da bu hak talebinde bulunması gerekiyor.

Sonuç olarak, Kürtler üzerindeki ne Türkiye'nin inkarcı ve işgalci politikası değişir ne de başta ABD ve diğer emperyalist ülkelerin dün uyguladıkları böl-parçala-yönet politikası değişir. Çünkü Kürdistan'da petrol rezervleri emperyalistler için çok büyük önem taşımaktadır. Yazının içinde belirttiğimiz gibi Ortadoğu'daki devletlere ABD ve müttefikleri tarafından böl-parçala-yönet politikasının uygulandığı bilinir. Peki bu savaş neyin nesiydi? İşte tam bu sırada bütün emperyalist ülkelerin silah sanayisine yatırım yaptıkları bilinen bir gerçektir. Bütün dünya da biliyor ki Amerika'daki "İkiz Kule"lerin yıkılması en çok silah sanayicilerinin ekmeğine yağ sürdü.

Bu da demektir ki; Amerika, birikmiş ve pas tutmuş silahlarıyla halkların üzerine kinini kusarak, işgal ettiği devletlerin doğal zenginlik kaynaklarını Amerikalı sanayicilere peşkeş çekiyor.

KANAYAN YARA: ORTADOĞU

*"Kendi nesnel koşullarından soyutlayarak,
daha çok da kulaktan dolma bilgilerle geçmiş
öğrenmeye kalkan bir toplumun çocukları olarak tarih,
çoğumuz için SBKP tarihi, hadi bilemediniz
Paris Komünü ile sınırlanmış gibidir.*

*Oysa bütün öncelleriyle 'sol' tarih gerçekten öğrenilmeyi
hak eden öylesine dudak uçuklatacak gerçeklerle örtüşür
ve doludur ki, onu kavramak için hani deyim yerindeyse
dirsek çürütmek gerekir. Öğrenmek sabır işidir."*

(E.H. CARR)

Her gün yeni bir haberle uyanmayalım Ortadoğu'ya dair. Türkiye'den Çin'e, Afganistan'dan Filistin'e ve hiç kanı, gözyaşı dinmemiş Kürt halkı! Emperyalizmin cirit attığı, her karış toprağın-
dan kan fışkıran Ortadoğu'nun üzerinde oynanan oyunlar bir tür-
lü bitmemektedir. Baskı ve zor kullanarak ABD ve İngiltere'nin
Ortadoğu'ya yerleşmesiyle Ortadoğu yeni bir boyut kazanmakta-
dır. Saldırıların biteceği sanılırken, aksine Irak'ta kanın durmaya-
cağı, Ortadoğu'daki dengelerin sağlanamayacağı, ABD ve yan-
daşlarının işlerinin zor olacağı kanısı uyanmaktadır. Elbette ki
gelişecek olaylar önümüze çeşitli yorumlar ve düşünceler çıkar-
acaktır ve gündemin günübirlik değişmesi ayakları yere basmayan

yorumcuları da şaşırtacaktır.

Ortadoğu'ya yönelik hesapların Irak'la sınırlı olmadığı, asıl sorunun Avrasya olduğu açıktır. Ortadoğu Avrasya'ya açılan çok önemli bir kapıdır. Bu yüzden ABD emperyalizmi, Ortadoğu'yu garanti altına almak düşüncesindedir. Bu coğrafya, uygarlıkları ve tüm dinleri nasıl doğurduysa, emperyalizm için de bir çok sorunlar doğuracaktır. İşte bu karmaşada bizlerin görevi düne nazaran daha çok önem kazanmaktadır. Akacak kanların durmayacağı, çelişkilerin daha da derinleşeceği bir ortamda ABD'nin desteğiyle Kürt devleti kurulmak isteniyor! Kurulacak devletin bize göre kim hizmet edeceği çok önemlidir. ABD güdümünü kabul edecek bir Kürt devleti, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda hareket etmeye mecbur kalacaktır. Emperyalizmin fiziki desteği ile yürütülmeye çalışılacak olan Kürt devleti uzun vadede petrol üzerinde sağlanacak güvenceye ve çıkarlara yönelik hesapların kozu olarak kullanılacaktır.

"Biz devlet olalım da, biraz da Amerika bizi sömürsün"! söylemi yanıltır, tehlikelidir. Tehlikelidir, çünkü bu, emperyalist yayılcı politikaya karşı verilen mücadelenin seyrini değiştirmekten ve kazanılan hakların Amerika'ya tesliminden başka bir şey değildir.

Bilinmelidir ki emperyalizmin çıkarları ortaktır. Amaç, ne Saddam'ın diktatörlüğü ne de Irak halkının Saddam'dan şikayetidir. Sorun, petrol sorunudur. Sorun, rezervleri bitme tehlikesiyle karşı karşıya kalan emperyalizmin çıkarlarıdır. Sorun, petrol kadar önemli olan 'su'dur. Elbette ki bu zenginlikleri emperyalizmin çıkarları doğrultusunda koruyacak sadık bekçilere ihtiyaç vardır. İşte Ortadoğu'nun diğer bir ucundaki İsrail ise vur deyince vuran, dur deyince duran halkının canı pahasına emperyalizmin sözünden çıkmayacak kadar sadık!.. Son dönemlerde yoğunlaşan intihar saldırılarına dahi aldırış etmemektedir. Buna rağmen Suriye'ye saldıracak kadar saldırganlaştırılmıştır! ABD'nin Ortadoğu'daki yoğun çabaları, ikinci bir İsrail yaratmaktır. İşte bu anlamda Kürt halkının oyuna gelmemesi gerekir.

Dünya üzerinde hegemonyanın vücut bulduğu şu ortamda, Kürtler ulusal kurumlaşma adımlarını çok dikkatli atmalıdırlar.

Ortadoğu'daki dengeler siyasi değişimle birlikte emperyalizmin çıkarları doğrultusunda olmayabilir. Hele de Avrupa'nın ortak para birimine geçmiş olması, ABD ve İngiltere'nin pek işine gelmemektedir. Böylesi bir ortamda gözlerin ciddi bir anlamda Ortadoğu'ya çevrilmiş olması tesadüf değildir. Elbette ki Ortadoğu, Hindistan ve Çin üzerindeki oyunlar, pazarlıklar bugünle sınırlı değildir. Emperyalizm Avrupa'daki yapılaşmanın yanı sıra eski Sovyetler ve Çin'in varlığını henüz unutamamıştır.

Ortadoğu'da Saddam üzerinde yoğunlaştırılan olayların yalnızca Saddam'la sınırlı olmadığı açıktır. Emperyalizmin kendi çıkarları doğrultusunda yayılcı politikaları başka Saddamlar yaratacaktır. Geriye dönük bakıldığı zaman, Saddam'ın Almanya ve Fransa ile çok ciddi ilişkileri vardır. Dahası 1972 yılında Saddam'ın Fransa ziyaretinde ilk nükleer merkezlerini kurmak için Fransa ile anlaşığı, İran'la savaşı öncesi yine Fransa ve Almanya'dan savaş uçakları ve kimyasal silahlar aldığı biliniyor. Ancak Fransa ve Almanya'nın bu savaşa karşı olmaları, Fransa Cumhurbaşkanı Chirac'ın da dediği gibi "savaş karşıtı olduklarından değildir"! Elbette ki ellerindeki payların kaybedilmesi korkusudur. Portekiz ve İspanya'nın Amerika ve İngiltere'nin yanında yer almaları, Avrupa Birliği içerisinde buldukları yerin daha da sağlamlaştırılmasını sağlamak (Avrupa'nın kendilerine ihtiyacı olduğu imajını yaratmak) ve Amerika'nın da gözüne girerek paylaşımından pay alabilmek içindir.

Avrupa Birliği içerisindeki bu çatlaklık, Almanya ve Fransa açısından yerinde tahlil edilerek, en kısa zamanda ortak bir Avrupa savunmasının kurulması çalışmalarını karar altına almalarını da beraberinde getirmiştir. Görünüyor ki emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkiler dahi saldırgan olmalarını engellememektedir. 1991 yılındaki Körfez Savaşı'ndan önce sattıkları silah ve füzeleri neden sattıklarının açıklamasını yapamadan, bugün bulamadıkları nükleer silahları imha etmeye çalışıyorlar! CIA tarafından organize bir şekilde başlatılan İran-İrak savaşının yıllarca sürdürülmesindeki başarılarının, bugün İran üzerinden kaybettikleri mevzilere tekrar yaklaşmalarının sevincini yaşamaktadırlar.

İrak'a karşı uygulanan baskı ve ambargolar; Suriye, İran, Pakis-

tan, Afganistan gibi devletlere de aba altından sopa göstermektir. Kısmi olarak Suriye dışındaki devletlerin için için kaynayan bir yapıya sahip olmaları da ABD ve yandaşlarının işini kolaylaştırmaktadır. Aslında Ortadoğu'da yeni bir yapılanma istenmektedir, ama paylaşım açılacak yeni pazarların dağılımı konusunda emperyalistlerin hemfikir olmadıkları açıktır. Buna rağmen kendi aralarında kimi zaman çelişkiler çıksa dahi yayılmacı ve saldırgan politikalarından hiçbir şey kaybetmeyen ortak dostturlar. Gerek Amerika, gerek İngiltere, gerekse de Fransa, sözlü ve yazılı basında birbirlerine ciddi şekilde hakarete varacak biçimde saldırmalarına rağmen, tekrar dönüp "çıkarlarımız ortaktır, yine de biz dostuz" demektedirler. Amerika Fransa'nın konumunu ve ciddiyetini iyi bilmektedir. Pentagon raporlarından da anlaşılıyor ki Fransa'nın ortak çıkarlar doğrultusundaki tavırları ortadadır. Bugünkü çıkışı tesadüfi değildir.

Vietnam'ı komünizmden kurtarmak için gidenler bugün de Irak'ı Saddam'dan kurtarmaya mı gidiyorlar acaba?(!) Amaç Vietnam'da Vietnam halkını komünizmden, Irak halkını Saddam zulmünden kurtarmak mı?(!)

Savaşta sonra yaktıkları, yıktıkları yerleri insanlık dışı bir vahşetle bırakıp, yaşlı, çocuk, kadın demeden vahşetlerinin kirli yüzünü kendi çıkarları doğrultusunda, dünyanın gözünün içine baka baka paylaşacaklar. Elbette ki sapla saman karıştırılmasın. Biliyoruz ki Irak ve Vietnam'daki amaçlar farklı, çıkarlar ortaktır. "Burada paylaşımda söz sahibi olan ülkelerin çoğalması gözardı edilmemelidir." Fransa'nın savaşa karşı tutumuna rağmen ABD ve İngiltere'nin saldırıya geçmesinden sonra, Chirac'ın birebir Afrika'daki sömürgeleri ile temasa geçmesi ve ardından Savunma Bakanı'nı Afrika'ya göndermesi bir tesadüf değildir.

Bir taraftan emperyalist paylaşımçı ülkeler çoğalırken, diğer taraftan da kimi ülkeler paylaşılmama mücadelesi vermektedirler. Dünyadaki sınıf mücadeleleri çeşitli biçimlerde çıkmış. Ezilen halkların haklı mücadelesi ne yazık ki emperyalizmin zaferi ile sonuçlanmıştır. Emperyalistler, her zaman ezilen sınıflardan, kendilerine itaat edecek hatta kendilerini koruyacak sınıflar yaratmışlardır. Bundan dolayıdır ki baskıcı ve saldırgan politikaları ile ege-

menliklerini sürdürmektedirler. Lenin diyor ki: "Sömürgelerin paylaşılması konusunda; paylaşmaya katılanların; genel ekonomik, mali, askeri vb. gücünden başka bir esas düşünülemez. Oysa paylaşmaya katılanların gücü aynı şekilde değişmemektedir." (Emperyalizm, sy. 144)

Tarih yanıltmıyor bizleri. Emperyalizmin çıkarları ve yayılmacılığı ön planda olduğu müddetçe Bin Ladinler, Saddamlar çıkmaya devam edecektir. Afganistan'da yaşananlar halen canlı olarak belleğimizde durmaktadır. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a girmesinden bu yana Afganistan'da savaş sürmektedir. On beş milyon aşkın, ciddi yönetimlerden uzak kalmış, yoksul ve yirmi beş yıldır iç savaşı yaşayan bir halktır Afgan halkı. Son sürecine paralel olarak Rusya kendi iç çelişkileri ile cebelleşirken, Afganistan unutulmuştur. Amerika sessiz kalarak, gelecek süreci çok ciddi bir şekilde yakın takibe almış ve her an tetikte bekleyerek bilinçli bir süreç izlemiştir. Çünkü, Rusya'nın dağılma noktasının çok sancılı olacağı hatta uzun bir yol izleyeceği sanılmakta idi. Ancak, Çeçenistan krizinin haricinde ciddi bir kriz yaşanmadı, ama yine de kazançlı çıkan Amerika oldu. Rusya'nın diğer ülkeler gibi unuttuğu Afganistan'ı ABD yumuşak bir senaryoyla kontrolü altına almayı başardı. Ellerinde çoban değneklerinden başka bir şeyleri olmayan bu insanların savaşacaklarını düşünmek yanlışlık olurdu. Zaten Amerika'nın da yıllarca pusuda beklemesi herhalde tesadüf değildir.

Kendi iç savaşının etkisinden ve aşırı din baskısından dolayı emperyalizme karşı hiçbir tehlike oluşturamamıştır. Oradaki kullanılması gereken kaynakların istenildiği zaman Amerika tarafından fevkalade kullanılması da bu süreci uzatmıştır.

Aslında Ortadoğu'daki sürecin gelişmesinde Türk ve Kürt solunun elbette ki katkıları vardır. Türk solu aciz bir şekilde kendi kabuğuna çekilirken, yaşanan olayları uzaktan seyretmekle yetinmiştir. PKK'nin içerisinde bulunduğu uzun bir savaş dönemi de Amerika'nın çıkarlarına denk düşmüştür. Veya Amerika'nın Ortadoğu'daki çıkarlarına uygun olan Kürdistan'ı kurma savaşının, gelişen süreci olgunlaştırarak bu aşamaya getirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Burada Türkiye Cumhuriyeti'nin işlediği yandaş-

lık rolünü elbette unutmamak gerekir. Türk devleti, kurulacak bir Kürt devletine karşıymış imajı yaratıp bilinçli bir şekilde Amerika'nın Ortadoğu'daki oluşum planlarını gözardı eder gibi görünerek, Kuzey Kürdistan'daki yapılanmadan pay çıkarmayı yeğlemiştir. Ama pazarlıkların hangi aşamada olduğu henüz netlik kazanmamıştır.

Abdullah Öcalan'ın Suriye'den çıkarılmasından sonra yaşanan süreç çok önemlidir. PKK'nin 16 yıl sürdürdüğü savaşın bir gecede durması ya da durdurulması da bayağı düşündürücüdür. Aslında burada PKK'nin yaşadığı savaş sürecini tartışmak niyetinde değilim, ancak bu süreçte kazanılan mevzilerin kimler tarafından ve hangi amaçlarla kullanılacağı önemlidir. Çünkü daha şimdiden Amerika'dan çok Amerikancı geçinenler türemiştir. "Bir Kürt devleti kurulsun da nasıl olursa olsun" deme cesaretini gösterenler de çıkmaktadır. Bu tablo bizim açımızdan vahim olduğu kadar tabii ki çok da düşündürücüdür.

Bizler yıllarca bir Kürt devleti olsun, Kürt halkı vardır, insanlarımız kendi dillerini, kendi türkülerini, kendi kültürlerini, kendi yaşam biçimlerini kendileri belirlesin dedik/söyledik. Ama onlar devrimci, yurtsever, aydın, yazar, şair ve hatta isimsiz Türk ve Kürt binlerce insanın kanlarını akıtmadılar mı? Bu insanlar birer birer düşerken, kurulacak bir Kürt devleti için "nasıl olursa olsun da yeter ki bir Kürt devleti olsun!" diyebilselerdi ya gencecik bedenlerini siper yapmazlardı ya da bunu söylemeye cesaret edenlerin yüzüne tükürürlerdi. Che Guevara, Küba'dan ayrılırken Fidel Castro'ya bıraktığı notta şöyle diyor: "Ölen devrimcilerin, yurtseverlerin kemiklerini topuklarımda hissediyorum ve ben gidiyorum Fidel..."

Che Guevara, Küba Devrimi'nden sonra, diğer ülkeler açısından sorumluluğu olduğunu düşünerek gitmeyi yeğlemiştir. İşte bu anlamda ne Ortadoğu ne de Kürt halkı göz göre göre emperyalizmin ellerine terk edilemez.

Eğer Kürdistan kurulacaksa Kürt halkının çıkarlarını savunacak doğrultuda olmalıdır; aksi halde adı Kürt devleti olacak fakat Kürtlerin çıkarları yerine Ortadoğu'da Amerika'nın çıkarlarını savunacaksa, görevi Ortadoğu'da yeni bir jandarmalık olacaksa nasıl

olur bu Kürt devleti? Daha kanları dahi kurumamış binlerce insanın kemiklerine basarken dünle bugün karşılaştırılarak, tarih önünde yıllardır omuz omuza taşıdığımız ağır sorumluluk, verilen mücadeleler, akıtılan kanlar hiçe sayılmamalıdır. Aksi halde bizler de zan altında kalmış oluruz. Bu insanların gözlerinin içine bakarak yanlışlarını dahi dinlememek gerekir.

"Bunu yaparken, hem sevdiğimi hem üzüldüğümü, bir yapıcı olarak en saf umutlarımı ve dünyada en çok sevdiğim insanları, beni oğlu gibi bağrına basmış olan bir halkı arkamda bırakıyorum. Yeni savaş alanlarında da bana aşıladığın inancı, halkımın devrimci ruhunu ve görevlerin en katısını yerine getirmenin, yani dünyanın neresinde olursan ol emperyalizme karşı savaşımın bilincini taşıyacağım. Bu en büyük acıyı bile yatıştırarak ve dindirecek bir şeydir..." (Che Guevara'nın Fidel Castro'ya bıraktığı mektuptan.)

Amerika'nın ve yandaşlarının Ortadoğu'nun değerinin ne derece önemli olduğunun bilincinde olmaları yeni bir olay değildir. Coğrafik ve yeraltı-yerüstü kaynakları bakımından çok önemli olduğu bilinmektedir. Ancak gerek ülkelerin yönetimleri, gerekse bölge halklarının geri bırakılmaları hem süreçleri uzatmış hem de Amerika'nın işine yaramıştır. İşte bu anlamda Ortadoğu'daki ülkelerin gerek devlet yapılarını, gerekse halklarının üzerindeki yoğun dini etkileri gözardı etmeden, emperyalizmin dinler üzerindeki yoğunlaşmasına ve ülkelerin dini yönetimlerini nasıl denetlediğine kısaca bakmakta yarar vardır.

İran'da Şah'ın Yıkılışı ve Humeyni Dönemi

1978 yılında İran'da Rıza Pehlevi yönetimine karşı başlayan ayaklanma, Amerika'nın dostu Şah'ın sonu oldu. Peki, Şah'ın yerine kurulan Humeyni yönetimi kime hizmet etti?

Aslında Şah, Amerika'nın bir numaralı adamı olmasına rağmen nasıl oldu da yıkılabildi? Gelişen halk muhalefeti Amerika'nın hesaplarını alt-üst etmiş görünmesine rağmen, ABD yine de uzun vadede kısmen kontrolüne alacağı hesaplarını yapmaktadır. Sadık dostları Şah ve adamlarının ortada bırakılması da herhalde uzun bir maratonun Ortadoğu'da başlayacağını bilmesindedir. Hu-

meyni'nin Fransa tarafından yıllarca beslenerek tüm örgütlenme çalışmalarını Paris'te yapması; İran'daki olayları Paris'teki çalışma odasından izlemesi; İran'daki ortam olgunlaşınca Fransa hava yollarına ait bir uçakla İran'a gönderilmesi... Elbette ki bunların hiçbiri tesadüf değildir. Demek ki ortada danışıklı bir dövüş vardır! Bakınız Pentagon raporlarında ne deniyor:

"Güneydoğu Asya'daki ülkelerden herhangi birinin komünist saldırısıyla kaybı çok tehlikeli psikolojik, politik ve ekonomik sonuçlar doğuracaktır. Etkin ve vaktinde yapılacak karşıt hareketin yokluğunda herhangi bir ülkenin kaybı, muhtemel olarak bu grupta geri kalan ülkelerin nispeten daha çabuk teslim alınmasına ya da komünizmle kaynaşmaya götürecektir. Bundan başka Güneydoğu Asya'nın geri kalan ülkelerinin ve Hindistan'ın, uzun vadeyle Ortadoğu'nun komünizmle kaynaşması, muhtemelen Pakistan ve Türkiye dışında böyle gelişmelere sebep olacaktır. Böyle geniş çaplı kaynaşma Avrupa'nın sağlamlığını ve güvenliğini tehlikeye sokacaktır."

Masa başlarındaki hesapların çok ciddi ve uzun vadeli olduğu anlaşılıyor. Ülkelerin tek tek kontrol alınması elbette ki emperyalizmin işini daha da kolaylaştıracaktır.

İran'dan kaçan Şah'ın başbakanı, Humeyni ile yer değişikliği yapar gibi Paris'e gelerek yaşamını burada sürdürürken, sonra sineğin dahi kontrollü girebildiği villasında öldürülüyor! Burada yayılcılığın sömürü için ve kendi çıkarları doğrultusunda yapmayacağı kalleslik yoktur. İran'daki dini rejim Amerika ve yandaşlarının işine gelmektedir. Halkın demokratik hakları olmadığı gibi, şeriatın kadınlar üzerindeki örgütlenme yasağı da demokrasi yönünde gelişecek mücadelenin önünü tamamen kapatmaktadır. Humeyni iktidarı ele alır almaz ilk iş olarak ülkeyi kan gölüne dönüştürerek, idam sehpalarıyla doldurmuştur. Her türlü muhalefeti, başta komünistler ve yurtseverler olmak üzere, fiziki olarak yok edip ortadan kaldırmış ve vücut bulmalarına olanak vermemiştir. Gerek Şah döneminde olsun, gerekse de Humeyni döneminde olsun her türlü baskıya uğramış bir halk olan İran halkı, bugünkü gelişmelere dinin ve yönetimin baskılarından dolayı sessiz kalmayı yeğlese de için için kaynayan bir volkandır.

Bu arada ABD gizli servisi CIA'nın Ortadoğu'da cirit attığı ve rolünü iyi yaptığı, İran-Irak savaşının mimarı olduğu açıktır. Savaşın uzun sürmesi emperyalizmin işine yaramış, silah sanayilerini sekiz yıl aralıksız çalıştırmışlardır! Bu savaşın piyonları İran ve Irak yönetimleri ise, yoksullaşan, açlık ve hastalıklara maruz kalan halklarını hiç düşünmeden yüz binlerce insanı katlettirerek emperyalizmin ekmeğine yağ sürmüşlerdir. Bu savaşta ABD sessizmiş gibi göründüyse de, Ortadoğu'ya yerleşim planlarının ve varlıklarını sürdürme politikalarındaki savaş mantığının bir ürünüdür, bu İran-Irak savaşı.

İran'ın 20 milyon nüfusunun çoğunluğu Müslümandır. Yönetim biçimlerini şeriat kurallarına göre şartlandırmış, yaşam biçimlerini de öyle uygulamaktadırlar. Dinin ağır baskısı ile yönetimden ziyade dine sahip çıkma yarışı içerisindeyler. Allah'ın kanunlarını uygulayan devletlerinin işine karışmaz görünseler de, gelişen muhalefetin ciddi bir tehlike oluşturmayacağını bilmekteyler. Buna rağmen ABD'nin iki elini birden Ortadoğu'ya uzattığı görülüyor. Dinin yönetimler aracılığı ile halkın üzerindeki etkisi karşımıza belirgin bir şekilde çıkmaktadır. Dolayısıyla İslami sermayenin yıllarca ABD tarafından desteklenmesi de bir tesadüf değildir.

Amerika'nın bu konudaki politikaları bellidir. İslami akımları ciddi şekilde takibe alarak desteklemesi gerektiğinin bilincindedir. Çünkü hem yönetimin hem de kitlelerin çabuk kontrole alınacağı düşüncesiyle İslam dininden faydalanmaktadır. Ortadoğu'daki devletlerin temelinde İslami sermaye ciddi rol oynamaktadır. ABD güdümlü İslami sermayeler, devletlerin finansörlüğünü yaparak ayakta kalmalarını sağlamaktadırlar. Zaman zaman İslami düşüncenin iktidarda olması kuşku yaratıyor görünümü verse dahi, sistem içerisinde çelişkiler derinleşmeden, finanse ettikleri İslami sermayeleri hızlı bir şekilde kontrol etme şansına sahiptirler.

Kapitalist sistem içerisinde tekelleşmede ciddi mevziler elde eden İslami sermaye, kimi zaman ideolojik olarak ön plana çıkma çabaları vermesine rağmen, emperyalizmin denetiminden kurtulamamıştır. Buna rağmen İslami sermaye Ortadoğu'da ABD emperyalizminin önemli mevzilerinden biridir.

Afganistan ve Bin Ladin

Adı tarihe 11 Eylül olarak geçen New York'taki gökdelenlere karşı yapılan saldırıdan sonra, tüm gözler Afganistan'a çevrildi. Yıllarca Amerika'da iş adamı sıfatı ile dolaşan Bin Ladin, damdan düşer gibi 'terörist' olarak gündeme düştü.

Afganistan'ın 15 milyonu aşkın nüfusunun büyük bir bölümü işsizdir. Kalan kısmı ise tarımla uğraşan, feodal yapıya sahiptir. 25 yıla yakın iç savaşı yaşayan, dinin, yoksulluğun ve baskının altında yaşamlarını sürdüren bir halktır. Afganistan'ın Sovyetler Birliği'nin sınır komşusu olması haricinde, stratejik konumunun ciddi bir önemi yoktur. Ancak, gerek devlet denetiminde gerekse de kaçak olarak üretilen kokain dünya piyasası içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Taliban yönetimini, artık Amerika'nın işine yaramayacağı, aşırı dinin ileride başına bela olabileceği, hatta İran Molla rejimi ile flört ettiklerinden dolayı, Irak krizi arefesinde ortadan kaldırmışlardır. Ne yazık ki yaşanan süreç ABD emperyalizminin fiziki olarak "zorla" Ortadoğu'ya yerleşme telaşı içerisinde olduğunu gösteriyor.

Afganistan'da ortaya çıkan Bin Ladin'in orada bulunması da tesadüf değildir. Emperyalizm kendi çıkarları doğrultusunda her türlü vahşeti yapabileceğinin bir örneğini kendi ülkesinde kendi halkının canı pahasına da olsa göstermiştir. Bir zamanların iş adamı; hala Amerika'da, Fransa'da, İsviçre'de yaşayan birinci dereceden yakınları işadamı sıfatında iken; nasıl oldu da Bin Ladin terörist oluverdi?(!) Şimdiye kadar ne Afganistan yönetiminin ne de diğer Müslüman ülkelerdeki yönetimlerin kendi insanlarına karşı işledikleri zulmü, yoksulluğu, insan hakları ihlallerini görememişler(!) Bin Ladin, Allah'ın dağının başına giderek, Amerika'nın Müslümanlara karşı yürüttüğü zulüm politikalarını keşfedip, devletlerin dahi yapamadığı 'iş'i tek başına 'terörist' olarak yapmaya karar vermiş ve hedefi de Amerika imiş(!)

Burada yürütülen politikalara taktik oyunları olarak da bakılabilir. Amerika'nın çantada keklik olarak gördüğü Afganistan'a saldırmasının asıl nedeni, tekrar toparlanmaya çalışan Rusya ve müttefiklerinin reaksiyonunu ölçmektir. Ancak karşısında hiçbir tepki görmedi. Görmezdi de... Elinde Bin Ladin kozu var! Kim ne diye

bilir ki, 5 bini aşkın insanını katletmiş, Afganistan'da yaşayan bir teröriste saldıran Amerika'ya! O denli çok tehlikeli teröristlere dünyanın neresinde olursa olsun saldırmak caizdir! Burada düşünelim biraz; Amerika'nın çizdiği senaryoların tıkr tıkr işlediği şu ortamda Ortadoğu'da yenilenen oluşumun hayallerini kuran ABD ve yandaşları, kaynamakta olan Filistin, Pakistan, Irak, Afganistan ve Türkiye için daha nice Bin Ladinler çıkartacaktır! Ve hatta kendi insanların canına kıyma pahasına!..

Irak ve Saddam

Irak, dünyanın adını en çok duyduğu, insanların dikkatlerini ve düşüncelerini yoğunlaştırdığı, ister savaş yanlısı ister savaş karşıtı olsun herkesi yakından ilgilendiren medyatik bir savaşla karşı karşıya kalan ülkedir. ABD emperyalizmi 1991 yılında yarım bıraktığı "Saddam'ı temizleme operasyonu"nu bugün yapmış bulunmaktadır! Bu anlamda her an gündemde olan Ortadoğu, bugün Irak'a karşı yapılan saldırılar Saddam'ı devirmiş olsa dahi, hatta düşünülen rejime doğru ilerlense bile, bölge doğası gereği her metrekaresi ile gündemde kalmaya devam edecektir.

Dünya petrol rezervlerinin ikincisini elinde bulunduran Irak, başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere tüm emperyalistlerin iştahını kabartmaktadır. Ortadoğu'da her geçen gün paylaşımın şartları değişmesine rağmen, dünya halkları, savaş ve yayılmacılık politikaları doğrultusunda halkların öldürülmesine karşı daha duyarlı davranmışlardır. Ama milyonlarca insanın sokaklara dökülmesine rağmen Amerika ve İngiltere başta olmak üzere emperyalizm Irak'ı işgal etmiştir! Evet, Irak halkı açtır, yoksuldur, geri bırakılmıştır, yıllarca savaştan savaşa sürüklenmiştir. Saddam katildir; binlerce Kürdü yaşlı, kadın, çocuk demeden katledendir. ABD ile birlikte insanları ölüme itendir.

1991 Körfez Savaşı'nın nedenleri pek anlaşılmamış olsa dahi, görünen odur ki ABD ve yandaşları, İran savaşından yeni çıkmış bir devlete saldırarak bugünün temellerini atmazlardı. Saddam artık onlar için bitmesi gereken bir misyon ve Ortadoğu henüz onlar açısından hazır olmayan bir kara kutu gibiydi. Saddam'ın ortadan kaldırılması yetmiyordu, çünkü Ortadoğu'da çelişkiler daha

da derinleşebilirdi, nihayetinde öyle de oldu. Bir yanda İran ve Suriye, diğer yanda Türkiye, Kürtler ve kurulması öngörülen Kürdistan'ın inşası. Türkiye'nin bir Kürt devletine karşı olması nedeniyle Amerika ile aralarındaki çelişkileri nasıl çözeceği merak konusu olmuştur. Buna rağmen kapalı kapılar ardında karanlık pazarlıkların döndüğü muhakkaktır. Saddam'ın gitmesi Ortadoğu'yu durultmayacağına göre daha da bulandıracaktır. Yaşanılan olaylar gösteriyor ki çok sancılı olacaktır.

24 milyonluk Irak halkının Ortadoğu halklarından farkı yoktur. Saddam'ın 34 yılı aşkın yönetimi tüm saldırılara rağmen yıkılmadı. Acaba Saddam'ın güçlü bir yapısı mı vardı? Yoksa zaman zaman güçlenmesini sağlayıp yıkılmamasını isteyen, adına diktatör dedikleri Saddam gibi birinin varlığını sağlayan silah tüccarları mı vardı? Ortadoğu'nun her metrekaresi kan ve barut doludur. Akan kanlar, akan göz yaşları, yaşlı, kadın, çocuk demeden ölenler bizden; yağın bombalar mermiler silahlar onlardan! İşte Filistin, işte Afganistan, işte Kürdistan, işte sekiz yıl sürmüş İran-Irak savaşı!..

Saddam'ın İran'a karşı başlattığı savaş emperyalizmin çıkarlarına uygun bir şekilde gelişmiş, Saddam ve Humeyni hodri meydana diyerek, emperyalistlerin silah sanayilerine sekiz yıl üretim yaptırmışlardır. Dünyada hiçbir ülkenin kılı dahi kıpırdamadı bu sekiz yıl içerisinde. Geride binlerce ölü, binlerce yaralı, bir o kadar da bağı yaralı insan bırakarak bitirdiler savaşı. Emperyalizm o dönemlerde bugünlerin hesabını yapmakta idi.

"Savaşa karşıyım" demek yetmiyor. Savaşın vahşi yüzünü savaş anında anlamak, savaşın sürdüğü dönemlerde savaş karşıtı olmak medyatiklikten başka bir şey değildir. Bizim görevimiz her dönemde savaşa karşı olmaktır. Her dönemde emperyalizmin saldırgan ve yayılmacı yanının savaşlar için hazır bekletildiğini anlatmaktır. Emperyalizm varolduğu müddetçe sürekli eylemlerimizi sürdürerek, olası bütün savaşları önlemektir.

Ortadoğu'nun Tanıkları mı, Sanıkları mıyız(?)

Ortadoğu'nun üzerinde kan bulutları dolaşüyor. Oyunların, vahşetin, kanın ve barutun yeni olmadığı Ortadoğu'da bugün farklı bir boyutta yerleşim senaryoları çiziliyor. ABD'nin Ortado-

ğu halklarına yönelik sürdürdüğü, ağır baskı ve yıldırma politikaları, bugün insanları kana bulayacak vahşilikte tekrar karşımıza çıkmaktadır. Dünyanın gözleri önünde insanlar katlediliyor. Yaşlı, kadın, çocuk demeden, sayıları adları kimlikleri belli olmayacak biçimde... İnsanların bugün kanlarına, yarın kemiklerine basarak, 'sözüm ona' başlayacaklar yeniden inşa etmeye. İnsanlığın yüz karası haksız savaşlar, insanların daha çok açlığa itilmelerine sebep olacak savaşlar, sınıflar varolduğu müddetçe bitmeyecektir.

Tarihte savaşlar çeşitli biçimlerde karşımıza çıkmaktadır. Fransız Devrimi ile tarihte yeni bir çağ açılmış. 1789-1871 arasında ulusal kurtuluş/kuruluş için verilen ve tarihsel anlamı olan bir devrim... İlerici yanları, feodalizmi yıkabilecek tarihsel anlamı ve içeriği olan savaşlardan biridir bu... Birinci Dünya Savaşı ile emperyalizmin saldırgan ve yayılmacı yüzü daha belirgin olarak ortaya çıkmış, paylaşımın temellerini atmaya başlamışlardır. Emperyalizm, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ülkeler üzerindeki sömürü ve baskı biçimini kısmen de olsa gizli sömürü biçimine dönüştürmeye başlamıştır. Gizli sömürü ve yayılmacı politikaları ile başarı elde ederek, kimi ülkelerde yönetimleri kontrollerine almayı başarmıştır. Kendileri ile hemfikir olma özelliği gösteren ülkelerin paylaşım ortak olma istemleri emperyalizmin pek işine gelmese de, çıkarlarının ortak olması bakımından, az gelişmiş ülkelerin zengin kaynaklarını 'kukla yönetimler' sayesinde yağmalayıp, bu ülkelerin halklarını açlığa ve ölüme sürüklemişlerdir.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra sosyalist ülkelerin de teker teker çözümleri emperyalizmin işine gelmiştir. Dünyanın gözleri önünde tekrar açık saldırıyı başlatmıştır. Ancak sosyalizmin yaşadığı talihsiz ve tarihi yenilgi sürecinin geçici olduğu muhakkaktır. Ben inanıyorum ki, sosyalist düşüncenin zaferi artık uzak değil. Milenyum sosyalizmin yüzyılı olacaktır. Paris Komünü 75-80 gün yaşamıştır. 1917 Ekim Devrimi 75 yıl yaşamıştır. İşte bu anlamda biz, iktidar olma yönünde düşünce savaşı veriyoruz, doğaldır ki yenilgiler de olacaktır. Yenilgilerle kendini yenilemiş, bir dahaki sefere en az hatayla varolmak için tüm Marksist kadroların yeni bir tarihi zafere en iyi biçimde hazırlandıklarına inanıyorum. Bu sürecin, bizleri düşündürecek, geriye dönük hata-

ların ayıklanmasını sağlayacak bir değer, bir olanak olduğuna inanıyorum.

Emperyalistler Ortadoğu'da yaşayan halkların üzerindeki ağır siyasal baskının yanı sıra dini sermayeleştirerek bir baskı aracı olarak kullanıp, halkın en hassas noktasından yakalamıştır. Tarihte gördüğümüz dinler arası savaşlar ve katledilen yüz binlerin yerini, emperyalist yayılmacı savaşlar almaktadır. İslami sermaye Ortadoğu'da politik anlamda ciddi mevziler kazanarak vücut bulmuştur. Amerika, fevkalade işine gelen İslami sermayenin güçlenip gelişmesi için ciddi yardımlar yapmıştır. CIA aracılığı ile yönetimler üzerinde baskılar uygulayarak yönetimler içerisinde vücut buldukları, hatta kimi yönetimlerin iktidara gelmesinde ya da iktidardan alınmasında ciddi rol oynadıkları bilinmektedir. ABD ve yandaşları Ortadoğu'da aradıkları ortamı yakaladılar, vakit geçirmeden fiziki olarak yerleşmenin çabası içerisinde. Ortadoğu'da İslami akımların ciddi bir şekilde kimi zaman tehlikeli boyutlara gelmesi ise ABD'nin kontrolünden çıktığı anlamına gelmez. Aksine işine gelmektedir. Bu durum saldırgan politikasını bir şekilde meşrulaştırmaktadır. Kimilerine göstermelik "terörist", kimilerine sattıkları silahları, bombaları kendilerine karşı kullanacak "diktatör" suçlaması ile dünyanın gözünün içine bakarak katlederler insanları!

Emperyalizmin Ortadoğu'daki en büyük yardımcısı İslami düşünce olmuştur. Ve anti emperyalist çizgi izlememiştir. Zaman zaman olmuş görünse dahi, uzun vadeli olmadığı gibi, halkın nabzını yoklayan bir çıkıştan ileri gitmemiştir. CIA, 1953 yılında Şah'ın iktidara gelmesi için ajanları aracılığıyla el altından bol miktarda para dağıtmış ve önemli yerlerdeki insanları satın alarak bir gecede binlerce İranlı'yı milyoner yaptırmıştır. CIA'nın İran'da 15 milyon dolara yakın para dağıttığı bilinmektedir. Şah, CIA'nın yardımı ile Musaddık'ı devirerek, sürgünden tekrar İran'a dönmüştür. Uzun bir iktidar döneminden sonra kendi elleri ile getirdiği Şah'ı kendi elleri ile ölüme iterek, yerine İslami düşünceyi iktidara getirmiştir. 1977'de Şah'a karşı başlayan ayaklanmalar Humeyni'nin İslam Devrimi'ne yol açıp yeni bir dönem başlatmış olmasına rağmen, ABD'nin gerek askeriye içinde, gerekse Şii lider-

ler içerisinde adamları olduğu bilinmektedir. Hatta kimi Şii liderleri ile görüştüğü ve televizyonlarda boy göstererek kendi aralarında anlaşma adı altında öpüştükleri açığa çıkmıştır. Yine en önemlisi, Şah'ın oğlu Amerika'da yaşayarak pusuda beklemektedir.

Ortadoğu, zenginliklerin ve doğa güzelliğinin fevkalade olduğu, ama yoksulluğun, savaşın, kan ve barutun da eksik olmadığı bir yerdir. Ortadoğu'nun kanayan en büyük yarası Kürt halkının yüzyıllar boyu süre gelen kurtuluş mücadelesidir. Yirmi milyonu aşkın Kürt, Doğu'da en fazla ezilen, tanınmayan, dört parçaya yayılmış, her savaştan nasibini en vahşi biçimde almış bir halktır. 1991 yılındaki Körfez Savaşı'nda en fazla zarar gören halk... Bir yanda ABD ve yandaşlarının bombardımanı, diğer yanda Saddam'ın Halepçe'ye attığı gaz bombasıyla beş bini aşkın yaşlı, kadın, çocuk katledilirken, yüz bine yakın Kürt, Türkiye'ye ve diğer komşularına sığınırken hiç kimsenin kılı dahi kıpırdamamıştır. On iki yılı aşkın bir süre olmasına rağmen Ortadoğu'daki baskı, zulüm bitmediği gibi, daha da yoksullaşan halkın üzerine emperyalizm vahşice tekrar saldırmaktadır. Her karış toprağında dinsel ve kültürel olarak tarih taşıyan bu halkın suçu nedir?

Yeni Bir Sayfa mı?

Ortadoğu'nun bir başka yanı var mı? Güzellikleri, sofrasındaki bir dilim ekmeğini herkesle paylaşmaya hazır, sıcacık şefkatli yüreğini dahi verebilecek insan portreleri bir başka yerde var mı acaba? İşte alıyorlar ellerimizden, alıyorlar son güzellikleri Mezopotamya'dan. Gelip geçen hükümdarların, kültürlerin yaşadığı, zenginliklerin yaşandığı ve tüm dinlere ev sahipliği yapmış bir başka Ortadoğu var mı?

Emperyalizm, ülkeler ötesi psikolojik yayılmacı savaşları bugün tekrarlayarak, Mezopotamya üzerinden yayılıyor Ortadoğu'ya. İnsanları, Kürt halkının yüzyıllar boyu verdiği ulusal mücadeleden, kazanılan mevzilerin bu haksız savaşla birlikte başka kânelara akıtılması ihtimali korkutuyor. İşte bu anlamda verilen mücadelenin devamı ve kazanılan mevzilerin korunması için duruşumuzu daha da netleştirerek, emperyalizme karşı Kürt halkı üze-

rinde oynanan oyunlara müsaade etmemeliyiz. Savaşa karşı olmak yetmez. Savaşa herkes karşı olabilir. Kilisesi, camisi, çevrecisi, anarşisti, eşcinseli vs. vs. İşte savaş sonrası Ortadoğu. Nerede savaş karşıtları, nerede sokakları dolduran yüz binler! Nerede Amerikan karşıtı sloganlar! Yoksa savaş bitti mi? Demek savaş denince akla gelen silahların patlaması imiş(!)

İşte bizleri günübirlik savaş karşıtı insanlardan ayırtecek fark buradadır. İster sıcak savaş, isterse soğuk savaş olsun, insanlık onurunu ayaklar altına alacak, geleceğimize yönelik saldırgan, yayılmacı savaşlar varolduğu müddetçe devrimcilerin duruşu, verilen mücadelenin onuruna yakışır biçimde olmalıdır. Türk ve Kürt solunun üzerinden atamadığı çocukluk hastalığını her dönemin koşullarına aynen taşımaları da Ortadoğu'nun daha zora sürüklenmesini sağlamaktadır. Bugün Ortadoğu'nun ve Mezopotamya'nın geleceğini düşünen, ayakta kalmış tecrübeli kadrolara daha çok ihtiyaç vardır.

İçerisinde bulunduğumuz şartlarda yaşanan olumsuzluklar nedeniyle örgütsel ve bireysel yılgınlıkların arttığı doğrudur. Ancak kadroların duruş biçimleri de işte bu açıdan önemlidir. Önemli diyorum, çünkü emperyalizmin krizlerinin tuttuğu, gözünün hiçbir şey görmediği, yaşlı, kadın, çocuk demeden katlettiği şu günlerde, haksız savaşların geleceğimize yönelik olduğunu, bugün Bağdat yarın biz olabileceğimizi anlatacak, duruş biçimini değiştirmemiş mimarlara ihtiyacımız vardır.

Bugün sorunlarımız dünden de zor. Mücadele koşulları çok hızlı değişiyor. Türk ve Kürt solunun artık uyanması gerekiyor. Tarih bizleri yargılamadan, Marksiz-Leninizme en çok saldırgan şu dönemde, kısır konuşmaların yerine, üretken; sorunları omuzlayabilecek, birikimi olan profesyonel insanlara ihtiyaç vardır. Çünkü emperyalizme ve onun haksız savaşlarına karşı verilecek mücadele örgütlü olmaktan geçer. Örgütlü olmak da, herhangi bir örgütün eteğine yapışmak anlamında değil, ya da günün koşullarında biraz güçlü olanın yanında görünmek için de değil. Günün koşullarına yanıt verebilecek, geçmişin kokuşmuşluklarını bugüne taşımayacak, sorumluluk inancını bilinçli bir şekilde içerisinde hissedecek, günün koşullarını kavrayıp değerlendirme yeteneğini kitle-

lere ulaştıracak olanın yanında olunmalıdır diyorum. Elbette ki şimdiye kadar kalıplaşmış sözleri tekrarlayıp ahkam kesmek gibi bir niyetim yok, ama yine de söylenmeli diyorum.

Ortadoğu'daki Türkiye

"Türkiye ABD ilişkisi, soğuk savaş döneminde olduğundan daha önemli. Türkiye coğrafya, nüfus, dini çeşitlilik nedeniyle 21.yy'da ya bir köprü Doğu ile Batı arasında ya da İslam dünyası ile İslami olmayan dünya arasında bir demokratik istikrar köprüsü olacak. Veya komşularına ve bölgeye ilişkin bir istikrarsızlık, bir ihtilaf kaynağı olacak." (ABD'nin 2000'li yıllardaki stratejisinden.)

Türkiye'nin Ortadoğu'da hem coğrafi bakımdan hem de diğer Ükelere nazaran demokratik yanının daha iyi gelişmesi itibarı ile dünya nezdinde farklı bir konumu vardır. Ancak 1950 yılından sonra Amerika'ya askeri ve ekonomik bakımdan göbekten bağlı kalması nedeniyle kendi bağımsız toprakları üzerinde ABD'nin s amasına izin veren (Türk devletinin kendi topraklarındaki bu üsleri istediği zaman kullanma yetkisinin olmayışı da cabası) Türkiye, ABD'nin bulunmaz dostlarından biri oldu. ABD istediği zaman bu üsleri kullanma yetkisine sahiptir.

Türkiye'nin hem Avrupa hem de Amerika ile flört etmesi, diğer yandan Müslüman devletlerle olan ilişkilerine ayrı bir önem kazandırıyor. Elbette ki Türkiye askeri gücü bakımından da çok önemlidir. Yedi yüz binlik düzenli ordusu bulunan sayılı devletlerden biridir. Ortadoğu'daki gcler dengesi bakımından ise yetmiş milyona yakın nüfusu ile de önemlidir.

12 Eylül 1980'den sonra Türkiye'nin İslami devletlere yönelmesi ve hatta Kenan Evren'nin bir dönem başkanlık yaptığı İslam Konferansı'nın Ortadoğu'da gcl İslam devletleri oluşturmak için fakir İslam devletlerine ekonomik yardımlar yaparak gclenmelerini sağlaması amaçlanmıştı. İslami devletlerin böyle bir oluşumda bulunmaları, İslami ideolojinin temelinde bulunan bir örgütlenme yapısı idi. Ancak bu kuruluş şimdi söz konusu amacının uzağında, göstermelik olarak pasif bir faaliyet yürütmektedir. Ciddi şekilde finanse edilen İslami sermaye ise Türkiye'de politik İslamı omuzlarında taşıyarak fevkalade gclenmiştir. Gclenen ve

hatta 50 yılı aşkın sürede iktidarlarda kendisine yer bulabilen politik İslam bugün tek başına iktidardır. Irak katliamından önce ABD ve İngiltere'ye karşı gibi görünmelerinin altında yatan pazarlığın neler olduğu gün ışığına çıkmamış olsa dahi, Ortadoğu'da gelişen olaylar gösteriyor ki ABD ve İngiltere'nin dedikleri olmaktadır. "Türkiye, jeopolitik konumu gereği hem bölgenin en güçlü yapısı, hem de İslam kimliğine karşın temsili demokrasi ve laiklik yönündeki adımlarıyla ABD'nin Avrasya stratejisinde İsrail ile birlikte önemli bir yer tutuyor." (S. Çiftyürek, Kürt Solu, sy. 3)

Burada anlaşılıyor ki Türkiye'nin varlığı tartışılmaz. Ancak ABD denetimindeki bir Kürt devletinin de köprü ayağı olacağı muhakkaktır. Unutulmamalıdır ki Ortadoğu daha çok silahlı mücadelelere sahne olacaktır.

Türkiye, coğrafi konumu itibariyle ciddi bir fırsat yakalamış görünüyor. Yetmiş yıllık batılılaşma kapıda iken, ya Rusya'nın denetimindeki BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) ya da Rusya ile Çin'in oluşturabileceği Avrasya blokuna yönelebilir düşüncesi teorik olarak mümkünse de pratik olarak mümkün değildir. Türkiye'deki sermayenin duruşu Avrupa'dan yana olmasına rağmen... Rejim, ABD'nin bölgedeki önemli bir müttefiği olarak kalmak niyetindedir. Ortadoğu'nun yapılanma aşamasında kendisine düşen misyonu iyi değerlendirerek, Kürt sorununu da çözme düşüncesindedir.

Savaştaki Kürtler

Emperyalizmin Ortadoğu hesapları içerisindeki önemli hedeflerinden biri de Kürt halkıdır. Kürt halkı üzerinde oynanan oyunların en tehlikelisi her an gündeme gelebilir. Ortadoğu'nun yeniden yapılanması planlanırken Kürtlere verilen misyonun faturasının çok ağır olabileceği bilinmelidir. Şimdiye kadar kazanılmış demokratik mevzilerin, haklı mücadelede akan kanların kamuoyuna nasıl ifade edileceği sorunuyla yüzyüzeyiz. Buna rağmen Kürtlerin de bir beklentisi vardır. Barzani ve Talabani yakaladıkları bu tarihi fırsatı iyi değerlendirmeyi düşünseler dahi, ABD'nin planları onların düşündüğünden çok farklı olabilir. ABD bir taşla iki kuş vuracaktır. Bunun hesaplarını dahi yapmışa benzer. Çün-

kü Türkiye ile danışıklı dövüş içerisinde olan ABD ve yandaşları, yeniden yapılanma süreci içerisinde olası bir Kürt devletinin yaratılması durumunda, elbette ki bu Kürt devletinden bir bedel isteyecektir!

Şimdiye kadar kazanılmış demokratik mevzileri elinin tersi ile sürecek, "adı Kürt devleti olsun da gerisi önemli değil" diyebilen bir zihniyetin Kürtler arasında ciddi bir şekilde vücut bulduğu bilinmektedir. Elbette ki bir Kürt devleti, adı ve bayrağıyla olmalı, ancak biraz da Amerika'nın kılıcını çalalım demek, "mücadeleden vazgeçtim, bana isim yeterlidir" demekten başka nedir?

Türkiye'de kapitalist sistemin gelişmesi, tarım ve ticaretteki uyanışın yarattığı sosyal uyanışla birlikte Kürt emekçi halkı da sosyal olarak uyanmaya ve kendisini ifade edebilecek politikalar üretmeye başlamıştır. 1980 yılından sonra Türk solunun siyasi arenayı tribünden seyretmeye başlamasıyla birlikte, Kürt halkı ulusal mücadele anlamında en parlak dönemini yaşamıştır. Yakalanan bu tarihi fırsat, verilen mücadelelere, dökülen kanlara yakışır biçimde olmalıdır. Aksi takdirde bedeli çok ağır olur.

Sonuç yerine;

Irak'a asker gönderme konusunda Türkiye'nin almış olduğu karar, emperyalizmin yıllarca o coğrafyada nasıl ve kimlerden faydalandığının açık göstergesidir. Eğer işgale karşıysak neden şimdiye kadar Filistin'e suskun kaldık; İsrail ile askeri antlaşmalara neden imza attık?

1991 Körfez Savaşı'nda daha çok mermi kullanılmasına rağmen, son saldırıda Saddam'ın üç gecede işinin bitirilmesinden(!) sonra halen silahlar susmadı. Irak'taki direniş farklı boyutlar kazanmakta, ABD ve İngiltere'ye karşı saldırılar yoğunlaşmaktadır. Eski Irak ordusunun disiplinli yapısına, hatta Irak'ın devlet yapısının çok eskilere dayanmasına rağmen böyle bir teslimiyetçi liğin olması herkeste şaşkınlık yarattı. Saddam'ın anlaştığı ve göstermelik bir savaş senaryosu çizildiği kanısı uyanmıştı. Bundan dolayıdır ki kendimize göre çıkış yolu bulmuş gibi görünsek de, düşüncelerimizde hep acabalar vardı. Saddam'ın gerek askeriye içerisinde, gerekse de halkın içerisinde ciddi muhalefetinin olduğunu

biliyoruz. Dolayısıyla Saddam teslimiyetçiliğini muhaliflerinden elbette gizleyecekti. Buna rağmen Saddam'ın muhalifleri ciddi bir şekilde örgütlü olmadıklarından, Saddam'ın böyle basit bir senaryoyla teslimiyetine ihtimal veremezlerdi. Çünkü bu konuda zannediyorum ki dünya kamuoyu dahi ABD ve İngiltere'nin nasıl bir yumuşak iniş yaptıklarına hayret etti. Elbette ki Saddam'ın dayanamayacağını bilmemize rağmen, göğüs göğüse olacak savaşta ABD ve İngiltere'nin ciddi kayıplar vereceğini tahmin ediyorduk. Görünen odur ki yanılmamışız. Savaşın basit bir şekilde sonuçlanmasından sonraki olaylar gösteriyor ki emperyalizmin verdiği kayıplar ciddi boyutlara ulaşacaktır. Irak halkının köklü yapısı ve muhalefetin anti emperyalist yönde ciddi bir örgütlenmeye girmesi durumunda ABD ve İngiltere'nin bu bölgede işi biraz daha zorlaşacaktır.

Artık şöyle veya böyle emperyalizm fiziki olarak Ortadoğu'ya yerleşiyor. Burada bizim görevlerimizin dünden daha çok olduğunun bilincinde olarak, verdiğimiz onurlu mücadelede tek bir yürek olarak, düşüncemizin iktidar yürüyüşünde birlikte olmanın ciddiyetini kavramak zorundayız. Kalan enerjimizi bu yolda harcamanın zamanıdır diyorum.

Emperyalizmin Ortadoğu'daki yayılmacı politikaları elbette ki ne yukarıda saydığımız devletlerle, ne de Mezopotamya ile sınırlı değildir. Kürdistan'da yaşanan olaylar da gösteriyor ki, Ortadoğu halklarının verdikleri savaş, emperyalizme karşı zaferle sonuçlanmadığı müddetçe daha çok acılar çekilecek...

ABD İMPARATORLUĞU ORTADOĞU VE KÜRTLER

*"İnsanlık üçüncü bine
karşısında iki düşmanla giriyor:
ABD ve cehalet!"*

Üzerinde çok konuşulan, daha da çok konuşulacak olan bir kesitten geçiyoruz... XXI. yüzyıla damgasını vuracak ayrışmaları devreye sokan bu kesitte; bir çok şey yeniden saflaşacak, tanımlanacak...

İnşa halindeki "yeni"yle karşı karşıyayız... İçinde debelendiğimiz "eski"yi, inşa edebildiğimiz oranda bu yeni aşacak... "Yeni", belki de Rosa Luxembourg'un, "karanlık bir ormanda yol açarak ilerlemek" diye tarif ettiği şey...

Bir "yenilgi"den, yeniden kazanmak amacıyla çıkartılan derslerle içinden geçtiğimiz kesiti kavramak için; George Washington'un, "Yanlış bir şeyi haykırmaktansa ölmeyi yeğlerim"; Charles Steinmetz'in, "Hiç kimse, sormayı durdurana kadar gerçek bir aptal olmaz"; Solomon İbn Gabirol'un, "Akıllı bir kişinin soruları, yanıtların yarısını içerir"; Niels Bohr'un, "İfade ettiğim her cümle bir belirtim olarak değil bir soru olarak anlaşılmalıdır," sözleri durmadan anımsanmalıdır...

Sorular sorup, yanıtlar üretirken geleceğimizi biçimlendireceğimiz bu kesitin odağını, motor gücünü, lokomotifini, omurgasını genelde Avrasya'nın içerdiği Ortadoğu özeli oluşturacaktır... (Ve nihayetinde de, Ortadoğu'daki özelin özelini de öncelikle Filistin ve ardından da Kürt sorunu...)

Bu dizaynda ABD İmparatorluğu Ortadoğu'ya, "Demokrasi"- "İnsan Hakları" - "Özgürlük" manipülasyonlarıyla müdahale etmişken insanlığın ekmeğine -tıpkı geçmişte olduğu gibi bir kez daha!- kan doğramaktadır...

Bakın bugüne taşınan o geçmiş hakkında ABD'li "Orgeneral Smedly Butler, 1933 yılındaki bir konuşmasında neler der: '1903'te Amerikan meyve şirketleri için Honduras'ın 'doğru yol'a getirilmesine yardım ettim... 1914'te Meksika'nın özellikle Tampico'nun Amerikan petrol çıkarları için güvenli hale getirilmesine yardım ettim... Haiti ve Küba'nın National City Bank çocuklarının gelirlerini toplaması için boyun eğdirilmesine yardım ettim... Wall Street'in kârları için yarım düzine Orta Amerika cumhuriyetinin ırzına geçilmesine yardımcı oldum.... 1909-1912 yılları arasında Brown Kardeşlerin uluslararası bankası için Nikaragua'nın temizlenmesine yardım ettim... 1916'da Amerika'nın şeker çıkarları için Dominik Cumhuriyeti'ne ışık götürdüm... Çin'de Standart Oil'in yoluna kazasız belasız devam etmesine gözcülük yaptım...'

Amerikanperverlerin 'demokrasi' getireceği yalanlarıyla yedeklendikleri emperyalist Amerikan ordusunun 'mühim' bir generali işgal ettikleri bölgelere 'demokrasi' götürme iddialarının arka planını böyle anlatıyor. Hem de on yıllar önce..."

Yıllar öncesinden bugüne; özde değişen hiçbir şey yok...

"Nasıl" mı? Bakın şöyle...

I. Ayrım: ABD İmparatorluğu'na İlişkin

Öncelikle şunun görülmesi gerek: "... 'Terörizme karşı savaş' bugün ABD dış politikasının düzenleyici ilkesidir. Ancak bu ilkeye uygun politikalar uygulanmaya kondukça, 'terör' yaygınlaşıyor. Bu bile 'terörizme karşı savaş' kavramından kuşkulanan için yeterli. Üstelik bu 'terörizme karşı savaş' için gündeme gelen savunma stratejisinin, 11 Eylül sonrası sürecin ürünü gibi görünse

de, kökünün 1992'de hazırlanan 'Wolfowitz memorandumunda', 1997'de kurulan Project For the New American Century'nin kararlık koridorlarında yattığını da biliyoruz. Aslında bu kavram, ABD'nin uluslararası hâkimiyetini militarizmle koruma stratejisinin, 'bir imparatorluk projesinin' yerine kullanılan bir metafor..."²

Bu metafor bize, ister istemez, Niccolo Machiavelli'nin, "Askerler, demir, para ve ekmek savaşın bantelidir. Ama bu dördünden en gerekeni ilk ikisidir, çünkü askerler ve demirle ekmek de bulunur, para da; oysa para ve ekmekle ne demir bulunur ne de asker,"³ çözümlemesini anımsatmaktadır...

"Askerler ve demirle" dünyayı altüst eden emperyalizmin Roma'yı andıran imparatorluk girişimiyle "ABD'de Bush yönetimini iktidara 'belirli bir şirketler grubu' getirmişti. Bu şirketler içinde 'dev petrol ve silah şirketleri' başı çekiyor ve de bu şirketler grubu şunu istiyordu; ABD elindeki 'tekelci ve üstün gücü' hemen kullanarak stratejik bölgeleri 'işgal etmelidir.' ABD'nin stratejik araştırma kurumlarının, özellikle 1996 sonrası raporlarında bu görüş sık sık ifade edilmiştir."⁴

ABD'nin imparatorluk projesi, 11 Eylül sonrasında, "terörizme karşı küresel savaş" ilanı ile başlatıldı. Arkasından Afganistan ve Irak hamleleri geldi...

Yerkürede ve Ortadoğu'da önemli (ve kapsamlı) değişimlere yol açan imparatorluk girişimiyle "ABD, bugün uluslararası sermayenin sınır tanımayan isteklerinin cisimleştiği emperyalist bir güç olarak, insanlığın kaldıramayacağı şeyleri talep etmekte, bu taleplerin karşılanmasının olanaksız olduğu ortaya çıktıkça, daha şiddetli bir direnişle karşılaşmaktadır. Bu direnişin gözü karadır ve son derece pervasızca sürmektedir. Ancak ezilenlerin bu gözü karalıktan değil, taraf olamamaktan korkmaları gerekmektedir..."⁵

Çünkü ABD İmparatorluğu; I-) "İmparatorluk denilince önce güç ve bu gücün gösterilişi akla gelir"⁶; II-) "Cengiz Han, 'İmparatorluklar kuranlar için kanın değeri yoktur,' diyerek koymuş imparatorluğun temel taşını... Korkutarak, yalanlarla kandırarak, zorbalıklarla ezerek, katliamlarla yok ederek yükseltmiş yapısını..."⁷ diye tariflenen özelliklerin yanı sıra, bağrında "neo-faşizan" unsurları da taşıyordu...

"Bush yönetiminin dış politikasındaki etkin Neo-Con ekibinin (Wolfowitz, Kagan, Perle, Fukuyama, Kristol, Podhoretz, Lewis Scooter Libby vb.) kökleri, Leo Strauss'un 'faşizan' doktrinindeki siyaset anlayışına dayanıyor. Bir Platon ve Nietzsche hayranı olan Strauss'un öğrencilerinden Robert Locke'a⁸ göre, Strauss bugünkü sorunların modernizmden kaynaklandığına inanıyordu ve Prof. Shaida Drury'nin işaret ettiği gibi ancak, moderniteye karşı 'sürekli bir savaş' çözüm olabilirdi.

15 yıldır Strauss'ın görüşleri üzerine yazan Prof. Shaida Drury diyor ki 'Strauss'un, liberal demokrasiden yana olduğunu (dolayısıyla Wolfowitz ekibinin Ortadoğu'ya demokrasi getirmeyi amaçladığını-y.n.) söyleyenlere ancak gülünür'... Straruss'un örnek aldığı filozoflar 'insanların özgür ve de eşit doğdukları tezine karşıydılar. İnsanların doğal koşullarının özgürlük değil baş eğme olduğunu' savundular..."⁹

Özetlersek; "Bugün küresel terör, yeni sağ ideolojinin aynasıdır. Küresel terör ile yeni sağ olgusu arasında tavuk-yumurta ilişkisi türünden bir ilişki var..."¹⁰ Bu ekseninde önce Afganistan'a, oradan da Irak'a yönelen ABD imparatorluğu'nun hedefleri içinde Suriye, İran, Kuzey Kore gibi "şer eksenini"nde anılan ülkeler de vardır...

I.1-) 'Kurtarılan' Afganistan!?

ABD emperyalizmi patentli "Yeşil Kuşak"ın doğrudan ürünü olan -ve Noam Chomsky'nin de ifade ettiği üzere,- "Afganistan'ın fethi, ne yazık ki, ülkeyi ABD saldırısından önce iktidarda olan güçten pek de farklı olmayan savaş ağalarının eline teslim etti..."¹¹

Afganistan aynı Afganistan değil; eskisinden daha da vahim durumda... Örneğin ABD güçlerinin Afganistan'daki bombardımanında Taliban savaşçısı diye dokuz çocuk katledildi.... ABD, 'Üzgünüz' dedi...¹² ABD operasyonunun ardından geçen iki yıla karşın Afganistan'da şiddet dinmedi...¹³

"Uluslararası Af Örgütü'ne göre, Taliban'ın baskıcı yönetiminin ardından çok az ilerleme kaydedildi... Afgan kadınları her gün tecavüz, şiddet ve ayrımcılığa maruz kalıyor..."¹⁴

"Afganistan'da kadınları toplumsal hayattan soyutlayan Tali-

ban rejiminin yıkılmasından bu yana iki yıl geçse de, uluslararası toplum özgürlük ve eşitlik getirme yolunda verdiği sözleri tutabilmiş değil...¹⁵

"ABD güdümlü Afgan hükümeti, ülkede giderek artan kaos karşısında 'terörist' ilan ettiği Taliban örgütüyle masaya oturmak zorunda kaldı. Devlet Başkanı Hamid Karzai'nin personel şefi Muhammed Ömer Davudzai, 'bir grup Taliban lideriyle temas halinde olduklarını' açıkladı. Davudzai, 'Komşu ülkelerle ilişkisi olan Taliban gibi büyük bir grubun dışarıda kalmasını kaldıramayız' dedi. Müzakerelere, ABD'nin onay verdiği dile getiriliyor..."¹⁶

"Afganistan'ın yeni anayasa tasarısında, ülke 'İslâm Cumhuriyeti' olarak tanımlanıyor ve halkın seçtiği devlet başkanına güçlü yetkiler veriliyor..."¹⁷

Özetle "BM Genel Sekreteri Kofi Annan, Afganistan'da durumun iyiye değil, kötüye gittiğini vurgulayarak, 'asayiş ve düzenin son derece bozuk olduğu'na dikkat çekerek ekledi: 'Taliban güçleniyor, uyuşturucu ticareti yeniden canlanıyor'..."¹⁸

1.2-) Teröristin 'Terörle Savaşı'(ymış)...

"Beyaz Saray'ın açıklamalarına göre El Kaide liderlerinin önemli bir kısmı öldürüldü ya da yakalandı ya da kaçıktan eylem yapacak halde değiller. Yine Beyaz Saray'a göre 100 ülkede 3400 'terörist' zanlısı tutuklandı ve 200 milyon dolardan fazla paraya el konuldu.

Ancak, Bush'un Irak savaşının resmen bittiğini açıkladığı tarih olan 1 Mayıs'tan bu yana Irak'taki günlük direnişin dışında, Müslüman intihar eylemcilerinin bombalı saldırılarında, mayıs ayında Riyad'da 35, Kazablanka'da 45, ağustosta Cakarta'da 10, Bağdat'ta (BM saldırısı) 22, ekimde Bağdat'ta (Kızıl Haç saldırısı) 12, kasımda yine Riyad'da 30, Nasıriye'de (İtalyanlara yönelik) 26, kasımda İstanbul'da ki dört saldırıda 50, toplam olarak da 227 kişi yaşamını yitirdi, binlerce insan yaralandı, sakat kaldı. Diğer bir deyişle 'terör eylemlerinde' bir azalma değil yayılma var.

Beyaz Saray, CIA ve Pentagon'da üst düzeylerde görev yapmış çeşitli uzmanlar iki tür gelişmeye dikkat çekiyorlar. Birincisi, Kongre Terörizm Araştırma Servisi'nde görevli Kenneth Kazman'a

göre, El Kaide çeşitli ülkelerde yerel grupçuklar kurarak yayılıyor. Buna ek olarak çeşitli ülkelerde El Kaide'nin ideolojisinden, mitolojisinden ve başarılarından etkilenen, El Kaide'nin amaçlarını benimseyen küçük bağımsız grupçuklar oluşuyor. İkincisi, El Kaide daha önce hiç var olmadığı bölgelere sızmaya başlıyor. İskoçya St. Andrews Üniversitesi'nde terörizmle mücadele uzmanı Magnus Ranstrop, kısa süre önce Latin Amerika'da yaptığı bir gezide Arjantin, Brezilya, Paraguay sınırlarının kesiştiği 'devletsiz' bölgede Müslüman militanların yeni kamplar kurduğunu, eğitim yaptığını, mali kaynaklarını ve silahlarını sakladıklarını saptadığını aktarıyor.

Beyaz Saray eski görevlilerinden Daniel Benjamin ve Steve Simon da 'The Age of Sacred Terror' kitabında, Kafkaslar'daki ve Filipinler'deki kamplardan söz ediyorlar. Bin Ladin ve Zevahiri gibi en üst düzey liderler de hâlâ serbest. ABD'de üst düzey istihbarat görevlilerine göre,¹⁹ 'El Kaide örgütü hâlâ emir komuta zincirini, ana yapısını ve 11 Eylül tipi saldırılar örgütlenme kapasitesini koruyor'...²⁰

Aslı sorulursa, 11 Eylül'ün öncesinde ve sonrasında terörün baş müsebbibi olan "ABD ve onun desteği ile İsrail, hem terörü tahrik ediyor hem de meşrulatıyorlar!"²¹

Yeri gelmişken konuyla bağlantılı, "Yaşamdan ve toplumsal koşullardan bağımsız bir terör var mı?" sorusunu sorarak, ardından yanıtı ekleyelim: "Terör hiçbir zaman bir amaç olmamıştır. Terör, güç ve paylaşım kavgasında kullanılan bir araçtır. Aynen bir tabanca veya bir tetikçi gibi..."²³

Şunu görmek gerek: "ABD, Avrupa'da, Ortadoğu'da ve Asya'da hiç sevilmeyenler listesinde birinci sıradadır. Kabadayı silahlı emperyaliste karşı hemen her yerde bir direniş, bir itiraz, sert bir eleştiri gündemde"dir.²⁴

"Avrupa çapında gerçekleştirilen bir kamuoyu yoklaması, çarpıcı bir sonuç verdi. Avrupa Komisyonu tarafından yapılan ankette katılan Avrupalıların yarısı, dünya barışına yönelik en büyük tehdidin İsrail olduğunu belirttiler. Ankette, ABD'nin dünyada istikrarsızlığın en büyük nedenlerinden biri olduğu görüşü de öne çıktı!"²⁵

"Venezüella Devlet Başkanı Yardımcısı Jose Vicente Rangel, 2002 yılında ülkesinde meydana gelen kısa süreli darbeden ABD'yi sorumlu tuttu. Şili'nin sosyalist Devlet Başkanı Salvador Allende'nin devrilmesi için 1973'te yapılan darbeyi, 2002 yılında ülkesinde meydana gelene benzeten Rangel, Şili'deki darbeye de ABD'nin parmağının olduğunu söyledi..."²⁶

II. Ayrım: Emperyalizmin Ortadoğu'ya Müdahalesi

"Global vahşet cephesi Ortadoğu'ya saldırıyor. Emperyalist sistemin kan dolaşımını sağlayan petrol, barbar bir güç gösterisinin maddi gerekçesini oluşturuyor. ABD hegemonyasının perçinlenmesi adına büyük bir katliam gerçekleştiriliyor..."²⁷

Bununla bağıntılı bir biçimde "Ortadoğu yeniden şekilleniyor... Şekillenirken insanlığın 'yaşamını devam ettirebilme içgüdü'sü' bir kez daha gözler önüne seriliyor. O içgüdü ki, dünden geleceğin stratejilerini belirlemeye başladı... Biz bugünleri yaşıyoruz... Ama yarınları bugünlerden daha iyi yaşayabilmemiz için, bu içgüdü'nün insanlığa nasıl bir dünya haritası çizdirebileceğini enine boyuna düşünmemiz ve ona göre davranmamız gerekiyor.

Ortadoğu'ya dönersek... Ortadoğu neden önemlidir? İnsanlığın kaderini, tarihler boyunca Ortadoğu şekillendirmiştir; tek tanrılı büyük üç dine ev sahipliği yaptığı için, bereketli topraklara sahip olduğu için, kıtalararası tarihi geçiş yollarında olduğu için, petrole sahip olduğu için... Ama her şeyden önemlisi, insanoğlu Ortadoğu'ya bu değeri, anlamı biçtiği için. Bu sebeple de Ortadoğu paylaşılacaktır... Bugün bile 'Geleceğin kilit noktası Ortadoğu'dur' denebilir. Bu kilit noktasındaki en güçlü devlet ise askeri, ekonomik ve özellikle siyasi anlamda İsrail'dir.

Ortadoğu yeniden şekillenirken ABD'nin hedefi elbette dünyadaki kısıtlı petrol rezervlerini kontrol edebilmek, dolayısıyla dünyadaki gücünü arttırabilmektir. 'Irak'ı ele geçirmesi, ABD'nin Irak'ı idare etmesinden daha zor' deniyordu, bugün yaşadıklarına bakalım olursak, denilen şey gerçekleşiyor gibi. Irak'ın yeniden yapılanması, ABD'nin kendi içinde bulunduğu ekonomik çıkmazlar sebebiyle, beklendiği ve gerektiği kadar hızlı gerçekleşmiyor. Halk arasında belirsizlikler devam ettikçe huzursuzluklar artıyor...

ABD, ekonomik olarak tek başına gerçekleştiremeyeceği yeniden yapılanmayı, AB ile görüşerek çözümlenmeye çalıştı. ABD’de konuşan Prodi, ‘Avrupa ile Amerika, bir araya geldiğinde hiçbir düşman bize karşı duramaz. Ancak birleşmezsek, her sorun bir krize dönüşebilir ve her düşman dev bir canavar haline gelebilir’ diyerek; daha önceki tüm AB söylemlerinin aksi şekilde gerekli mesajı vermiş oldu. Bildiğiniz gibi bugüne kadar AB, ABD’yi Irak konusunda, kendi içinde birtakım çelişkiler olsa da, yalnız bırakmış sayılırdı... İran konusunda ise şimdilik her iki güç de aynı söylemleri kullanıyor.

ABD, AB ve dünyanın diğer tüm ülkeleri için enerji kaynağı olarak önemli olan Ortadoğu, bölge ülkeleri için varlıklarının devamı anlamına gelmektedir. Ancak bölge kendi içinde tarihten kaynaklanan çok kozmopolit bir yapı sergilemektedir. ABD’den sonra bu bölgedeki en belirleyici güç, bölgenin kilit ülkesi olan İsrail’dir. İsrail’i diğer ülkelere göre, bölgesinde çok daha güçlü yapan sebeplerin en önemlileri; İsrail’in diğer bölge ülkelerinin aksine kozmopolit bir yapısının olmaması ve sahip olduğu teknolojik ve askeri gücün, diğer bölge ülkelerinden çok daha üstün olmasıdır. Ortadoğu şekillenirken, büyük ölçüde ABD ile İsrail’in ihtiyaçlarına göre şekillenecektir...²⁸

“İrak’ı işgal bundan sonrasının yalnız başlangıcı”dır...²⁹

Emperyalist saldırganlığın savaşı, talan ve yağma yolunu açmak için, bölge halkları tarafından durdurulana dek sürdürülecektir...

II.1-) Suyun ve Enerjinin Kontrolü Savaşı...

Emperyalizmin Ortadoğu’ya müdahalesi XXI. yüzyılda suyun ve enerjinin kontrolü (ya da yeniden paylaşımı) içindir... Bu bir yanıyla da Avrasya’nın (ve Orta Asya’nın) yeniden dizaynına kadar uzanan bir “Büyük Oyun”dur! Ve kaldı ki ABD imparatorluğu için bu soru(n), Avrasya (ile Ortadoğu ve Orta Asya’daki) enerji havzalarının paylaşımıyla da sınırlı değildir...

Bu yolda “Bush, yeni üslerin inşası ve ABD şirketlerinin zengin petrol kaynaklarından yararlanmasını sağlama amacını taşıyan Afrika gezisine 7 Temmuz 2003’de başladı. Guardian, Bush’un zi-

yaretinin ABD'nin bölgedeki petrol yatırımlarının arttırılmasına çalışıldığı bir dönemde yapıldığına dikkat çekti..."³⁰

Bu bağlamda "The Guardian gazetesinde 'Afrika için kapışma' başlığıyla yayımlanan haberine göre, ABD'nin Ortadoğu'ya alternatif olabilecek enerji kaynakları arayışı, Afrika petrolü için atağa geçmesine neden oldu. Uzmanlar bu gelişmenin, bölgede sıcak çatışmalar, yolsuzluk ve çevre tahribatına neden olacağı uyarısı yapıyorlar..."³¹

Örneğin bu yolda, "Batı Afrika'daki eski Portekiz sömürgesi Sao Tome ve Principe Adası'nda ordu, 16 Temmuz 2003'de darbe yaptı. Birkaç yıl önce karasularında çok zengin petrol yatakları keşfedilen adada, son yıllarda istikrarsızlık yaşanıyordu. Darbe, Bush'un petrol ve güvenliğe ağırlık verdiği Afrika gezisinden birkaç gün sonra gerçekleşti. Bush, ada ülkesinin komşularından Nijerya'ya da gitmiş, bu ülkenin petrolüyle ilgili görüşmelerde bulunmuştu. Sao Tome ve Principe ile Nijerya'nın paylaştığı sularda 6 ila 11 milyar varil petrol rezervi bulunduğu tahmin ediliyor. İki ülke arasında, petrolün ortaklaşa çıkarılabilmesi için anlaşma yapılmıştı. Petrolün çıkarılmasına yönelik ortak yatırımın yüzde 60 hissesine Nijerya'nın sahip olduğu kaydediliyor. İki ülke, günde 1 milyon varil petrol üretimini hedefliyor. Sao Tome, dokuz ayrı petrol yatağında sondaj çalışmaları için ihale açmıştı. Ülkeye sadece 2004 yılında 100 milyon dolarlık gelir sağlaması beklenen bu ihaleleri hangi şirketlerin kazandığı henüz açıklanmadı. Ancak, Nijerya-Sao Tome ortak petrol bölgesindeki çalışmalar için Amerikan Exxon Mobil ile İngiliz-Hollanda ortak petrol devi Royal/Dutch Shell yarışıyor..."³²

II.2-) Irak Müdahalesi

Filistin'in Türkiye Büyükelçisi Fuad Yasin, "ABD, Irak'a 300 bin askeri ve onca silahlı sözüm ona Irak'ı kurtarmak için yığıdı. Ama gerçekte orada insanları katlediyorlar. Kimi kurtarıyorlar, acaba? Kimi kandırdıklarını sanıyorlar? İnsanları öldürerek mi kurtarıyorlar? O zaman bu çok garip bir kurtarma biçimi olur,"³³ derken; işgal altındaki Irak gerçeğini gayet iyi resmediyor...

Ve bu resme ilişkin olarak, ABD Dışişleri Bakanı Colin Powell

da -şaşkın şaşkın- ekliyor: "Irak'ta bu çapta saldırılar beklemiyorduk!"³⁴

II.2.1-) Direnen Irak

Bu satırlar kaleme alınırken -Saddam yakalanmış olsa da- Irak diremiyor; ve bu direniş daha da yükselecek...

Anımsayın; "Savunma Bakanı Donald Rumsfeld 30 Haziran 2003 tarihli açıklamasında 'Irak'taki saldırılar, bir gerilla savaşı veya örgütlü direniş değil,' demişti. Bu açıklamadan takriben 15 gün sonra Orgeneral Abizaid ise 16 Temmuz 2003'de düzenlenen Pentagon brifinginde, Irak'ta klasik bir gerilla savaşıyla karşı karşıya olduklarını kabul etmiş"ti...³⁵

Ve "Basına sızan bir CIA raporuna göre, Irak halkının direnişçilere desteğinin daha da artacağı uyarısında bulunur"ken;³⁶ ABD'nin itiraf ettiği gibi, "Irak'ın üçte birinde direniş sürüyor!"³⁷

"ABD güçlerinin 'kurtarıcı değil işgalci' gibi davranması nedeniyle direniş safına katılan Iraklılardan biri olan Mücahid, Amerikan ordusunun 'kurtarıcı gibi değil, işgalci gibi' davrandığını gördükten sonra arkadaşlarıyla birlikte onlara karşı savaşmaya karar verdiklerini belirterek, 'Hiçbirimiz ölmekten korkmuyoruz, ama bu iş zor. Çünkü biz yalnızca insanız, işçiyiz. Asker değiliz' ifadesini kullanıyor,' diyor..."³⁸

Övgü ve saygıya değer özellikleriyle Irak'taki işgal karşıtı hareket, ABD emperyalizmine "eşek arabalarıyla meydan okuyor"... "Nasil" mı?

"Wolfowitz'in kaldığı Bağdat'taki El Reşid Otel'i'ne 29 füze atıldı. Olayda, bir Amerikan askeri ölürken aralarında ABD Savunma Bakanlığı'nın sivil çalışanları, subaylar ve yabancı uyruklu kişilerin de bulunduğu 15 kişi yaralandı..."³⁹

Ve "Iraklılar ABD teknolojisine eşek arabalarıyla meydan okuyor. Bağdat'ın merkezine roketli saldırı düzenlenirken, civardaki eşek arabalarında 30 roket atma kapasiteli rampalar bulundu..."⁴⁰

Evet, Irak, emperyalist işgale karşı dişiyle tırnağıyla direliyor...

Ve tam bu koordinatlarda "Irak Komünist Partisi merkezinde partinin oruçlu, Uluslararası İlişkiler sorumlusu Hamid Macid Musa, partiyi 'hem Müslüman, hem ABD dostu, hem de komünist'

olarak tanımlıyor”ken;⁴¹ “Irak’ta işgal kuvvetlerinin kurduğu hükümet’e katılan Komünist Partisi’ne⁴² de ‘vah ki vah, vah!’tan başka ne denebilir?”⁴³

II.2.2.- İşgalin (Kirli) Faturası

Irak’taki ABD işgalinin ağır mı ağır bir faturası var... İnsanlar işgal güçleri tarafından katlediliyor... Yaşananı, Sebastien-Roch Chamfort’un, “Şu Türk atasözünün güzelliğine bakın: “Ey acı! Tek başına geldiysen buna da şükür!” sözleri betimliyor sanki...

“ABD ordusunun, Irak’ta artan direniş üzerine savaş uçakları da kullanılarak başlattığı operasyonda kullandığı ‘Demir Çekiç’ kod adının, ilk kez Naziler tarafından İkinci Dünya Savaşı sırasında Sovyetler Birliği’nin elektrik şebekesini çökertme amacıyla planlanan ancak hiçbir zaman uygulanamayan operasyon için kullanıldığı bildirildi...”⁴⁴

“ABD ordusu, İsrail’in Filistin’de edindiği ‘tecrübe’den faydalanıyor. Direnişin güçlü olduğu bölgelerde köylerin etrafı dikenli tellerle çevrildi. Evler bombalanıyor veya buldozerlerle yıkılıyor, halk fişleniyor, sokağa çıkma yasağı uygulanıyor...”⁴⁵

“CIA, Irak’taki ABD askerlerine ve sivillere saldırılar düzenleyen grup ve kişilere karşı casusluk yapmak için yerel istihbarat örgütü kurmayı planladığı bildirildi. Washington Post gazetesinin haberinde, kurulacak ‘Irak İstihbarat Servisi’nin devrik lider Saddam Hüseyin’e bağlı eski istihbarat görevlilerinden oluşacağı’ bildirildi...”⁴⁶

“ABD askerleri, Mansur’da bir eve düzenledikleri baskında yoldan geçen 10 sivil öldürdü. Independent muhabiri Robert Fisk, ‘Amerika’nın başarısız baskını can pazarına dönüştü’ ifadelerini kullandı...”⁴⁷

“Irak’ta 10 günde 37 askerini kaybeden ABD, Tikrit ve Felluce’deki saldırıların intikamını almak için hava gücünü devreye sokmakla kalmadı Irak halkını, yeni saldırılara olduğunda daha sert yöntemlere başvurmakla tehdit etti...”⁴⁸ Ve “Onlarca Iraklının öldürüldüğü Samarra katliamına katılan bir ABD askeri, yaşadıklarını yazdı. Asker, kasabada öldürülenlerin çoğunun sivil olduğunu kabul etti...”⁴⁹

"ABD askerlerinin medyada yankı bulmayan Iraklı sivilleri öldürmesiyle ilgili ilk rapor İnsan Hakları İzleme örgütünden geldi. 56 sayfalık 'Yürekler ve zihinler: Savaş sonrası Bağdat'ta ABD güçlerinin yol açtığı sivil can kayıpları' başlıklı raporda, askerlerin Iraklılara ayırım gözetmeksizin aşırı güç kullandığı ve soruşturmayla uğramadıklarından dokunulmazlık içinde davrandığı vurgulandı. Resmi verilere göre 1 Mayıs-30 Eylül tarihlerinde Bağdat'ta ABD ateşinde 20 sivilin kurban gittiği, ancak 96'sının daha sorgulanması gereken şartlarda öldüğü belirtildi..."⁵⁰

"ABD Savunma Seçenekleri Projesi'ne göre, savaşta 4 bin 300'ü sivil olmak üzere 15 bin civarında Iraklı öldü..."⁵¹

"El Cezire televizyonu, Irak'ta ABD askerlerinin, kadın ve çocukların ellerini bağlarken çekilen fotoğraflarını yayımladı. Televizyonun internet sitesinde gösterilen fotoğraflar, insan hakları örgütlerinin büyük tepkisini topladı. El Cezire'nin, "ABD güçlerinin şoke eden görüntüleri" başlığıyla verdiği haberinde, kadınların kendi evlerinde arandığı ve çocuklarla birlikte ellerinin bağlandığı belirtildi..."⁵²

"Körfez Savaşı sonrası 12 yıllık BM yaptırımlarıyla yaşam damarları kesilen Irak'ta, işgal sonrası gelecek nesillerin yaşam şartları 'ipotek altına alınıyor'. Irak'a 'özgürlük' ve 'daha iyi bir yaşam' vaadiyle giren ABD yönetiminin, askeri, siyasi ve sosyal alandaki plansızlıklarının bedeli 'çevre ve su kirliliğinden mustarip bir ülkede yaşayan hastalıklı yeni nesiller' olarak dönecek.

İngiltere merkezli Medact adlı yardım kuruluşunun hazırladığı 'Süregelen İkincil Zararlar: Savaşın Irak'taki sağlık ve çevreye maliyeti' adlı rapor, gündelik şiddetin arka planında vahim sorunlar yattığını ortaya koydu. Sağlık uzmanlarının hazırladığı raporda, 'Iraklıların şiddet ve sağlıksız yaşam koşulları nedeniyle belki de nesillerce fiziksel ve ruhsal rahatsızlıklar yaşayacağı' söyleniyor.

ABD yönetimi Iraklıların can kaybıyla ilgili istatistik tutmazken, rapora göre savaşta çoğu Iraklı asker ve siviller olmak üzere 22 bin ila 55 bin kişi öldü. Yaşananlardan en çok çocuk, kadın ve yaşlılar etkilendi..."⁵³

"ABD işgal yönetimi, Irak işçilerinin örgütlenme çabasına baskıyla yanıt veriyor. Kasım ve Aralık 2003 kesitinde 10 sendikacı

gözaltına alındı, sendika büroları basıldı...⁵⁴

Ve özellikle ABD'nin "demokrasi getirdiği" iddiasını utanmazca dile getirip; ikide bir Yelena Boner'in, "Hiçbir jeopolitik ya da sözüm ona realpolitik kaygı, insan haklarından ve kendi kaderini tayin hakkından üstün tutulamaz," sözüne gönderme yapan Amerikanperverlerin dikkatine kaydıyla bir haber daha aktaralım: "Amerikan işgalini eleştiren Iraklının önce elleri kelepçelendi, ardından ağzı bantlandı ve gözaltına alındı..."⁵⁵

II.2.3-) İşgalin 'İlk Sonuçları' ya da 'The Fog Of War'⁵⁶

"ABD'nin Irak direnişine karşı umut bağladığı 'Yeni Irak Ordusu' fiyasko çıktı. ABD tarafından eğitilen 700 Iraklı'nın 250'si, direnişçilere karşı askeri operasyonlara başlamadan istifasını verdi..."⁵⁷

"İngiltere'de yayımlanan The Guardian gazetesi, Irak'ta görev yapan 10 bin paralı askerin, İngiliz askerlerinin sayısını geçtiğini yazdı. Afganistan, Irak ve Balkanlar'daki çatışmalarda özel askerlere ödenen paranın 30 milyar dolara ulaştığını öne sürdü. Bu güçlerden 'Özel Ordu' diye söz eden gazete, İngiliz firmalarının da bu 30 milyar dolarlık pastadan büyük pay aldıklarını yazdı. Ülkedeki İngiliz askerlerinin sayısını 9 bin 900 olarak gösterdiğini ve bunun da resmi rakamlara göre 2. büyük güç olarak görüldüğünü belirten The Guardian, 'Aslında bu doğru değil, zira çatışma bölgelerinde bulunan özel askerin sayısı 10 binle İngiliz askerini geride bırakıyor' ifadelerini kullandı..."⁵⁸

"CIA, Irak'ta işgal karşıtı direnişin gücünü ortaya koyan raporda, Irak'taki gerilla savaşının 'kontrolden çıktığı' itiraf ediyor. Bağdat'taki CIA istasyon şefinin kaleme aldığı rapora göre, Iraklı direnişçiler şu anda 50 bin kişilik bir 'ordu' durumundalar..."⁵⁹

"Irak'ta ABD ve müttefiklerine saldırılar sürüyor. Musul'da görgü tanıkları, sivil bir araçta bulunan 101. Hava İndirme Tümeni'nden iki askerin trafikte durdukları sırada arkadaki araçtakilerin hem silahlı saldırısına uğradıklarını hem de boğazlarının kesildiğini anlattı..."⁶⁰

Vb'leri, vb'leri...

"Bir imparatorluk projesinin ilerleyebilmesi için imparatorluk

adayı, hem dışarıda tüm direnişlere, bloklaşma eğilimlerine rağmen istediğini yapabilmeli hem de içeride halkı, bu projenin mali, manevi ve insani maliyetini üstlenmeyi kabul etmelidir. Bush yönetimi hem dışarıda hem içeride giderek daha çok zorlanıyor. Afganistan'da hâlâ ne istikrar ne de toplumsal bir yapı kurulabilirdi. Taliban güçleri yeniden toparlanıyor. Ortadoğu'da 'yol haritası' süreci, tamamen çöktü. Irak'ın durumu malum. Los Angeles Times'a göre, Irak komutanı General Sanchez, 'direnişin giderek geliştiğini', 'günlük çatışma sayısının 20'ye ulaştığını',⁶¹ Washington Times'a göre de haftada 40 askerin yaralandığını, 3-6 askerin öldüğünü söylüyor. Muhafazakâr The New Republic'te yazan L. Kaplan'a göre yaralı sayısı yönetimin açıkladığının çok üstünde⁶² İşgalin faturasıysa gittikçe büyüyor..."⁶³

"Bush yönetiminde bir panik var. Çünkü, artık, 'Neo-Con', American Enterprise Institute'den, Reule Marc Gerecht'in sözleriyle 'Yönetim, Irak programının iflas ettiğini biliyor',⁶⁴ ittifaklar zincirinin zayıflamaya devam ettiğini de! Avrupa eliti, şimdi, Fransız Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nden (IFRI) üst düzey danışman Dominique Moisi'nin Financial Times'da vurguladığı gibi,⁶⁵ ABD yüzünden 'dünyanın (Batı ittifakını kastediyor-y.n.) Irak'ta Bataklıkla saplandığını', Bush yönetiminin dünyayı bir istikrarsızlığın, hatta kaosun içine sürüklediğini düşünüyor..."⁶⁶

Ulaşılan koordinatlarda "Amerikalıların Irak olayıyla ilgili iki alternatifi var. Birincisi, Irak üzerinden bütün bölgeyi şekillendirmek, ya da tam tersine, allak bullak etmek..."⁶⁷

Bu seçeneklerden hangisinin öne çıkacağı sorusunu, bölge çapındaki sınıf mücadelesi dinamikleri yanıtlayacaktır...

II.2.4-) İşgal Sonrası: Vietnam Olmasa da Bataklık!

"Irak'ın yeniden inşası ihalelerinde kayrılan ve eleştirilere hedef olan Halliburton, çalışanlarından gazetelere şirketi savunan mektuplar yazmalarını ister"ken;⁶⁸ "ABD yönetimi, Irak'ta güvenliği sağlama çabası çerçevesinde, beş büyük siyasi partiye bağlı savaşçılardan oluşacak bir milis gücü kurmaya hazırlanıyor. Washington Post'a göre, 750 ila 850 kişiden oluşması planlanan milis gücünün görevi, direnişçilerin izini sürüp onları yakalamak ola-

çak... Milis gücünün oluşturulmasına, Kürdistan Demokrat Partisi (KDP), Kürdistan Yurtsever Birliği (KYB), Irak Ulusal Kongresi, Irak Ulusal Uzlaşma Hareketi ve Şii örgüt Irak İslâmi Devrimi Yüksek Konseyi (İİDYK) katkıda bulunacak...⁶⁹

Bunun yanında "ABD Savunma Bakanlığı, yeni Irak ordusunun çekirdek kadrosunun eğitimini 48 milyon dolarlık bir anlaşmayla Amerikan Vinnell şirketine verdi.

Vinnell'in asıl işi Suudi krallığını koruyacak muhafızları eğitmek olsa da şirket çalışanlarının eğitimin ötesinde faaliyetler gerçekleştirdiğine dair iddialar var. Vinnell, Pentagon'un 'geri planda kalmak istediği zaman' işlerini yaptırdığı taşeron şirketler listesinde yer alıyor. Vinnell'in özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra askeri işler üstlenmeye başladığı belirtiliyor. Eski bir CIA ajanı Wilbur Crane Eveland anılarında, 1960'ların başında Afrika ve Ortadoğu'da yürüttüğü operasyonlarda Vinnell 'başkan yardımcısı unvanının' nasıl kendisine yardımcı olduğunu anlatıyor.

CIA'nın operasyonlarına paravan olduğu öne sürülen Vinnell'in, Vietnam Savaşı sırasında da şirketin 5 bin kişilik personelinin Vietnam'da bulunduğu belirtiliyor. O dönemden, adı açıklanmayan bir Pentagon yetkilisi, Vinnell'i 'Vietnam'daki küçük lejyoner ordumuz' olarak tanımlıyordu...⁷⁰

Irak'ta oluşturulmaya çalışılan "milis gücü"nden, "Vinnell'in marifetleri"ne dek her şey ABD'nin Irak batağındaki soru(n)larına çare arayışından kaynaklanıyor...

İşte bunun nedenleri ve verileri...

"Amerika'daki askeri Stars and Stripes gazetesinin, Pentagon'ca desteklenen araştırmalarına göre, Irak'taki ABD askerlerinin yüzde 75'i moralsiz...⁷¹

"The Independent gazetesinde yayımlanan Patrick Cockburn imzalı yazıda Bush'un askeri konulardaki körlüğüyle giderek daha fazla alay konusu olmaya başladığı belirtiliyor...⁷²

"Vietnam'da altı yıl esir kalan Cumhuriyetçi Senatör McCain, Irak'taki durumu Vietnam'a benzetti...⁷³

"Felluce'de 60 Amerikan askerini taşıyan bir helikopter, roketle düşürüldü. Saldırıda en az 15 ABD askeri yaşamını yitirirken 21 kişi yaralandı. ABD ve İngiltere gazeteleri 'Vietnam hayaletinin

döndüğünü' yazıyor...⁷⁴

"Irak'ın işgalinde yedinci ayını dolduran 131 bin kişilik ABD ordusunda intihar vakaları ve nedeni bilinmeyen ölümler artıyor. ABD ordusunun verilerine göre, nisandan beri Irak'ta görev yapan ABD'li askerlerden 17'si intihar ederek hayatına son verdi. 24 askerinin ölüm nedeni için 'Bilinmiyor' denilirken, uzmanlar bunların da intihar vakası olduğu görüşünde...⁷⁵

"ABD'nin Irak'ta iyice tırmanan kayıpları üzerine yapılan istatistiksel karşılaştırma 'yeni Vietnam batağı' kaygılarını doğrularken, Irak'ta yakınlarını yitirenler seslerini yükseltiyor. Reuters ajansının araştırması, ABD'nin bir yılını doldurmayan Irak savaşının başından beri verdiği kayıpların sayısının, Vietnam Savaşı'nın ilk üç yılında ölen asker sayısını aştığını ortaya koydu. ABD Savunma Bakanlığı verilerine göre 20 Mart'ta 'Irak'ın Özgürleştirilmesi Operasyonu' adıyla başlatılan savaşta toplam kayıp 14 Kasım'daki saldırılarla 397'yi buldu. Vietnam Savaşı'nın resmi başlangıç tarihi kabul edilen 11 Aralık 1961'den 1964'e kadar ABD'nin asker kaybı ise 392 olmuştu. ABD'nin 1961-1964 arası Çin Hindi'nde 17 bin askeri bulunurken şu anda Irak'ta 130 bin asker konuşlu. Vietnam'da çok pahalı bir fatura ödeyen ABD, bölgede toplam 58 bin asker kaybetmiş, askerlerin yaşadığı psikolojik sorunlar askeri tarihe 'Vietnam sendromu' olarak geçmişti...⁷⁶

"Irak'ta görev yapan ABD'li Çavuş Georg-Andreas Pogany (32) "korkaklık" suçlamasıyla askeri mahkemeye çıkarılıyor. ABD ordusunda 'korkaklık' suçlaması, askerinin suçlu bulunması halinde ölümle cezalandırılabilir...⁷⁷

"Washington Post'un haberine göre, Bush'un yalnızca 'kötü' haberler vermekle suçlayıp 'medya süzgeci' adını taktığı 'yayın anlayışını' engellemek için girişilen kampanya çerçevesinde, Pentagon, Irak'a özel 24 saat yayın yapacak bir TV kanalı kuracak. Uydudan yayın yapacak C-SPAN Bağdat, yönetimden onaylı 'pembe' Irak haberlerini aktaracak...⁷⁸

Toparlarsak: "Irak'ın ilk sömürge valisi adayı emekli general James Garner'in sözleriyle, 'bir çok hatanın yapıldığı'... 'olayların öngörülenden farklı yönlerde gelişmeye başladığı' bir yer.⁷⁹ Harp Akademisi West Point uluslararası güvenlik kürsüsünden Prof.

General Barry McCaffrey'e göre de 'Irak, askeri ve siyasi açıdan iflas; iyileştiği de yok.'⁸⁰

Gerçekten de karşımızda, bir direnişe çarparak patinaj yapan bir işgal var. Direnişçilerin eliyle ölen ABD askerlerinin sayısı savaşta ölenleri geçti. Direniş, sistemli biçimde ve ittifaklar kurarak savaşıyor; vuruş gücünü, tank, helikopter hatta sabit kanatlı uçak vurmaya başlayarak kanıtıyor; BM, Kızıl Haç gibi kuruluşları; ABD'nin Ürdün, Türkiye, İtalya, İspanya, Japonya, Güney Kore gibi müttefiklerini, giderek yerli işbirlikçileri hedef alıyor; Nihayet 'Sünni üçgeninin' dışına, kuzeye yayılıyor. Halbuki, ABD'nin İmparatorluk projesinin başarısı, Irak'ta hızlı ve kesin bir zaferle, önünde durulamaz bir askeri gücün varlığının kanıtlanmasını gerektiriyordu.

ABD'nin Irak'ta rejim değişikliği planı da Kürt, Şii ve Sünni gerçeğine çarptı. Ekonomi işlemiyor, petrol bile, bir türlü engellenemeyen sabotajlardan dolayı düzenli olarak çıkarılamıyor, dağıtılamıyor. Bir rejim değişikliği, düzen kurma sürecinde işgalciyi destekleyebilecek tek sınıf, Iraklı iş adamları. Ancak 'Neo-Con' soyguncular, bunları arpalıkların ve tatlı ihalelerin dışında bırakarak, bindikleri dalı kesmeye devam ediyorlar. Irak'ta bir rejimi yaşatabilmek için bunun Baas Partisi ve ordu üzerine kurulması gerektiğini bir çok gözlemci söylemişti. Ancak Neo-Con fanatikler, kendilerini II. Dünya Savaşı sonrası Almanya'sında sanıp, 'Nazilerden arındırma'ya benzer bir 'Baas'tan arındırma' işine giriştiler. Devlet yapısı dağıtıldı ve 400.000 ordu personelinin işine son verildi. Şimdi aylardır süren bir direniş içinde, taraflar iyice kemikleştikten, nefretler bilindikten sonra, kimi orta düzey Baas partililerin 'göreve çağırılmaya' başlandığı bildiriliyor. Ne demişler: Denize düşen yılana sarılır... (...)

Irak, Neo-Conların Ortadoğu'daki 'demokratik devriminin' ilk durağı olacaktı. Ancak, bugün bölgede, radikal dinci akımların 'terörizminin' güçlenmekte olması bir yana, ABD'nin, bırakın soruşturma açmayı, ölen sivillerin kaydını bile tutmuyor olması, Şaron'dan ödünç alınmış, direniş zanlılarının evlerini yıkma taktikleri Uluslararası Af Örgütü gibi kuruluşların tepkilerini çekiyor. Irak Geçici Kuklaları da, eleştirileri susturmak için ellerinden ge-

leni yapıyorlar. Geçenlerde, TV kanalı El Arabiya'nın yayını durduruldu. Daily Mirror'un bildirdiğine göre, koalisyon güçleri bir süredir 'Koalisyon aleyhine konuşanları' tutukluyorlar. Save The Children adlı uluslararası yardım örgütünün ABD kanadı, İngiliz kanadını, 'Irak halkının sıkıntılarından dolayı işgali suçlayan eleştirilerini geri çekmesini isteyerek' susturdu.⁸¹ Bu arada Baas Partisi kadroları, 'Muhaberat' ajanları yeni yönetime entegre edilmeye çalışılıyorlar.

Yönetimi 'kuklalara' devretme süreci de planlandığı gibi gitmiyor. Iraklı Şiiilerin ABD'ye en yakın lideri Sistani, yeni devletin Müslüman bir kimliğe sahip olmasında, seçimlerin, Bremmer'in seçtiği adaylarla değil serbestçe yapılmasında ısrarlı. İmparatorluk projesi, ABD halkının demokratik haklarını da aşındırıyor. New York Times, FBI'nin, McCharty dönemini anımsatır bir biçimde savaş karşıtlarının listesini tutmaya başladığını bildiriyordu. ABD gizli servisi de Rapçi EMİNEM'in bir şarkısının sözlerini 'Acaba Başkan'a tehlike oluşturur mu?' kaygısıyla soruşturuyor.⁸² Tabii Gauntanamo Kampı'nı, ayyuka çıkan işkence iddialarını, Kızıl Haç'ın eleştirilerini de unutmamak gerekir...⁸³

Ve nihayet Murat Belge bile soruyor: "Amerika'nın Irak'taki 'hâl-i pür melal'i iyice patetik bir manzara arz etmeye başlamadı mı, ne dersiniz?"⁸⁴

Özetle Iraklılar, topraklarını kararlılıkla savunurlarken Kaşgarlı Mahmud'un, "Avcı ne kadar tuzak bilirse, ayı da o kadar yol bilir," sözlerindeki üzere umudu yaratmaktadırlar...

Ve nihayet bu koordinatlarda Simon Jenkins'e göre, "Irak'ın üç parçaya bölünmesi hiç olmadığı kadar muhtemel görünüyor: Sünniler, Şiiiler ve Kürtler. ABD, bu ihtimali göz ardı etmemeli..."⁸⁵

Bu eğilim; Ortadoğu'yu, Balkanlar'a dönüştürme amacının aracıdır...

Özellikle Ortadoğu'nun kalbinde bir de Filistin Sorunu dururken...

II.3-) Filistin Sorunu

Ortadoğu'da hiçbir düzenleme (ya da barış) Filistin Sorunu'nu çözmeden kalıcı olamaz...

Bir halkın; çocuğundan yaşlısına tüm Filistinlilerin; Nazileri andıran Siyonist zulme karşı varoluş kavgası anlamı taşıyan Ortadoğu'nun kadim sorunu Filistin; bugün emperyalizmin "Uygarlık Çatışması" alt başlığında kotarmaya çalıştığı soru(n)ların da münbit zeminin oluşturmaktadır...

Ve şurası da görülmelidir ki, "Bir süredir, Şaron hükümeti, ABD'nin küresel imparatorluk projesinin daha küçük çaplı bir modelini Ortadoğu'da uygulamaya koydu..."⁸⁶

Ortadoğu'da bugün bir ABD-İsrail (ve işbirlikçilerinin) ortak yapımı olarak devreye sokulmak istenen düzenlemede "Filistin-İsrail sorununa 'arabuluculuk' yapan ABD'nin tarafsızlığı(!), Ulusal Güvenlik Danışmanı Condoleezza Rice'ın İsrail gazetesi Yediot Ahronot'a 'İsrail'in güvenliğinin tüm dünyanın güvenliği için temel teşkil ettiğini' açıklamalarıyla bir kez daha ortaya çıktı!"⁸⁷

Kim ne derse desin; Siyonist İsrail; bir zulümdür; Ortadoğu'nun başına bir beladır... Bütün halkların en başta da bizatihi Yahudilerin düşmanıdır... Tıpkı Moşe Zimmerman'ın, "İsrail halkının büyük bir bölümünü hiç tereddüt etmeden Nazilerle aynı kefeye koyuyorum,"⁸⁸ deyişindeki üzere...

"Nasıl" mı? Gayet basit: "15 AB üyesi ülkede 'Dünya barışını en çok kim tehdit ediyor?' sorusu sorulunca cevap yüzde 59 ile İsrail oldu..."⁸⁹

Bu tesadüf (ya da propaganda) değildir... İşte Siyonist İsrail saldırganlığına ve zulmüne ilişkin kimi veriler...

"Yahudi yerleşim biriminin hemen dışında oyun oynayan 3 Filistinli çocuk gözaltına alındı... 11 ve 10 yaşlarında olan üç çocuk, evlerinden elleri ve gözleri bağlı olarak götürüldü..."⁹⁰

"İsrail parlamentosu (Knesset), Filistinlilerin İsraili Araplarla evlenip vatandaşlık ve oturma hakkı elde etmesini engelleyen bir yasayı çıkarıyor. Son aşaması bugünkü oturumda ele alınacak olan yasa uyarınca, işgali altındaki Batı Şeria ve Gazze Şeridi'nde oturan ve İsrail vatandaşlarıyla evli olan Filistinliler, ya ayrılmak ya da çocukları ile İsrail dışında yaşamak zorunda kalacak..."⁹¹

"İsrail hükümetindeki aşırı sağcı bakan Avigdor Lieberman, serbest bırakılması beklenen Filistinli mahkûmlar için, 'En iyi seçenek bunları boğmak' ifadesini kullandı. Filistinli mahkûmların

serbest bırakılmasına yönelik kuralların belirlenmesi için kurulan hükümet komisyonunda yer almayı reddeden Lieberman, İsrail askeri radyosuna yaptığı açıklamada, 'En iyisi bu mahkûmları boğmak, hatta mümkünse Lut Gölü'nde. Çünkü burası dünyanın en alçak noktası' dedi...^{#92}

"İsrail ordusunun işgal ettiği Filistin topraklarında Filistinlilere yönelik insanlık dışı muameleleri bir kez daha belgelendi. İsrail Temel Hak ve Özgürlükler Birliği'nin (ACRI) 2002 Haziran-2003 Haziran dönemine yönelik raporunda İsrail askerlerinin Filistinlilere yönelik türlü eziyetlerine yer verildi. Rapordaki iddialar arasında, Batı Şeria'nın El Halil kentinin güneyinde şiddet eylemlerine girişmek; gece yarısı arama yapmak bahanesiyle Filistinlilerin evlerine girip insanlara vahşice muamele yapmak; zırhlı araçları evlerin önüne park edip, egzoz dumanını evlere vererek Filistinlileri boğmaya çalışmak; barikatlarda kötü muamele ve şiddet içeren saldırılarda bulunmak, hastaların ve ambulansların geçmesine izin vermemek; tamamen kendi zevkleri için adam öldürmek; Filistinlileri saatler, bazen de günler süren karartmalara maruz bırakmak bulunuyor. Batı Şeria'daki barikatlardan birinde bir İsrail askerinin bir Filistinlinin koluna bıçakla 'Yahudi yıldızı' kazımaya çalışması da bu saldırganlığa örnek gösterildi...^{#93}

"Şaron hükümetinin Filistinli sivilleri ayırt etmeksizin vur emri verdiği pilotlar, yapılan kısımları 'devlet terörü' olarak nitelediler...^{#94}

"İsrail, uluslararası tepkilere rağmen Batı Şeria'daki 'güvenlik duvarı'nın ikinci bölümüne de onay verdi. Duvarın sadece 45 km'lik kısmı yüzünden 80 bin Filistinli tarlasına gidemeyecek...^{#95}

"İsrail ordusu, Batı Şeria'nın ortasından geçen 'güvenlik duvarı' yakınlarında oturan binlerce Filistinlinin, evlerine gidebilmek için özel izin almaları talimatını verdi. İngiliz Guardian gazetesinin haberine göre, duvarla 1967 sınırları arasında bulunan ve 'yeşil hat' olarak bilinen Filistin toprağı söz konusu talimatta 'kapalı askeri bölge' olarak tanımlanıyor...^{#96}

"İsrail'in Batı Şeria'da inşa ettiği 'güvenlik duvarı', binlerce Filistinliye hayatı zehir etmekle kalmadı, bir köyü dünyadan tamamen kopardı. Duvarın etrafında tel örgülerle kurulan set, Cubara

köyünü açık hapishaneye çevirdi. Güvenlik şeridi, sadece tarlalara ve kliniklere giden insanlar ile okul yolundaki çocuklara çok ağır şartlar altında geçit veriyor. Cubara'nın yaşları 6 ile 15 arasında değişen çocukları, El-Ras köyündeki okula gidip gelirken tehlikeli olup olmadıklarına dair sıkı bir kontrolden geçiriliyor. Miniklerin güneş altında tel örgüleri aşması saatler sürüyor. Duvar ile İsrail arasına sıkışıp kalan Cubara sakinlerine bahşedilen zorunlu geçişlerdeki geçici izin uygulamasına daha sert bir tedbir daha geldi. Artık İsrail, köy sakinlerine kendi evlerinde hiçbir yere kıpırdamadan oturabilmeleri için de özel izin çıkarmalarını şart koştu. Bu izni almayan köylüler evlerinden çıkarılmakla tehdit edildi...¹⁹⁷

"İsrail'in önde gelen gazetelerinden Maariv ve Yediot Aharnoot'un yaptırdığı bir araştırmaya göre, Filistin ile İsrail arasında devam eden savaştan ötürü, İsrail vatandaşları ciddi psikolojik sorunlar yaşıyor. Ankete katılanlardan yüzde 54'ü hayatlarından memnun değilken, yüzde 73 oranındaki bir kesim ise, İsrail'de yetişen gençliğin geleceğini parlak görmediği görüşünde.

Maariv'in araştırmasında İsraililere, Filistin ile İsrail arasında süregelen savaşta kimin başarılı olacağı soruldu. Bu soruya cevap verenlerin yüzde 37'si İsrail'in, yüzde 28'i Filistinlilerin başarılı olacağını söylerken, yüzde 35'i de hangi tarafın başarılı olacağını tahmin edemediğini söyledi.

İsrail'in tanınmış gazetelerinden Yediot Aharnoot da aynı konularla ilgili yaptığı araştırmada, İsraililerin yüzde 43'ünün ülkenin geleceği konusunda ümitsiz olduklarını söylerken, yüzde 18'i ümitli olduklarını, yüzde 39'u ise kararsız olduklarını ifade etti.

İsrail'de yetişen gençliğin geleceği hakkındaki soruya ise anket katılanların yüzde 73'ü bu neslin geleceğini parlak görmediklerini, yüzde 21'de parlak gördüklerini kaydetti. İsrail'in ekonomik durumuyla ilgili sorulara ise yüzde 71 ekonominin daha da kötüye gidebileceği, yüzde 21 ise iyiye gideceği görüşünde. Yüzde 30'u da ilk fırsatta İsrail'den göç etmek istediklerini belirttiler.

Filistin İntifadasının İsrail üzerindeki psikolojik etkileri de yapılan araştırmada soruldu. Buna göre, İsraililerin yüzde 68'inde İntifadadan kaynaklanan psikolojik sorunlar olduğu tespit edildi.

Öte yandan İsrail’de en az 500 bin kişinin güvenlik nedenlerinden ötürü önemli psikolojik sorunlar yaşadığı tahmin ediliyor. Seçilen deneklerin yüzde 37’si yaşadıkları sorunlar sonucu geceleri kâbuslar gördüklerini veya uyanıkken korku halleri yaşadıklarını ifade ettiler. Yüzde 25’i ise karşı karşıya oldukları sıkıntılardan dolayı, kendilerini toplumdan soyutladıklarını ve topluma karşı nefret duygusunun oluştuğunu bildirdi...⁹⁸

Bunların yanı başında “İsrail’de, yaklaşık 1 milyon kişinin açlık çektiği bildirildi. Resmi bir raporda, böyle bir orana, İsrail devletinin 55 yıllık geçmişinde, ilk defa rastlanıldığı ifade edildi. Raporunda, fakirliğin neden olduğu bu durumdan etkilenenler arasında 630 bin Yahudi’nin, 200 bin yeni göçmenin ve 170 bin kadar İsraili Arap’ın bulunduğu açıklandı...⁹⁹

“İsrail dünyanın en büyük üçüncü silah ihracatçısıdır...¹⁰⁰ “Tel Aviv BESA Stratejik Araştırmalar Merkezi’nden Efraim İnbar, Associated Press’e, ülkesinin en büyük 5 silah ihracatçısı arasında bulunduğunu söyledi. İnbar, en büyük silah ihracatçıları ABD, Rusya, Fransa, İngiltere ve İsrail olarak sıraladı. Amerikan savunma dergisi Defense News da, 2002’deki silah anlaşmalarına dayanarak İsrail’i 3. sıraya koydu...¹⁰¹

Ve de “İsrail, nükleer silahlara sahip olduğu yolunda haberler yapan İngiltere yayın kuruluşu BBC’yi boykot kararı aldı. Karara göre BBC mensuplarının çalışma şartları zorlaştırılacak...¹⁰²

Bir zulüm makinesini andıran Siyonizme karşı “Küçük Generaleri”yle başkaldıran Filistin İntifadası, özgürlük uğruna dövüşen insanlığın onur ve esin kaynağıdır...

Bu mücadele konusunda “Filistin Ulusal Enformasyon Merkezinin açıklamalarına göre, 29 Eylül 2000’den beri süregelen 3 yıllık İntifada’da İsrail kuvvetleri 2.740 Filistinli’yi katletti. Bunların 513’ü 18 yaşının altındaydı. Kurbanların yüzde 22’si küçük çocuklardı. İsrail kurşunlarıyla yaralanan ya da sakat kalan Filistinli sayısıysa 24.500’de ve söz konusu sürede İsrail 6.000’den fazla Filistinli’yi tutukladı, 2.000’den fazlasının da evini yıktı...¹⁰³

İntifada, herkesin onuru ve ısrarıdır; örneğin, “İsrail’in İkinci İntifada’nın lideri diye Nisan 2002’de yakalayıp yargılamaya koyulduğu Marvan Barguti, İntifada dördüncü yaşına girerken Tel

Aviv mahkemesinde çıktığı son duruşmada, mücadelesini savunup, 'İşgal, dünyadaki her halk gibi özgürlük ve bağımsızlık isteyen Filistin halkına rağmen süremez. Tek çözüm var: Ya iki halk için iki devlet ya da iki halk için tek devlet. Aksi halde kan hep dökülür. İsrail kamoyunun artık bunu idrak etmesi lazım. Soykırımdan çok çekmiş Yahudiler başka bir halka karşı nasıl böylesine dayanılmaz ve kabul edilemez yöntemler uyguluyor. İntifada'dan gurur duyuyorum. İşgal altında yaşamaktansa ölmek yeğdir. İsrail işgaline direndiğim için şimdi burada duruyorum,' demektedir...¹⁰⁴

Yine aynı konuda emperyalist "yol haritası"na şiddetle karşı çıkan HAMAS lideri Şeyh Yasin de şunları söylemektedir: "İnsanımızın toprakları, kutsal yerleri işgal edildi. Milyonlarca kişi mülteci oldu. İnsanımız evlerini, devletlerini, özgürlüklerini istiyor. İsrail, ayrımcılık güden bir devlet. Bu toprakları sadece kendileri için istiyorlar. Filistin devleti herkes için olacak; Hıristiyanlar, Müslümanlar, Yahudiler için..."¹⁰⁵

Filistin'de halkların kardeşliğinden yana olanların safında, elbette, Yahudiler de vardır. Örneğin, "İsrail'in şahinlerin şahini eski başbakanı Benyamin Netanyahu'nun yeğeni Jonathan Ben-Artzi, İsrail gibi kadınların bile askere alındığı bir ülkede askere gitmeyi reddettiği için aylardır hapis yatan bir vicdani retçi... 'İsrail'de ordu Tanrı gibidir ve benden de bildim bileli ona tapmam beklendi. Ordu hep çocuklara yatırım yaptı. Ben savaşın saçmalığını kavradım' diyor..."¹⁰⁶

Özetle, tüm dünya mazlumlarının soru(n)larından olan Filistin konusunda şunu unutmamak gerek; ABD İmparatorluğu'nun Ortadoğu'daki "Pax-Americana"sını desteklemek, Filistinlilerin maruz kaldığı Siyonist zulme dolaysız aktif destektir...

II.4-) Kürt Sorunu (ve Güncel Bağıntıları)

"Celal Talabani, Irak Geçici Yönetim Konseyi'nin kesinlikle Amerikan kuklası olmadığını söylüyor..."¹⁰⁷

"İKDP lideri Mesut Barzani, 'Irak Yönetim Konseyi kukla mı?' sorusunu tabii hayır diye yanıtladı. Geçici Konsey'i oluşturanların çok uzun yıllar Saddam'a karşı mücadele ettiklerini, kukla olama-

yacak kadar deneyim, güç ve onura sahip olduklarını belirtti. Ama şunu da ekledi: "Realiteyi de görmek lazım. Yetkimiz tam değil, bir çok şey Amerika'sız olmaz tabii ki..."¹⁰⁸

Milliyetçi¹⁰⁹ Kürt burjuvalarının "ABD'siz Olamayan Yönelişleri" hakkında Alp Aydın'ın formülasyonu gerçekten de yerli yerine oturuyor: "Anlaşılan Kürtler galibin zafer arabasına binerek kolayca devletleşeceklerini zannediyorlar. Ama sakın dişlerinden kan akan Sam Amca ile heybesinden herkese hediyeler yaratan Noel Baba'yı karıştırmıyor olmasınlar?"¹¹⁰

II.4.1-) 'Sam Amca' Demokrasisi mi?

Dişlerinden kan akan Sam Amca, Noel Baba olmadığı gibi; demokrasi ve insan hakları savunucusu falan da değildir; O, sömürgeci bir yağmacılığın; kapitalist talan ve tahakkümün ta kendisidir...

"Amerika dünyanın dümenindedir... ABD'nin desteği olmadan dünyanın hiçbir yerinde bir iş yapılamaz,"¹¹¹ diyen Fethullah Gülen ve benzerlerine inat; görmeyen, bilmeyen var mı? "Bin Ladin, bir bahaneydi!.. Terörle savaşmak bir bahane!.. Önemli olan Irak petrollerini ele geçirmektir! Size özgürlük getiriyoruz, diktatörleri yok edeceğiz, en başta Saddam, sözleri bir aldatmacaydı... İkiz kulelerin yıkılması, gözleri savaş hırsıyla dönmüş bir çeteye gerçek bir armağan oldu... İngiliz tarihçi Timoty Garton Ash'e göre: 'Bush'un bilgisizliği ortada, ama kurnazlığını küçük görmemeli.' Dünyayı kurtarmak, halklara özgürlük getirmek!.. Bu anlayış yeni değil. ABD'nin yüzyıldır sürdürdüğü bir politika! Hem yalnız ABD'nin de değil! Bütün sömürgeci, kapitalist Batılı ülkelerin yıllardır sürdürdüğü bir politika Asyalı, Afrikalı, Güney Amerikalı, Ortadoğulu, kim olursa olsun bu güzel sözlerle tuzağa düşürülmedi mi?"¹¹²

Bunun yanında "11 Eylül 2001'den sonraki dönem Batı'da (özellikle ABD'de) terörizme karşı mücadele bahanesi altında bireysel hak ve özgürlüklerde önemli kısıtlamaları, 'küresel acil durumu' getirdi..."¹¹³

ABD Savunma Bakanı Donald Rumsfeld gibi ne dediği anlaşılamayan saçmalıklarla karakterize olan ABD'nin "Büyük Birader"

gerçeğine ilişkin kimi örnekler...

"Eminem, daha piyasaya çıkmayan ve 'Başkanı ölü görmeyi tercih ederim' dediği şarkısı yüzünden 'Gizli Servis'çe sorguya alınacak..."¹¹⁴

"Uluslararası Kızılhaç Komitesi Genel Müdürü Angelo Gnaedinger, Küba'daki Amerikan üssü Guantanamo'da çocuk mahkûmların da bulunduğunu söyledi. Gnaedinger, üste yaklaşık iki yıldır tutulan 600 kadar mahkûmun durumunun en kısa sürede belirlenmesini istedi. İnsan Hakları İzleme Örgütü'nden derlenen bilgilere göre, Guantanamo'da en küçüğü 12 yaşında, 5-6 çocuk bulunuyor..."¹¹⁵

"Uluslararası Af Örgütü, ABD'nin Iraklı tutuklulara acımasız ve insanlık dışı davranıp tutuklama merkezlerindeki koşulları kötüleştirerek uluslararası yasaları ihlal ettiğine yönelik kanıtlar toplandığını açıklayarak, 'ABD Irak'ta uluslararası yasaları ihlal etti' dedi..."¹¹⁶

"The Guardian gazetesinin haberine göre, İngiliz iç güvenlik örgütünün (MI5), CIA tarafından işkenceli sorgularda elde edilen bilgileri soruşturmalarında kullandığı ve mahkemelerde kanıt olarak sunduğu açığa çıktı..."¹¹⁷

Her neyse bunları uzatmadan -nihayetinde, dolaylı ya da dolaysızca- "ABD'den demokrasi uman" bir olguyu irdelemeye geçelim...

II.4.2-) Kürtler ve ABD Emperyalizmi

ABD'nin, 11 Eylül saldırısını gerekçe göstererek düğmesine bastığı "dünya enerji kaynaklarını yeniden tanzim ve temellük" projesi çerçevesinde gerçekleştirdiği Irak hârekatının en fazla etkilediği bölgesel unsurlardan biri, kabul etmek gerekir ki, Kürtler, bu arada Anadolu Kürtleridir. Kuzey Irak'taki (Güney Kürdistan) en etkin iki aşiret ve siyasal partinin önderleri Mesud Barzani ve Celal Talabani'nin bölgedeki ABD girişimine kayıtsız koşulsuz destek vermeleri, ve bu desteğin karşılığında ABD'nin Irak üzerindeki tasarımlarının -şimdilik!- başlıca aktörlerinden kılınmaları, özerklikten federasyona, hatta bağımsız devlete dek uzanan bir dizi vaadle ödüllendirilmeleri, emperyalist ABD'yi şimdiye dek

baskıcı rejimler altında soluğu kesilen Kürtler için bir "kurtarıcı"ya dönüştürdü.

Kuzey Irak'taki bu yeni durumun, Anadolu Kürtlerini etkilememesi düşünülemezdi; nitekim öyle de oldu. Türkiye'de etkin olan Kürt siyasal eğilimlerinden bazıları Barzani-Talabani'nin Amerikancı yönelişine dört elle sarılırken (örneğin Serbestî çevresi), bazıları (örneğin PKK-KADEK) daha ikircimli gözükmetedir. Bu meydana, yıllarını Kürtlerin ulusal mücadelesi uğruna cezaevinde geçiren, simgeleşmiş bir isim olan İsmail Beşikçi'nin de tavrı gözardı edilmemesi gereken bir netlikte,¹¹⁸ ABD'den yana koyması, dikkat çekicidir. Serbestî'nin 14. sayısında yayınlanan mektubunda¹¹⁹ İsmail Beşikçi, Saddam Hüseyin rejiminin Kürtlere karşı yürüttüğü "kirli savaş" karşısında ABD'nin Irak müdahalesini aklamakta, dünyadaki savaş karşıtlarını Irak Kürtlerine yönelik baskı ve şiddeti görmemekle, Türkiyeli savaş karşıtlarınıysa açık bir dille, "devlet-destekli" olmakla suçlamaktadır! İsmail Beşikçi, şöyle diyor:

"Esas savaşın, bir devletin kendi siyasal sınırları içinde tuttuğu bir etnik gruba karşı yürüttüğü savaş olduğunu belirtmeye çalışıyorum Ahmet. Kirli savaş budur. Savaşı kirli yapan savaşın gizlice yürütülmesidir, uluslararası basına, uluslararası kurumlara kapalı bir şekilde yürütülmesidir. Saddam Hüseyin yönetimi Kürtlere karşı kimyasal silahlar yanında biyolojik silahlar da kullanmıştır.

Yine 2003 yılı Mart-Nisan aylarında ABD'nin ve müttefiklerinin Irak'a karşı yürüttükleri savaşa bakalım. Radyolar, televizyonlar, basın bir yılı aşkın bir zamandır "ABD'nin muhtemel Irak operasyonu"ndan söz ediyorlar. ABD'nin Irak'a karşı silahlı müdahalede bulunacağı Irak tarafından da biliniyor, Irak'ın komşuları tarafından da biliniyor, dünya tarafında da biliniyor. Hatta savaşın yeri ve zamanı da kabaca da olsa belirtiliyor. Başta Irak olmak üzere herkes gerekli tedbirleri de alıyor. Ama, Kürtlerin 16 Mart 1988'de kimyasal silahlarla yok edilmeye çalışılması benzer bir duruma mı işaret ediyor? Kürtler Saddam Hüseyin'in her türlü zalimliği yapacağını, yapabileceğini şüphesiz biliyorlar ama kimyasal silahlar kullanılacağını biliyorlar mı? Kimyasal silahları biliyorlar mı? Kimyasal silahlara karşı nasıl korunulacağını biliyorlar mı?

Bu silahlara karşı kendilerini korumak için yeterli araç gerece sahipler mi? Bu araç gereçleri kullanabilecek teknik donanımları var mı?

Esas savaşın, uluslararası basına, uluslararası kurumlara kapalı olan bu savaş olduğunu belirtmeye çalışıyorum. Kirli savaşı ortaya çıkaran en önemli etken de şudur: Saddam Hüseyin rejiminin kimyasal silahlar ürettiği, biyolojik silahlar ürettiği bilinmektedir. (...)

Bu sürecin klasik savaşlar sürecini çok çok aştığı besbellidir. Klasik savaşlarda da cinayetler işlenir ama, burada, önceden düşünülmüş, hazırlanmış kitlesel bir cinayet planı vardır, bir yoketme planı, bir soykırım vardır. (...)

Savaşı kirli yapan bu gizlilik, basına kapatılmışlıktır. 1988'de bütün kimyasal ve biyolojik silahların Kürtler üzerinde yaygın olarak kullanılmasından sonra bu alanlarda hep sakat çocukların doğduğu bilinmektedir. Esas savaşın, üzerinde durulması gereken esas savaşın bu olduğunu anlatmaya çalışıyorum. Uluslararası basına, uluslararası kurumlara açık bir savaşta devletler hasımlarına karşı bu kadar keyfi bir şekilde davranamaz. Savaş, iki devlet arasında olduğu zaman da ölüm getirir, yıkım getirir. Fakat savaşı kirli yapan, keyfi yapan unsur, savaşın bir devletin kendi sınırları içinde tuttuğu bir etnik gruba karşı, onun demokratik hak ve isteklerine karşı 'bu benim iç sorunumdur, onlar teröristlerdir' diyerek savaşı basına ve uluslararası kurumlara kapatmasıdır. Türkiye'de sürdürülen 'savaşa karşıyız' kampanyasında ise savaşın bu türü hep görmezlikten, bilmezlikten, duymazlıktan gelinmiştir."

Kürtlerin özgürleşmesi için yürüttüğü inatçı, kararlı savaşımının yanı sıra, "bilim, bilimsellik" adına titiz ve ısrarlı mücadelesiyle bildiğimiz İsmail Beşikçi "Hoca" adına, talihsiz beyanlar değil mi? Bakalım.

İsmail Beşikçi, bu ifadelerinde "kirli" ile "kirli olmayan" ("temiz"?) savaşlar arasında bir ayırım yaparken, Saddam'ın Kürtlere karşı yürüttüğü savaşın "kirli"liğini şu ölçütlere göre tespit ediyor:

- Saddam Hüseyin rejimi, Kürtlere karşı savaşı gizli-kapaklı, basına, uluslararası kurumlara kapalı bir biçimde yürütmüştür.

- Saddam Hüseyin rejimi, Kürtlere karşı kimyasal-biyolojik si-

lahlar kullanmıştır..."¹²⁰

Oysa, "savaştan önce BM Güvenlik Konseyi'nde bu savaşa ilişkin pek çok toplantı yapıldı. BM silah denetçilerinin raporları uzun uzun tartışıldı. Güvenlik Konseyi'nin, Fransa, Rusya, Çin gibi daimi üyeleri, ABD'nin Irak savaşına karşıydılar. Ayrıca Almanya, Türkiye, İran, Suriye, Hindistan gibi devletler de savaşa karşı bir tutum sergiliyordu. ABD BM'den istediği kararı bir türlü çıkartamadı. Savaş, Fransa, Rusya, Çin gibi karşıtlarına rağmen, Türkiye'ye, İran'a, Suriye'ye, Mısır'a, Suudi Arabistan'a vs. rağmen başlattı"¹²¹ için ABD'nin Irak'a açtığı savaş "kirli" sayılamaz!

"Hoca"mız kusura bakmasın, ama söyledikleri ne onun "bilimsel/olgucu" titizliğine yakışıyor, ne de yıllardır onun öğrencileri olmaktan onur duymuş bizleri ikna edecek bir yeterlikte. Öncelikle ABD'nin Irak'a saldırmadan önce BM'de giriştiği manevraların bir "savaş hukuku" gereğinden çok, "koalisyonu güçlendirmek", "AB'yi parçalamak", "BM'yi etkisizleştirmek" gibi, çoğu bizatihi ABD'li "savaş lordları"na dile getirilen -ve savaş sürecinde de büyük ölçüde gerçekleşen- niyetlerden kaynaklandığı gerçeğinin üzerinden atıyor, Beşikçi.

İkinci olarak, ABD'nin Irak'a saldırısındaki muazzam güçler "dengesizliği"ni de dile getirmiyor. Öyle ya, hatırlayalım; bu (Beşikçi'ye göre) "kirli olmayan" savaşta, bir yıllık silahlanma giderleri Irak'ın yıllık bütçesine eşit, tarihin en devasa askerî-sınâî kompleksi, 385 milyon nüfuslu ABD, 25 milyonluk, ambargolarla eli kolu bağlanmış, hastalıklı ve aç Irak'a saldırmıştı. Dahası, ABD'nin "savaş kabinesi" üyelerinin neredeyse tümü neden çokuluslu şirketlerle -özellikle de petrol şirketleriyle- organik ilişki içindeydiler.

Üçüncü olarak, -yine anımsayalım- ABD'nin "basına açık" yürüttüğü "kirli-olmayan" savaşı, medya literatürüne "embedded gazetecilik" gibi bir şarlatanlığı armağan etmiş, ABD otoriteleri nezdinde akredite olan "savaş(çı) muhabirler(i)" asker üniformaları içinde ABD-İngiliz tankları üzerinden savaşı izlerken, ABD bora-zanlığını meslek onurlarına bağdaştırmayan medya mensuplarının payına bombalar ve kurşunlar düşmüştü. El-Cezire TV'nin başına gelenlerden ise, hiç söz etmiyoruz.

Ve nihayet, unutulmasın, ABD'nin Irak saldırısına gerekçe gösterdiği kitle imhâ silahlarının gerçekte var olmadığı, ABD ve İngiltere yönetimlerinin Irak'a saldırıyı kendi ve dünya kamuoyu nezdinde meşru göstermek için bu "YALAN"ı imal ettiği savaşın bitiminden hemen sonra ortaya çıktı ve resmi ağızlardan da teyit edildi.

Bu mu "kirli-olmayan" savaş?

Beşikçi Hoca, ne yazık ki, Türkiye'deki savaş karşıtı hareketleri suçlarken de, (kendine hiç yakışmayan) bir çifte-standartlılık sergilemektedir. Bu konuda şunları söylüyor:

"Amerika Birleşik Devletleri'nin Irak'a açtığı savaştan önce Türkiye'de çok geniş bir 'savaşa karşıyız', 'Irak'ta savaşa hayır' kampanyası açılmıştır. (...) Bu çok geniş toplum kesimlerinin katıldığı bir kampanyadır. Komünist partilerinden şeriatçılara, Kemalistlerden liberallere, temiz toplumculardan banka hortumlayanlara (??) kadar çok geniş kesimler savaşa karşı yürütülen bu kampanyada aktif rol almışlardır. Bildiriler, mitingler, yürüyüşler, paneller, toplantılar vs. hiç eksik olmamıştır. ABD askerlerinin Türkiye'de konuşlandırılmasına olanak veren tezkerelerin TBMM'de kabul edilmemesi için çok büyük çaba harcanmıştır. (...) Birbirlerine zıt düşünceler ve duygular içinde olan siyasal hareketlerin ve siyasal akımların böyle bir kampanyada yer almaları, üzerinde durulması gereken bir olgudur.

Türk siyasal hayatında, devlet-muhalefet ilişkileri dikkate alındığında bu kampanyanın aylarca sürmüş olması da irdelenmesi gereken bir noktaya işaret etmektedir. Türkiye'de, devletin hoşgörüsünü kazanmayan, devletin onayını almayan hiçbir muhalefet hareketinin yaşama şansı yoktur. (...) Örneğin Kürtlerin böyle bir muhalif hareket düzenlemelerine ve bunu sürdürmelerine hiç izin, fırsat verilmez. (...) 'Savaşa karşıyız' kampanyası devletin de sürmesini istediği, teşvik ettiği bir kampanyadır. Devlet, ABD'nin Irak'a silahlı müdahalesinin sonunda Kürtlerin uluslararası kurumlar tarafından da tanınan bir statü elde edebileceği endişesini taşımaktadır. ABD'nin Irak'a savaşı bu bakımdan istenmemektedir. Devletin bu düşüncesi Kemalistlerden liberallere, şeriatçılardan komünist partilere, temiz toplumculardan banka hortumlayanla-

ra kadar çok geniş toplum kesimleri tarafından bildirilerle, mitinglerle, gösterilerle, panellerle savunulmaktadır. (...) Bu bakımdan 'savaşa karşıyız, Irak'ta savaşa karşıyız' gibi sloganları, bu sloganlarla yürütülen kampanyaları 'Kürtlerin herhangi bir statü elde etmelerine, Kürtlere böyle bir olanağın verilmesine karşıyız' şeklinde anlamak mümkündür..."¹²²

İsmail Beşikçi'nin bu akıl-yürütmesi de şaşırtıcı ölçüde indirgemeci bir düz mantığın ürünüdür. Bu mantığa göre, "Devlet, Kürtlerin mevzi kazanmasını istemediği için Irak savaşına karşı çıkmıştır. O halde savaşa karşı çıkan herkes, Kürt karşıtı ve devlet yanlısıdır"!

Tekrar hatırlayalım, ABD'nin Irak'a saldırısına karşı çıkanların ana gövdesini, sol-sosyalist kişi, örgüt ve hareketler oluşturmaktaydı; DEHAP da bu muhalefetin içinde yerini almıştır. Bu kesimlerin savaş karşıtlığı, anti emperyalist konumlanışlarından kaynaklanmaktaydı. Öte yandan, (Beşikçi Hoca'nın "liberaller" ve "hortumcular"dan kimi kastettiğini anlamamakla birlikte) Saadet Partisi tabanı da, -kendi gerekçeleriyle- sınırlı ölçülerde mitinglere katılmıştır; kuşkusuz bunda "manidar" bir şey de yoktur. Adı üstünde, "kampanya"lar belirli bir konuyla sınırlıdır ve harekete geçmeye istekli herkese açıktırlar; "Irak savaşına karşıtlık" da, tıpkı "ABD karşıtlığı" gibi, herhangi bir siyasal görüş ya da hareketin tekelinde değildir ve kimsenin katılımını engellemek durumunda da değildir. "Devlet desteği" ve "Kürt karşıtlığı"na gelince, Türkiye'deki "kirli savaş" boyunca "halkların kardeşliği"ni savunmuş, bu nedenle çoğu "Kürtçülük/bölücülük"ten yargılanmış ve cezaevine girmiş pek çok sosyalistin de "Savaşa Hayır" mitinglerinde meydana olduğunu hatırlatıp, Beşikçi'nin mantığını tersine çevirerek soralım:

ABD'nin Irak'a müdahalesini destekleyip Türkiye'nin savaşa acilen ABD'nin yanında katılmasını var gücüyle savunan AKP yönetimi ve "bir koyup üç alalım"cı iş ve büyük medya çevreleri bu durumda "devlet karşıtı" ve "Kürt yandaşı" mı olmaktadır? Biraz daha özen, lütfen!

Ne ki, İsmail Beşikçi, yazısının ilerleyen bölümlerinde bu mantık çarpıtmalarının gerekçesini ortaya koyuyor:

"ABD'nin Saddam Hüseyin rejimi ile çelişkisi yeni bir süreç başlatmıştır. Bu, Kürtlere nefes aldırıcı bir süreçtir. Çelişki böyle bir süreç ortaya çıkarmıştır. BM kararıyla 36. paralelin kuzeyinde Kürtler için güvenli bölge oluşturulması bu bakımdan önemlidir. BM Güvenlik Konseyi 5 Nisan 1991 tarihli ve 688 sayılı kararıyla 36. paralelin kuzeyine uçuş yasağı getirildi. ABD'nin Saddam Hüseyin rejimi ile çelişmesi ve bu çelişkinin Kürtlere ilişkin bazı sonuçlar doğurması nesnel bir durumdur. Kürtlerin bu çelişkidenden yararlanıp kendi konumlarını ilerletmeleri de doğaldır. (...)

Bu süreçte Kürtlerin kendilerine elverişli bir yol aramaları doğaldır. (...)

Saddam Hüseyin rejimi devrildi, yönetimden uzaklaştırıldı. Petrolün tamamının ABD tarafından denetlendiğini düşünelim. ABD bu petrol gelirleri ile ne yapabilir? Her şeyden önce şurası çok açık. Zehirli gazlar, biyolojik silahlar, mayınlar, mermiler, füzeler, bombalar üretilip Kürtlere geri göndermez. Kürtlerin yerleşim birimlerini yakıp yıkmaz, Kürtlerin okullarıyla, radyolarıyla, televizyonlarıyla, Kürtlerin kurumlarıyla bir sorunu yoktur. Bu petrol gelirleriyle yollar, okullar, hastaneler, barajlar, köprüler, sulama kanalları yapılabilir. Kürdistan'ın imarı gerçekleştirilebilir."¹²³

Beşikçi'nin ifadeleri, ABD'nin Ortadoğu'ya müdahalesini Kürtler adına hayırhah karşılayan, bölgedeki diğer halkların (Iraklı Sünni ve Şii Araplar, Filistinliler, hatta İranlılar) yaşamlarının ve kaynaklarının İsrail yedekli ABD emperyalizmince yağmalanmasını "Kürtlere yarar sağladığı sürece" onaylayan aymaz ve tehlikeli bir milliyetçiliğe ve Kürt tikelciliğine açılmaktadır...

Ne yazık ki, İsmail Beşikçi ve Serbestî dergisi bu pozisyonda yalnız değildir. ABD'yi "demokratik emperyalist" ilan eden Osman Öcalan'dan, şu sözleriyle ABD ittifakına onay veren Recep Maraşlı'ya, farklı Kürt çevrelerinde de en hafif deyişle bir "ikircim" gözlemlenmektedir:

"ABD koalisyonunun karşısındaki 'cephe' oldukça karışık ve bu 'cephe'nin başını, direnç noktalarını da maalesef ABD'den daha geri, tutucu güçler oluşturuyor. Bu 'cephe' içinde ileri ve tüm insanlık için vizyona sahip olan bırakalım sosyalist doğru dürüst demokratik bir 'güç' odağı bile yoktur. İşgal sonrası durum da gös-

termiştir ki, Irak'ın demokratik iç dinamikleri çok zayıftır. Ve yine görülmüştür ki tüm eksiğine gediğine rağmen bölgedeki yegane demokratik dinamik Kürdistan'dadır. Ve statüko değişikliği elbette ki Ortadoğu'nun bu en alttaki ulusuna ilk kez bu cendereden çıkabilme şansı yaratmaktadır.

Bu yüzden çok haklı olarak Kürtlerin hiçbir örgütünün ve siyasal akımının, statükonun bu değişim imkânı karşısında, kendilerine şimdiye kadar kölelik zincirlerinden başka bir şey vadetmemiş olan eski rejim yandaşlarıyla bir olmaları ve ABD ile karşı karşıya gelmeleri için hiçbir nedenleri yoktur. Dahası ABD'nin yaratacağı statü değişikliği kendileri için özgürlük ve demokrasi vaadettiği sürece, bölgesel ilişkilerini de ihmal etmeden kendilerini ittifak içinde ifade etmeleri de gayet rasyoneldir.¹²⁴

Kürtleri Ortadoğu halklarına yabancılaştıracak ve "İsrailleştirecek" ABD politikalarına karşı, kısa vadeli "ya tutarsa" hesapları gütmek, en başta (bir kez daha) Kürtleri bölge halklarıyla karşı karşıya getirmek değil midir? Üstelik, "ABD yönetimi, PKK/KADEK'in Kürdistan Halk Kongresi'ne (KHK) dönüşmesiyle ilgili açıklamalarında, KHK'ya da 'terörist' muamelesi yapacakları güvencesi verdi,"¹²⁵ yollu haberlerin şimdiden basında boy göstermeye başladığı bir ortamda, Sungur Savran'ın şu uyarısı es geçilebilir mi?

"Bu bağlamda, XX. yüzyılın bütün tarihinin açıkça ortaya koyduğu bir gerçekliği mutlaka göz önüne almak gerekir. Emperyalizm, kendi hâkimiyeti altında tuttuğu ülkelere karşı mücadelesinde, bu ülkelerin ezdiği öteki halkların sorunlarını bütün XX. yüzyıl boyunca soğukkanlı bir biçimde istismar etmiştir. Amacı, bu ezilen halkların özgürleşmesi değil, kendisine bağımlı köleler haline gelmesi olmuştur. Bunun en çarpıcı örneği, içinde yaşadığımız Ortadoğu bölgesinden verilebilir. Birinci Dünya Savaşı ertesinde, Osmanlı sömürgesi Arap dünyasına salt Osmanlı'yı bölerek Ortadoğu'nun petrolüne hâkim olmak için özgürlük vaad eden Britanya ve Fransa emperyalizmleri, bu toprakların ezici bölümünü yeniden, ama bu sefer kendi sömürgeleri haline getirmişlerdir. Ancak, İkinci Dünya Savaşı sonrasında, dünyayı sarsan anti-kolonyalist devrim dalgası içinde, Arap dünyasında da bağımsız devletler ortaya çıkabilmiştir. (...)

Emperyalizmin ezilen halklar üzerinde uyguladığı bu manipülasyon, emperyalizmle ittifak içine giren, kendi hedeflerini onun hedefleriyle uyum içine sokan ulusal hareketleri en gerici politikaların aleti haline getirme tehlikesini de barındırır. Ekim Devrimi sonrasında Enver Paşa ve Basmacı hareketinin Orta Asya'da Bolşeviklere karşı oynadığı rolden Nikaragua devriminde Miskito ve öteki Amerika yerlisi halkların Kontralarla ilişkisine ve Apartheid Güney Afrika'sında İnkataların Şefi Buthulegzi'nin gerici konumuna kadar, tarih ezilen halklar adına emperyalizmin oyuncağı haline gelen önderliklerle doludur. Üstelik, bizim bu bölgede acı örneklerini yaşamış olduğumuz gibi, emperyalizm, bu tür önderlikleri kendisi için işlevlerinin bittiği yerde kendi kaderiyle baş başa bırakır.¹²⁶

[Burada hemen bir parantez açıp, çok yakın bir örnek olarak, Gürcistan'da 2 Kasım seçimine isyan eden muhalefetin direnişi sonucu istifa etmek zorunda kalan eski Devlet Başkanı Eduard Şevardnadze'nin düşürlükliğini anımsatalım. Devrik başkan, "pek çok konuda Washington'a destek verdiği halde neden terk edildiğini anlayamadığını belirterek, 'Irak için yardım istediklerinde verdim. Olup biteni izah edemiyorum'¹²⁷ " diyecekti.]

Şurası kuşku götürmez, ABD'nin "Kürt muhıblığı", kendi bölgesel ve küresel çıkarlarıyla sınırlı, güvenilmez bir taktiktir. Kürtleri, komşu halklarla karşı karşıya getirerek bölge içinde iktisadi/mali ve siyasal açıdan olduğu kadar, güvenlik açısından da kendine (ve İsrail'e) bağımlı bir kendilik yaratmayı hedeflemektedir. Tabii, çıkarları gerektirdiği noktada yüzüstü bırakmakta tereddüt etmeyeceği bir kendilik. Necmettin Salaz da, "İraklı Kürtler işgalci ABD'nin desteği ile hiçbir yere gidemeyecektir. Başkalarının toprakları işgal edilirken işgalci gücün hizmetine girmeleri Kürtlerin bölgedeki tüm halkların düşmanlığını kazanmalarına neden olmaktadır. ABD, zora geldiğinde kendi kuyruğunu kurtarmaya bakar. Kürdistanlı ağalar da bir kolayını bulurlar. Olan yine Kürt halkına olacaktır,"¹²⁸ uyarısıyla bu noktaya işaret etmektedir. Benzer bir uyarıyı Fikret Başkaya'dan da okumak mümkündür:

"İrak Kürtlerinin tavrı son derece rahatsız edici ve yüzyıllık sayısız yenilgilerden ve hayal kırıklıklarından, aldatılmışlıklardan

asla ders almak istemiyorlar. Emperyalist Amerika'dan, bugünkü sefil durumlarının asil müsebbibi İngiltere'den özgürlük bekliyorlar... Kürtler açıkça emperyalizme karşı çıksalardı, ABD bu kadar kolay saldırmayı göze alabilir miydi? Kürtler kiminle ittifak yapacakları konusunda her zaman basiretsiz davranmışlardır ve bu iflah olmaz huylarından bir türlü vazgeçmiyorlar. Saldırı karşısına dikilmek bir yana, ABD'ye paralı asker olmak için sabırsızlanıyorlar..."¹²⁹

Bu uyarıları ve benzerlerini "(...) ancak ak ve kara görebilen zihniyetin sonucu olarak, yüzyıllarca sanki iki sınıf (işçiler ve burjuvalar) dünyanın tek gerçekliğiymiş gibi bir anlayışın körü körüne peşinden gid"enlerin; "on yıllardır yanı başında var olma savaşı veren kardeş Kürt halkının en ufak demokratik kültürel haklarının verilmesi tartışmalarını dahi, 'emperyalizmin oyunu' olarak değerlendirenler"¹³⁰ "mızıldanmaları" olarak kulak ardı etmenin maliyeti, ABD'nin -şu ya da bu hesaplama- desteğini çektiği noktada Kürtleri Şii-Sünni Arapların, Filistinlilerin öfkesi ve İran ile T.C.'nin bu kez sınır tanımayacak saldırganlığıyla karşı karşıya bırakmak olmayacak mıdır?

Kuşkusuz, Marksistler "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı"nın, "ama"sız, "fakat"sız savunucularıdır. Ancak, unutulmasın, Marksistlerin savunucusu olduğu, bir ilke, bir "hak"tır, "ulus"un kendisi değil. Bir başka deyişle, bir ulusun bu "hak"ını kullandıktan sonra sonsuza dek destekleneceği anlamına gelmez.

Genelde Kürtlerin, özellikle Anadolu Kürtlerinin, "iki şerden (baskıcı yerli devletler ya da ABD) birini seçme durumunda oldukları yolundaki savlar da, bir "mugalata"dan ibarettir. Ortadoğu halklarının Amerikan karşıtı çıkışları, bölgede yeni bir dinamiğin biçimlenmekte olduğunun göstergesidir. Bu dinamiğin İslâmi ve/veya millici referanslardan hareket ediyor oluşu, onun zorunlu olarak Şeriatçılık ve/veya Kürt düşmanlığıyla damgalı olacağı anlamına gelmez. Karşı duruşun gelecekteki biçimlenişinin niteliğini, ona katılan kesimlerin gücü ve kararlılığı belirleyecektir. Kürtler açısından ABD emperyalizmine kararlı ve güçlü bir muhalefetin, Kürt unsurunu, ezilenlerin elinde biçimlenecek yeni, bağımsız, özgür bir Ortadoğu'nun eşit ve onurlu kurucularından kilma-

yacağını kim, neye dayanarak iddia edebilir?

Bu açıdan Sinan Çiftyürek'in "ABD emperyalizminin yol haritasını da 'demokrasi, özgürlük' değil, terör, savaş, kaos ve kanlı katliamlar belirliyor,"¹³¹ saptaması; ve de Özgür Gündem gazetesinde yer alan, "Şimdi bazı ilkel milliyetçiler, gözünü savaşın yaratacağı olanaklara dikmiş; kimi feodal çevreler, yine iradeleri kırılarak reforme edilmiş bazı Kürt siyasal yapıları, ABD ve savaş karşıtı bir çizgide seyrediyoruz diye kızıyorlar. ABD ve savaş karşıtlığını, 'Savaşla Kürtler lehine doğacak olanakları baltalama' tutumu olarak değerlendiriyorlar.

Bu çevreler, gerçeğe gözlerini kapatarak, pratik gelişmeleri, Kürt demokrasi hareketinin değerlendirme ve yargılarını bir kenara bırakarak ABD'ye kilitlemiş durumda. 'ABD gelir Saddam gider, Kürtler azad olur, statü kazanır' diye düşünüyorlar.

Büyük yanılgı. (...)

Dilenmeyelim.

Dilenmek siyaset değildir,¹³² diye haykıran karşı-duruşlar, "ehven-i şer"ci mahçup Amerikanofilliğe karşı onurlu itirazların yükselmekte olduğunu gösteriyor. Bu itirazların, yerli halkların kardeşçe ve özgürlük içinde yaşayacağı geleceğin emperyalist müdahalelerden arınmış, bağımsız Ortadoğu'sunun inşasında büyük önem taşıdığına inanıyoruz...

II.4.3-) Öcalan, Demokratik Cumhuriyet ve Ötesi...

İnkâr etmek mümkün değil; yaşanan ve yaşatılan onca olayın ardından "Yoksul Kürtlerin Özgürlük hamlesi, köleleştirilen bir halka umut ışığı oldu. Sadece umutla kalmadı, özgürlüğü pratik bir güç haline dönüştürdü ve toplumsal özgürlük alanları açabildi. Kuzeyde odaklaşan özgürlük hareketi, bir çekim alanı yaratarak tüm parçalara zayıf da olsa yayıldı."¹³³

Sonra... Sonra da (öncesini de içeren) İmralı'yla "yeni süreç"; önce "demokratik cumhuriyet", sonrasında da "ekolojik-demokratik" toplum patentli "çözüm(süzlük)ler" devreye girdi...

İsmail Beşikçi'nin, "[Kimileri-b.n.] Eleştiri yapanları tehdit ederek onların eleştirilerinin kamuoyuna ulaşmasına engel olmaya çalışırlar. Böylece liderlerin düşüncelerinin tabu olarak kalmasını,

dokunulamaz, tartışılmaz olmasını, bu düşüncelerin doğruluğundan kuşku duyulmamasını sağlamaya çalışırlar. Abdullah Öcalan'ın görüşlerine, düşüncelerine karşı, PKK/KADEK çevresinde böyle bir algılama ve tutum gelişmektedir. (...) Bugünkü ideolojik ve politik teslimiyet ise Öcalan'ın çürük duruşundan kaynaklanmaktadır,"¹³⁴ diye nitelediği "çözüm(süzlük)"le "İmralı önderliği, yurtsever hareketi 'demokratikleştirilecek' bir Türkiye'nin yasal bir parçası haline getirmek, mevcut sistemin içinde bir güç haline sokmak istemektedir."¹³⁵

"Eski DEP milletvekilleri Leyla Zana'nın, 'Bugün olsa Kürtçe yemin etmezdim,' demesi"nin kerameti de budur...¹³⁶

Örneğin, "Türk milliyetperverliği, Kürtler konusunda Alparslan, Yavuz Selim ve Mustafa Kemal ayarında stratejik olarak bakıldığında gerçek anlamına kavuşabilir," vurgusuyla ekliyor Abdullah Öcalan; "Sonuç olarak, demokratikleşmesini Kürt reformu ile tamamlamış bir Türkiye, çağdaş uygarlığın bir gereği olarak AB'de yerini alırken, Ortadoğu başta olmak üzere Kafkasya, Balkanlar ve Orta Asya'ya yönelik etkileme gücünü artıracaktır..."¹³⁷

Kürt hareketi bu topraklarda ABD'cilik-AB'cilik ekseninde kutuplaşırken, ABD İmparatorluğu'nun Ortadoğu müdahalesiyle (Kuzey Irak operasyonu) bağıntılı olarak bir "deprem" yaşanmıştır... "Kürt hareketini şimdiye dek güçlendiren zemindeki çatlak ciddidir. Çatlağı yaratanların kapasitesinin çok üstünde bir zarar verme potansiyeline sahiptir. Şimdiki küresel güç dengeleri ve o dengelerde emperyalist bir imparatorluğa soyunan ABD'nin Kürtlere verdiği güncel ve hiçbir kalıcılık garantisi olmayan rol, çatlağın derinleşmesi ve hatta bütünsel özgürlük alanının parçalanması olasılığını destekliyor. Özgürlük hareketinin içinde ezilenlerin ve yoksulların damgasının silinmesi ve halkçı-devrimci zeminin kaybı, aynı madalyonun iki ayrı yüzüdür..."¹³⁸

II.4.4-) Geçerken Anımsatalım...

"Devrimci Marksizm için, ezilen uluslarla dayanışma ve onların kurtuluş mücadelesine omuz verme, proleter enternasyonalizminin ayrılmaz bir gereğidir. Devrimci Marksizm politikasını, enternasyonalizm ile ulusal sorunların etle tırnak gibi iç içe geçtiğinin bilinci içinde oluşturur. Sadece ezilen ulusların isyanı, emper-

yalizme ve kapitalizme karşı proletaryanın değerli bir potansiyel müttefikine işaret ettiği için değil; sosyalist devrimle birlikte ulusal bölünmelerin aşılması ve Marksizmin enternasyonalist programının uygulanmaya konulabilmesi için, ezilen ulusların gönüllü birliği kabul etmesinin önkoşulu, bu ulusların kurtuluşu için hep birlikte mücadele etmek olduğundan dolayı da. Türkiye’de de, adını hak eden devrimci Marksist akımlar bu ilkesel görevi alınlarının akıyla, ellerinden geldiği kadarıyla yerine getirmişlerdir.

Ezen ulus devrimci Marksistleri için bu ilkesel görevin yerine getirilmesinin koşulları, ezilen ulusun önderliğinden (bu önderlik ister devrimci Marksist olsun, ister olmasın) çok farklıdır. Tanım gereği, ezen ulusun devrimcileri, ezen ulusun proletaryası, emekçi sınıfları ve gençliği içinde çalışırlar. Amaç, bu sınıf ve katmanları devrim için örgütlerken, aynı zaman da şovenist önyargıları kırabilmektir. Nihai amaç ise, burjuvaziyi devirmek ve her iki halktan ve bütün dünyanın halklarından işçi, emekçi ve ezilenlerin birliğini sağlayarak sınıfsız ve sınırsız bir dünya toplumunun temellerini atmaktır.

Bu amaçlar göz önüne alındığında, ezen ulus devrimcilerinin politik görevlerinin ezilen ulusun politik önderliğinin politikasıyla örtüşemeyeceği açıkça ortaya çıkar. Hele hele, ezilen ulusun politik önderliğinin devrimci Marksist bir siyasi hareket olmadığı durumlarda (ki dünya tarihinde durum genellikle bu olmuştur), böyle bir örtüşme hiçbir biçimde mümkün değildir. Öyleyse, ezilen ulus hareketinin politikalarını taklit etmek, bu hareketi stratejik bir müttefik olarak görmek, daha öteye giderek kuyruğuna takılmak, hatta destek ve dayanışmayı yağcılık ile karıştırmak devrimci hareketler için geri tepecek, her iki tarafa da faydası olmayan, sonunda ezen ulus devrimci hareketini yenilgiye sürükleyecek bir politika olur.

Buradan çıkan sonuç açıktır: Ezen ulusun devrimci hareketlerinin sadece kitleye hitap tarzı ve uyguladığı taktikler farklı olmak zorunda değildir. Ezilen halkla dayanışma ile somut bir tarihsel ortamda o halkın önderliği haline gelmiş harekete destek arasında bir ayırım yapmak gerekir. Devrimci hareket, özellikle Marksist bir önderliğin yokluğunda, ulusal önderliğe eleştirel ve koşullu bir

destek sunmalıdır. (...)

Eleştirel destek, bir bütün olarak bakıldığında ezilenlerin çıkarları doğrultusunda politika yürüten ulusal hareketlere yönelik bir tavırdır. Ama destek aynı zamanda koşullu olmak zorundadır. Ne zaman bir ulusal önderliğin politikası pratik olarak ülke, bölge ve dünya çapında güçler dizilişinde karşı devrimin safına geçerse, devrimci Marksistler o ulusal önderliğe desteklerini derhal kesmelidirler. (...)

Ulusal hareketlerin hatalarına eleştiri getirmeyen, dahası karşı-devrim safına geçmesine bile bir sorun olarak bakmayan devrimciler, ne kendi işçi sınıfları ve emekçileri gözünde inandırıcı olabilirler, ne de, tam da bundan dolayı, ezilen ulusun mücadelesine ciddi bir katkıda bulunabilirler. Bu tür bir politikada sonuna kadar ısrar edenlerin kaderi ise, uzun vadede kendilerinin karşı-devrimin pençesine düşmesi olur...¹³⁹

Özetlersek; "Leninist anlayış, ulusların özgürlüğünün pragmatik değil ilkeli savunucusudur...

Leninizme göre ezilen ulusa baskının ortadan kaldırılması güncel ve ertelenemez bir görevdir...

Leninizm, ulusal sorunu başka herhangi bir açıdan değil, devrim sorununa bağlı olarak ele alır...

Leninist anlayış, ayrılma hakkı ile ayrılmanın doğruluğu sorununu birbirinden ayırır...

Leninist anlayış, ulusal haklar ile ulusal önderliklerin niteliği sorununu birbirinden ayırır...¹⁴⁰

Ve nihayet özetin özetine gelince: "Kürt ulusal hareketiyle tabii ki dayanışacağız. Biz Türkiyeli devrimciler savaşa iki kez hayır diyoruz: Irak halkına ve bölge halklarına karşı olan emperyalist savaşa ve oligarşinin Kürt halkına karşı yürüttüğü haksız savaşa... Öcalan tecritten kurtulunca halkların birliği davasına hizmet edeceği hususunda pek iyimser olmadığımız halde onun tecridinin kalkmasını talep ediyor ve bu hususta ulusal hareketin eylemlerini destekliyoruz. (...)

Ulusalçıların emperyalist saldırganlık karşısındaki samimiyetsiz tutumlarını görmezden gelmemiz ve Öcalan'ın tecridine karşı mücadeleyi emperyalist saldırganlığa karşı mücadele yerine geçir-

me çabalarına alet olmamız beklenemez. (...)

ABD saldırganlığı ile açık işbirliği tutumundaki Barzani ve Talabanileri desteklemiyoruz ama Türkiye'nin müdahalesine ve Kürt halkının oradaki ulusal demokratik kazanımlarının ezilmesine karşıyız. Ordu, Kuzey Irak'tan çıkmalıdır. Kürt halkı kendi geleceği hakkında kendisi karar vermelidir..."¹⁴¹

III. Ayrım: Direniş Sürecek...

Neo-Con'ların yönetiminde ABD ve suç ortakları, züccaciyeci dükkânına dalmış bir fil gibi, Irak topraklarında tüm Ortadoğu'nun dengelerini kırıyor, döküyor, alt-üst ediyor. "Demokrasi getiriyorum" güzellemesi, şimdiden bir "aşiretler oligarşisi"ne dönüşmekte, ABD, enerji kaynaklarına el koymak uğruna kendisiyle birlikte bataklığa sürüklediği Irak'ın etnik/dinsel cemaatler halinde parçalanmasına giden yolu döşemektedir. Ve bu, Irak'ın "yeniden yapılandırılması" sürecinde suyun başını tutma ve bölgenin petrol kaynaklarının denetimini tekeline alma hesapları "tuttuğu" sürece, umurunda değildir.

Oysa ABD (ve yarıdakıları) bölgede ateşle oynuyor. Bugün gerek Ortadoğu'da, gerekse tüm dünyada ABD askerlerine yönelik başarıyla sonuçlanan her saldırıda sevinç duyanların sayısı katlanarak artmaktadır. ABD "Imperium"u, Irak direnişini kırma çabalarında rüzgâr ekliyor. Fırtına biçeceği günler, uzakta değil. Basılan evler, elleri kolları bağlanan çocuklar, katledilen siviller, itilip kakılan kadınlar, kuşatma altına alınan köyler, sokağa çıkma yasakları... Irak halkı tarafından ellerinde kalan son değere, onurlarına bir saldırı olarak algılanıyor, yaşanıyor. "Eli kanlı diktatörden kurtarılma", "özgürlük", "demokrasi" söylemlerinin yaldızları, Iraklıların gündelik olarak yaşadıkları acıların, açlığın, hastalıkların, aşağılanmanın karşısında çoktan döküldü gitti. Dökülen Iraklı kan ve gözyaşları, direnişe yakıt olmakta.

Kimse "Saddam yakalandı, artık direniş kırılır," diye heveslenmesin. Sünni'siyle, Şii'siyle Iraklılar, "ülke ve özgürlük" için direniyorlar; ABD'nin kullanıp kullanıp köşeye fırlattığı bir Frankeştayn için değil. Üstelik bu direniş, ABD'nin emperyal politikalarını hem insanlık hem de kendileri için bir tehdit olarak gören mil-

yonlar için de bir örnek, bir dayanak, bir umut kaynağı oluşturmakta. Dünya yeniden harmanlanıyor; -Meksika Zapatistlerinden Tamil Kaplanlarına, Filistin İntifadası'ndan ABD'li savaş karşıtlarına- imparatorluk serüvenine karşı, Komutan Yardımcısı Marcos'un deyimiyle "direniş cepheleri" yeryüzüne yayılıyor. Yayıldıkça da, küresel bir "sınıflar savaşı"na dönüşüyor.

Hayır, şunları terennüm etmek bir "kehanet" değildir: İmparatorun bu haksız savaşı, mazlumların başkaldırısıyla önce Irak'ta gerçek niteliğiyle deşifre edilerek engellenecek...

Ve sonra ardından da; Ortadoğu genelinde püskürtülecektir...

İmparatorun Ortadoğu'daki yenilgisi uğruna verilen mücadeleler ise; özü gereği ve son tahlilde devrim mücadelesi niteliği taşıyacaktır...¹⁴²

Ve nihayet belirttiklerimizin ardından son sözü, içtenlikle paylaştığımız Ellen Meiksins Wood'un altını özenle çizdiklerine bırakalım: "Gerçekten de, 'tarihin bizim tarafımızda olduğunu' düşünüyorum; ama tarihin şafağından beri ilerlemenin kesin yasalarına sosyalizmin yazılmış olduğu ya da gelişinin kaçınılmaz olduğu anlamında değil. Benim için bu mesele daha çok, kapitalizm tarafından yaratılan tarihsel olarak özgül ve eşsiz olasılıklar ile gerilimlerin, sosyalizmin gündemde kalmasını sağlaması ve bunun için gerekli koşulları üretmiş olmasıdır..."¹⁴³

Dipnotlar:

- 1 "Meşru Olan", Atılım Gazetesi, Yıl:1, No:2003-48 (62), 16 Aralık 2003, s.8.
- 2 Ergin Yıldızoğlu "Tehlikeli İlişkiler", Cumhuriyet, 15 Aralık 2003, s.13.
- 3 Niccolo Machiavelli, Askerlik Sanatı, çev: Nazım Güvenç, Anahtar Kitapları Yay., 2003, s.263.
- 4 Erol Manisalı, "Devletler mi, Yoksa Şirketler mi Yönetiyor?", Cumhuriyet, 28 Nisan 2003, s.11.
- 5 Kemal Okuyan, "Direnen ABD, İflas Eden 'Özgürlük' Paradigması", Sol Dergisi, No:207, 28 Kasım 2003, s.2.
- 6 Ali H. Neyzi, "... 'Lite' (Hafif) İmparatorluk Olmaz!", Cumhuriyet, 20 Kasım 2003, s.2.
- 7 Öner Yağcı, "İmparatorluğa İnat", Eski Dergisi, No:25, Kasım 2003, s.20.
- 8 Leo Strauss, 'Conservative Mastermind', Frontpagemagazine, 31 Mayıs

2002.

- 9 Ergin Yıldızoğlu, "Bir Taktik Olarak 'Takiyye'...", Cumhuriyet, 22 Ekim 2003, s.4.
- 10 Ayşe Kadioğlu, "Aynadaki Terör", Radikal İki, 14 Aralık 2003, s.5.
- 11 Noam Chomsky, "11 Eylül Sonrası Dünya Konjonktürü Üzerine", Halkların Uluslararası Mücadele Bülteni, No:1,Kasım 2003/ Ocak 2004, s.52.
- 12 "Afgan Çocuklar Bombaların Kurbanı", Radikal, 8 Aralık 2003, s.11.
- 13 "NATO Kâbil Dışına Çıkıyor", Cumhuriyet, 7 Ekim 2003, s.10.
- 14 "Afgan Kadını Yalnız Bırakıldı", Cumhuriyet, 7 Ekim 2003, s.10.
- 15 "Afgan Kadına Vaatler Tutulmadı", Radikal, 7 Ekim 2003, s.10.
- 16 "Taliban'a Muhtaçlar", Evrensel, 22 Ekim 2003, s.11.
- 17 "Afganistan İslâm Cumhuriyeti", Cumhuriyet, 4 Kasım 2003, s.11.
- 18 "Kriz Eşiğindeki Ülke", Evrensel, 10 Aralık 2003, s.11.
- 19 USA TODAY, 29 Kasım 2003.
- 20 Ergin Yıldızoğlu, "İnparatorluk Projesi Ne Durumda?!", Cumhuriyet, 3 Aralık 2003, s.4.
- 21 Öztin Akgüç, "Terörün Meşrulaşması", Cumhuriyet, 23 Kasım 2003, s.13.
- 22 A. Cihan Soylu, "Kimse Terörist Doğmaz!", Evrensel, 20 Kasım 2003, s.7.
- 23 Erol Manisalı, "Saatın Yelkovanına Asılı Kalmak", Cumhuriyet, 28 Kasım 2003, s.11.
- 24 Güray Öz, "Sıkıntının Kaynağı", Cumhuriyet, 23 Temmuz 2003, s.6.
- 25 "Gerçek Tehdit İsrail ve ABD", Evrensel, 1 Kasım 2003, s.10.
- 26 "11 Eylül Terör Eylemi", Cumhuriyet, 13 Eylül 2003, s.11.
- 27 Suat Parlar, Ortadoğu'da Yeni Dünya Düzeni, Yar Yay.
- 28 Deniz Kite, "Yeniden Şekillenen Ortadoğu ve İsrail", Cumhuriyet, 12 Temmuz 2003, s.17.
- 29 Türkkaya Ataöv, "Yeni Jeopolitiğin Eşiğindeyiz", Cumhuriyet, 11 Kasım 2003, s17.
- 30 "Amerika'nın, Batı Afrika'dan günde 1.5 milyon varil petrol ithal ettiği ve bu miktarın yılda 770 milyon varile çıkmasının planlandığı kaydedilen habere göre, 10 milyar dolarlık yatırımın da artırılması bekleniyor." ("Bush'un Afrika Gösterisi", Cumhuriyet, 8 Temmuz 2003, s.11.)
- 31 "Petrol Afrika'yı Karartacak", Cumhuriyet, 18 Haziran 2003, s.10.
- 32 "Petrol Adası Sao Tome'de Darbe", Cumhuriyet, 17 Temmuz 2003, s.10.)
- 33 Fuad Yasin, "Halkın Direnci Kırılmaz", Cumhuriyet, 3 Nisan 2003, s.7.
- 34 "ABD: Bu Boyutta Bir Saldırı Beklemiyorduk", Vatan, 28 Ekim 2003, s.15.
- 35 "ABD: Bu Gerilla Savaşı", Cumhuriyet, 18 Temmuz 2003, s.10.
- 36 "Direniş İşgalden Önce Planlandı", Cumhuriyet, 14 Kasım 2003, s.11.
- 37 "Saldırıları Saddam Yönetiyor", Cumhuriyet, 8 Aralık 2003, s.11.
- 38 "Washington Times: Amerikan Yanlıları Bile Direnişçi Oldu", Cumhuriyet, 10 Aralık 2003, s.10.
- 39 "Wolfowitz'e Fûze Yağmuru", Cumhuriyet, 27 Ekim 2003, s.11.

- 40 "Yeni Kuşak Roket Rampası", Radikal, 22 Kasım 2003, s.13.
- 41 Sebati Karakurt, "Bu da Başka Tür Bir Globalizm mi Yoksa?", Hürriyet Pazar Eki, 9 Kasım 2003, s.12.
- 42 "Irak'taki direniş, Şii din adamları içinde olduğu gibi, ABD ile dostane ilişkiler kuran 'Irak Komünist Partisi' içinde de bölünme yaratıyor. Direnişin en önünde yer alınmasını savunan parti içindeki 'yurtsever muhalefetin' sözcüsü ve 'IKP liderliği her yerde Amerikan işgal güçlerinin himayesinde bürolar açarken, çoğu komünist onlara sırt dönüyor ve direniş safalarına katılıyor... Bir zamanlar Irak'ın en güçlü partisi şimdi cesede dönüşmüş durumda... Kendine 'komünist' sıfatını yakıştıran herkes direnişin ön safında, kitlelerle birlikte olmalıdır. İşgale hizmet eden herkes ise halkın düşmanıdır ve savaşılmayı hak eder...' diyen Kürt kökenli Ahmet Kerim'e göre; Irak'taki ulusal kurtuluş cephesinin kurulmasının olanakları her geçen gün artıyor." ("Ulusal Kurtuluş Cephesine Doğru", Evrensel, 24 Kasım 2003, s.11.) Ayrıca Bkz: Irak Komünist Partisi, "Komünistin Bakışıyla Irak", Fırat'ta Yaşam, Yıl:5, No:209, 24 Ekim 2003, s.8.
- 43 Güray Öz, "Sıkıntının Kaynağı", Cumhuriyet, 23 Temmuz 2003, s.6.
- 44 "Demir Çekiç Operasyonu: ABD Irak'ta Nazi Taktiği Kullanıyor", Cumhuriyet, 19 Kasım 2003, s.10.
- 45 "İşgalin Akıl Hocası İsrail", Evrensel, 8 Aralık 2003, s.10.
- 46 "CIA'nın Irak Ödevi: ABD Casus Eğitiyor", Cumhuriyet, 12 Aralık 2003, s.10.
- 47 "Operasyon Değil Katliam", Cumhuriyet, 29 Temmuz 2003, s.11.
- 48 "Tehditle Uslanmayana İntikam Operasyonu", Radikal, 11 Kasım 2003, s.11.
- 49 "Samarra İtirafı", Evrensel, 3 Aralık 2003, s.10.
- 50 "ABD Askeri de Öldürüyor", Radikal, 22 Ekim 2003, s.11.
- 51 "1 Mayıs'tan Sonra 116 Asker Çatışmada Öldü: ABD 'Barışta' Daha Çok Kayıp Verdi", Cumhuriyet, 30 Ekim 2003, s.11.
- 52 "El Cezire Görüntüleri: Çocukların Ellerini Bağlıyorlar", Cumhuriyet, 11 Kasım 2003, s.11.
- 53 "İstikballeri Kararıyor", Radikal, 12 Kasım 2003, s.10.
- 54 "İraklı Sendikacılar Baskı Altında", Evrensel, 15 Aralık 2003, s.11.
- 55 "ABD Demokrasisi İşbaşında", Evrensel, 12 Kasım 2003, s.10.
- 56 "Savaşın sisi": Amerikalıların, savaşın yıkıcılığını, kontrol edilemezliğini, yarattığı kaosu ve karışıklığı anlatmak için kullandıkları deyim.
- 57 "... 'Yeni Irak Ordusu' Firarda", Evrensel, 12 Aralık 2003, s.10.
- 58 "Paralı Askerlere 30 Milyar Dolar: Savaş da Özelleştirildi", Cumhuriyet, 11 Aralık 2003, s.10.
- 59 "CIA: Irak'ta 50 Bin Direnişçi Var", Evrensel, 14 Kasım 2003, s.11.
- 60 "Askerlerin Boğazı Kesildi", Radikal, 24 Kasım 2003, s.11.
- 61 Los Angeles Times, 2 Ekim 2003.
- 62 The New Republic, 2 Ekim 2003.

- 63 Ergin Yıldızoğlu, "İmparatorun Gemisine Yakıt Olmayalım", Cumhuriyet, 6 Ekim 2003, s.13.
- 64 The Asia Times, 15 Kasım 2003.
- 65 Financial Times, 13 Kasım 2003.
- 66 Ergin Yıldızoğlu, "Batalıkta, Hep Birlikte...", Cumhuriyet, 17 Kasım 2003, s.13.
- 67 Hüsnü Mahalli, "ABD Irak'tan Kovulabilir", Siyasi Gazete, Yıl:1, No:5, Ekim 2003, s.23.
- 68 "İşgal Şirketi İmaj Yeniliyor", Cumhuriyet, 28 Ekim 2003, s.11.
- 69 "Beş Partili Milis Gücü Kurulacak", Radikal, 4 Aralık 2003, s.10.
- 70 "Irak Askeri CIA'ya Teslim", Cumhuriyet, 27 Haziran 2003, s.11.
- 71 "Irak'taki Amerikan Askerleri Moralsiz", Yeniden Özgür Gündem, 17 Ekim 2003, s.6.
- 72 "Irak Stratejisi Sözde Kaldı", Cumhuriyet, 4 Kasım 2003, s.11.
- 73 "Vietnam Paniği", Akşam, 28 Ekim 2003, s.17.
- 74 "Irak, Vietnam Gibi Olacak", Radikal, 3 Kasım 2003, s.11.
- 75 "ABD Ordusunda İntiharlar Artıyor", Radikal, 25 Kasım 2003, s.11.
- 76 "Artık Kayıplar Vietnam'ı Aştı", Radikal, 15 Kasım 2003, s.13.
- 77 "Vietnam Öyküleri Başladı", Cumhuriyet, 8 Kasım 2003, s.11.
- 78 "Pentagon'dan Irak Televizyonu", Radikal, 17 Kasım 2003, s.11.
- 79 James Garner, USA Today, 27 Kasım 2003.
- 80 Barry McCaffrey, Wall Street Journal, 28 Kasım 2003.
- 81 The Guardian, 28 Kasım 2003.
- 82 CNN, 6 Aralık 2003.
- 83 Ergin Yıldızoğlu, "... İmparatorluk Projesi' Ne Durumda (II)", Cumhuriyet, 8 Aralık 2003, s.13.
- 84 Murat Belge, "İrakeyn'de Amerika", Radikal, 2 Kasım 2003, s.9.
- 85 Simon Jenkins, "Çözüm Irak'ı Üç Bölme", The Times, 3 Aralık 2003.
- 86 Ergin Yıldızoğlu, "Hızlanarak Sürüklenirken", Cumhuriyet, 20 Ekim 2003, s.13.
- 87 "Rice'ın İsrail Aşk", Evrensel, 28 Mayıs 2003, s.11.
- 88 Moşe Zimmerman, aktaran: Hakan Albayrak, "Nazilerle Siyonistler Arasında Paralellik Kurmak", Kudüs Dergisi, No:2, Yaz 2003, s.17.
- 89 "İsrail En Büyük Tehdit", Radikal, 3 Kasım 2003, s.11.
- 90 "İsrail Çocukları Topladı", Cumhuriyet, 11 Temmuz 2003, s.10.
- 91 "İsrail, Arap-Filistinli Evliliğini 'Yasaklıyor'...", Radikal, 1 Ağustos 2003, s.11.
- 92 "Filistinli Mahkûmları Boğalım", Cumhuriyet, 8 Temmuz 2003, s.11.
- 93 "İsraililerden İsrail'e Suçlama", Radikal, 23 Temmuz 2003, s.10.
- 94 "İsraili Pilotlar: 'Biz Mafya Değiliz', Yeniden Özgür Gündem, 5 Aralık 2003, s.7.
- 95 "Hayatı Bölme Duvar Uzaklaşıyor", Radikal, 2 Ekim 2003, s.10.

- 96 "Filistinli Evine İzinle Gidecek", Cumhuriyet, 28 Ekim 2003, s.11.
- 97 "Tüm Filistin Hapishane Gibi", Radikal, 8 Kasım 2003, s.11.
- 98 "İsraillilerin Psikolojisi Bozuk!", Yeniden Özgür Gündem, 20 Ekim 2003, s.7.
- 99 "Her Beş İsrailiden Biri Aç", Cumhuriyet, 29 Ağustos 2003, s.10.
- 100 "İsrail'in Parası Silahtan", Radikal, 20 Kasım 2003, s.11.
- 101 "Türkiye İyi Müşteri: İsrail Silah İhracatında İlk Sıralarda", Cumhuriyet, 20 Kasım 2003, s.9.
- 102 "İsrail BBC'yi Boykot Edecek", Radikal, 1 Temmuz 2003, s.11.
- 103 "İntifada Kazanacak", Odak Dergisi, No:2003-10 (SN:02), Ekim 2003, s.28.
- 104 "Barguti İsrail'e Akıl Verdi", Radikal, 1 Ekim 2003, s.11.
- 105 Ayşe Karabat, "Amacımız İsrail Devletini Yıkamak", Radikal, 24 Haziran 2003, s.10.
- 106 "Savaşmak İstemiyorum", Cumhuriyet Dergi, No:892, 27 Nisan 2003, s.13.
- 107 Hasan Cemal, "Tarihin Hatası: Osmanlı Çöktü", Milliyet, 10 Kasım 2003, s.19.
- 108 Hasan Cemal, "Kürt Devleti İdeali Bitmedi", Milliyet, 12 Kasım 2003, s.19.
- 109 "Milliyetçilik demek insanın kendisini kendi icat ettiği bir çok hayali kavrama hapsedmesi demek. Sınır dediğimiz şey bunun aracı." (Hasan Bülent Kahraman, "Belgrad'ın Sınırı: Dilin Sınırı", Radikal, 29 Ekim 2003, s.9.)
- 110 "ABD ve Kürtler", Toplumsal Özgürlük Gazetesi, No:1, 1 Aralık 2003, s.13.
- 111 Fethullah Gülen, Nevval Sevindi ile söyleşi "Fethullah Gülen ile New York Sohbeti", Yeni Yüzyıl, 20-29 Temmuz 1997.
- 112 Oktay Akbal, "Onların Özgürlüğü Köleliktir...", Cumhuriyet, 10 Nisan 2003, s.2.
- 113 Yaşar Çabuklu, "Olağandışı Hâl: İstisnadan Sürekliliğe", Virgöl Dergisi, No:67, Kasım 2003, s.16.
- 114 "Sefil-Başarısız: George Bush", Radikal, 9 Aralık 2003, s.11.
- 115 "Guantanamo'da Çocuk Mahkûmlar", Cumhuriyet, 27 Kasım 2003, s.11.
- 116 "Esirlere İnsanlık Dışı Muamele", Cumhuriyet, 1 Temmuz 2003, s.10.
- 117 "İşkenceyle Kanıt Üretildi", Cumhuriyet, 23 Temmuz 2003, s.10.
- 118 Hocamız İsmail Beşikçi'nin bu pozisyonu konusunda eleştirilerimizi dile getirirken; Nelson'ın, "Olgun bir adamı dost edinmek isterseniz eleştirin, basit bir kimseyi dost edinmek isterseniz övün"; ve Mevlana'nın da "Denizin dibinde incilerle taşlar karışık bulunurlar. Övülecek şeyler de kusur ve yanlışların arasında bulunur," sözlerini anımsatmadan geçmemeliyiz...
- 119 İsmail Beşikçi, "Beşikçi Hoca'dan Mektup -IV-", Serbesti Dergisi, No:14, Eylül-Ekim 2003, ss.206-215.
- 120 Yagk.
- 121 Yagk.
- 122 Yagk.
- 123 Yagk.
- 124 Recep Maraşlı, "Ortadoğu Savaşının Coğrafi, Siyasal ve Ahlâki Sınırları...", [Blok-İletisimden Bir Haber Var] Savaşın Sınırları, 22 Kasım

2003.

125 "ABD'ye Rağmen KHK'dan Mesaj", Radikal, 16 Kasım 2003, s.13.

126 Sungur Savran, "Ulusal Hareketler ve Emperyalizm", Odak Dergisi, No:2003-01 (SN:15), 8 Ocak 2003, s.12.

127 "Şevardnadze: ABD Bana İhanet Etti", Radikal, 28 Kasım 2003, s.11

128 Necmettin Salaz, "İraklı Kürtler Rüzgâr Ekiyor", Sol Dergisi, No:206, 21 Kasım 2003, s.7.

129 Fikret Başkaya, "Emperyalist Saldırısı Püskürtmek...", Evrensel Kültür Dergisi, No:135, Mart 2003, s. 72.

130"Ufuktan" (imzasız baş yazıların yer aldığı köşe), Özgür Politika, <http://www.ozgurpolitika.org/2002/07/05/hab29.html>.

131 S. Çiftyürek, "ABD'nin Yol Haritası: Kan, Terör, Kaos Döşeli", Fıratta Yaşam, Yıl:5, No:203, 12 Eylül 2003, s.5.

132 Köşe (Bakış) Yazısı, "ABD'den Hayır Gelmez!", Yeniden Özgür Gündem, 21 Şubat 2003, s.3.

133 Alp Aydın, "KADEK'te Gerilim: Riskler ve Olasılıklar", Toplumsal Özgürlük Gazetesi, No:1, 1 Aralık 2003, s.12.

134 "İsmail Beşikçi Hoca'dan Mektup Var", Serbesti Dergisi, No:11, Ocak 2003, s.54-57.

135 D. Salih, "Genel Af Sorunu, Pişmanlık Yasası ve Kürt Dinamiği", Barikat Dergisi, No:15, Ağustos 2003, s.9.

136 Yurdagül Şimşek, "Bugün Olsa Yapmazdım", Radikal, 24 Mart 2003, s.11.

137 Abdullah Öcalan, Özgür İnsan Savunması, Çetin Yay., 2003, s.121-122.

138 Alp Aydın, "KADEK'te Gerilim: Riskler ve Olasılıklar", Toplumsal Özgürlük Gazetesi, No:1, 1 Aralık 2003, s.13.

139 "Devrimci Marksizm, Ulusal Hareketler ve Emperyalizm", İşçi Mücadelesi, No:6, Mart-Nisan 2003, s.28-29.

140 M. Seyhan, "Yeni Süreçte Ulusal Sorun, Anti-Emperyalist Mücadele, Ulusalçılık ve Bağımsızlık", Barikat Dergisi, No:10, Şubat 2003, s.15-18.

141 "Vatan ve Özgürlük İçin", Odak Dergisi, No:2003-03 (SN:17), 8 Mart 2003, s.14-15.

142 "Sosyal devrim tek bir savaş değildir; her türlü ekonomik ve demokratik reformlar uğruna verilen bir dizi savaşı kapsayan bir dönemdir. Bu savaşlar ancak burjuvazinin mülksüzleştirilmesiyle hedefe ulaşabilir. İşte bu nihai amaç uğrunadır ki, demokratik isteklerimiz her birini devrimciliğe yaraşır bir tutarlılıkla dile getirmeliyiz." (V. İ. Lenin, Toplu Yapılar, Cilt:21, s.408.)

143 Ellen Meiksins Wood, Kapitalizm Demokrasiye Karşı-Tarihsel Maddeciliğin Yeniden Yapılandırılması, çev:Ş. Artan, İletişim Yay., 2003, s.78.

TOPLUMSAL EVRİM, BEYNİN GELİŞİM HIZI ve ÜÇÜNCÜ SAVAŞ

Dünyamızın En Büyük Problemi ile Yerelliğimizin En Küçük Problemleri İçerisindeki Üçüncü Savaş ve Avrasya

Beklendiği gibi doğrudan Üçüncü Paylaşım Savaşı ve Avrasya meselesine girmeyeceğiz. Girersek, sanki ana problemi biliyormuşuz da; onun sonucu olan üçüncü savaşı ve Avrasya konusunu da haydi haydi çözümlenebiliyormuşuz imajını vermiş oluruz. Ve hep yapılan budur. Bu meseleye giden yoldaki bir kaç mayını temizlemek zorundayız. Çünkü düşüncede-teoride kaza hayatidir: Pratikte nice canların ve taze enerjilerin kaybına sebep olur. Finans kapitalizm, eskiden solu illegaliteye itip avlardı, şimdi legaliteye itip kendine parlamenter veya demokratik muhalif taze kan aramaktadır. Hem de bunun bir çok finans kapitalistler arası çelişkili çeşitlemesi var. Ulusalıcılar başka demokratik yandaşlar arar; evrenselciler başka yandaşlar ararlar.

Düşünce ve Davranışta Tepesi Taklak Ters Duruş

Bu yolda en çok kayıp verdiren yüksek tahrip güçlü büyük düşünce mayını şudur: Ana problem gözden kaçırılarak üzerine gidilen her meselede Hegel gibi TEPEŞİ TAKLAK ters duruştan bir türlü kurtulamayıp önemli enerji kayıplarına yol açmaktadır. Özellikle önümüzdeki devrimci doğum süreci bütün hatlarıyla, engebeleri, geriye dönüşümleri ve uzunluğuyla değerlendirilemeyecek acele, yavan teori ve örgütlenme eğilimi kayıp verdirilmekte, yığınlık yaratmaktadır.

Örneğin: Üçüncü Paylaşım Savaşı, toplumsal evrim kanunu zemininde geliştiği halde bunun tam tersineymiş gibi, meseleyi abartarak koymak. Ve tabii sonra da unutarak başka meseleleri abartarak öne geçirmek vb. Yani asıl bütün süreçlerin derin ve sağlam zeminini yitirmek, aramamak. Oyalanmak, zeka kırıntılarıyla dahiyaneymişçesine avunmak. Çünkü eski süreçleri henüz doyuya yaşayıp tüketememiş durumda bulunmak. Ama gereğinden fazla abartarak eskiden kurtulamamak.

Artık her an ve her alanda şu sözcüğü tekrarlamak ve hatırlamak yersiz, densiz ve fazla kaçmayacaktır: Dünyamızın en küçük problemi gelip en büyük problemimize dayanmıştır.

Örneğin: Hepimiz en küçük yerelliğimizde düşünüp davranmaya çalışıyoruz. Ve doğrusunu da yapıyoruz: Yerel çalışmalarını yükseltmeksizin her yerelliğin öncüsünü geliştirmeksizin asla nihai çözümlere ulaşamayız.

Komünizm, kişilere varana dek en küçük yerelliklerin bilimsel bilinçle düşünüp davranması ve kendi zenginlikleriyle örgütlenmesinin menziline elde edilebilecek bir evrenseldir. Fakat bizi kuşatan en büyük sorunu, evrensel ana problemi kavramaksızın da gereken yere ulaşamayız. Nasırdan ölen kafasız işgüzarlara döneriz. Burada kendimize acımadan vuracağız.

Bazılarımız bu genel doğrunun işine gelen evrensellik yanına pek fazla sarılır ama yerel çalışmaya yani adsız er gibi emekçiler içerisinde pratik yapmaya kıyışamaz. Boyuna evrensellik boyutuna, sözüm ona teoriye kaçır durur. Hatta bunu öyle abartır ki uluslar üstü örgütlenmelere kadar uçup gider. Onu pratikte ve yerelliklerde asla yakalayamazsınız.

Bazıları da yerelliklere gömülür gider. Evrensel ana problem onu pek ilgilendirmez. Onu da yerelliğinden çıkaramazsınız. Şimdi bu ikinci tipler neredeyse hiç kalmadı.

Ancak tehlikeli bir boyuta girdi; yerel çalışmalar içerisinde evrenselliği de kavradığını ve uyguladığını sanan tipler arasına girdi. Bunlar çoğunluktadır. Bu hem tehlikeli ama hem de olumludur.

Buradan asılmamız. Ve bu güçleri gerçek yerellikle evrensel diyalektiğine oturtmalıyız. Çünkü yerel çalışmalar da en az evrensel ana problemi kavramak kadar önem taşırlar.

Şimdi meseleyi koyunca daha duruca görebileceğiz: Belki Afganistan'da, Afrika'da ve ondan biraz daha ileri olan Kürtlerin yaşadığı bölgelerimizde sorunlarımız dünyanın ana problemiyle bağlantısızmış gibi görünebilir. Büyük yanılgıdır. Olaylar tam tersine gelişmektedir. Buralarda bile yeni çağın determinizmi ağlarını çoktan örmüş bulunmaktadır. Üçüncü Savaş ve Avrasya problemi bu temel anlaşılmadan aydınlanamaz. Görelim: Dünyamızın ve insanlığın en büyük problemi nedir?

Artık dünyamızın ana problemi EMEK/SERMAYE çelişkisi olmaktan öteye geçmiştir. Emek/sermaye çelişkisini de içerisine alarak gelişen yeni ve daha köklü bir ana problem içerisine girmiş bulunuyoruz.

Bu ana problem: Emperyalist kapitalizmin artık emek/sermaye çelişkisini bütün dünyamızı ve insanlığı yok etmek üzere geliştirmiş bulunuşu ve doğa ile insanın temel kanunlarıyla karşı karşıya gelip kendisiyle birlikte doğa ve insanı da ölüm dirim savaşına sokuşudur. Başka bir deyişle: Üretim ve onun pazar motoru en başta insanı yeni biçimlerde kapitalizme çözer ve parçalar. Bunalımdan bunalıma sokar. Asıl kuşatıcı, sürekli ve derinleştirici temel budur. Avrasya problemi bunun sonuçlarından sadece birisidir ve sürekli değildir.

Mücadelemiz açısından da söylersek: Artık işçi sınıfının kendi kurtuluşunu bu kez gerçekten bütün doğa ve insanlığın kurtuluşu içerisinde görüp kavraması ve ona göre yeni bir teori, azami program ve strateji ile uygulamasıdır. Ve bu kez artık bu bütün boyutlarıyla olanaklıdır.

Çünkü artık çekirdek altı bilimleri ve teknolojisi içerisine gir-

miş olduğumuz gibi emperyalizmin evrenselliği aşaması içerisine de boylu boyunca girmiş bulunuyoruz.

Ve işte bu noktada işin içerisine sonuç-tedavi itibariyle Üçüncü Emperyalist Paylaşım Savaşı ve Avrasya problemi gelip oturmaktadır.

Karıştırdığımız Yan:

Temel Problem ile Paylaşım Savaşı ve Avrasya'nın Diyalektiği

Bu problem, dünyamızın en temel ve en büyük ana problemi-dir. İşte bu problemi kavramak, artık, Marksizmin de teorik ve pratik ana problemidir.

Tekrarlayalım: İşçi sınıfı ve emekçiler artık sadece kapitalist topluma (emek/sermaye çelişmesine) çözülmekle kalmıyorlar, aynı zamanda insanın ve doğanın temel kanunlarına da çözülüyorlar. Bu ise en zorlu en çetrefil teorik ve pratik problemleri gündeme getiriyor.

Ve burada TEŞHİS (hastalıklarımızın derin sebepleri) yatıyor. Ama teoriyle, böyle derin konularla başımız hoş olmadığı için de işin TEDAVİ (sonuç) kısımlarıyla ilgilenmeye kaçiveriyoruz. Ve olmuyor tabii.

Bakin bu nasıl geliyor; biraz üzerinde duralım.

Emperyalizm de böyle yapıyor: Hastalığının krizlerinin derin teşhisleriyle (sebepleriyle) uğraşmadan doğrudan geleneksel tedavi yollarına yani paylaşım savaşına giriyor veya oraya bel bağlıyor. Yani bizi ÜÇÜNCÜ EMPERYALİST PAYLAŞIM SAVAŞIYLA karşı karşıya bırakıyor.

Bu durumda teşhis iyice karışıyor ve üçüncü paylaşım savaşının sorunlarıyla uğraşırken, biz de doğrudan geleneksel DEVRİM tedavilerine dalıveriyoruz. Oysa ne savaş ne de devrim sorunlarımız henüz sürekli ve derinleşmiş değildir. Tersine ana problem olarak MÜZMİNLEŞMİŞTİR. Emperyalizm bir delilik istese de yapamaz. Emperyalizm de deneye deneye de olsa artık kolayca eskisi gibi yıldırım savaşlarıyla üçüncü savaş topyekünleştiremeyeceğini anlamak zorunda kalacaktır. Evet savaştan başka yolu kalmamıştır, fakat toplumsal evrime rağmen kendi bildiğince bunu hızlandıramaz ve hızlandıramamaktadır.

Başka deyişle tekrarlırsak: Emperyalizmi ve her şeyi krizlere sokan şey bu ana problemdir. Yani artık doğa ve insanlık emperyalizmi; emperyalizm de doğa ve insanlığı taşıyamamaktadır. Emek-sermaye çelişkileri de, Avrasya meselesi de bu ana problem içerisinde bunalmakta ve müzminleşmektedir.

Çünkü:

1-Artık emperyalist kapitalizm bütün hücreleriyle bir tek pazar haline gelmiş ve bunu önemli ölçülerde derinleştirmiştir.

2 -Emperyalistler arası güç dengeleri ekonomik, teknolojik, silah gücü ve kültürler açısından aralarındaki uçurumları TESVİYE etmiş ve güçlenmişlerdir.

Bu yüzden birbirlerini kolay ısıramamakta ama eşeklerine değil semerlerine, arka bahçelerine girip vurmaktadırlar.

Tıpkı bunun gibi bizler istesek de devrimi yapamayız. Çünkü devrim koşulları bütünüyle bu ana probleme ve savaşın ilerleme, topyekünleşme hızına bağlıdır.

İşte bu noktada dünyanın en büyük problemi nedir dendiği zaman, asıl temel problem gözlerden kaçmakta ve kolayca paylaşım savaşdır, denmektedir. Daha önemlisi kafalar daha çok bu sonuçlar üzerinden düşünme alışkanlığıyla geleneksel eski kafayla çalışmaktadır.

Oysa savaş sonuçtur; ana problem ise sebeptir. Teşhis ana problem ise; emperyalizmin tedavi girişimi de paylaşım savaşdır. Komünistlerin teşhisi bu alanda ana problemi her alanda aydınlatan teorik devrim ise; tedavisi de azami programın teşkilatlanması ve devrimleştirilmesidir. Savaşın önlenmesi ve kaldırılması da böyle bir DEVRİM sorunudur.

Konuyu biraz daha açalım.

Paylaşım savaşının da ve diğer küçük savaşların da bağlı olduğu ana problem olduğu için savaşlar da bir türlü topyekünleşememektedir. Örneğin, savaşın çıkarılma sebebi, şu ana probleme bağlıdır: Yeryüzündeki üretim motorunun yakıtı olan doğa ve insanlık yine bizzat bu emperyalist üretim biçimi tarafından yok edilme derekesine düşürüldüğü için üretimin bataklığa saplanması ve artık bir türlü çıkarılamaz duruma doğru irtifa (zirve) kaybetmesidir.

Savaşın bir türlü topyekünleşemeyişi de yine bu ana probleme bağlıdır. 58 yıldır savaşın bir türlü topyekünleşmemesi sadece teknolojik ve silahların üstün gelişimi değildir. Doğa ve insanlığın emperyalizmi taşıyamaz hale gelişi ve emperyalizmin de doğa ve insanlığı taşıyamaz hale gelişidir. Sadece kültürel açıdan ele alsak bile, insanlık kültürü artık ulusçuluğu, askerciliği ve savaşçı da aşmak üzere dünya vatandaşı kimliği, kültürü içerisine girmektedir. Kürtlerin yaşadığı bölgeler gibi geri bırakılmış, çifte sömürü ve ezi alanı olan yerelliklerde bile bu ulusallık basamağı, aşılma eğilimine girmiştir. Tam anlamıyla evrensellik kuşatımı altında her konu her aşama süratle parçalanmakta ve arabeskleşerek de olsa süratle, sancılı yollardan aşılmaya çalışılmaktadır. Bütün bu sebeplerle devrim sorunu da müzminleşmektedir.

Kürt Sollarında Doğan ile Ölen Yanın Diyalektiği

Çağımız müthüştür ve görülmemiştir. Pazarların ve üretimin evrenselleşmesi insan beynini muazzam yanılgılar ve bunalımlar içerisine sokmuştur. Bu yanılgıları çözümleneksizin bir çok problem birbiri ardına beynimize üşüşmektedir. Avrasya problemi de bunlardan sadece biridir. Önemli olmakla birlikte henüz sürekli ve bütünüyle kuşatıcı değildir. Ana problemin sürekli ve kapsamlı kuşatımından ötürü paylaşım savaşı da müzminleşmiştir.

Kuşatıcı ve sürekli olan biricik temel: Yeni çağın üretim, sosyal ve kültürel getirileridir. Yani bütün insanlığın kapitalizme yeneden evrensel olarak derinlikli biçimlerde çözülüşüdür. Sınıfı, aileyi ve kişiyi parçalayacak derecede sürekli, etkin ve derinleştirici oluşudur.

Bu şu demektir: Yeryüzünün geri bırakılmış en geri yerellikleri bile evrenselliğin HIZLANDIRICI KABI (atomu en küçük atom altı parçacıklarına, yani kendisini yaratan kanunlarına ve zerreciklerine parçalayan ve yeni devasa enerjiler üreten siklotronu) içerisine girmiş bulunmaktadır. Bu gelişim eski çağı öldürüp yeni çağın ilişkilerini doğurur. Yani en geri bölgeleri bile dünyamızın en büyük problemi içerisine sokar. Diyarbakır'ı ve Gaziantep'i son yıllarda bir kez görmek bile bütün doğu bölgelerimizin yeni çağın içerisine nasıl hızla ve derinleşerek girmiş bulunduğunu anlama-

mıza yeter.

Ve buralarda da bu yüzden ölen yan ile doğan yan çarpışarak doğan yana doğru bir gelişim olur. Nihayet Kürt sollarında da bu gelişim başlamıştır.

İşte bu DOĞAN yanımızdan asılacağıma, boyuna ölen yanımız olan ulusallıkta, eski çağın emek/sermaye çelişkilerinde debelenip dururuz. Ve debelendikçe batacak bizi dışına atmaz, içine çeker. Bu noktada biraz doğan yana doğru el atanlar kendilerine bir şans vermiş durumdadırlar. Bunlara ve hepsine yardım etmeliyiz.

Avrasya meselesine girerken böyle bir yanılgıyı gözlemlenmeden geçemeyiz. Hiç olmazsa bizler bile bile bu metafiziğe katlanmamalıyız.

Bu noktada Kürt sollarında genellikle olan durum şudur:

Maddi zemin ile beyin; eski kuşaklar ile yeni kuşaklar çelişmektedir. Madem ki ekonomik, sosyal ve kültürel olarak hemen bütün geri bırakılmış Kürt bölgelerimiz de yeni çağın içerisine boylu boyunca girmiş bulunmaktadır, öyleyse beyinlerimiz hala neden eski düşünce ve mücadele biçimlerinden kurtulamamaktadır? Soru budur.

Bu sorunun yanıtı derin ve uzun olmakla birlikte, kısaca altını çizerek geçmeliyiz:

Beynin gelişim hızı sanıldığı gibi tekniğin, üretimin gelişim hızına eşdeğerli değildir. Tersine beynin gelişim hızı sadece üretim ile değil; bütün doğa ve toplumun gelişim kanunu olan denklik yasasıyla, ama bunu kavrayacak olan gerekli zaman kuşatımı ile olur. Çünkü beyin genetik devreler ile açılıp uzun yıllara gereksinim duyarak gelişir. Örneğin ön beynimiz bile ancak 16 yaş dolaylarında gelişebilir. Sentez beynimiz ise 25-35 yaş arasında olgunlaşabilir.

Bunu biraz somut olan biten olaylarla anlatmaya çalışalım:

Özellikle eski kuşaklarda beyin, eski düşünme metotlarını bütünüyle tüketmeden ve eski mücadele biçimlerinin bütünüyle tükendiğini görmeksizin yeni çağın düşünce biçimlerine geçememektedir. Çünkü beyin eskiden beri yarattığı eski beyin dosyalarını kolay kolay yeni beyin dosyalarına dönüştüremez. Bunalımlar, stresler, psikopati ve sosyopatiler hatta intiharlar bu yüzden olu-

şup yaygınlaşır. Gelenekler modern zemin ile kıyasıya çelişirken, yeni kuşakları acımasızca ezerken eler ve devrimcileştirir.

Bu konuda biraz daha incelmış bir başka yanılığ da şudur:

Yeni kuşaklar da ulusal mücadele teorisi ve pratiği tüketildiği ölçüde daha modern işçi sınıfı mücadele yöntemlerine girmeyi denemektedirler. Ama yeni kuşakların bu girişi bizim doğru yolda olduğumuzu göstermez. Bu giriş eski kuşak komünistlerin yarattığı çaba ile yapay bir şekilde olmaktadır. Bu da karşılığını bulmayınca terk edilecektir. En son ÖDP'de olduğu gibi şimdi Doğu'da buna kısaca uğrayıp geçecektir.

Eski teorilerimiz ve mücadele yöntemlerimiz, deneye yanıla tükenmek zorundadır. Çünkü artık bizi kuşatan yeni çağın derinleşmiş bulunan zemini, sınıfı ve kişileri parçalamış oluşudur. Buna yanıt arayan bir teori ve pratik ile yaklaşamadığımız sürece eski teori ve pratik yakıtlarımız tükenip mum gibi sönmek zorunda kalmaktadır. Sorun sadece bunu geç kalmadan kavramakta ve bu yeni kavrayışın yeni yapış tarzına süratle ve olgunlukla girebilme yeteneğindedir. Ne yazık ki zaman yitilmektedir.

İşte Üçüncü Savaş ve Avrasya meselesini eğer bu ters duruşu belirtmeksizin-gözlere batırmaksızın öne çıkarırsaydık, asıl gündemi örtmüş, saptırmış olurduk. Avrasya meselesini ve benzeri meseleleri, böyle bir temel içerisinde sıralayarak ve eriterek koyabilirsek, yolumuza en az kayıplarla devam edebiliriz.

Üçüncü Evrensel Paylaşım Savaşı Stratejisi, Çin ve İkinci Evrensel Devrimler Dalgası

En akıllı gibi görünen bilimsel, demokratik, komünist, insani ve barışçıl çabalar; 11 Eylül İkiz Kule provokasyonundan sonra, doğal olarak boyuna Üçüncü Paylaşım Savaşı'ndan konu açmaya ve düşünce ekzersizleri geliştirmeye başladılar. Tabii sürekli değildi. Gelgeç ve temelsizdi: Sonuçlar üzerinden düşünüp davranma geleneği kolay aşamadığı için anlık reflekslerle düşünmekten ve davranılmaktan yakalar kolay kurtarılamıyordu.

Toplumsal Evrim, Beyin, Yeni Kuşaklar

Oysa her meselede olduğu gibi Üçüncü Paylaşım Savaşı da sa-

nıldığından daha köklü ve derin bir süreç üzerinde geliyordu. Daima olduğu gibi üzerinden atılan yaman konu şu oldu:

İnsanlık tarihi yani toplumsal evrim, kendisinin en temel çekirdek altı kanunları açısından ele alınamadıkça ve daima göz önünde tutulamadıkça; Üçüncü Paylaşım Savaşı üzerine ne düşünülse ne söylenirse ve ne yapılsa, pek doğru çıkmayabilirdi.

Çünkü, toplumsal evrimin akli yoktur; toplumsal evrimi belirleyen biricik çekirdek altı kanunlar bütünlüğü ve onun canlı ritmi; çalışma mekanizması vardır. İnsan beyni ve akli, ancak o kanunlar temelinde toplumsal evrimin aklından geçenleri çözümleyebilir ve ona göre önlem alabilir. Toplumsal evrim beyni ve akli insana, kişiye vermiştir.

Peki bu temelde bakabilen bir beyin, bu alanda ve her alanda gereken teşhis ve tedavilerde yanılmazlığa ulaşabilir mi? En azından doğruyu yakalama ve önlemini alma şansına ötekilerden daha fazla sahip olur.

Başka deyişle: Çağımızda artık bundan başka çabalar, hoş ve boş çabalar olmaktan ve süratle tükenmekten öteye gidemezler. Çünkü bundan başka çabalar, eski beyin dosyalarıyla düşünüp davranmaktan ve bu zeminde fantazmlar üretmekten öteye gidemezler. Çünkü beynin en önemli özelliği; eskiden beri aldığı ve ürettiği beyin dosyaları ile düşünme özelliği olduğu gibi onlardan da kolay vazgeçemeyişidir. Çünkü temel zembereği onları yakıcı, arzulu bir şekilde içine alıp bellekleştirmiştir. Bu yüzden her mücadeleye döneminde ve içinde genç ve yeni kuşaklara gereksinim duyulur. Dogmatizmi eski kuşaklardan aşabilen bir çıkarsa yenilerden bin çıkar. Ve bu yüzden mücadelemizin devrimci doğum süreci de uzar; yeni devrimci moment kuşakları bekler.

Topyekün Savaşların Göbekleri ve Hedefleri

Örneğin; emperyalizmin üçüncü evrensel paylaşım savaşından söz ediliyor. Hatta emperyalizmin gelecek bilimcileri A. Tofleer, J. Naizbit gibileri dolaylı anlatımlarla ama açıkça Çin hedefinden söz edebiliyorlar. Ama o hedefe hangi göbekten ve nasıl varılacak? Orası meçhul bırakılıyor. Fakat bugün açıkça her şey ortaya çıktı: Üçüncü savaşın göbeği, Avrasya'nın Ortadoğu'sudur. Şimdi

hedef üzerinde gizlenmeler yapılıyor. Çin hedefi gözden kaçırılıyor.

Eskiden birinci ve ikinci savaşlarda topyekün savaşın göbeği, Avrupa idi. Savaş Avrupa'da başlıyor, Avrupa'da bitiyordu. Ama hedefleri farklıydı; Osmanlı ve Çarlık Rusyası idi. Onları parçalayıp yutmak ve zayıflamış, yenik Alman emperyalizmini de kontrole almak idi. İkinci savaşta da Avrupa göbeği değişmedi. Hedefler değişti: Sovyetler ve ikinci olarak da Çin idi. Zayıflamış ve yenik düşmüş Alman emperyalizmi de kontrole alınarak yeniden güçlendirildi.

Üçüncü savaşın göbeği ve hedefleri:

Şimdi üçüncü savaşın göbeği: Avrasya'nın Ortadoğu'su; Irak, Suriye, İran, Kürt bölgeleri ve Türkiye'dir. Giderek bu noktadan başlayıp Kuzey Afrika geri cephesi ve Afganistan, Orta Asya, Kuzey Hindistan yani Çin'e doğru giden ileri cepheleridir.

Hedef: Çin'dir. Yedek hedef: Rus ile Avrupa Emperyalizmini kah paylar vererek kah vurarak kontrole almaktır. Onları doğru-
dan karşısına almadan hatta onlara başarısını göstererek ve paylar vererek onları nötralize etmektir.

Ama mesele ABD'nin subjektif savaş arzuları, niyetleri ve Çin hedefi üzerinde yoğunlaşmaları olmaktan çok ötededir.

Önemli olan onu yani ABD finans kapitalistlerini, bu hedefe iten sebepler ve bu noktadaki açmazlarının derin sebeplerini çözümlenektir. Bunu kendisi doğru olarak yapamaz. Çünkü toplumsal evrimin kıtalararası birinci çöküş basamağından, evrensel ikinci çöküş basamağına geçmiş bulunduğu için bunun bunalımlarıyla düşünüp davranmaktan kurtulamaz.

Toplumsal Evrime Rağmen Savaş Yürümez

Yani toplumsal evrime rağmen ABD emperyalizmi de olsanız istediğinizi yapamazsınız. Son duruşmada toplumsal evrim kendi temel kanununu işletir. ABD bir nebze olsun üçüncü savaşta başarılı olmak için toplumsal evrime uygun strateji ve taktikler yapmak zorundadır. Yani başlangıçtaki hesaplarını sürekli olarak değiştirip revize etmek zorunda kalır.

Örneğin; ABD daha çok önceden, belki 1990 ve 1996'dan beri Irak ve Afganistan'ı hedeflemişti. İkiz Kule provokasyonunu da bunun için kendisinin yaptığı besbellidir. Fakat evdeki hesap çarşıya uydu mu? Önce Irak'ı kolay lokma sanıp Irak'ı kimseyle paylaşmak istemiyordu. Hatta koklatmak bile istemiyordu.

Fakat batağa saplandığını görünce diğer emperyalistleri, Birleşmiş Milletler'i yardıma çağırdı. Paylaşımaya davet etti. Ve zamanlama açısından yıldırım harbi hesapları da yanlış çıktı. Daha da çıkacağı belli oldu. Ve daha evrimci, uzun vadeli bir planı devreye sokmak zorunda kaldı.

Belki başlangıçta, yıldırım harbi hesabıyla Türkiye'nin doğusu bile Suriye ile birlikte hesapta vardı. Ama işler sarpa sarınca evrimci planı devreye soktular. Türkiye ile şimdilik müttefik güçler oyununa devam edildi. Suriye'ye askercil işgal tehdidinden ekonomik, diplomatik ambargo planına geçildi. Irak'ta ise iktidarı bile daha yerel ve gerçek temsilciler düzeyine çekmek zorunda kaldı. Ve savaş süreci uzadı.

Toplumsal Evrim ile Subjektif Arzularımızın Diyalektiği

Ama elbette ABD yine de durmayacak, duramaz. Bu kez zamanını boşa geçirmemek ve hedefine hesapladığı süreç içerisinde varabilmek için daha kolay lokmalar seçmek durumuna da girebilecektir. Yani bir yandan Ortadoğu'da evrimci bir savaşa geçerken, diğer yandan Afrika'da kolay lokmalara uzanarak zamandan kazanmayı isteyebilir.

Çünkü onu buraya ve giderek Çin'e doğru iten kendi derin subjektif sebepleri var. Fakat işte yanlışlar bu noktada başlıyor. ABD'yi üçüncü savaşa iten kendi sebepleri toplumsal evrim imiş gibi görülebiliyor. Toplumsal evrimin temel kanunu bilinemedikçe ABD'nin ve diğer emperyalistlerin subjektif kendi açmazları ve arzuları her şeymiş gibi abartılıyor. Hayır; toplumsal evrim ile subjektif arzularımız bir yere kadar örtüşür. Bir yerden sonra toplumsal evrimin kanunlarına UYUM yapabilen, yapabildiği ölçülerde ayakta kalabilir. Subjektivizm ile objektivizmin diyalektiği UYUM ÖLÇÜLERİNDEDİR.

Denklik Yasası'nın Üç Başlı İşleyiş Bütünlüğü

Yani insanlık tarihi, kültürlerine, psikolojilerine varana dek bilinmedikçe, göz önünde tutulmadıkça toplumsal evrimin akli çözümlenemez. Ve Üçüncü Savaş'ın nereye nasıl varabileceği öngörülemez. Bunu bilmenin tek yolu ise artık sadece şu kör kanununun üç başlı işleyişini iyice bilmekten geçer. Toplumsal evrimi bilmeden yöneten, onun temelindeki kör kanun DENKLİK YASA-SI'dır. Ama denklik yasası üç başlı bir bütün olarak işler:

1 – Denklik yasasının toplumun çekirdek altında işleyişi. Bütün bir toplumsal evrim tarihi. İnsanlığın yaşanmamış, yaşanacak olan toplum biçimleri rezervleri.

2 – Denklik yasasının kişinin beyinde toplumsal evrim ile birlikte işleyişi. Her ülke tarihi ve onun içerisinde belirlenmiş bulunan kişilerin psikolojilerinin bütünlüğü. İnsanlığın kişisel psikolojik rezervleri.

3 – Denklik yasasının doğa ile toplumun karşılıklı etki, tepkisinde işleyişi. Doğa, toplum ve kişi etkileşimindeki evrimsel ve devrimsel rezervlerin bütünlüğü.

Yani kapitalizmin, doğanın, toplumun ve kişinin olabilecek bütün sınırları, sadece emek/sermaye çelişkisi değil; kapitalizm ile doğanın ve insanlığın ölüm dirim savaşı.

Toplumsal Seleksiyon ve Elenen Toplum Biçimleri

İşte subjektif arzularımız, koskoca ABD emperyalizmi de olsanız, denklik yasasının bu üç başlı işleyişi göz önünde tutulmadan bir yere kadar başarılı olabilir. Bir yerden sonra denklik yasasının bu üç başlı işleyişi ile çelişmeye başlar. Çelişki seleksiyona ve elenmeye kadar varabilir. Yani denklik yasasına UYUM birinci kuraldır. Nasıl doğada, doğanın evrimi içerisinde gelişen buzul ve buzullar arası çağlara uyum yapan canlılar yaşayabiliyorlarsa; tıpkı onun gibi insan toplumunda da toplumlar ve kişiler, denklik yasasına uyum yapabiliyorlarsa elenmekten kurtulabilirler.

Örneğin; tefeci, bezirgan ve derebeyi toplumlar elenmişlerdir. Ve bu toplumların yarattığı kişilikler, kültürler de elenmiştir ve elenmektedirler.

Yine ilerici, girişken, rekabetçi kapitalist toplumlar ve sınıflar elenmişlerdir. Ve elenmektedirler. Onun yerine tekelci finans kapitalist toplumlar gelişmiştir. Ve insanlığı da kendisine benzetmek üzere ikinci ölüm çağına girmiştir. Ve kaçınılmaz bir gidişle, geriye gelmemecesine eleneceği ortaya çıkmıştır. Çünkü, artık kendisiyle birlikte sadece emek/sermaye çelişmesini değil, doğayı ve toplumu da ölüm dirim kavşağına sokmuş bulunmaktadır.

Tek fırsatı vardır. Üretimi yeni baştan denklik yasasına göre reorganize etmektir. Fakat finans kapitalizm bunu yapabilmekten geriye dönülmez biçimlerde uzaklaşmıştır. Hatta ilerici geçinen aydınları bile kendi batağına ekip onları bile gerici, işe yaramaz hale getirebilmiştir. Beylikleşmelerini bütün toplum kesimlerine bulaştırıp yolları tıkamış, üretimi ve kendi insan malzemesini içinden çıkılamaz bir batağa saplamıştır.

Bu durumda finans kapitalizm en yüksek bilgi ve teknoloji içerisinde olsa bile arzuları subjektif olmaktan kurtulamaz.

Toplumsal evrimin temel kanunu ile kökünden çelişir. Ve işçi ve emekçiler başta olmak üzere, mülksüzleşmeler arttıkça giderek tüm insanlığı devrimcileştirir. Giderek karşısında doğa ve insan cephesini kendi elleriyle örür.

Örneğin ilkel komünist toplumlar insanlığın en temel çekirdeği olmakla birlikte, sınıflı topluma çözülmekten ve elenmekten kurtulamamışlardır. Ama ilkel komünizm çekirdek olarak her kişide, her doğan çocuk ile birlikte hala yaşamaktadır. Çünkü 3 milyon yıllık insanın ilkel komünal evrimi bize bugünkü beyinlerimizi ve bedenlerimizi armağan etmiştir. Ve her çocuk o evrimi hatırlayarak gelişir. Ve toplumsal evrimin biricik ölmez garantisi de denklik yasasıyla birlikte budur. Çünkü bu her kişide bulunan komünal genetik ve gelenek yani denklik yasası, giderek proleter ve emekçi sınıflar temelinde, sınıflı toplum ile ölüm dirim kertesinde çarpışarak devrimcileşir ve sosyal sınıfları ortadan kaldırarak denklik yasasını bilimsel bilinç ile yeniden kurar veya dengesine oturtur.

Başka bir deyişle denklik yasasına uyum yapamayan tam tersine onunla ölümüne çelişen emperyalizm son duruşmada diğer eski toplum biçimleri gibi insan toplumunun alinyazısından geriye gelmemecesine silinir.

Üçüncü Paylaşım Savaşı'nın Görülmemiş Özelliği; Devrimin Savaştan Önce Gelişebilme Yeteneği

Bu çağ çok ilginç olmaktan öteye GÖRÜLMEMİŞ olmaktadır ve olacaktır. Emperyalizmin üçüncü savaşı da ve ölümü de asla eski çağdaki savaşına ve ölümüne benzemeyecektir.

Eski paylaşım savaşlarında savaşlar devrimleri tetikleyip geliştirirdi. Ve savaşlara son noktayı devrimler koyarlardı. Bu özellik yine devam edebilir. Ancak benzemeyen, görülmemiş bir yan kendini şimdiden belli etmektedir. Bu kez üçüncü savaş daha topyekünleşirken devrimler savaşın önünü kesebilir. Yani savaşın gelişim hızı ile devrimlerin gelişim hızı eskiye göre değişme eğilimine girmiştir.

Çünkü toplumsal evrim eskiye göre büyük bir basamak çıkarırken tümünden insanlığı devrimcileştirme eğilimine girmiştir. Başka deyişle: Yeni toplum biçiminin gelişim hızı ki buna İNSANLAŞMANIN HIZI da diyebiliriz; on misli artarak gelişirken, savaş gibi militarizm gibi eski çağın çözüm kalıntıları, tedavi metotlarının hızı on misli geride kalmıştır.

Bu çok açık bir gerçekliktir. Bu kez savaş çözümleri yeni çağın insanlaşma hızı ile kıyasıya çelişerek savaşın hızını kesmekte, hatta savaş çözümünün beyhude bir hayvanlık oluşunu gözlere batırarak önleme eğilimine girmektedir. Bunu Afganistan ile Irak savaşını karşılaştırdığımız zaman bile anlayabiliriz. Afganistan daha geri bir toplum biçimi içerisinde olduğu kertede savaş çözümünü kaldırabilmiştir. Fakat Irak'ta savaş fren yaptı.

Elbette ABD bütün zorlamalarını deneyecektir. Ama savaşın hızı ile toplumsal evrimin hızının ve tabii ki kalitesinin nasıl çeliştiğini ve insanlığın nasıl daha süratle yeni bir devrimci sürece geç girerek derlenip savaşı frenlediğini hep birlikte göreceğiz.

İnsanlaşma, eski mantık ile sadece psikolojik, kültürel bir hümanizm gibi algılanıyor. İnsanlaşma topyekün maddi ve manevi temelleriyle bir bütün olarak toplumsal evrimin yeni muhteşem basamağı olarak algılanabilirse şiddetli bir uyarıcı yerine geçebilir. Bunu tam olarak kavramanın biricik yolu ise artık, denklik yasası teorisine olanca gücümüzle sarılmaktır. Biraz daha açalım:

Bu görülmemişlik, en çok şu noktada kendini göstermektedir:

Artık sadece işçi sınıfının değil her kişinin, tüm insanlığın giderek (mülksüzleşme yeniden geri geldiği ölçülerde) devrimci olmak zureterleri gündeme gelmiştir.

Çağımızda olumsuz gibi duran yan şudur; işçi sınıfı ve bütün emekçi tabakalar dahil tüm halk kapitalizme yeniden her kişisine ve iç kişiliklerine varana dek çözülmektedir.

Bu olumsuz yanın öteki olumlu yanı daha muhteşemdir. Artık işçi sınıfı ve emekçiler kapitalizme çözülmekle birlikte insanlıklarına çözülmekte ve en köklü teori ve pratik içerisine girmektedirler. Yani kendi kurtuluşlarını doğa ve insanlığın kurtuluşuyla bütünleştirmenin gerçek zeminini ancak şimdi çağımızda yakalamaktadırlar.

Çünkü işçi sınıfı, emekçiler ve gençlik denklik yasasını en çok içerisinde taşıyan ve hisseden insan temelleridir. Ve işçi ordularının her bireyinin gelişmişliği zaferin daha yüksek düzeyini müjdelir.

Geçen yüzyılın devrimlerinde işçiler ve emekçiler %3 gibi bir azınlıktaydılar. Ve geri doğulu toplumlardan belirli bir hiyerarşik sıraya göre gelişen devrimlerde, binlerce yıllık geleneklerle liderlere bağımlıydılar. Derebeyi artıkları içerisinde tüm gerilikleriyle gelenekseldiler. Çağımızda ise insanlığın tümü işçi, emekçi ve işsizdir. Ve her bireyin bütün açılardan gelenekselliği aşabilme olanakları eskiye göre en az on misli artmıştır. Kapitalizm ilk defa hızlandırıcı tek bir kap (siklotron) içerisine girmiş bulunmaktadır. Düşünce fukarası her türlü modern ütopyiklerle birlikte aynı kaba yellenen Troçkizmin eski ve yeni her çeşidi de burada topu ebediyen atar. Devrim bu çağda bile geri doğulu ülkelerden (yumağı tersten) açmaya devam eder.

Özellikle doğulu toplumlarda bu yoğunluk sürekli devrimcileşme eğilimiyle güçlenme potansiyellerini taşır. Çünkü yoksulluk, mülksüzleşme tehdidi ve genç kuşakların asil devrimci gövdeyi oluşturma olanakları ve bilime karşı tükenmez bir açlık taşımaları açıkça müthiş devrimci bir potansiyeldir. Elbette hemen değil; yeni devrimcileşme sürecinin uzadığını iyice anlayıp oraya doğru gelişerek olabilecek.

Bu olanaklar yeniden devrimci doğum süreci her an izlenerek

aceleye getirilmeden ve özellikle BİLİMSEL BİLİNÇ ile olgunlaştırılarak ordulaştırılabilirse; emperyalizme karşı on milyonları bulan muhalefetler örgütlenebilir; insan toplumu daha fazla sancılandırılmadan emperyalizmden kolayca kurtulacağını gözleriyle görüp elleriyle tutabilir. Çağımızın devrimci gidiş ve potansiyel özelliği budur. Buna uyanmak ve uymak gerekir.

Bu durumda üçüncü savaş tırmanışı ne kadar başarıya ulaşabilir? Şimdiden akli başında olan her insan üçüncü savaş tırmandırılışının çılgınlıktan başka bir şey olamayacağını görmektedir. Hele ABD'nin Çin'e giden yol haritası büyük engellerle dopdoludur.

Emperyalizmin Sıkıştığı Yaman Çelişki ve Büyük Yanılığımız

Buna rağmen ABD savaş mecburdur. Çünkü sıkıştığı yaman çelişki şudur:

Ya üretimi yeryüzü ölçüsünde denklik yasasına göre yeni baştan düzenleyerek Çin pazarını uzun bir süreç içerisinde barışçıl yoldan tıpkı Sovyetler'de olduğu gibi evrensel kişiler çağına çözecek ömrünü uzatacaktır. Ya da savaş yolundan bunu zorla yapacaktır.

Barışçıl yol emperyalizm için risk sermayesini büyük ölçüde artırmak demektir. Bu olanağa da sahip bulunmaktadır. Şu andaki kuru parası 300 trilyon dolardan fazladır. Ama insan karakteri hazır yiyiciliğe alıştığı için bunu hava oyunlarından riskli yatırımlara yöltmeyi aklından bile geçirmez. Finans kapitalizmin hazır yiyici insan karakteri onun geçen yüzyıldan beri ölümcül alın yazısı durumuna girmiştir.

Geçen yüzyılda yanıldığımız nokta şu oldu: Emperyalizmin KİTALARARASI ölümünü evrensel ve nihai ölümü sanmıştık. Oysa emperyalizmin EVRENSEL (nihai) ölümü şimdi; çağımızda geldi. Dolayısıyla komünizmi yakın geleceğin işi olarak öngörmüştük. Ve ütopyadan kurtulamamıştık. Bu toplumsal evrimin ana temel kanununu bilemeyişimizden ileri geliyordu. Doğal ama büyük bir yanılığımızdı. Bütün çekirdek altı bilimleri çağımızda son on beş yıl içerisinde aydınlandı. Ve toplumsal evrimin bütün basamakları gün ışığına çıktı. Bütün çekirdek altı bilimleri ve denklik yasası

açılarından artık rahatça görünen gerçeklik şudur: Emperyalist kapitalizm ya reorganizasyon ya da savaş ikilemine sıkışmıştır. Emperyalizm yer yüzü ölçüsünde yeni baştan ekonomik, sosyal bir düzenlemeyi sırf hazır yiyici tekelci karakteri yüzünden göze alamamaktadır. Ve savaş geleneğine sarılmaktadır. Bu ise onu daha beter ve görülmemiş bir bataklığa götürmektedir.

Yeni devrimci doğumlar eğer denklik yasasını kavrayabilirlerse bu görülmemiş tarihi ve mücadeleyi elerliyle tutup güdebilirler. Ve gütmelidirler.

Topyekün Paylaşım Savaşlarında Emperyalizmi Cezbeden Potansiyel

ABD'nin üçüncü savaşı tırmandırma eğilimi de toplumsal evrimin bir zaruretidir. Ama bu özel eğilim bile eski çağdaki gibi yıldırım harbiyle evrimleşemez. Yeni çağın derinleşen kapitalizmi, silahlanması kültürü içerisinde; yani çıkılan daha yüksek bir evrensellik basamağının kuralları içerisinde müzminleşerek, uzayan bir süreç içerisinde olur.

Bu derin sebeplerin başında; kapitalizmin ve emperyalizmin hem evrenselleşme diyalektiğinde hem de dünya savaşlarında sezerek izlediği bir yol etkili olmaktadır:

Daha kolay lokmalar olmakla birlikte kapitalizme açılmaya en elverişli ve yeni sermaye birikimine en güçlü olanaklar sunan bölgeler. Bu bölgeler ilerilerin en gerisi-gerilerin en ilerisi olan bölgeler olmak durumundadırlar. Çünkü; çok geri bölgelerin insan malzemesi kapitalizme geçiş için zaman ve risk sermayesi istemektedir. Şimdiki Afganistan örneği hatırlanabilir...

Örneğin birinci savaşta, Antik Osmanlı ve Antik Çarlık Rusya'sı imparatorlukları asıl hedef idi. Bunun yanı başında Uzak Doğu'da da Antik Çin idi. Bu bölgeler zaten yarı sömürgeler idi. Fakat zorlu birer yarı sömürgeler idiler. Buralar devrim bakımından da tekin değildiler. Doğa ve insan potansiyelleri cezbedici oldukları kadar tehlikeliydi de. Ama parçalanarak kapitalizme açıldıkları zaman finans kapitalizme yeni ve büyük sermaye birikimleri yeni dinamikler ve müthiş pazarlar sağlayabilirlerdi. Bu antik imparatorlukların ellerinde tuttıkları yeni bakir doğa, hammadde

ve insan malzemeleri finans kapitalizm için cezbedici yeni potansiyellerdi.

Tabii tarih bambaşka beklenmedik yollardan, finans kapitalizmin asla öngöremediği ama Marks, Engels ve Lenin'in öngördüğü yollardan gelişti. Tabii yine de finans kapitalizme can ve kan verdi. Devinim her şeye rağmen muazzam oldu. Sosyalizm tek bir ülkede olsun doğdu ve gelişti. Yeni demokratik devrimler gelişti. Emperyalizm sosyalizm ile giderek bloklaşıp kapışarak yeni bir savaşın eşliğine dek geldi.

İkinci savaşta yine aynı gelişim oldu. Bu kez hedef, birinci ana düşman Sovyetler idi. Fakat düşman olmaktan çok Sovyetlerin örttüğü asıl şey, yeni sermaye birikimleri için yeni pazarlar idi. Sovyetlerin egemen olduğu Asya ve etkilediği Güney Asya, Ortadoğu bölgeleri, Afrika ve Uzak Doğu egemenliğine giden yol üzerinde bulunuşu idi. Yine gelişim beklenmedik oldu. Tersine emperyalizm daha da küçüldü. Fakat yine gelişim ve devinim muhteşem idi. Çin ve Doğu Avrupa da sosyalizme geçmişti. Afrika bile uyanıdı. Emperyalizm yarışı bırakmadı. Bloklar kapışması yolundan dünya pazarları işlendi.

Üçüncü Paylaşım Savaşı'nın Cezbedici Potansiyeli: Çin

Emperyalizm bir tek şeyi yeniden öğrendi; birinci ve ikinci savaşlarda kendisini cezbeden potansiyeller ne denli tehlikeli olurlarsa olsunlar buralara yönelmekten ve saldırmaktan başka çaresi yoktu. Birinci ve ikinci savaş bu olanakları beklenmedik devrimlere rağmen ona sunabilmişti. Şimdi de sunabilirdi. Ve elinde savaş metodundan başka bir akıl geleneği yoktu. Yine aynı gelenek ile davranmaktan başka akıl gösteremiyordu.

Bu kez hedef Çin olmalıydı. O zaman bütün Asya, Pasifik ve dolayısıyla Avrupa kontrole girer ve ABD dünya imparatorluğuna ulaşmış olurdu. Çin arka bahçesiyle birlikte 2 milyar insan potansiyelini barındırıyordu. Ve Hindistan 1 milyarı aşmıştı. Ama Çin, bu kapıların açılması için anahtar durumuna girmişti. ABD gücünü fazlaca yıpratmadan; başarılar ile müttefiklerine güven vererek ve de Avrupa ile Rusya'yı tereddüte sokarak, nötralize ederek süratle Çin'e vurabilmeli, hiç değilse Orta Asya eşliğine dek başarıy-

la gelebilmeliydi.

O zaman buna Avrupa ve Rus finans kapitalizmleri ve emperyalizmleri karşı gibiymiş gibi dursalar bile neden gerçekte köklü bir karşı duruş yapınlar idi ki? Onlar da birer finans kapitalist ve emperyalist değiller miydi? Çin pazarının bütünüyle Sovyetlerin açıldığı gibi evrensel kişiler çağına açılmasını neden istemesinler idi ki? Bal gibi isterlerdi. Çünkü, bu pazarın açılması finans kapitalizmin evrenselliğinin altın çağını açmak demek olacaktı.

Aslında bütün emperyalistlerin ağzını sulandıran cazibe merkezi bu yol haritasıydı. Sadece onlar henüz ABD kadar paylaşım savaşına hazır değillerdi ve savaştan pek fazla kazançları yoktu. Bu yüzden barışçıl ve demokratik yoldan pazar kapma savaşını tercih ediyorlardı. Sadece yol haritasını uzatıyorlardı. Müzmin gelişime ayak uyduruyorlar ve ABD onlara dokunmasın biraz da pay versin yeterdi. ABD'de bunu zaten yapıyordu. Sovyetlerin finans kapitalizmin evrensel kişiler çağına çözülüşünden en çok Avrupa karlı çıkmıştı. Yugoslavya'nın çözülüşünden ve parçalanmasından yine Avrupa emperyalistleri karlı çıkmıştı. Tabii ABD'de Avrupa'da müttefiklerini güçlendiriyordu.

Ama ABD ilk Irak denemesinde yanıldığını gördü. Yıldırım harbi sökmeyecekti. Evrimci savaşa geçti. Bu kez evrimci savaşın hızı ile toplumsal evrimin devrimcileşme hızı çelişmeye başlayacaktı.

Savaşın hızı mı öne geçecekti yoksa devrimcileşme hızı mı? Bunu hep birlikte yaşayarak görmeden önce bilimle öngörerek gitmek ve devrim sürecine yardım etmek daha doğru olmaz mı?

İşte bunun için artık yeni çağın teorisi, çekirdek altı bilimlerinin sentezi olan tarih bilimine boylu boyunca girmek zorundayız. Çünkü devrimci gelişim hızının en ilk kuralı, devrimci teoriyle yürümektir. Teorisiz hareket körün değneği ile yürümek gibidir. Değnek ile ne kadar yürünebilir ki? Yolları aydınlatmış projektörler varken.

Altı aylık, bir yıllık teorik bir kursa bile dayanamayanlar nereye kadar ve nasıl gidebilirler ki. Berber çıraklığı bile daha fazla emek istiyor.

Üçüncü Savaşın Göbeği Ortadoğu'dan Çin'e Giderken, Savaş ile Devrimin Çelişkileri

Üçüncü Savaşın göbeği: Ortadoğu'dur. Çünkü, ABD yeni savaş süreci için 30 yılı göze almıştır. Bu uzun süreç ve savaş en başta petrol ister. Üstelik rakiplerinin petrol gereksinimlerini de ipoteğinde tutmuş olur. Petrol de Ortadoğu ve Kafkaslar'dadır. Kafkas kapısı da Ortadoğu'dan geçer. Ve tabii ki Çin'e giden yol haritasında başlangıç trampeleni yine Ortadoğu'dur. Orta Asya'dan başlamak daha satrancın ilk elinde Çin'i erkenden uyarmak olur. Çin'in zaten uyarılmasına gerek kalmayacak kadar durum açık olsa da ve Çin kolektivizm içerisinde bulunsa da daima hedefe unutturarak varmak gerekir.

Sınıflı toplumun insan toplumu üzerinde yarattığı etkiler muazzam çeşitlilikte ve derinliktedir. Tereddüt ve çatlaklar politikanın ve savaşın kullandığı en önemli olanaklardır. Stalin'in Hitler saldırısı karşısında uyarılmasına gereksinimi yoktu. Ve yıldırım harbiyle üzerlerine gelindiğini biliyordu. Ve üstelik Çorçil tarafından da gizli bir mesajla saldırı anı bile belirtildiği söylenir. Ama Stalin, bütün bu olanaklara rağmen Sovyetlere Nazilerin saldırısı anı için bile gaflette bulunmuş ve ilk saldırıda gereksiz ricat, geri çekilme zorunluluğuna sıkışmıştır.

Çin için de tereddüt ve çatlaklar daima mümkündür. ABD-Pentagon daima bu fırsat üzerine yatacaktır. Tereddüt'ü ve çatlağı kesen kişi ve toplum, çağımızda çekirdek altı bilimleriyle ve özellikle toplumun çekirdek altı bilimiyle tepeden tırnağa üstlenmiş ve bütünüyle örgütlenmiş kişi ve toplumdur. İnsanlık ve Çin böyle bir teori ve pratik içerisinde henüz değildir. Belki oraya gidiyor. Fakat Çin için bu henüz çok erken.

ABD-Pentagon beyni ise cani beynidir. Ve Çin'den ve her emperyalist ülkeden bu alanda daha güçlü, bütünlüklü ve kararlıdır. Tereddütleri, çatlakları gözleyip cinayetini işlemekte ve her cinayetini hayat kurtarıcı bir ameliyat gibi göstermekte en az yarım asırdır tecrübelenmiştir.

Ama her şeye rağmen ABD'nin-Pentagon'un çizdiği her çeşitten (yıldırım savaşı veya evrimci savaş gibi) yol haritalarında yürümek zorun zordur. Çünkü belirttiğimiz gibi savaş ne denli mo-

dern, ultra modern teknik ve metotlarla yapılırsa yapılısın, savaş eski çağın yani şu andakinden en az on misli geri bir hızdaki eski toplum biçiminin geleneğidir. Ve bu yüzden insan toplumunun şu anda, çağımızda içine girmiş bulunduğu evrim basamağının hızı ile kıyasıya çelişmektedir. Ve daha da çelişerek daha üçüncü savaş topyekünleşmeden veya en azından üçüncü savaş topyekünleştiği anda savaşın devrimlerle yenilebileceği tekrar tekrar anlaşılacaktır. Veya buna benzer bir gidişin olabileceği her toplum ve her sınıf ve hemen her kişi tarafından eski çağa göre daha hızlı bir şekilde sezilecektir. Savaşa karşı önlemler de bu seziyle birlikte gelişmekten geri duramaz.

Aslında ABD daima içten içe bu seziyle ve önlemlerle çarpışmak, insanlığın geldiği bu basamaktaki sezgisel de olsa bu bilincini ve örgütlenişini kırmak durumuna girecektir. Diğer emperyalistler de bunu sezdikleri ölçüde paylaşım savaşının seyrini değiştirmek isteyeceklerdir. Demokratik geçinen emperyalistler daima bu gelişim üzerine yatarlar. Birinci ve İkinci Paylaşım Savaşlarında böyle olmuştur yine üçüncüsünde de böyle olacaktır. Birincide durum biraz karışık bir şekilde işlediği halde ikincisinde durum bütünüyle bu zemine yani demokratik ve faşist emperyalistler ayrımı (ittifakları-karşıtlıkları) zeminine girmiştir. Çünkü savaşlar ile devrimlerin ikiz kardeş olduğu gerçeği emperyalistler tarafından bile öğrenilmek zorunda kalınmıştır. Ve ona göre savaşın seyri değiştirilmiştir. Veya değiştirilmek zorunda kalınmıştır.

Yeni Devrimci Doğum Süreci ve Tarih Bilimi

Zamanımızda bu gelişim daha fazla ortaya çıkmaktadır ve çıkacaktır. Bunun üzerinde farklı açılardan durmamız gerekir.

Devrimci doğum süreçleri ile savaşın süreci eski çağda yani en azından 60 ve en çok 100 yıl öncesinde ikiz kardeş gibi gelişen ama savaş önde devrim arkada gelişen bir evrimin iki yüzüydü. Çağımızda savaş süreci geriye; devrimci gelişme süreci bir adım öne geçmiş veya geçme yeteneği içerisine girmiş bulunmaktadır.

Çünkü ikinci evrensel devrimlerin doğum sürecini de üçüncü paylaşım savaşını da belirleyen genel toplumsal evrim kanunları, artık üretimden de ekonomiden de önce insanı ve doğayı öne çı-

karmak durumuna girmiştir. İşte toplumsal evrimin geldiği bu aşama, bu yüzden, genel İNSANLAŞMA aşamasıdır. Ve savaşlardan önce gelişme özelliğine sahiptir. Bu özelliği ile devrimci doğum sürecini savaşlardan koparır, öne geçirir.

Ancak bu çok geneldir. Önemli bir sorun şurada özel olarak insanlığın önüne geçmektedir: Yeni bir toplumsal evrim basamağı her zaman için insan beyninde yeni kavrayışlar yaratırken yeni bir GEBELİK VE EĞİTİM SÜRESİ ister. Başka deyişle yeni evrim basamağı karmaşıklaştığı için insan beyni onu kavrayabilmek ve o basamağa uyabilmek için ana karnında daha fazla kalmak ve o ilişkileri iyice kanına karıştırmak zorunda kalır. Bu da yetmez. Ana karnından yeni bir insan olarak doğduktan sonra da yeni devrimci öncülüğe girebilmesi için yeni eğitim süresini de gerektiği kadar kullanması gerekir. Böylece yeni çağın devrimci güçlerinin gebelik ve eğitim süreleri uzar.

İşte ABD bu sürecin uzamasına aldanmaktadır ve bu süreci anlayamadığı halde insanlığın bu durumundan yararlanmaya kalkmaktadır. Bu aptallıktan başka bir şey değildir. Ama cani beyni insanlığın bu durumundan yararlanabilme yeteneği ile insanlığı ve ülkeleri tereddüte sokarak belirli ilerlemeler gösterebilir.

Sorun giderek şu olacaktır: Yeni devrimci doğum süreci ile savaşın hızı nerede ne zaman ve ne kadar karşılaşp birbirlerini ne kadar etkileyip geliştirebilecekleri ve önleyebilecekleridir. Bu noktada yeni zayıf halkaların başında gelen Türkiye ve Kürtler ve İran, büyük önem taşımaktadır. Ama yeni doğum süreci Türkiye ve Ortadoğu'da henüz başlamış bulunmaktadır. Ve bu sürecin hızlanarak ordulaşması için en az on yıl gibi bir zaman (moment kuşağın gelişimi) gerekmektedir. On yıl içerisinde ABD savaşı tırmandırma çılgınlığını ne kadar geliştirebilir? Eğer her şeye rağmen bu çılgınlığı geliştirebilirse yeni devrimci doğumları erkenden olgunlaşmadan kışkırtarak tarihi eski çağlara GEÇİCİ olarak geriye çekecektir. Ve zafer aldanışıyla daha da ileriye atılmak isteyecektir. Bu ise onun en büyük yanılgısı olacak ve kendisini Pirüs zaferleri gibi daha işin başından kuşatılmış bulacaktır. Tıpkı Irak'ta şimdiden ipuçlarını verdiği gibi.

Ancak bu sancılı bir gelişimdir ve bu asla istenmemeli ve sa-

vaşlar ile devrimler çağı geriye çağrılmamalıdır.

Eğer ABD savaşı tırmandırmaktan kısmen evrimci savaş tarzıyla geri çekilirse, devrimci doğumlar ana karnında (yeni toplumsal evrimin, çağımızın koşulları içerisinde) daha fazla kalarak gerektiği gibi olgunlaşacak ve artık savaşların imkansız bir hayvanlık durumuna girdiğini daha fazla gözlere batırma olanakları içerisine girmiş olacaktır. Böylece 'demokratik emperyalist' geçinen ve ABD karşıtı gibi duran Almanya, Fransa ve Rusya devrimci doğumlardan ders alarak paylaşım savaşını daha farklı boyutlara taşıyabilecekler ve giderek savaşın hızı ile devrimin hızı çelişerek devrimin hızı öne geçmeyi başarabilecek koşulları görmeye başlayacaktır.

İnsanlık için en hayırlı gelişim bu olabilir. Ve sanki toplumsal evrim bu gidişi örmektedir.

Bunu izlemek ve buna göre bilinçlenmeyi ve örgütlenmeyi geliştirmek gerekir.

Ancak bundan önce bunları izleyebilecek tarih bilimi içerisine girmek gerekir. Tarih bilimi artık bütün çekirdek altı bilimlerinin toplumun çekirdek altı kanunları açısından sentezi anlamındadır. Marksizmin eleştirel tamamlanışı ve yeni biçimi de artık tarih bilimi içerisinde kavranıp örgütlenebilir.

EMPERYALİZM ve ORTADOĞU

Yakın Tarihe Kısa Bir Gözatiş

Ortadoğu'da bugün yaşananların daha iyi anlaşılabilmesi için bölgenin yakın tarihine kısaca bir göz gezdirmekte fayda var. 19. yy'da Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altında yaşayan halklar, Fransız Devrimi'nin etkisiyle kendi ulusal devletlerini kurmak için ayaklanmaya başlamışlardır. Bu dönemde ayaklanmalar, Balkanlar'da ve Doğu Avrupa'da bir çok yeni bağımsız devletin oluşmasıyla sonuçlanmıştır. Bulgaristan, Yunanistan, Arnavutluk gibi devletler bu dönemde bağımsızlıklarını kazanmışlardır. Balkanlar ve Doğu Avrupa'nın Hristiyan halklarının bağımsız devletler kurmalarının önüne geçemeyen Osmanlı İmparatorluğu, idaresi altındaki Müslüman toplulukların kopmalarını engellemenin yollarını aramaya başlamıştır.

Yine bu dönemde Kuzey Afrika'da Müslüman Cezayir ve Tunus'un Fransızlar tarafından sömürgeleştirilerek Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrıldıklarını görüyoruz. Osmanlı İmparatorluğu idaresinde olmasına rağmen Mısır, sarayın isteklerine karşı gelmektedir. Vali olarak Mısır'a tayin edilen Kavalalı Mehmet Ali Pa-

şa, Osmanlı idaresine karşı isyan başlatmıştır. Osmanlı idaresi İngiltere ve Fransa'nın desteğiyle buradaki hakimiyetini sürdürmeye çalışmışsa da Mısır, İngiliz sömürgesi olarak Osmanlı idaresinden ayrılmıştır.

Arabistan'da Suudiler başkaldırmaktadır. Libya İtalya tarafından sömürgeleştirilmektedir. Suriye üzerinde Fransızlar etkili olmaktadır. Osmanlı idaresi, Müslüman Arap halklarının imparatorluk bünyesinde tutulabilmesi amacıyla, uhdesinde bulunan Hilafet aracılığıyla etkili olma çabası vermiş ise de başarılı olamamıştır.

Hem Balkanlar ve Doğu Avrupa'da, hem de Ortadoğu ve Arabistan'da toprak kaybeden Osmanlılar, o zamana kadar kısmen özerk yaşayan Kürt sancaklarını elde tutmanın yollarını aramaya başlamışlardır. Kürdistan'dan asker ve vergi alınmak istenmesiyle de Kürtlerin başkaldırıları başlamıştır. (1)

Aynı şekilde Ermenistan da Ruslarla Osmanlılar arasında sorun olmaya devam etmekteydi. Ermenistan'ın bağımsızlığı için mücadele eden Ermeni örgütleri, Osmanlıların başını ağrıtıyordu. Ermenilerin İngiltere ile olan iyi ilişkileri de Osmanlılar üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılıyordu.

Bölge üzerinde azalan hakimiyetini devam ettirmenin yolu olarak Kürdistan ve Ermenistan üzerindeki hakimiyetini kaybetmek istemeyen, fakat gittikçe zayıflayan Osmanlı İmparatorluğu, emperyalist devletler tarafından paylaşılmak isteniyordu. Bunu geciktiren faktör ise emperyalist devletlerin arasındaki siyasi ve ekonomik dengelerdi. 1833'te Ruslar'ın Osmanlılar ile yaptıkları anlaşma sayesinde boğazlar ve Osmanlı İmparatorluğu'nun bütünlüğü garanti altına alınmıştı. Daha sonra 1851'de Rusların Osmanlı Devleti'ni paylaşma önerisi, özellikle boğazların denetiminin Ruslara geçmesini istemeyen İngiltere tarafından reddedildi. Ayrıca İngiltere, Ermenistan, Kürdistan üzerinden geçen ve Asya ülkelerine giden ticaret yollarının denetimini kaybetmek istemiyordu. Bunun yolunun da Osmanlı İmparatorluğu'nun toprak bütünlüğünü korumaktan geçtiğini tespit ediyordu.

Çünkü bağımsız bir Ermenistan'ın kurulması, Rusların Ermeniler üzerinde etkisini artırabilirdi. Bu ise ticaret yolları üzerindeki

denetimini kaybetmekten başka bir şeye yaramazdı. İşte bu yüzden İngiltere, bağımsız bir Ermenistan yerine, Osmanlı idaresine baskı yaparak, imparatorluğu Ermeniler üzerindeki baskılarını azaltmaya zorluyordu. Bu aynı zamanda İngiltere-Rusya ilişkilerinin de bozulmamasını sağlıyordu.

İngiltere, sömürgelerinden elde ettiği kaynaklar arttıkça yeni pazarlara sahip olması gerektiğini biliyordu. Bulduğu pazarları elinde tutabilmek için çok farklı politikalar geliştirmesi gerektiğini de... Bu politikalarından en önemlisi de Ermenistan ve Kürdistan'ın ulusal devletler olarak ortaya çıkışlarının engellenmesiydi. Osmanlı İmparatorluğu'ndan bağımsızlıklarını elde eden diğer ulusları bu kopuşları sürecinde desteklerken, bölgede ise tam tersini yapmaktaydı.

Özellikle Kürt isyanlarının bastırılmasındaki İngiliz politikaları hatırlanmalıdır. Ve yine Kürtler ile Ermeniler arasında oluşturulmaya çalışılan düşmanlık politikaları da...

Osmanlılar, aynı dinden oldukları Kürtleri daima ellerinin altında kolaylıkla tutabilecekleri bir halk olarak görmekte, oysa dini farklılıktan dolayı Ermeniler konusunda daha fazla endişe duymaktaydılar. 1890 Yaz'ında Erzurum'da baş gösteren Ermeni ayaklanması, Osmanlı'da büyük endişe yaratmıştır. Bunun neticesinde de meşhur Hamidiye Alayları kurulmuş, Ermeni ayaklanmaları Kürtlerden oluşturulan bu Hamidiye Alayları vasıtasıyla bastırılmaya çalışılmıştır. Osmanlı, Ermenistan üzerindeki hakimiyetini Kürtler aracılığıyla devam ettirmiş ve aynı zamanda Kürtlerin kendi aralarında çatışmalarının zeminini de hazırlamıştır. Bu vasıtayla Osmanlı hem Kürtler arasında ayrılık yaratarak başkaldırının koşullarını zorlaştırmış, hem de Ermenilerin isyanlarını bölge halklarını birbirine kırdırarak durdurmanın yollarını aramıştır. O dönemde bu amacına geçici de olsa ulaşmıştır.

Avrupa'da gelişen aydınlanmacılık, bu dönemde Osmanlı içinde de vücut bulmaya başlamıştı. Bu akımdan etkilenenler, imparatorluğun milliyetçi akımların etkisiyle dağılmaya başladığını gördüklerinde, artık büyük bir imparatorluk düşünden vazgeçerek, Türk milliyetçiliği fikrini oluşturmaya başlamışlardı. Bunda, dağılmayı engelleyecek bir etken olarak düşündükleri Müslüman-

liğin etkisinin görülmemesi de belirleyici olmuştu. Çünkü, her ne kadar Hilafet kurumu Osmanlı'nın elinde olsa da bu güç, fiili olarak Müslüman Arapların Osmanlı'dan uzaklaşıp Hristiyan emperyalist devletlere yaklaşmalarını engellememekteydi. O zaman yapılması gereken tek şey, Türklük bilincinin geliştirilmesi ve bu temelde bir örgütlenme ile imparatorluktan kalanların kurtarılmasıydı. Çünkü bu dönemde bölgenin Türk olmayan Müslüman halklarında da milliyetçi uyanışlar başlamıştı.

Türklerde başlayan bu milliyetçilik akımını en iyi değerlendiren ise güçlenmeye başlayan Almanlar oldu. Almanya, Türkçülüğü destekleyerek, İttihat ve Terakki güçlerinin Pantürkist emellerini körüklüyor, bu sayede Ruslarla Türkleri karşı karşıya getiriyordu. Böylece ortaya çıkan karmaşadan Avrupa'daki gücünü arttırmak yönünde faydalanmak istiyordu. Yine bu dönemde Almanya, mevcut Haydarpaşa-İzmit tren yolunun işletme hakkını, Anadolu'da yapılacak olan çeşitli hatların inşa ve işletme haklarını, yine Bağdat-Haydarpaşa tren yolunun inşa ve işletme haklarını almak üzere anlaşmalar yapmayı başarmıştı. Böylece Almanya, sömürgelerin paylaşılması döneminde kaçırdığı fırsatları, dağılmaya başlayan Osmanlı İmparatorluğu sayesinde elde etme imkanı bulmuş oluyordu.

Bunu sağlayabilmek için dönemin (1. paylaşım savaşı başlangıcı ve sonrasında) yönetimleri ile iyi ilişkiler kurmayı hedeflemiş ve bu hedeflerinde başarıya da ulaşmıştı. (Turancılığın desteklenmesi gibi.)

Fakat, 1. emperyalist paylaşım savaşının Almanya ve Osmanlı'nın yenilgisiyle sonuçlanması ve Rusya'da başarıya ulaşan sosyalizmin uluslara sağladığı bağımsızlıklar, İttihat ve Terakki Fırkası'nca benimsenen Pantürkizm'in gerçekleşmesi imkansız bir hayal haline gelmesini sağlamıştır. Gerçi bu akım, TC'nin kuruluşu sırasında ve cumhuriyetin ilanından sonra da taraftar bulabilmiş ve etkisini korumuştur. İttihat ve Terakkici Talat, Enver ve Cemal Paşalar, sahip oldukları makamların gücünü kullanarak önce Anadolu Rumların sürgünlerini sağladılar ve Anadolu'nun Türkleştirilmesi için bir fırsat olarak gördükleri 'Ermeni sürgünü'nü hedefleyen Tehcir Kanunu'nu çıkardılar. 14 Mayıs 1915'te çıkan bu ka-

nunun uygulanmasıyla yüzbinlerce Ermeni ve Kürt sürgüne zorlandı, katliamlara uğradı, zor koşulların etkisiyle kırıldılar.

Mecburi göçe tabi tutulan Rum ve Ermenilerin sahip oldukları ticari ve sinai güçlere el konulmuş ve Türk milli burjuvazisine sunulmuştur. Bu yolla yeni palazlanmaya başlayan milli burjuvazinin güçlenmesi sağlanmıştır.

Artık Anadolu'da Osmanlı İmparatorluğu'nun kalıntıları arasından yeni bir millet ve yurt yaratma mücadelesi dönemidir. Bu dönemde şekillenmeye başlayan Türkiye ve Türk ulusunun neler pahasına oluştuğunu anlamak için cumhuriyetin kurulma süreci ve hemen sonrasındaki yakın tarihi objektif olarak incelemek gerekmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmaya yüz tutması döneminde, bölge üzerinde egemenlik peşinde olan İngiltere, Fransa, Almanya ve Rusya emperyalist devletleri, çeşitli anlaşmalarla egemenliklerini pekiştirme mücadelesindeydiler. Bilindiği gibi Osmanlılar savaşa Almanya'nın müttefiki olarak girmişlerdi. Bu ise İngiltere, Fransa ve Rusya'yı birbirlerine yaklaştırmıştı. Bu devletler kendi aralarında İran, Afganistan, Hindistan üzerinde egemenliklerini kurmuşlardı. Birinci paylaşım savaşı sırasında İngiltere özellikle Kürdistan ve Araplar üzerinde hakimiyet sağlamak için gayret göstermiştir. 1914'te savaş başladığı zaman İngilizler, Arapların Osmanlı'ya başkaldırmasını teşvik ediyor ve her türlü desteğini bildiriyordu. Bu süreçte, 1916 yılında İngiltere ve Fransa arasında Sykes-Picot anlaşması yapıldı. Bu anlaşma ile Ortadoğu'nun Fransa, Rusya ve İngiltere arasındaki paylaşımı yapılmış oluyordu.

Kürtler de bu anlaşma gereğince parçalanmış oluyordu. Arapların siyasi talepleri kabul ediliyor, fakat Kürtler için parçalanmışlıktan başka bir şey getirmiyordu.

1917 Ekim Devrimi'nin gerçekleşmesiyle savaşın sonu da görünmüştü. Tam bu dönemde Amerika ve Yunanistan da savaşa girdi. Savaş, İngiltere ve Fransa'nın galibiyeti ile bitmişti. Savaşın bitimiyle birlikte taraf devletler çeşitli anlaşmalar yapmaya başlamışlardı. Bunlardan ilki, 22 Aralık 1917'de Polonya'nın Brest Litovsk kasabasında, Avusturya-Macaristan, Bulgaristan, Osmanlı

lar ve Sovyet hükümeti arasında yapılan konferanstır. Bu konferansta Bolşevikler kısaca ulusların kaderlerini kendilerinin tayin etmesi ilkesini savunmuşlardır. Bolşeviklerin istekleri diğer katılımcı devlet temsilcileri tarafından kabul edilmiştir. İngiltere, Fransa ve İtalya yapılan davete rağmen konferansa, dolayısıyla bu ilkelere katılmayı kabul etmemişlerdir. Bu toplantılarda ilginç bir şekilde Ermenilerin bağımsızlığı istendiği halde, Kürtler için kendi kaderini tayin hakkı gündeme bile getirilmemiştir. 18 Aralık 1917'de Osmanlılar ile Bolşevikler arasında imzalanan barış antlaşmasında (Erzincan Antlaşması) Osmanlıların Kürtlere karşı korunması hükme bağlanmıştır. Garip bir çelişki! Ezilen bir ulusu ezen ulus statüsüne yerleştirmişlerdir.

Arkasından, 29 Eylül 1918'de Bulgaristan Vardar Mütarekesi geldi, Osmanlılar 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesiyle, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ise 3 Kasım 1918'de Villagusti'de mütareke yaparak savaştan çekildiler. Bu dönemde Çekoslovakya, Yugoslavya, Avusturya, Macaristan ve Almanya'da cumhuriyet yönetimleri kuruldu.

Mondros Mütarekesi Osmanlı hükümeti için oldukça ağır hükümler içermektedir. Buna karşı Anadolu'da Mustafa Kemal'in önderliğinde yeni bir cumhuriyet kurma mücadelesi başlamıştır. Aynı dönemde Kürtler arasında uyanık milliyetçi duygular da onların kendi örgütlenmelerini başlatmıştır. 1918 yılında İstanbul'da kurulan Kürdistan Teali Cemiyeti millici duyguları olan bir cemiyetti ve Kürtlerin tarihine, diline ilişkin araştırmalar yapmayı hedeflemekteydi. Bu süreçte Mustafa Kemal hem Bolşeviklere hem de batıya göz kırparak yolunu bulmaya çalışmaktaydı. Esas olarak ise Mustafa Kemal'in tercihi batı olmuştur. Bolşevikliğin Türklere uygun olmadığını düşünmektedir. Gerekliğinde bu düşünceye karşı savaşmaktan çekinmeyeceğini de belirtmektedir.(2) Mustafa Kemal'in bu dönemde iki tarafa da göz kırparak çizmeye çalıştığı Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin sınırları, Kürt coğrafyasının bölünüp parçalanmasını da beraberinde getirmektedir. İşin ilginç Mustafa Kemal, cumhuriyeti kurmaya çalışırken Kürdistan'da örgütlenmeye de ayrıca önem vermiş olmasına karşılık, Kürt cemiyetçileri ise İstanbul'da örgütlenip, batıdan medet ummayı sürdür-

müşlerdir. Oysa Kemalistler 1920'de 'Misakı Milli'yi ilan etmiş ve Kürdistan'ın büyük bir bölümünü bu sınırların içine katmışlardı bile.

Mustafa Kemal'in şahsında somutlaşan Kemalist hareketin Türkiye Cumhuriyeti'ni kurma dönemine damgasını vuran en önemli olgulardan birisi emperyalistlerle olan ilişkileridir. "Anadolu İhtilali", "anti emperyalist kurtuluş mücadelesi" gibi soyut kavramlarla anlatılmaya çalışılan bu dönemi objektif olarak değerlendirdiğimizde, hareketin temel ilerici kimliğinin anti emperyalizm olmadığını görebiliriz. Eğer bu harekete bir ilerencilik yakıştırılacaksa bu ancak tarihsel olarak ilerici olan burjuva devriminin karakterinden dolayı olabilir. Yoksa Kemalist hareket ne o dönemde ne de daha sonrasında asla anti emperyalist bir kimlik sergilememiştir. Gerek cumhuriyetin kuruluşu için mücadele edilen dönemde ve gerekse de cumhuriyetin ilanından sonra, daima emperyalistler ile yakın ilişkiler içinde olunmuştur. Kemalistler Kürtlerin ulusal gelişimlerini engellemek ve yok etmek için İngiliz ve Fransız emperyalistleriyle açıktan veya gizli ilişkilerini sürdürmüşler ve onların desteklerini almışlardır. Daima Kürtlerle Türklerin kardeşliği masalını anlatmışlar, din birliğini silah olarak kullanmışlardır. Müslümanların bölünmeyeceğini ısrarla vurgulamışlardır. Güney Kürdistan'da bu dönemde gelişen Mahmut Berzenci hareketinin İngilizlere karşı ulusal mücadelesine karşı çıkarak İngilizlere yaranmaya çalışmışlardır. Hatta 1918'de ABD başkanlığını yapmakta olan Wilson'un 14 nokta prensipleri denilen bildirgesini savunan bir cemiyet bile kurmuşlardır. Bu cemiyeti kuranlar ise M. Kemal'in yakın adamlarıdır. Bunlar, Amerika açıkça manda istemediğini belirtmesine karşın, Amerikan mandası istemektedirler.

Bunların dışındaki başka gruplar da İngiliz mandasını uygun bulmaktadır. M. Kemal ise Amerikalılar, İngilizler ve Fransızlarla iyi ilişkiler kurmanın peşindedir. Bolşeviklerle olan ilişkisini ise emperyalistlere karşı bir koz olarak kullanmaktadır.

Başka bir devletin mandası olmak isteyenlerin temel amacı Osmanlı Devleti'nin bölünmez bir bütün olarak kalmasını istemelerinden kaynaklanıyordu. Mandaya karşı olan M. Kemal ve arkadaşları ise "devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğü" nün

yolunun Misakı Milli ile sağlanacağına inanıyorlardı. Sonuçta her iki kesim de kurulacak yeni devlette Türk'ten başka kimseye kendi kimlikleri ile herhangi bir yaşam hakkı tanımama konusunda hemfikirdiler. Üstelik bunu sağlama yolunun emperyalistlerle işbirliği yapmaktan geçtiğine inanıyorlardı. Onlar için önemli olan şey Ermeni, Rum ve Kürtlerin bu topraklarda kendi kimlikleri ile hak iddia etmemeleri ve kendi kaderlerini tayin etmelerinin önüne geçilmesi idi. Bu konuda da en büyük destekçileri İngilizlerdi.

İngiltere, bölge üzerindeki emperyalist politikaları gereği hiçbir zaman Kürtleri desteklememiş, aksine onların mücadelelerini bastırmak için elinden geleni yapmıştır. Örneğin, 17 Haziran 1919'da Güney Kürdistan'da İngilizlere karşı savaşan Mahmut Berzenci ve arkadaşlarına saldırılmış, 18 Haziran'da Şeyh Mahmut ve arkadaşları yakalanmış, ayaklanma Kürtlerin yenilgisiyle bitmiştir. Yani İngiltere'nin Kürtlerin mücadelesini desteklediği ve bir Kürt devleti kurulmasını istediği yönündeki iddialar doğru değildir.

Cumhuriyetin ilanından sonra da Türk burjuvazisinin bu işbirlikçi tutumu devam etmiştir. Artık ulusal sınırlar tespit edilmiş, "ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütün" olan TC kurulmuştur. Ekonomik model olarak kapitalizm tercih edilmiştir. Buna uygun toplumsal örgütlenmeler hızlı bir şekilde gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Cumhuriyetin geleceği açısından ayakbağı olabilecek tüm ulusal ve toplumsal hareketlere karşı zor kullanmak dahil, her türlü mücadele biçimi çekinilmeden uygulanmıştır. Kapitalist dünya ile bağların gelişmesi yolunda tüm olanaklar zorlanmıştır. Bu süreçte yaratılan resmi ideolojiyle, tarihiyle ve kendisiyle hesaplaşmaktan korkan bir toplum oluşturulmuştur.

Osmanlı'nın küllerinden doğan bu yeni cumhuriyet, ne yazık ki ümmet olmaktan millet olmaya geçmekte bir hayli zorlanmıştır. Çünkü oluşturulmaya çalışılan bu milletin hamuru ırkçılık ve İslamcılık mayası ile mayalanmıştır. Çünkü yeni bir ulus oluşturulmaya çalışılırken, başka bir ulusun yok edilmeye çalışılması doğal kabul edilmiştir. Çünkü yeni cumhuriyetin sahip olduğu toprakların her tarafına "Ne Mutlu Türküm Diyene" yazılarak tek milletin

oluşturulabileceği varsayılmıştır. Ve bütün bunların beyinlerde yarattığı düşümsel tahribatın günümüze uzantısını görmek Kürt komünistlerini şaşırtmamaktadır. Söz konusu olan, Kürtlerin kendi kaderlerini tayin olduğu zaman ılımlısından radikaline tüm Türk solu emperyalizmin Ortadoğu üzerindeki bu oyunlarını es geçerek, resmi söylem doğrultusunda teoriler geliştirip uygulamakta bir sakınca görmemişlerdir.

Şimdi aradaki tarihi hızla atlayarak, bugünkü noktadan Kürt ulusal hareketine Türk komünist hareketinin nasıl baktığını, komünist hareketin bayraktarlığını yapan TKP'nin şahsında irdelemeye çalışalım.

TKP'nin Kürt Sorunu Konusundaki Görüşleri Üzerine

Türkiye Komünist Partisi'nin (TKP) haftalık yayın organı olan Komünist dergisinin 133. sayısında Aydemir Güler'in, TKP'nin Kürt sorununa bakışının manifestosu niteliğinde bir yazısı yayımlandı. Bu yazıdaki görüşlerin TKP'yi bağladığı şüphesizdir ve yine şüphesiz bu yazıdaki görüşler kendilerince doğrudur.

Marksist klasiklerin tüm marksistler tarafından, özellikle de belirli görüşlerin teorisyenliğini yapma görevini üstlenenler tarafından okunup içselleştirildiği mutlaklıdır. Her siyasi hareket, Marksizmin kendisine göre bir yorumunu yaparak politik görüşlerini belirlemektedir.

Kemalistler, ulusalcı solcular, sosyalist ve komünist olduğunu söyleyen kişi ve örgütler aynı konu hakkında çok farklı yorumlar yapabilmektedirler. Bunun bir zenginlik olduğu söylenebilir de, yorumların birbirinden çok uzak noktalarda duruyor olmasının nasıl bir zenginlik olduğunu anlamak pek mümkün değildir.

Örneğin, ulusal sorun konusunda ortaya konulan görüşlerin şaşırtıcı ölçüdeki farklılığı baş döndürmektedir.

Burjuva partileri böyle bir sorunu zaten yok sayıyor. Ulusal solcularca bu konunun dillendirilmesi bölücülüktür. Askerler de bu gruba dahil görünüyorlar. Bunların dışında kalan devrimci demokrat, sosyalist ve komünist Türk ve Kürt siyasi hareketleri için

de ulusal sorun konusu el yakmaktadır. Özellikle son yirmi yıllık süreçte Türk sosyalist siyaseti için bu konu teorik görüşlerinin ne-redeyse belirleyicisi olmuştur. Hemen hemen tüm hareketler, ba-zen Kürtlere yaklaşarak bazen de uzaklaşarak bir tempo tutturma-ya çalışmışlardır. Bugün gelinen noktada tüm açıklığıyla, hiçbir Türk devrimci hareketinin “Kürt vesayeti” altında kalmak isteme-dikleri ortaya çıkmıştır. Bunun sonucunda da bu hareketlerin ulu-sal sorun konusundaki görüşleri belirli bir değişiklik göstererek özgünleşmiş ve “Komünist Yurtseverlik” konusu önem kazanma-ya başlamıştır.

80’lerden sonra yaşanan hızlı değişim döneminde, tüm siyasi hareketler önce bir dağılma ve likidasyon süreci yaşamışlardır. Reel sosyalizmin çözülüşü, emperyalizmin YDD (yeni dünya dü-zeni) olarak isimlendirdiği dönemin yaşanmaya başlaması, her si-yasi hareketi farklı noktalardan etkilemiştir. Bu süreçte yeniden to-parlanmaya başlayan siyasi hareketler, doğal olarak farklı örgüt-lenmelerle ve farklı görüşlerle sahne almaya başlamışlardır.

Yine bu dönemde, emperyalist Alman ve Fransız koçbaşı AB’ye, dünya mali sermayesi ile daha fazla entegre olmak isteme-sinin bir sonucu olarak dahil olma histerisine kapılan Türk burju-vazisinin, AB talepli görece demokratik bazı değişimleri de sol ce-nahta farklı bazı görüşlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Sol arası ayrışma noktalarına bir de AB’ye karşı olup olmamak gibi bir garabet gelip yerleşmiştir.

“Kürt vesayeti”nden kurtulmak isteyen sosyalist hareketler, ulusal sorun konusunda daha önce söyledikleri hemen her şeyden de kurtulmanın yollarına bakmışlar ve görünen o ki bu yolları da bulmuşlardır.

Örneğin TKP, daha henüz SİP olduğu dönemdeki programında “Ulusların, ayrılma dahil, kendi geleceklerini belirleme hakkı ya-salar ve toplumsal araçlarla güvenceye alınır.” (Sosyalizm Progra-mı. sy. 33) demektedir. Oysa 10 Eylül 2003’te kabul edilen yeni programda ise (biraz sonra ayrıntılı olarak irdelemeye çalışaca-ğım) bu görüşlerinden tamamen kurtulmuş görünmektedirler.

Bu durum diğer hareketler için de benzerlikler arz etmektedir. Bu konudaki politikalarını (politikasızlıklarını mı demek lazım)

anlamak için bugün Kürtlerin yasal partisi olarak andıkları DEHAP ile olan ilişkilerine bakmak yeterlidir.

Aydemir Güler şöyle diyor: "Bugün Türkiye'de ulusal sorunun siyasetteki adı Kürt sorunudur. Ulusal sorunun Marksist teorideki yeri ile somut devrimci siyaset kuşkusuz birbirini bütünlemelidir. Oysa uzunca bir süredir Marksizme referansla konum belirleme arayışında olan sol kesimler için genel teori ile somut siyaset arasında bütünlük kaygısı bir tarafa bırakılmış, bunun yerini somutluktan meşru istisna çıkartma çabaları almıştır. Giderek bu çabalar da önemini yitirmiş ve teori pratiği kısıtlayan bir cendere olarak algılanır olmuştur. Bu algının sonu bellidir. Kürt siyasetçisi için 1999'un öncesine rahatlıkla götürebileceğimiz tutum Marksist teorinin yerelci/ulusalci denemelerle ikame edilmesi olmuştur." (Komünist, sayı 133, sy.10)

TKP'nin genel başkanı olarak Aydemir Güler bu yazısında, genel teori ile somut siyaset arasında bütünlüğü sağladıklarından dolayı görüşlerinin bugünkü halinin meşruluğunu ve bunun doğru devrimci bir şey olduğunu anlatmaya çalışıyor. Ulusal sorunun Marksist teorideki yeri, ulusların kaderlerini tayin hakkı ile anlatılmıştır. Dünya üzerinde ulusal bağımsızlığını kazanamamış tek bir halk bile kalsa bu ilkenin savunulmaması söz konusu edilemez. Peki, Türkiye'de somut siyasette ne değişti de teori ile pratiğin bütünlüğü kaygısı taşınmaya başlandı? Kürt sorunu çözüme mi ulaştı? Yoksa artık çözümü mümkün değil mi?

Aydemir Yoldaş, "Türkiye Kürtlerini temsil iddiasındaki siyasal çizgi bugün rotasını emperyalizm ile ilişkilere göre tayin etmektedir" (age. sy.11) diyerek, temsiliyeti gerçekten de iddia olmaktan öte gidemeyen bir hareketi çıkış noktası olarak almakta ve dolayısıyla görüşlerinin doğru olduğuna koşulsuz inanmaktadır. Somut siyaset açısından, bir dönem Kürtlerin ulusal ve uluslararası platformda temsilciliğini yaptığını iddia eden hareketin, rotasını emperyalizme evrilttiği doğrudur. Fakat ulusal sorunun çözümünün söz konusu bu hareketin tekelinde olduğu, dolayısıyla bu hareketin bugün geldiği noktadan bakılarak, Kürt ulusal kurtuluş hareketinin bizzat Kürtler tarafından temsil edilemeyeceği gibi bir düşünceye kapılmak için erken değil midir?

Kürt siyasi yapılanmalarının bugünkü konumlanışlarının genellikle ulusalcı olduğu doğrudur.

Fakat özellikle Kuzey Mezopotamya açısından bakıldığında, ulusal ve toplumsal kurtuluşu birlikte hedeflemiş siyasi hareketlerin varlığını da teslim etmek gerekmektedir. Bu subjektif bir niyetten dolayı algılama değil, gerçekliktir. Bu hareketlerin siyasetteki belirleyiciliği ve gücü açısından bakarak erken bir karar vermenin doğru olmadığı kanısındayım. Bu yüzden temsiliyetin ve referans noktasının "demokratik cumhuriyetçiler" olduğunun kabulü hatalı tespitlere neden olmaktadır.

Bugün halen Kürtlerin bir ulus olup olmadıkları konusu tartışılmaktadır. Son derece gereksiz bir kafa karışıklığının ürünü olan bu konuda Aydemir Yoldaş, "...Milliyetçi ideolojilerin bugünkü ulusların varlığını çağlar öncesinde araması gerçekliğin tersyüz edilmesinden başka bir şey olamaz. Belirli insan topluluklarının kendilerini ulus kimliği ile tanımlamalarının elbette kapitalizm öncesi çağlara dayanan kaynakları olacaktır. Ancak bu kaynakların burjuva devrimleri ile uğradıkları nitel değişimdir ulusu vareden." (age) diyerek iki şeyi özellikle vurgulamaktadır: Birincisi; ulusalcı, milliyetçi Kürt siyasi hareketlerinin, Kürtleri olağanüstü yücelterek, neredeyse medeniyet Kürtlerle başlamıştır, her şeyi Kürtler icat etmiştir tarzındaki yaklaşımlarına gönderme yapmaktadır ki haklıdır. İkincisi ise; burjuva demokratik devrimini yapamamış olan Kürtlerin uluslaşma sürecini tamamlayamamış olmalarından dolayı bir ulus sayılmalarının teknik olarak mümkün olmadığı iddiasıdır. Her ne kadar Kürtler burjuva demokratik devrimlerini yapamamış olsalar da, bugünkü somut durumları açısından bakıldığında Kürtlerin ulus olduklarının kabul edilmesinden başka bir yol yoktur. Gerek 1639'dan başlayan ve 1923'te Lozan'da son şeklini alan Kürtlerin parçalanmışlığı, gerekse de nüfus olarak ulaştıkları büyüklükleri açısından bakıldığında bu halkın ulus olmadığını teknik olarak açıklamaya çalışmanın somut siyaset açısından ne gibi bir önemi olabilir ki? Sayıları 20 milyonu aşan bu halka ne ad verilmelidir? Üstelik bu halkın, en azından son 150 yıllık ulusal kurtuluşçu başkaldırılarının var olduğu da bilinmektedir. Bunu neden önemseyemediğimi biraz açmaya çalışayım.

Mezopotamya topluluklarının en eski halklarından biri olan Kürtler, tarihleri boyunca, 1946'daki 11 aylık Mahabat Kürt Cumhuriyeti dışında bağımsız devletler oluşturamamışlardır.

Bunun bir çok sebebi vardır. Bu dönem içinde, yukarıda kısaca andığım gibi zaman zaman özerk yapılarını korumuşlar, mirlikler şeklinde sosyal örgütlenmelerle kısmi olarak bağımsız bir yaşam sürdürmüşlerdir. Fakat genel olarak bakıldığında ise bölge üzerinde egemenlik kuran diğer toplumsal güçlerle birlikte ve onların egemenlikleri altında yaşamışlardır. Kapitalizmin ortaya çıkmasıyla bölgede kurulan ulusal devletler tarafından, onların ulusal sınırları içine hapsedilen Kürtler, nihai olarak dört farklı devletin sınırları içinde yaşamaya mecbur edilmişlerdir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmaya çalışıldığı dönemde, emperyalist işgalcilere karşı Türklerle aynı saflarda çarpışan, kendi ulusal kurtuluşlarının maddi temelleri olmasına karşın bu istemlerini somutlaştıramayan, bunun yerine Kemalistlerin oyununa gelen Kürtler, cumhuriyetin kuruluşundan sonra sistemli bir şekilde yok edilmeye çalışılmışlardır. Uzun yıllar boyunca tarihleri, dilleri, kültürleri yok sayılmış ve her türlü ulusal istemleri kanlı bir şekilde müdahaleye uğramıştır. Yine aynı dönemde, diğer parçalarda yaşayan Kürtler de bir çok ulusal başkaldırı girişiminde bulunmuştur. Cumhuriyetin kurulmaya çalışıldığı dönemde Kemalistler emperyalist devletlerle işbirliği yaparak devletleşmeye çalışırken, Irak'ta Mahmut Berzenci önderliğinde emperyalist işgalcilere karşı bağımsızlık mücadelesi yaşanmaktaydı. Cumhuriyetin kuruluşu ile Mahabat Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışı arasında geçen zaman boyunca Kürt coğrafyasının bütün parçalarında bir çok ulusal ayaklanma yaşanmış, fakat bunların tamamı egemen bölge devletleri ve emperyalistlerin birlikte müdahaleleriyle yenilgiye uğratılmıştır.

Her parçada yaşayan Kürtler, o topraklarda egemenliğini i an eden devletin asimilasyonuna uğratılmaya çalışılmış, 'tek devlet, tek millet ve tek dil' politikalarına karşı direnç göstermişlerdir.

Ancak bu asimilasyoncu ve jenositçi politikalar bu halkın bağımsızlık istemlerini yok edememiş, sadece tarihsel olarak geri kalmalarına yol açmıştır. Aynı zamanda, bölgenin egemen üretim

ilişkilerinin feodal nitelikte oluşu ve Kürtlerdeki aşiretçi yapılanma da geciktirici nedenler olmuşlardır.

Kapitalizmin gelişmesi, Türkiye’de Doğu ile Batı’yı birbirine ekonomik olarak daha fazla yakınlaştırmaya başladıktan sonra gelişen Kürt ulusal hareketlerinde ulusal istemler kadar sınıfsal istemler de kendini göstermeye başlamıştır. Özellikle Kuzey Mezopotamya özgülünde son 20-30 yıllık süreçte ortaya çıkan Kürt devrimci hareketleri, programlarında bu konuyu kabul etmeye başlamışlar ve bunun tezahürü olarak örgütlenmelerini bu doğrultuda geliştirmişlerdir.

1970’lerden itibaren Mezopotamya’da ortaya çıkan ve gelişen Kürt örgütlenmelerinin bazıları, kendi ülkeleri ile ilgili olarak Marksist teoriler ortaya koymaya başlamışlardır. Bu dönemde ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesi ülke özgülünde somutlaştırılmış, bir çok örgütsel ve ideolojik ayrılığın temelini teşkil etmiştir. Artık Kürt devrimcileri kendi ayakları üzerinde durabilmekte ve ülkelerinin kaderinde belirleyici olanın kendileri olduğunu öğrenmektedirler. İşte bu dönemde ve bundan sonra da Türk sosyalistleri ile temel ayrılık noktaları olan ulusal sorun konusunda bitmek tükenmek bilmeyen tartışmalar başlamış, deyim yerindeyse takke düşmüş, kel görünmüştür. Kürt siyasetleri için temel ayrılık noktası ulusalcılıktan kaynaklanan milliyetçilik ve Marksizmin çatışması noktasına gelmiş, bunun tezahürü olarak da Türk devrimcilerinin ezen ulus milliyetçilikleri ve Marksistlikleri tartışmaya açılmıştır.

Süreç içinde ülke özgülünde 12 Eylül 1980’de yaşanan faşist darbenin yarattığı solun güç kaybı, akabinde Kürt ulusal hareketinin hızlı yükselişi, yukarıda kısaca değindiğim devrimci tercihleri yaratmıştır. Bu hızlı yükseliş doğal olarak Türk devrimcilerini etkilemiş, kendi içinde buldukları atalet ve dağınıklığın gözler önüne serilmesini sağlamıştır. Bunun sonucunda tüm devrimci örgütler hızlı bir Kürt politikası belirleme yarışına girmişler ve kendi deyimleri ile bu onları “Kürt vesayeti” altına sokmuştur. Kürtler açısından sonuç, uluslararası bilinme ve meşruiyeti sağlama gibi olumlu bir adımı içermekle birlikte, ağır bir yenilgi ve ülke topraklarının, halkının mahvolması olmuştur. Yaklaşık 5 milyon Kürt

emekçisi ve yoksulu yerinden, yurdundan edilmiş, binlerce devrimci ve yurtsever katledilmiştir.

Kısaca özetlemeye çalıştığım bu tarihsel kesitte görmemiz gereken o kadar çok şey vardır ki...

Tekrar Aydemir Yoldaş'ın yazısına dönelim.

Komünist parti ve örgütlerin somut politikalar üretmeleri gereklidir ve beklenen bir şeydir. Bu politikaların üretilip uygulanmaya çalışılması, somut durumun doğru tahlil edilmesi ve onların bulunduğu toplumsal karşılıkla anlamlı olabilir. Her siyasi hareket, ürettiği somut politikaların tabanı tarafından benimsenebilir olmasına da özen gösterir. Yani hem doğru tespitler yapmalısınız ve hem de bu tespitlerinizin tabanınız tarafından genel kabul görmesi gerekir. Bu ise Marksistler açısından özellikle dikkat edilmesi gereken bir noktadır.

Aydemir Güler, yazısında "...çarlığın 'halklar hapisanesi' olarak bilindiği Rusya'da dönemin Marksist hareketleri, sosyal demokratlar arasında ulusal sorun, kaçınılmaz olarak birincil önemde bir başlık oluşturmuştur," (age) demektedir ve devamında ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesini yorumlamaktadır. Bilindiği gibi bu ilke 1903 yılında yapılan RSDİP II. Kongresi'nin 9. maddesi olarak Bolşevikler tarafından kabul edilmiş ve savunulmuştur. Bu ilkeye karşı çıkan tüm Menşevik ve diğer şövenist devrimci görüşlere karşı amansız bir savaşım verilmiştir. Sonuçta da tarihsel olarak haklılık kazanılmıştır.

O dönemin Çarlık Rusya'sında, ezilen bir ulusun kendisini ezen ulustan siyasal olarak ayrılma hakkı olan UKTH ilkesi bir çok tartışmaya yol açmıştır. Örneğin, yalnızca Yahudi proletaryasını ilgilendiren sorunlarda özerk, bağımsız örgüt olarak tanınmak isteyen Bund (Litvanya, Polonya ve Rusya Yahudi İşçilerinin Genel Birliği) gösterdiği şöven ve burjuva milliyetçi tutumuyla UKTH ilkesine karşı çıkarak, "ulusal kültür özerkliği" isteminde bulunmuştur. Bolşeviklerin Bundçulara esasta karşı çıkışlarının nedeni, Aydemir Güler'in söylediği gibi onların diğer işçilerden ayrı bir örgüte sahip olmaları fikri değil, aksine UKTH ilkesine karşı çıkarak, burjuva demokratik bir talep olan kültürel özerkliği savunuyor olmalarıdır. Ulusal kültür özerkliği ile ilgili olarak Lenin

UKTH kitabında şöyle demektedir: "Adil sınırlar içinde milliyetçiliği desteklemek, milliyetçiliği kurmak, özel devlet organizması aracılığıyla bütün uluslar arasında sağlam ve güçlü çitler kurmak: İşte ulusal kültür özerkliğinin ideolojik temel içeriği budur. Bu fikir, baştan aşağı burjuvaca ve baştan aşağı yanlıştır."

Bugün ülkemizde de bu fikri savunan siyasi hareketler vardır. Ama bu noktada doğru devrimci yaklaşım, ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleri hakkının kabul edilmesi ve hayata geçirilmesi için devrimci savaşımların verilmesidir. Yoksa, bir süre önce savunulan ama şimdi "...ne de anti emperyalist ulusal kurtuluş hareketlerinin dünya devrim sürecinin bileşeni oldukları döneme akılsız bir sadakatle bağlanmak." (age) diyerek sınıfsal çözümlü her şeyin üzerine çıkarmak çok da açıklayıcı olmamaktadır.

Çağımızın artık ulusal kurtuluş savaşlarının verildiği bir çağ olmadığı doğrudur. Ama çağımızda ulusal kurtuluşunu tamamlamamış bazı halkların halen mevcut olduğu da doğrudur. Dünya genelinde ulusal sınırlar çoktan çizilmiştir. Hatta AB emperyalizmi, tek bir Avrupa devletine doğru yol almaya çalışmaktadır. Ancak mevcut ulusal sınırlar içinde, kendi ulusal sorununu çözmemiş Kürt halkı bunun büyük ve önemli bir örneğidir. Üstelik tek bir halk, dört farklı ülkenin ulusal sınırları arasında bölüşülmüştür. Bu suni sınırların veri olarak kabul edilmesi, Kürt sorununa sağlıklı teori geliştirmenin önündeki en büyük engellerden bir tanesidir. Üstelik çözüme ulaşmamış bir Kürt sorunu, Ortadoğu için sürekli bir kriz sebebi olarak kalacaktır.

Lenin, UKTH kitabında, sorunun ne olduğunu ayrıntılı olarak incelemiş ve şu soruyu sormuştur: "Bu terim ne anlama gelmektedir? Bunun yanıtını türlü hukuk 'genel kavramlarından' çıkarılan hukuksal tanımlarda mı aramalıyız, yoksa ulusal hareketlerin tarihsel ve iktisadi incelemesinde mi bulmaya çalışmalıyız?"

Rusya'da ulusal hareketlerin ortaya yeni çıkmadığını ve sadece Rusya'ya özgü olmadığını anlatan Lenin, şöyle devam ediyor: "Demek ki, eğer biz, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesi kavramının anlamını, hukuksal tanımlamalarla cambazlıklar yaparak ya da soyut tanımlamalar 'icat ederek' değil de ulusal hareketlerin tarihsel ve iktisadi koşullarını inceleyerek öğrenmek istiyorsak,

varacağımız sonuç kaçınılmaz olarak, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesinin o ulusların yabancı ulusal bütünlerden siyasal bakımdan ayrılma ve bağımsız bir ulusal devlet oluşturmaları anlamına geldiği sonucudur." (Lenin, UKTH, sy. 53)

Oysa Aydemir Yoldaş, "Bu sloganın (kendi kaderini tayin) Marksist teori ve siyasetin evrensel bölmelerinde yer aldığını düşünmek mümkün değildir. Nasıl olabilir ki?" diyerek şöyle bir örnek vermektedir: "Örneğin, bir ulusun kendi kaderini tayin etme mekanizması nedir? Her verili topluluk, beğenin beğenmeyin temsilcilerine sahip olacaktır. Temsilcilerin meşruiyeti halk oyu ile de ölçülebilir. Peki bu temsilciler ulusların kaderini emperyalizme kölelik, karşı devrim, emekçilerin insanlık dışı sömürüsü vb. yönlerden kullanırlarsa ne olacaktır?" (age) demektedir.

Ben buna karşı Lenin'in, likidatör Semkovski'ye verdiği şu cevabın uygun olacağını düşünüyorum. Semkovski şöyle demektedir: "Polonya proletaryası Rusya'nın bütün proleterleri ile birlikte ortak savaşı aynı devletin çerçevesi içinde vermek istemesine karşılık, Polonya toplumunun gericı sınıfları, bunun tersini, Polonya'nın Rusya'dan ayrılmasını isterlerse ve bunlar bir referandumda oyların çoğunluğunu sağlarsa... nasıl davranmalı? Biz, sosyal demokratlar, merkezi parlamentoda, Polonyalı yoldaşlarımızla birlikte ayrılmaya karşı mı oy vermeliyiz, yoksa 'ulusların kaderlerini serbestçe tayin hakkını' ihlal etmemek için oyumuzu ayrılmadan yana mı kullanmalıyız?"

Lenin, Semkovski'nin tedavisi olanaksız bir kafa karışıklığı içinde olduğunu söyleyerek şöyle yanıt veriyor: "Ulusların kaderlerini tayin hakkı, bay likidatör, bu sorunun merkezi parlamentoda değil, ayrılan azınlığın parlamentosunda, meclisinde ya da referandumunda karara bağlandığında anlamını taşır. Norveç (1905'te) İsveç'ten ayrıldığı zaman, buna karar veren tek başına (İsveç'in yarı büyüklüğünde olan) Norveç oldu."

Ve Lenin devamla yanıtını şöyle sürdürür: "Gericiler bir demokratik oylamayla, çoğunluğu sağladıkları zaman, genellikle şu iki şeyden biri olur; ya gericilerin kararı uygulanır ve bunun kötü sonuçları yığınları hızla veya yavaş yavaş gericilere karşı demokrasiye doğru iter; ya da demokrasi ile gericiler arasındaki çatışma

bir iç savaşla ya da benzeri bir şeyle çözüme bağlanır, ki bu (Semkovski'lerin bile işitmiş olabilecekleri gibi) demokratik bir düzende bile olabilir.

Ulusların kaderlerini tayin hakkının tanınması en gerçek burjuva milliyetçiliğinin 'oyununa gelinmesini' sağlar, diyor bay Semkovski. Bu çocukça bir saçmadır, çünkü bu hakkın tanınması, hiçbir şekilde ne ayrılmaya karşı propaganda ve ajitasyona ne de burjuva milliyetçiliğinin suçlanmasına engel değildir. Tam tersine, ayrılma hakkının reddi, tartışma götürmez biçimde en keskin Büyük-Rus milliyetçiliğinin 'oyununa gelinmesini' sağlar. (Lenin, age., sy. 12)

Bu uzun alıntılardan amacım, "Marksizme referansla konum belirleme arayışında" olmamı değildir. Böyle düşünenler tabii ki vardır, ama izninizle kendimi bundan tenzih ediyorum.

Aydemir Yoldaş, "Her bir milliyetçi ve gerici burjuvazi, eylemini ulusun kaderini tayin kavramıyla meşrulaştırabilir. Ya da sosyalizme sırtını dönen bir ulusal hareket de doğal olarak bu kavramı bayrağına yazabilir" diyerek, haklı korkularını dile getirmektedir. Bence komünistlerin bu durumdan korkacak bir nedeni olamaz. Kendisinin de biraz ileride değindiği gibi bu hak soyut bir özgürlükçülüğü anlatmamaktadır.

Elbette ki Marksistler ulusal ve toplumsal kurtuluşu bir bütün olarak ele almalıdırlar. Ulusal kurtuluş olmadan sınıfsal kurtuluşun mümkün olmadığı bilinci ile hareket etmelidirler. Özellikle Kürtler açısından bakıldığında, İsmail Beşikçi'nin deyimıyla, "uluslararası bir sömürge bile sayılamayacak bir durumda olan Kürtler" için durum oldukça zor ve karmaşıktır. Bir yanda dört farklı devletin sınırlarında gayri iradi olarak yaşamak zorunda bırakılmaları, diğer yanda bu ezen ulusların devrimcilerinin muğlak tavırları, bir diğer yanda ise kendi siyasi hareketlerinin ulusal sorun karşısındaki farklı tespitleri durmaktadır.

Sanırım Kürtlerin bu tarihsel bölünmüşlükleri bir veri olarak alınıp, özellikle ezen ulus komünistleri tarafından UKTH politikalarının belirleyicisi konumuna getirilmezse, durum hakkındaki yorumlar bugünkü gibi belirsizliğini koruyacaktır.

Eğer Kürdistan denilen coğrafya, TC kurulurken sadece onun

sınırları içinde yer tutsaydı hepimizin işi çok kolay olabilirdi. İşte esas sorun olarak önümüzde duran şeyin bu olduğunu sanıyorum. Çünkü esas olarak bu halkın ulusal bağımsızlığını kazanamamış olmasından ziyade bölünmüş olması siyasi belirlemelerde sorun kaynağı oluyor. Tek parça olarak ezilen ulus konumunda olan Kürtler için içinde yaşadığı sınırlardaki ezen ulus devrimcileri ile sınıfsal temelde ittifaklar kurmaları ve ortak düşmana karşı birlikte mücadele etmeleri anlaşılabilir olurdu. Ama nesnel gerçeklik böyle olmadığı için hem örgütlenme hem de mücadele biçimleri farklılıklar arz edebilmektedir.

TKP, Türkiye'ye verili sınırların meşruluğu boyutunda baktığından kendince haklı olarak, bu sınırlarda yaşayan tüm emekçilerin ortak partisi ve mücadele aracı olduğunu söyleyebilmektedir. Buradan hareketle, rahatlıkla "Türkiye halkı, Türkiye işçi sınıfı" gibi kavramları kullanmaktadır. Zaten şu suçlama da bu yüzden yapılmaktadır: "İşçi sınıfının siyasal birliği temel ilkedir ve bu ilkenin hayata geçirilemediği konjonktürleri teoriye kakalamaya çalışmak Bundçuluk ve sınıfa karşı bölücülük olmaya devam etmektedir." (age)

Yine olgulara verili ülke sınırlarının meşruluğu cephesinden bakıldığında, şu söylenenleri anlamak mümkündür:

"Komünistler bugün de genel olarak geniş devletlerden yanadırlar. İşçi sınıfının milliyetçi önyargılara teslim olması ve bölünerek sermaye tarafından tutsak edilmesine karşı bu ilke geçerlidir. Komünistler mevcut devletlerin parçalanmasını değil, işçi sınıfının birliğini savunurlar.

Elbette, parçalanmanın gerçek, yerleşik bir duruma gelmesi halinde siyasal mücadele nostaljik bir inatlaşmayla değil, bu duruma göre planlanacaktır.

Özetle bugün genel olarak ülke sınırlarını yeniden çizme yönelimi emperyalizme aittir ve komünistler buna da karşı bir konum almışlardır." (age)

Bu söylenenlere itiraz edecek bir Marksist bulamazsınız, ancak olgulara neresinden baktığınızla ilgili olarak yorumlar değişiktir.

Örneğin Lenin, UKTH kitabında, bu konuya ayrıntılı olarak değinmiştir. Lenin burada yerel yönetimde özerkliğin gerekliliği üze-

rinde durmuştur ve büyük devlet talebinin bütün koşulların eşit olması durumunda anlamlı olacağını vurgulamıştır.

Günümüz somut gerçeklikleri, her parçanın kendi içinde ayrı örgütlenmesini ve devrimini kendi ezen ulus komünistleri ile birlikte kurgulamasını zorunluluk haline getirmektedir. Ulusal sorun adını verdiğimiz bu sorunu incelerken, tarihsel sınırlar içinde biçimlendirmeli ve verili ülkenin diğer ülkelerden farklarını ve ayırdedici özelliklerini doğru olarak ortaya koyabilmeliyiz. Çünkü bütün ulusların ulusal gelişme hızları, nüfus yapıları diğerlerinden farklıdır. Bu yüzden Türkiye devrimini yapmaya çalışırken, "eşit kurucu unsur" olarak anılan Kürtlerin bir bütün olarak ele alınıp değerlendirilmesi gerekmektedir.

Görüldüğü gibi temel ayrışma noktaları olabilecek birkaç tespit yapılmış oldu:

1. TC sınırlarının meşruluğu kabul edilerek bir Türkiye devrimi yapılmak istenmektedir.

2. Kürtleri temsil edecek, güçlü ve aktif bir Marksist Kürt örgütlenmesi yoktur.

Bunların doğal sonucu olarak TKP, Türklerin ve Kürtlerin sınıfsal birliği bazında bir sosyalist devrimi örgütlemektedir. Bunun için önüne şu hedefi koyduğunu da deklare etmektedir: "Çözüm Türk ve Kürt emekçilerinin örgütlü mücadele ortaklığını kurmakla başlayacaktır. TKP önüne bu görevi koymuştur."

Ne diyelim, kolay gelsin...

Şimdi burada şu sorunun cevabı kendiliğinden verilmiş olmaktadır: Ulusal sorunun Misakı Milli içinde üniter çözümünü öngörenlerin, Güney'deki oluşum hakkında doğru sonuçlara ulaşmaları ve sağlıklı değerlendirme yapmaları mümkün müdür?

Değerlendirmeyi okurlara bırakıyorum.

Güney'deki oluşum konusunda, benim de bazılarına katıldığım sayısız değerlendirmeler yapıldığı ve artık bilincimizde somutlaştığını varsaydığım için ayrıca bir değerlendirme yapmak niyetinde değilim. Özellikle de yoldaşlarımızın bu konuda haklı çekincelerini ısrarla vurguladıkları halde anlaşılacak istenmemek gibi bir karşı tavırla karşılaştığımız dönemde, anlamamak isteyenlere akıl sağlığı dilemek dışında bir yaptırımının olmadığını da bi-

liyorum.

Ayrıca tarihin tekerrürden ibaret olmadığını biliyor ve inanıyorum. Doğan her günün yeni ve hiç ummadığımız gelişmelere gebe olduğunu biliyorum. Kendi göbeğimizi kesmek konusundaki azim ve isteğimizin olduğunu bilmek yeterlidir.

Dipnotlar:

1-19. yy'daki Kürt isyanlarının anlatıldığı şu eserler incelenebilir: Halfin, 19. yy'da Kürdistan Üzerinde Mücadele, Komal Yayınları, 1976; Minorski, Kürtler, Komal Yayınları, 1977.

2- M. Kemal'in 24 Eylül 1919'da Amerikalı General Harbord'a verdiği muhtıra.

"Kesinlikle söylenebilir ki kapitalizmin bugünkü gereksinimleri arasında, nüfusun ulusal bileşiminin mümkün olduğu kadar türdeş hale getirilmesi gereği de bulunacaktır, çünkü iç pazarın tam olarak ele geçirilmesi için ve iktisadi ilişkilerin tam serbestliği için ulusal nitelik, dil birliği, önemli bir etkidir." (Lenin, UKTH, sy. 47)

"Elbette ki Marksistler, kapitalizmin gelişmesinin devletlerin olanaklar ölçüsünde büyük ve olanaklar ölçüsünde merkezileşmiş olmasını gerektirdiği gibi basit bir nedenden ötürü federasyona, merkeziyetsizliğe karşıdır. BÜTÜN ÖTEKİ KOŞULLAR EŞİT OLMAK KAYDIYLA, bilinçli proletarya, her zaman, daha büyük bir devletten yana olacaktır." (Lenin, UKTH, sy. 44)

KÜRT SOLU

Kürtler ya da Şii Araplar, emperyalist orduları Irak'ı işgale davet etmediler. Belirttiğimiz Avrasya stratejisi gereğince ABD, Irak'ı işgal etti. Saddam rejiminin devrilmesinde, ABD-İngiliz bloku ile Irak muhalefetinin çıkarları örtüştü. Fakat bu örtüşmenin hem Kürt ulusal hareketi hem de Şii Araplarla uzun süreli olacağını bugünden iddia etmek yanlış olur. Çünkü ABD'nin Türkiye, İran ve genel olarak Arap rejimleriyle geçmişten gelen ilişkilerine, Irak'ta sıkışması da eklenince; terazinin kefesi bölge rejimleri lehine ağır basabilir ve başta Kürt ulusal hareketi emperyalistlerce yeniden kurtlar sofrasına bırakılabilir. Bu tehlike her geçen gün büyüyor.